

Allaskuvlastivra 1.8.2019 - 31.7.2023

Dato: 13.10.2022 09:00

Sted:

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil evt.
på e-post .
Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 07.10.2022

For leder i Allaskuvlastivra 1.8.2019 - 31.7.2023, Laila Susanne Vars

Saksliste

Vedtakssaker

S-26/22 Dohkkehit oahkkingohuma ja áššelisttu / godkjenning av møteinnkalling og saksliste	3
S-27/22 Referáhtat/referater	6
S-28/22 Rehketdoallu 2.tertiála 2022	7
S-29/22 OLGGOBEAL RÁMMAID ÁRVALUSAT 2024 STÁHTABUŠEAHTAS/ FORSLAG TIL TILTAK UTENFOR RAMMEN AV STATSBUDDSJETTET FOR 2024	52
S-30/22 Geabbilis sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu álggaheapmi 2023 ava - Oppstart av fleksibel samisk barnehagelærerutdanning høsten 2023	125
S-31/22 oahkkinplána 2023 / Møteplan 2023	181
S-32/22 Diehtujuohkin- ja ságastallanáššit / Orienterings- og diskusjonssaker	183
S-33/22 Ohcan vuolidit virgeproseanta/ Søknad om nedsettelse av stillingsprosent	185

Orienteringssaker

10/22 Avskjermet@Olgoriika bargit/ Utenlandsk arbeidskraft	186
11/22 Avskjermet@Rektora mearrádusnotáhta - virgáibidjat gaskaboddosaat II-virgái	187
12/22 Ohcciidlogut ja studeantalohku 2022 ava	188
13/22 Sámi allaskuvlla campus-struktuvra	209

Arkiiva - dok. 19/00562-172 Arkiivakoda. 011
Áššemeannudeadji Inger Anne Johansdatter Siri Triumf

Saksgang
Allaskuvlastivra 1.8.2019 - 31.7.2023

Čoahkkindáhton
13.10.2022

Unntatt offentlighet ihht -

S-26/22

**DOHKKEHIT ČOAHKKINGOHČČUMA JA ÁŠŠELISTTU / GODKJENNING AV
MØTEINNKALLING OG SAKSLISTE**

**Allaskuvladirektevrra mearrádusárvalus / Høgskoledirektørens forslag til
vedtak/innstilling:**

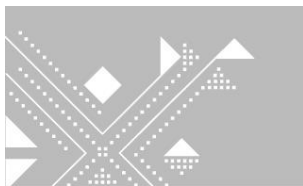
Allaskuvlastivra dohkkeha čoahkkingohččuma ja áššelisttu /
Høgskolestyret godkjenner møteinnkalling og saksliste

Áššelistu/saksliste 13.10.2022

S-26/22	Dohkkehit čoahkkingohččuma ja áššelisttu /
Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
S-27/22	Referáhtat/referater
S-28/22	Rehketdoallu 2. tertiála 2022 / Regnskap for 2. tertial 2022
S-29/22	Olggobeal rámma árvalusat stádabušehtas 2024 /
Forslag på tiltak utenfor rammen i statsbudsjettet for 2024
S-30/22	Geabbilis sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu álggaheapmi 2023 čavčča /
Oppstart av fleksibel samisk barnehagelærerutdanning høsten 2023
S-31/22	Čoahkkinplána 2023 / Møteplan 2023
S-32/22	Diehtujuohkin- ja ságastallanáššit / Orienterings- og diskusjonssaker
- Sámi allaskuvlla campus struktuvra / Campusstruktur for Samisk høgskole
S-33/22	li almmolaš bargoveahkaášši / U.off. personalsak Offl §13 jfr Fvl §13
Ohcan vuolidit virgeproseanta / Søknad om redusert stillingsprosent.

Mildosat/Vedlegg:

Čoahkkingohččun b 21.9.22 / møteinnkalling datert 21.9.22

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

Sámi allaskuvlla stivra 2019 - 2023

Din dáhton:	Din ref.:	Min dáhton:	Min ref.:	Áššemeannudeaddji:
		21.09.2022	19/00562-170	Inger Anne Johansdatter Siri Triumf ingerast@samas.no

ČOAHKKINGOHČČUN/MØTEINNKALLING - STIVRAČOAHKKIN/STYREMØTE 13.10.22

Sámi allaskuvla gohčču dáikko bokte allaskuvlastivrra fásta lahtuid stivračoahkkimii

Dáhton: Duorastaga 13.10.2022
Dii: 09:00 – 15:00
Gos: Guovdageainnus, Diehtosiiddas.

Čoahkkingohččun sáddejuvvo sihke fásta- ja várrelahtuide muhto várrelahtuide sáddejuvvo sierra gohččun jus sii galget searvat stivračoahkkimii.

Bivdit fástalahtuin dieđu nu jođánit go vejolaš jus it sáhte searvat stivračoahkkimii, vai mii beassat várrelahtu gohččut.

Áššelistu ja áššebáhpírat sáddejuvvojit stivríi mañemusat vahkku ovdal čoahkkima.

Olggobeal stivralahtuide lea idjadeapmi dingojuvvon Thon hoteallas. Girdibileahtaid ja láigobiilla dingot ieš berg-Hansen mátkefitnodaga bokte. Bija ref. 1330intr / 211100-100000

Seammás bovdet stivralahtuid mállásiidda beaivvi ovdal čoahkkima:

Gaskavahkku 12.10.22, dii 19.00 Thon hotellii Guovdageainnus.
Sávvat stivralahtut váldet áiggi dása searvat. Atte dieđu jus it sáhte searvat mállásiidda.

//

Høgskolestyret,

Samisk høgskole innkaller med dette høgskolestyrets faste medlemmer til styremøte

Møtedato: Torsdag 13. oktober 2022

Kl. 09:00 – 15:00

Sted: Kautokeino, Diehtosiida/vitenskapsbygget.

Møteinnkallingen sendes både til faste- og vararepresentanter men vararepresentanter møter kun ved særskilt innkalling.

Vi ber faste medlemmer gi beskjed snarest dersom du ikke kan delta på styremøtet, slik at varamedlem kan innkalles.

Saksliste og saksdokumenter vil bli lagt frem for styret senest en uke før møtet.

Til eksterne styremedlemmer er det reservert overnatting på Thon hotell, Kautokeino. Flybilletter og leiebil bestiller dere selv via Berg-Hansen reisebyrå og ber de merke faktura med ref. 1330intr / 211100-100000.

Samtidig ønsker vi høgskolestyret velkommen til middag dagen før møtet:

onsdag 12.10. kl 19.00 på Thon hotell Kautokeino.

Håper styremedlemmene tar seg tid til denne sammenkomsten og ber om at det gis beskjed om du ikke kan komme på middagen.

Dearvvuođat/hilsen

Laila Susanne Vars
Rektor

Anne-Marie Gaino
Direktevra / direktør

Kopijja/ kopi til:
Studeantastivra/studentstyret

Elektrovnnalaš dohkkeheapmi. li vuolláičállon. / Elektronisk godkjenning. Ingen underskrifter.

Arkiiva - dok. 19/00562-173 Arkiivakoda. 011
 Áššemeannudeaddji Inger Anne Johansdatter Siri Triumf

Saksgang Čoahkkindáhton
 Allaskuvlastivra 1.8.2019 - 31.7.2023 13.10.2022

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

S-27/22

REFERÁHTAT/REFERATER

Allaskuvladirektevrra mearrádusárvalus/ Høgskoledirektørens forslag til vedtak/innstilling:

Allaskuvlastivra vuhtiiváldá referáhtaid / Høgskolestyret tar referatene til etterretning

DOS (Dutkan- ja oahppostivra / Forsknings- og studiestyret):

- DOS 02.06.22
- DOS 21.06.22
- DOS 22.09.22

DRŠ (Diehtujuohkin, Ráđđádallan ja Šiehtadallančoahkkimat gaskkal jodiheddjiid ja fágaserviid) / IDF (informasjon, drøfting, forhandlings-møter mellom ledelsen og tillitsvalgte)

- DRŠ 29.06.22
- DRŠ 06.09.66
- DRŠ 22.09.22
- DRŠ 05.10.22

OVR (oktasaš virgáibidjanráđdi tekn.- ja hálldahuslaš virggiide / Felles tilsettingsråd for tekniske og administrative stillinger):

- OVR 30.06.22
- OVR 30.08.22
- OVR 29.09.22

FVO (Fágavirggiid virgáibidjan organa / Tilsettingsråd for faglige stillinger)

- FVO 13.06.22
- FVO 01.07.22
- FVO 02.09.22
- FVO 14.09.22

Mildosat/Vedlegg:

Siskkáldas čoahkkinbeavdegirjijt / interne møtereferater. - U.off.dok.

Arkiiva - dok. 22/00267-8
Áššemeannudeadji Mikkel Anders Kemi

Arkiivakoda. 13

Saksgang
Allaskuvlastivra 1.8.2019 - 31.7.2023

Čoahkkindáhton
13.10.2022

Unntatt offentlighet ihht Paragraf

REGNSKAP 2.TERTIAL 2022

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Stivra dohkkeha Sámi allaskuvlla rehketdoalu 2.tertiála 2022 oktan jodiheaddjikommentáran, oppalašlistu juolludemiin ja notáhttadieđuiguin.

Styret godkjenner Samisk høgskoles regnskap for 2.tertiál 2022 med ledelseskomentar, bevilgningsoppstilling og noteopplysninger.

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Sámi allaskuvlla rehketdoallu 2.tertiála 2022 lea dahkkon stáda ekonomijastivrema njuolggadusaid, Stáhtalaš Rehketdoallostandárddaid (SRS) ja johtočállosa, mas leat vejolaš spiehkastandieđut ja Finánsadepartemeantta ráhkaduvvon gullevaš njuolggadusaid ja bagadusčállosa, Ekonomijastivrema direktoráhta ja Máhttodepartemeantta heivehusaid mielde universitehta- ja allaskuvlasuorgái. Gáibádusat allaskuvlla rehketdoalu čilgemii ja ovdanbuktímii boahtá ovdan earret eará Máhttodepartemeantta reivviin beaiváduvvon 14.12.2021, 25.04.2022 ja 22.08.2022 mat leat terciála rehketdoalu birra. Rehketdoallu ovdanbukton beaiváduvvon 31.08.2022 lea raporterejuvvon standárda čilgehusplána mielde. Jođihangoddi oaivvilda ahte rehketdoallu addá rievttis gova allaskuvlla doaimmas, beaivemearis 31.08.2022.

TNOK	Rehketdoallu T.2 2022	Bušehtta T.2 2022	Erehus
Sisaboadut	kr 82 283	kr 88 598	-kr 6 315
Bálkkát	kr 53 483	kr 55 832	kr 2 349
Eará doaibmagolut*	kr 32 580	kr 35 071	kr 2 491
Finánsa golut	kr 32	kr -	-kr 32
Supmi	-kr 3 813	-kr 2 305	-kr 1 508

Obbalaš eanetgeavaheapmi lei TNOK 1 508 eanet go bušeterejuvvon. Sisaboađuid ektui ledje sisaboađut TNOK 6 315 unnit go bušeterejuvvon. Sisaboađuid ektui lei eanetgeavaheapmi TNOK 3 813. Lei bušeterejuvvon geavahit TNOK 2 305 eambbo go sisaboađut leat. Čilgehus dasa lea ahte lea bušeterejuvvon geavahit ovddit jagiid geavatkeahtes ruðaid dán jagi.

Sisaboađut leat leamaš vuollelis go bušeterejuvvon, oktiibuot TNOK 6 315. Čilgehus dasa lea go prošeaktadoaimmain ja earenoamáš juolludemiin eai leat leamaš nu ollu sisaboađut go bušeterejuvvon, vaikko lea vehá eambbo go seamma áigodagas diibmá. Buot rámmajuolludeapmi ii leat sisafievrriduvvon nuppi terciálas nu og bušeterejuvvon. Dat dáhkko goalmát terciálas. Obbalaš sisaboađut leat TNOK 4 745 vuollelis go seamma áigodagas diibmá. Čilgehus dasa lea go departemeantta juolludeapmi lea vuollelis go diibmá ja nugo namuhuvvon das badjelis, de ii leat buot sisafievrriduvvon mii leat boahtán departemeanttas. Sisaboađut prošeavttaide leat ges leamaš TNOK 4 298 unnit go bušeterejuvvon ja TNOK 1 050 unnit go seamma áigodagas diibmá. Čilgehus manne ii leat buot sisafievrriduvvon mii lea bušeterejuvvon, lea go njuolggadusaid ektui ii sahte sisafievrridit eambbo go goluid ektui.

Norggas lea stádaásahusain oktasaš vuohki mot rehkenastá jahkevirggehasaid, ja dat čájeha ahte jahkevirggehasat leat njiedjan 2 jahkevirggehasain go buohtastahtta seamma áigodaga diibmá.

Go buohtastatta bušeahtain de lea leamaš unnit doaibma go plánejuvvon. Sihke bálkágolut ja eará doaibmagolut leat unnit go bušeahtas. Obbalaš bálkágolut leat TNOK 2 349 unnit go bušeterejuvvon, ja TNOK 828 unnit go seamma áigodagas ovddit jagi. Čilgehus dasa lea go penšuvdnagolut leat TNOK 1 757 unnit go seamma áigge diibmá ja refušuvnnat lea ges TNOK 496 eambbo go seamma áigge diibmá. lešalddis bálkágolut leat TNOK 973 eambbo go diibmá seamma áigodagas.

Eará doaibmagolut leat TNOK 2 491 unnit go bušeterejuvvon muhto TNOK 4 975 eambbo go seamma áigodagas diibmá. Ložžejuvvon koronadoaibmabijut dáidet čilget váldooasi lassáneamis, go mátkegolut leat lassánan TNOK 3 625 diimmá rájes. Muđui leat earenoamážit liseansagolut lassánan ja maid viessoláigu.

Obbalaš goluin gokčet bálkkát ja sosiála golut 62,1% ja kontuvragolut ges 18,2%. Stuora oassi obbalaš goluin lea čadnon bálkkáide ja kánturgoluide. Sámi allaskuvla dárbbša dan geažil stabiila prošeaktasisaboađuid ja várrejuvvon ruhtadeami, vai sáhtta bisuhit doaibmadási ja láhččit dárbbšaš doaibmanmuni ásahusa viidáset ovdáneapmái.

Ovdáneapmi doarjjaoasis mii lea várrejuvvon juolludanruhtaduvvon doibmii

Sámi allaskuvllas lei borgemánu 31. b. 2022:s TNOK 21 696 várrejumis (čoggojuvvon unnitgolaheapmi) čadnon MD ruhtajuolludeami ektui. Das lea eanas oassi čadnon investeremiidda mearriduvvon investerenplána ektui. Obbalaččat lea geavatkeahtes ruhta njiedjan TNOK 1 259 jahkemolsuma ektui, dat lea investerenuhta. Čoggojuvvon unnitgeavaheapmi doaimmaide lea lassánan TNOK 406 jagi mielde ja lea 31.08.2022 TNOK 5 651. Čilgehus dasa lea go buot MD ruhta ii leat sisafievrriduvvon ja dáhko easká jagi loahpas.

Várrejuvvon ruđat mat bohtet Gielda- ja guovlodepartemeanttas leat njiedjan jagi mielde TNOK 637 ja dáhket dal TNOK 958. Čilgehus dasa lea go sii leat vuosttaš terciálas máksán juolludeami jahkebeali ovddas eatge leat vel ožžon mávssu nuppi jahkebeali ovddas. Ja muđui lea eambbo doaibma, nugo mátkkošteami, leamaš.

Áigodaga čadahuvvon investeremat

Sámi allaskuvla lea 2022 reviderejuvvon investerenušeahtas várren TNOK 7 440 investeremiidda. Dás lea adnon TNOK 1 774. Unnitgeavaheami sivva lea earet eará guhkes dingonáigi ja kapasitehtahástalusat. Investeremat dan rádjai leat eanas dihtor lonuheami, gráfalaš profiila ja visterievdeami oahpahuslanjain.

Mildosat/Vedlegg:

1. 2.tertiála 2022 rehketdoalu jodiheaddjekommentára / Ledelseskommentarer til regnskap 2.tertiál 2022
2. Áigodahttinmálla mielde doaibmarehketdoallu ja oppalašlistu juolludemiin, mas leat fárus notat ja tabeallat. Virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet og bevilgningsprinsippet med tilhørende noter og tabeller

Arkiiva - dok. 22/00267-8
Áššemeannudeadji Mikkel Anders Kemi

Arkiivakoda. 13

Saksgang
Allaskuvlastivra 1.8.2019 - 31.7.2023

Čoahkkindáhton
13.10.2022

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

REGNSKAP 2.TERTIAL 2022

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Styret godkjenner Samisk høgskoles regnskap for 2.tertiál 2022 med ledelseskomentar, bevilgningsoppstilling og noteopplysninger.

Stivra dohkkeha Sámi allaskuvlla rehketdoalu 2.tertiála 2022 oktan jodiheaddjikommentáran, oppalašlistu juolludemiin ja notáhttadieđuiguin.

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Samisk høgskoles årsregnskap for 2.tertiál 2022 er avlagt i samsvar med reglement for økonomistyring i staten, Statlige Regnskapsstandarder (SRS) og rundskriv med opplysning om eventuelle avvik og etter de tilhørende retningslinjene og veiledningsnotat som er utarbeidet av Finansdepartementet, Direktoratet for økonomistyring og Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høgskolesektoren. Krav til oppstilling og presentasjon av høgskolens regnskap fremkommer blant annet i brev fra Kunnskapsdepartementet av 14.12.2021, 25.04.2022 og 22.08.2022 som omhandler tertialregnskap. Avlagt regnskap pr. 31.08.2022 er presentert og rapportert i henhold til standard oppstillingsplan. Regnskapet gir etter ledelsens mening et riktig bilde av høgskolens drift per 31.08.2022.

TNOK	Regnskap 2.tertiál 2022	Budsjett 2.tertiál 2022	Differanse
Driftsinntekter	kr 82 283	kr 88 598	-kr 6 315
Kostnader for arbeidskraft	kr 53 483	kr 55 832	kr 2 349
Andre sriřtskostnader	kr 32 580	kr 35 071	kr 2 491
Finansutg./innt.	kr 32	kr -	-kr 32
SUM	-kr 3 813	-kr 2 305	-kr 1 508

Merforbruket var TNOK 1 508 høyere enn budsjettet. Inntektene var TNOK 6 315 mindre enn budsjettet. I forhold til inntektene var merforbruket på TNOK 3 813. Det var budsjettet å bruke TNOK 2 305 mer enn inntektene. Forklaringen på dette er budsjettet bruk av tidligere års ubrukte midler.

Driftsinntektene var lavere enn budsjettet, til sammen TNOK 6 315. Forklaring på dette er at inntekter fra prosjektaktivitet og øremerkede tildelinger har vært lavere enn budsjettet, selv om de har vært en noe høyere enn i samme periode i fjor. All rammetildeling er ikke inntektsført i andre tertial slik som budsjettet. Dette gjøres i tredje tertial. Totale driftsinntekter har vært TNOK 4 745 lavere enn tilsvarende periode i fjor. Forklaring på det er at bevilgningene fra departementet er lavere enn i fjor samt at all tildeling ikke er inntektsført som forklart ovenfor. Inntektene fra prosjekter har vært TNOK 4 298 mindre enn budsjettet og TNOK 1 050 mindre enn i samme periode i fjor. Forklaring på hvorfor alt som er budsjettet ikke er inntektsført er at man ikke kan inntektsføre mer enn tilsvarende det kostnadene har vært på.

I Norge har statlige enheter et felles system for hvordan årsverk skal regnes, og den viser at antall årsverk har hatt en nedgang med 2 årsverk i forhold til samme periode i fjor.

Når man sammenlikner regnskap mot budsjett, ser man at det har vært mindre aktivitet enn planlagt. Både lønn og andre driftskostnader har vært mindre enn budsjettet. Totale lønnskostnader har vært TNOK 2 349 mindre enn budsjettet, og TNOK 828 lavere enn samme periode året før. Forklaring på dette er at pensjonskostnader er TNOK 1 757 lavere enn i fjor samt at refusjoner er TNOK 496 mer enn budsjettet. Lønnsutbetalingene er TNOK 973 mer enn samme periode i fjor.

Andre driftskostnader er TNOK 2 491 lavere enn budsjettet, men TNOK 4 975 høyere enn samme periode i fjor. Lettelser i koronatiltak forklarer trolig hovedårsaken til økningen siden reisekostnader er økt med 3 625 fra i fjor. Ellers har lisenskostnadene og kontorkostnader økt.

Lønn og sosiale kostnader utgjør 62,1 % mens kontorutgifter utgjør 18,2 % av de totale kostnader. Dette betyr at store deler av de totale utgiftene er bundet opp i lønn og husleie. Samisk høyskole er derfor avhengig av stabile prosjektinntekter og øremerkede midler for både å opprettholde aktivitetsnivået og skape nødvendig handlingsrom for videreutvikling av institusjonen.

Utviklingen i avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet

Samisk høyskole hadde per 31.august 2022 totalt TNOK 21 696 i avsetninger (akkumulert mindreforbruk) knyttet opp mot bevilgning fra KD. Her er mesteparten knyttet opp mot investeringer i vedtatte investeringsplan. Totalt har avsetningene en reduksjon på TNOK 1 259 fra årsskiftet og er knyttet opp mot investeringer. Avsetninger knyttet opp drift er økt med TNOK 406 i løpet av året og er pr 31.08.2022 på TNOK 5 651. Forklaring til dette er at all tildeling fra KD ikke er inntektsført, men gjøres først på slutten av året.

Avsetninger knyttet til tildelinger fra Kommunal- og distriktsdepartementet er redusert med TNOK 637 og er på TNOK 958 pr 31.08.2022. Årsaken til dette er for det meste at KDD har utbetalt bevilgning for første halvår allerede i første tertial mens andre delutbetaling ikke er kommet ennå, samt høyere kostnader på drift, slik som reiser.

Gjennomførte investeringer i perioden

Samisk høgskole har i revidert investeringsbudsjett avsatt TNOK 7 440 til investeringer for 2022. Det er aktivert for TNOK 1 774. Mindreforbruket skyldes lang leveringstid og kapasitetsutfordringer. Det meste av investeringer så langt har vært PCer, grafisk profil og utbedringer på undervisningsrom.

Mildosat/Vedlegg:

1. 2.tertiála 2022 rehketdoalu jodiheaddjekommentára / Ledelseskommentarer til regnskap 2.tertiál 2022
2. Áigodahttinmálle mielde doaibmarehketdoallu ja oppalašlistu juolludemiin, mas leat fárus notat ja tabeallat. Virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet og bevilgningsprinsippet med tilhørende noter og tabeller

Fortegnsregler i oppgjørspakken

I resultatregnskapet og balanseoppstillingene bestemmes fortegnet av teksten på den enkelte regnskapslinje. I disse oppstillingene skal derfor alle tall være positive. Dette er lagt til grunn i aritmetikken i disse regnearkene. I kontantstrømoppstillingen skal det i alle linjene i avsnittene for innbetalinger og utbetalinger være positive tall i tallkolonnene. For tydelighets skyld er det i avsnittene som omhandler investeringsaktiviteter og finansieringsaktiviteter i kontantstrømoppstillingen angitt på den enkelte regnskapslinje hvilket fortegn tallene på angjeldende linje skal ha.

Symbolet (+) på den enkelte regnskapslinje angir at tallene på linjen hvor dette symbolet forekommer, skal ha positivt fortegn i alle tallkolonner. Regnskapslinjer i kontantstrømoppstillingen hvor fortegnet bestemmes av andre forhold enn teksten på regnskapslinjen, er merket med symbolet (+/-).

Aritmetikken i notene er basert på at tallene i tallkolonnene summeres. I notene skal utbetalinger og andre reduksjoner derfor angis med negative tall i tallkolonnene. Linjer hvor tallene skal være negative i tallkolonnene, er for tydelighets skyld merket med symbolet (-) på den enkelte regnskapslinje. Linjer hvor fortegnet styres av andre forhold enn teksten på regnskapslinjen, er merket med (+/-).

Andre forhold i oppgjørspakken

Virksomhetens navn settes inn i celle A3 i resultatregnskapet og blir automatisk overført til de øvrige arkene i pakken. Overskriftene i tallkolonnene i notene styres med noen unntak av overskriftene i resultatregnskapets celler C5, D5 og E5. I kontantstrømoppstillingen og i enkelte noter er det innarbeidet budsjettkolonner. Overskriften i budsjettkolonnen i de aktuelle notene styres av overskriften på budsjettkolonnen i kontantstrømoppstillingen (celle G5).

10/7/2022 1:44 PM

Virksomhet:

Prinsipnote - SRS

Generelt

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med gjeldende statlige regnskapsstandarder (SRS).

Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Alle aktiviteter som årets grunnbevilgning er ment til å finansiere er utført pr. 31.12 og grunnbevilgning fra departementet er dermed ansett som opptjent. Bevilgning knyttet til konkrete oppgaver som ikke er gjennomført på balansedagen, er klassifisert som ikke inntektsført bevilgning, og presentert i del III i note 15.

Overskudd fra bevilgningsfinansiert aktivitet er presentert som Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet i del C Statens kapital i balansen. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen, er presentert som annen kortsiktig gjeld på regnskapslinjen ikke inntektsført tilskudd og overføringer i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Den andelen av inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som benyttes til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler som balanseføres, inntektsføres ikke på anskaffelsestidspunktet, men avsettes i balansen på regnskapslinjen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

I takt med kostnadsføringen av avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler inntektsføres et tilsvarende beløp fra avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Periodens inntektsføring fra avsetningen resultatføres som inntekt fra bevilgninger. Dette medfører at kostnadsførte avskrivninger inngår i virksomhetens driftskostnader uten å få resultatteffekt.

Inntekter fra transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter er kostnadsført i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, er kostnadsført i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Vi har resultatført arbeidsgiverandelen av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon er kostnadsført som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Leieavtaler

Vi har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på kr 50 000 eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved bruksendring, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

Kjøp av bistand til utvikling av programvare er balanseført. Bruk av egne ansatte til utvikling av programvare er kostnadsført.

Investeringer i aksjer og andeler

Investeringer i aksjer og andeler er balanseført til kostpris på anskaffelsestidspunktet. Investeringer i aksjer og andeler er vurdert til laveste verdi av balanseført verdi og virkelig verdi. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt.

Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i *Innskutt virksomhetskapital* avsnitt CI Virksomhetskapital i balanseoppstillingen. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i *Opptjent virksomhetskapital*. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Beholdninger omfatter varer for salg og driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av virksomhetens offentlige tjenesteyting. Innkjøpte varer er verdsatt til anskaffelseskost ved bruk av metoden først inn, først ut (FIFO). Beholdninger av varer er verdsatt til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Beholdninger av driftsmateriell er verdsatt til anskaffelseskost.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt. Her er Norges Banks spotkurs per 31.12 lagt til grunn.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld. Statens kapital består av virksomhetskapital, avregninger og utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte). Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapital innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapital ved enhetene.

Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler viser inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som er benyttet til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandøprinsipp

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgende ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres likvider løpende gjennom året i henhold til utbetalingsplan fra overordnet departement og disponerer en egen oppgjørskonto i konsernkontoordningen i Norges Bank. Denne renteberegnes ikke. Nettobudsjetterte virksomheter beholder likviditeten ved årets slutt.

Resultatregnskap

Virksomhet:

Org.nr: 971519363

Beløp i 1000 kroner

	Note	8/31/2022	8/31/2021	12/31/2021	Referanse
Driftsinntekter					
Inntekt fra bevilgninger	1	67,815	71,370	106,458	RE.1
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	7,458	10,083	17,320	RE.3
Inntekt fra gebyrer	1				RE.2
Salgs- og leieinntekter	1	7,010	5,575	8,535	RE.5
Andre driftsinntekter	1				RE.6
Sum driftsinntekter		82,283	87,028	132,313	RE.7
Driftskostnader					
Varekostnader			0		RE.9
Lønnskostnader	2	53,483	54,312	84,800	RE.8
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4.5	1,712	1,504	2,313	RE.12
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4.5				RE.13
Andre driftskostnader	3	30,868	24,960	41,982	RE.10
Sum driftskostnader		86,064	80,775	129,095	RE.14
Driftsresultat		-3,781	6,253	3,217	RE.15
Finansinntekter og finanskostnader					
Finansinntekter	6	0	5	5	RE.16
Finanskostnader	6	32	2	12	RE.17
Sum finansinntekter og finanskostnader		-32	3	-7	RE.18
		-3,813	6,256	3,210	RE.21
Avregninger og disponeringer					
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	4,124	-6,012	-2,818	RE.23
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapital)	8	-311	-245	-393	RE.26
Sum avregninger og disponeringer		3,813	-6,256	-3,210	RE.24
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten					
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9				RE.28
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	9				RE.30
Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0	0	RE.31
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten					
Tilskudd til andre	10				RE.33
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning					RE.32
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0	0	RE.34

10/7/2022 1:44 PM

Balanse

Virksomhet:

Beløp i 1000 kroner

	Note	8/31/2022	12/31/2021	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
I Immaterielle eiendeler				
Programvare og lignende rettigheter	4	684	380	AI.02
Immaterielle eiendeler under utførelse	4		0	AI.02A
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		684	380	AI.1
II Varige driftsmidler				
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	3,062	3,044	AII.01
Maskiner og transportmidler	5			AII.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	8,556	8,816	AII.03
Anlegg under utførelse	5			AII.04
Infrastruktureiendeler	5			AII.06
<i>Sum varige driftsmidler</i>		11,618	11,860	AII.1
III Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i aksjer og andeler	11			AIII.03
Obligasjoner				AIII.04
Andre fordringer	11A			AIII.04A
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		0	0	AIII.1
Sum anleggsmidler		12,302	12,240	AIV.1
B. Omløpsmidler				
I Beholdninger av varer og driftsmateriell				
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12			BI.1
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0	BI.3
II Fordringer				
Kundefordringer	13	943	504	BII.1
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16		0	BII.3
Andre fordringer	14	2,657	6,288	BII.2
<i>Sum fordringer</i>		3,600	6,792	BII.4
III Bankinnskudd, kontanter og lignende				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	57,908	63,985	BIV.1
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger	17			BIV.2A
Andre bankinnskudd	17			BIV.2B
Kontanter og lignende	17			BIV.3
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		57,908	63,985	BIV.4
Sum omløpsmidler		61,507	70,777	BIV.5
Sum eiendeler drift		73,809	83,017	BIV.6
IV Fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer				
Fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten	9			BV.01
<i>Sum fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0	BV.1A
Sum eiendeler		73,809	83,017	BV.1

Balanse

Virksomhet:

Beløp i 1000 kroner

	Note	8/31/2022	12/31/2021	Referanse
STATENS KAPITAL OG GJELD				
C. Statens kapital				
I Virksomhetskapi tal				
Innskutt virksomhetskapi tal	8			CI.01
Opptjent virksomhetskapi tal	8	2,485	2,174	CI.03
Sum virksomhetskapi tal		2,485	2,174	CI.1
II Avregninger				
Avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet (nettobudsjetterte)	15 I	17,176	21,300	CII.02
Sum avregninger		17,176	21,300	CII.1
III Utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)				
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	12,302	12,240	CIII.01
Ikke inntektsført bevilgning	15 III	5,478	3,251	CIII.02
Sum utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)		17,780	15,491	CIII.1A
Sum statens kapital		37,440	38,964	SK.1
D. Gjeld				
I Avsetning for langsiktige forpliktelse r				
Avsetninger langsiktige forpliktelse r	19			DI.01
Sum avsetning for langsiktige forpliktelse r		0	0	DI.3
II Annen langsiktig gjeld				
Øvrig langsiktig gjeld				DII.01
Sum annen langsiktig gjeld		0	0	DII.1
III Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		934	9,293	DIII.1
Skyldig skattetrekk		4,737	3,062	DIII.2
Skyldige offentlige avgifter		8	24	DIII.3
Avsatte feriepenger		5,236	8,023	DIII.4
Ikke inntektsført tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15 II	8,379	10,088	DIII.05
Mottatt forskuddsbetaling	16	10,801	8,826	DIII.06
Annen kortsiktig gjeld	18	6,272	4,737	DIII.6
Sum kortsiktig gjeld		36,368	44,053	DIII.7
Sum gjeld		36,368	44,053	DIII.9
Sum statens kapital og gjeld drift		73,809	83,017	CD.1
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer				
Ikke utbetalt bevilgning mottatt til tilskuddsforvaltning (nettobudsjetterte)	10B			DIV.01
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				DIV.02
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		0	0	DIV.1
Sum statens kapital og gjeld		73,809	83,017	SKG.1

Virksomhet:

Kontantstrømoppstilling for nettobudsjetterte virksomheter (direkte modell)

Beløp i 1000 kroner	Note	8/31/2022	12/31/2021	Budsjett 2022T2	Referanse
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter					
Innbetalinger					
innbetalinger av bevilgning fra fagdepartementet (nettobudsjetterte)		67,296	104,909	64,847	KS.1A
innbetalinger av bevilgninger fra andre departementer (nettobudsjetterte)		2,808	5,502	4,463	KS.1B
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		10,253	4,349	10,205	KS.4
innbetalinger av avgifter, gebyrer og lisenser		0	0	0	KS.5
innbetalinger av tilskudd og overføringer		6,617	26,635	9,083	KS.6
innbetaling av refusjoner		3,648	6,557	2,887	KS.9
innbetalinger knyttet til konsortie-/samarbeidsavtaler		0	1,330	0	KS.9A
andre innbetalinger		147	300	0	KS.10
Sum innbetalinger		90,769	149,582	91,485	KS.INN
Utbetalinger					
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader		54,510	80,492	58,275	KS.11
utbetalinger for kjøp av varer og tjenester		37,973	49,707	33,491	KS.12
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter		1,575	2,402	0	KS.14
utbetalinger og overføringer til andre statsetater		970	357	0	KS.14A
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter		0	978	0	KS.14B
andre utbetalinger		13	219	0	KS.15
Sum utbetalinger		95,041	134,155	91,766	KS.UT
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*		-4,272	15,427	-281	KS.OP
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (+)		0	0	0	KS.16
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (-)		-1,774	-5,378	-4,710	KS.17
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler (+)		0	0	0	KS.18
utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler (-)		0	0	0	KS.19
innbetalinger ved salg av obligasjoner og andre fordringer (+)		0	0	0	KS.21A
utbetalinger ved kjøp av obligasjoner og andre fordringer (-)		0	0	0	KS.21B
innbetalinger av utbytte (+)		0	0	0	KS.7
innbetalinger av renter (+)		0	0	0	KS.8
utbetalinger av renter (-)		-32	-6	0	KS.13
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-1,806	-5,384	-4,710	KS.INV
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
innbetalinger av virksomhetskapi tal (+)		0	0	0	KS.22
tilbakebetalinger av virksomhetskapi tal (-)		0	0	0	KS.23
utbetalinger av utbytte til statskassen (-)		0	0	0	KS.24
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		0	0	0	KS.FIN
Kontantstrømmer knyttet til overføringer					
innbetalinger fra fagdepartementet til tilskudd til andre (+)		0	0	0	KS.3
innbetalinger fra andre departement til tilskudd til andre (+)		0	0	0	KS.3C
innbetalinger fra andre virksomheter til tilskudd til andre (+)		0	0	0	KS.3D
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter (-)		0	0	0	KS.14BI
skatter, avgifter og gebyrer direkte til statskassen (+)		0	0	0	KS.3A
avregning med statskassen vedrørende innkrevingsvirksomhet (-)		0	0	0	KS.3B
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer		0	0	0	KS.OVF
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		0	-1	0	KS.24A
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		-6,078	10,042	-4,991	KS.25
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		63,985	53,944	63,985	KS.26
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		57,908	63,985	58,995	KS.BEH
* Avstemming					
avregning av bevilgningsfinansiert aktivitet	Note	8/31/2022	12/31/2021		
disponering av periodens resultat (til virksomhetskapi tal)		-4,124	2,818		KS.27A
bokført verdi avhendede anleggsmidler		311	393		KS.27B
ordinære avskrivninger		0	0		KS.28
nedskrivning av anleggsmidler		1,712	2,313		KS.29
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)		0	0		KS.30
endring i statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler		-1,774	-5,378		KS.34
endring i ikke inntektsført bevilgning		62	3,065		KS.37
endring i beholdninger av varer og annet driftsmateriell		2,227	888		KS.40
endring i kundefordringer		0	0		KS.38
endring i leverandørgjeld		-439	1,630		KS.39
endring i ikke inntektsført tilskudd og overføringer		-8,358	1,774		KS.42
effekt av valutakursendringer		-1,709	333		KS.40A
poster klassifisert som investerings- og finansieringsaktiviteter		0	1		KS.43
poster klassifisert som kontantstrømmer knyttet til overføringer		1,806	5,384		KS.46
endring i andre tidsavgrensningsposter		0	0		KS.48
		6,014	2,207		KS.47
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*		-4,272	15,427		KS.AVS

Virksomhet:**Prinsippnote for bevilgningsoppstilling**

Årsregnskapet for statlige forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet (nettobudsjetterte virksomheter) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til bestemmelsenes punkt 3.7.1. Nettobudsjetterte virksomheter får bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet innbetalt på sin bankkonto. Beholdninger på virksomhets oppgjørskonto i Norges Bank overføres til nytt år.

Bevilgningsoppstillingen omfatter perioden fra 1. januar til den aktuelle balansedagen.

Bevilgningsoppstillingens del I viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i henhold til tildelingsbrev og hvilke utbetalinger som er registrert i statens konsernkontosystem. Utbetalingene er knyttet til og avstemt mot tildelingsbrevene og er satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt for budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

Bevilgningsoppstillingens del II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank.

Bevilgningsoppstillingens del III viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

10/7/2022 1:44 PM

Virksomhet:

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2022 for nettobudsjetterte virksomheter pr. 31.08.2022

Del I

Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev					
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet utbetaling	Referanse
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler	66,296	BRIII.011
273	Kunnskapssektorens tjenesteleverandør	50	Virksomhetskostnader	0	BRIII.015
275	Tiltak for høyere utdanning og forskning	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70	1,000	BRIII.016
275	Tiltak for høyere utdanning og forskning	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	0	BRIII.017
275	Tiltak for høyere utdanning og forskning	70	Tilskudd, kan nyttes under post 21	0	BRIII.018
2xx	Formålet/virksomheten			0	BRIII.019
2xx	Formålet/virksomheten			0	BRIII.019
2xx	Formålet/virksomheten			0	BRIII.019
Samlet sum på kapitler og poster under programområde 07 Kunnskapsdepartementet				67,296	BRIII.01A
560	Faglig analysegruppe	55		727	BRIII.021
560	Samiske veivisere	55		2,081	BRIII.021
Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet				2,808	BRIII.02
Sum utbetalinger i alt				70,104	BRIII.1

DEL II

Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾			Note	Regnskap 31.08.2022	Referanse
Oppgjørskonto i Norges Bank					
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17			63,985	BRII.001
Endringer i perioden (+/-)				-6,078	BRII.002
Sum utgående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17			57,908	BRII.1
Øvrige bankkonti Norges Bank²⁾					
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank	17			0	BRII.021
Endringer i perioden (+/-)				0	BRII.022
Sum utgående saldo på øvrige bankkonti i Norges Bank	17			0	BRII.2

Del III

Beløp i 1 000 kroner

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet						
Konto	Tekst	Note	8/31/2022	12/31/2021	Endring	Referanse
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	57,908	63,985	-6,078	BRI.011
628002	Leieboerinnskudd	11	0	0	0	BRI.012
6402xx/8102xx	Gaver og gaveforsterkninger		0	0	0	BRI.015

1) Dersom virksomheten disponerer flere oppgjørskontoer i Norges Bank enn den ordinære driftskontoen, skal også disse beholdningen spesifiseres med inngående saldo, endring i perioden og utgående saldo. Slike beholdninger skal også inngå i oversikten over beholdninger rapportert til kapitalregnskapet. Vesentlige beløp spesifiseres særskilt nedenfor.

2) Oversikten skal omfatte andre konti som virksomheten har i Norges Bank. Som eksempel nevnes gavekonti.

10/7/2022 1:44 PM

Virksomhet:

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

Beløp i 1000 kroner

	8/31/2022	8/31/2021	Budsjett 2022T2	Referanse
Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet				
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	64.431	69.632	67.977	N1.2
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-1.774	-2.819	-4.710	N1.3
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	1.712	1.504	1.580	N1.5
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.5A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	N1.6
- periodens tilskudd til andre (-)	0	0	0	N1.8
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet ¹⁾	0	0	0	N1.9
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	64,370	68,318	64,847	N1.10

Inntekt fra bevilgninger fra andre departement

Periodens tilskudd/overføring fra andre departement ¹⁾	3.445	3.052	4.463	N1.11A
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning /driftstilskudd (-)	0	0	0	N1.12
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.13
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	N1.15
- tilskudd til andre (-)	0	0	0	N1.17
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0	0	N1.18
Sum inntekt fra bevilgninger fra andre departement	3,445	3,052	4,463	N1.19

1) Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.

Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	67,815	71,370	69,311	N1.20
---	---------------	---------------	---------------	--------------

Gebyrer og lisenser^{1) 2)}

Gebyrer	0	0	0	N1.661
Lisenser	0	0	0	N1.662
Sum inntekt fra gebyrer (linje RE. 2 i resultatregnskapet)	0	0	0	N1.66

1) Vesentlige inntekter av denne typen skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Dette avsnittet skal bare brukes når gebyrene eller lisensene skal klassifiseres som driftsinntekt for institusjonen. 2) Dersom institusjonen krever inn gebyrer eller mottar midler knyttet til lisenser på vegne av staten og som skal overføres til statskassen, skal slike midler klassifiseres som innskrevingsvirksomhet og presenteres i avsnittet for innskrevingsvirksomhet i resultatregnskapet og spesifiseres i note 9.

Tilskudd og overføringer fra statlige etater¹⁾

Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	2.356	2.746	1.024	N1.21
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	2.356	2.746	1.024	N1.21E
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	717	2.826	1.936	N1.23
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	0	0	0	N1.23A
Periodens netto tilskudd fra NFR	717	2.826	1.936	N1.29A
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	3,073	5,572	2,961	N1.31

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linjene N1.21 skal bare omfatte tilskudd/overføringer som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13. Midler som benyttes til investeringer, skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Oppdragsinntekter og salg- og leieinntekter skal spesifiseres i de respektive avsnittene nedenfor.

Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet¹⁾

Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	0	0	0	N1.22A
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	0	0	0	N1.22B
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	0	0	0	N1.22D
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	616	706	666	N1.32A
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	59	152	110	N1.32B
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	0	0	0	N1.32C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere	3.710	3.653	5.346	N1.32D
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere	4,385	4,511	6,122	N1.32F
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP7, Horisont 2020 og Horisont Europa)	0	1	0	N1.35
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	0	0	0	N1.35B
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP7, Horisont 2020 og Horisont Europa)	0	1	0	N1.35C
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	0	0	0	N1.36
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	0	0	0	N1.36B
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	0	0	0	N1.36C

Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	4,385	4,511	6,122	N1.38
---	--------------	--------------	--------------	--------------

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Avsnittet gjelder bidrag som tilfredstiller kravene i rundskriv F-07-13.

Inntektsførte gaver og gaveforsterkninger¹⁾

Inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	0	0	0	N1.40A
Sum inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	0	0	0	N1.43

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne linjer eller i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.

Sum inntekt fra tilskudd og overføringer (linje RE.3 i resultatregnskapet)	7,458	10,083	9,083	N1.44
---	--------------	---------------	--------------	--------------

Oppdragsinntekter, salg- og leieinntekter

Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet¹⁾

Statlige etater	5.885	4.800	8.651	N1.49
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	4	0	N1.50
Organisasjoner og stiftelser	0	0	0	N1.51
Næringsliv/privat	81	0	0	N1.52
Andre	793	301	1.484	N1.54
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	6,759	5,105	10,135	N1.55

1) Avsnittet skal omfatte oppdragsinntekter som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.

Andre salg- og leieinntekter

Hus-/fremleieinntekter og tilfeldig utleie	139	361	0	N1.56
Konferanseavgifter utenfor avgiftsområdet	0	0	69	N1.56
Konferanseavgifter utenfor avgiftsplikt	-6	0	0	N1.56
Salg av kompendier/bøker/hefter	0	0	0	N1.56
Kurs og studieinntekter enkeltstudenter	117	109	0	N1.57
Sum andre salg- og leieinntekter	251	470	69	N1.59

Sum salg- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)	7,010	5,575	10,205	N1.60
---	--------------	--------------	---------------	--------------

Andre driftsinntekter

Gaver som skal inntektsføres	0	0	0	N1.61
Øvrige andre inntekter 1	0	0	0	N1.62
Øvrige andre inntekter 2	0	0	0	N1.62
Øvrige andre inntekter ¹⁾	0	0	0	N1.63
Sum andre driftsinntekter (linje RE.6 i resultatregnskapet)	0	0	0	N1.65

Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv.¹⁾

Salg av eiendom	0	0	0	N1.45
Salg av maskiner, utstyr mv	0	0	0	N1.46
Salg av andre driftsmidler	0	0	0	N1.47
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner mv. (linje RE.6 i resultatregnskapet)	0	0	0	N1.48

1) Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell merking av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter.

Sum driftsinntekter	82,283	87,028	88,598	N1.67
----------------------------	---------------	---------------	---------------	--------------

	8/31/2022	8/31/2021	Referanse
Inntekter fra utlandet ¹⁾			
Inntekter fra EU	0	0	N11.01
Inntekter fra næringsliv	0	0	N11.02
Inntekter fra organisasjoner og institusjoner	0	0	N11.03
Inntekter fra universiteter	0	0	N11.04
Andre inntekter utland	0	0	N11.05
Sum inntekter fra utland	0	0	N11.1

1) Frivillig å fylle ut dette avsnittet

Virksomhet:

Note 2 Lønnskostnader

DEL I

Beløp i 1000 kroner	8/31/2022	8/31/2021	Referanse
Lønn	44,714	43,741	N2.1
Feriepenger	5,435	5,432	N2.2
Arbeidsgiveravgift	0	0	N2.3
Pensjonskostnader ¹⁾	4,465	6,222	N2.4
Lønn balanseført ved egenutvikling av anleggsmidler ²⁾	0	0	N2.12
Sykepenger og andre refusjoner	-3,590	-3,094	N2.5
Andre ytelser	2,459	2,011	N2.6
Sum lønnskostnader	53,483	54,312	N2.7

Antall utførte årsverk: 72 74 N2.8

¹⁾ Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet. Premiesats til Statens pensjonskasse er av SPK estimert til 10,7 prosent for 2022.

For regnskapsåret 2021 inngikk virksomheten i et premiefellesskap og premiesatsen for 2021 var 10,9 prosent.

Fra 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1.1. 2022 betaler alle statlige virksomheter en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremiemodellen. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

²⁾ Inneholder lønn og sosiale kostnader (feriepenger, arbeidsgiveravgift og pensjonskostnader)

DEL II

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn	Andre godtgjørelser	SUM	DBH-referanse
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt)			0	N21.01
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor)			0	N21.02
Administrerende direktør			0	N21.03

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner i samsvar med faktiske utbetalinger for regnskapsåret 2021.

Note 3 Andre driftskostnader

Beløp i 1000 kroner

	8/31/2022	8/31/2021	Referanse
Husleie	14,645	13,361	N3.1
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0	N3.2
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0	N3.3
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	1,056	1,048	N3.4
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	61	280	N3.5
Mindre utstyrsanskaffelser	580	1,069	N3.6
Tap ved avgang anleggsmidler	0	0	N3.6A
Leie av maskiner, inventar og lignende	3,261	2,054	N3.7
Kjøp av konsulenttenester	1,355	2,243	N3.8A
Kjøp av andre fremmede tjenester	1,659	1,880	N3.8B
Reiser og diett	4,901	1,277	N3.9
Øvrige driftskostnader ¹⁾	3,350	1,750	N3.10
Sum andre driftskostnader	30,868	24,960	N3.11

¹⁾ Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

	Type eiendel						
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transport midler	Driftsløse, inventar, verktøy og lignende	Infrastruktur eiendeler	Sum	DBH-referanse
Varighet inntil 1 år						0	N31.01
Varighet 1-5 år		326				326	N31.02
Varighet over 5 år		13,836				13,836	N31.03
Kostnadsført leiebetaling for perioden	0	14,162	0	0	0	14,162	N31.1

10/7/2022 1:44 PM

Virksomhet:

Note 4 Immaterielle eiendeler

Beløp i 1000 kroner

	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	SUM	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2021	520	0	520	N4.1
+ tilgang pr. 31.08.2022 (+)	373		373	N4.2
- avgang anskaffelseskost pr. 31.08.2022 (-)	0	0	0	N4.3
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	N4.3A
Anskaffelseskost 31.08.2022	892	0	892	N4.4
- akkumulerte nedskrivninger 31.12.2021 (-)	0	0	0	N4.5
- nedskrivninger pr. 31.08.2022 (-)	0	0	0	N4.6
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2021 (-)	-139	0	-139	N4.7
- ordinære avskrivninger pr. 31.08.2022 (-)	-69	0	-69	N4.8
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.08.2022 (+)	0	0	0	N4.9
Balanseført verdi 31.08.2022	684	0	684	N4.10

Avskrivningssatser (levetider)

5 år / lineært

Ingen

Tilleggsopplysninger når det er avhendet immaterielle eiendeler:

Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	N4.11
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	N4.12
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	N4.13

10/7/2022 1:44 PM

Virksomhet:

Note 5 Varige driftsmidler

Beløp i 1000 kroner

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Anlegg under utførelse	Infrastruktur- eiendeler	Maskiner og transport- midler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2021	0	6,014	0	0	0	36,649	42,663	N5.1
+ tilgang nybygg pr. 31.08.2022 - eksternt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	N5.20
+ tilgang nybygg pr. 31.08.2022 - internt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	N5.20A
+ andre tilganger pr. 31.08.2022 (+)	0	269	0	0	0	1,132	1,401	N5.21
- avgang anskaffelseskost pr. 31.08.2022 (-)	0	0	0	0	0	0	0	N5.3
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	N5.4
Anskaffelseskost 31.08.2022	0	6,283	0	0	0	37,781	44,064	N5.5
- akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2021 (-)	0	0	0	0	0	0	0	N5.6
- nedskrivninger pr. 31.08.2022 (-)	0	0	0	0	0	0	0	N5.7
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2021 (-)	0	-2,969	0	0	0	-27,834	-30,803	N5.8
- ordinære avskrivninger pr. 31.08.2022 (-)	0	-252	0	0	0	-1,391	-1,643	N5.9
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.08.2022 (+)	0	0	0	0	0	0	0	N5.10
Balanseført verdi 31.08.2022	0	3,062	0	0	0	8,556	11,618	N5.11
Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert	Ingen avskrivning	Virksomhets- spesifikt	3-15 år lineært	3-15 år lineært		
Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:								
Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	N5.12
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler (-)	0	0	0	0	0	0	0	N5.13
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	0	0	N5.14

Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendede anleggsmidler er inntektsført og vist i note 1 som "utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler" .

10/7/2022 1:44 PM

Virksomhet:**Note 6 Finansinntekter og finanskostnader***Beløp i 1000 kroner*

	8/31/2022	8/31/2021	Referanse
Finansinntekter			
Renteinntekter	0	0	N6.1
Valutagevinst (agio)	0	5	N6.2
Reversering av tidligere nedskrivning (oppskrivning til kostpris)	0	0	N6.2A
Utbytte fra eierandeler i selskaper mv. (spesifiseres i avsnittet nedenfor)	0	0	N6.2B
Annen finansinntekt	0	0	N6.3
Sum finansinntekter	0	5	N6.4
Finanskostnader			
Rentekostnad	32	2	N6.5
Nedskrivning av aksjer	0	0	N6.6
Valutatap (disagio)	0	0	N6.7
Annen finanskostnad	0	0	N6.8
Sum finanskostnader	32	2	N6.9
<i>Spesifikasjon av utbytte fra eierandeler i selskaper mv..</i>			
Mottatt utbytte fra selskap X	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra selskap Y	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra selskap Z	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra andre selskap ¹⁾	0	0	N6.011
Sum mottatt utbytte	0	0	N6.11

1) Spesifiseres om nødvendig på egne linjer under oppstillingen.

10/7/2022 1:44 PM

Virksomhet:**Note 8 Innskutt og opptjent virksomhetskapi tal (netto budsjetterte virksomheter)***Beløp i 1000 kroner*

Netto budsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskapi tal innenfor den bevilgningsfinansierte og bidragsfinansierte aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskapi tal tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskapi tal til å finansiere investeringer i randsonevirksomhet. Når virksomhetskapi tal er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet opptjent virksomhetskapi tal, dvs. den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Innskutt virksomhetskapi tal er kapitalene knyttet til aksjer som ble finansiert av bevilgning på 90-post og som derfor tidligere var klassifisert som aksjer i gruppe 1. Disse aksjene føres nå i gruppe 2 og er overført til den enkelte institusjons virksomhetsregnskap. Innskutt virksomhetskapi tal skal anses som bundet.

<i>Innskutt virksomhetskapi tal:</i>	Beløp	Referanse
Innskutt virksomhetskapi tal 01.01.2022	0	N8I.011
Oppskrivning av eierandeler i perioden (+)	0	N8I.012
Nedskrivning av eierandeler i perioden (-)	0	N8I.013
Salg av eierandeler i perioden (-)	0	N8I.014
Kjøp av eierandeler i perioden (+)	0	N8I.015
Innskutt virksomhetskapi tal 31.08.2022	0	N8I.1
<i>Bunden opptjent virksomhetskapi tal:</i>		
Bunden opptjent virksomhetskapi tal pr. 01.01.2022	0	N8I.021
Kjøp av aksjer i perioden	0	N8I.022
Bokført verdi solgte aksjer i perioden (-)	0	N8I.023
Reversering av tidligere nedskrivning av aksjer i perioden	0	N8I.024
Nedskrivning av aksjer i perioden (-)	0	N8I.025
Bunden opptjent virksomhetskapi tal 31.08.2022	0	N8I.2
Innskutt og bunden opptjent virksomhetskapi tal 31.08.2022	0	N8I.SUM
<i>Annen opptjent virksomhetskapi tal:</i>		
Annen opptjent virksomhetskapi tal 01.01.2022	2,174	N8II.011
Underskudd bevilgningsfinansiert aktivitet belastet annen opptjent virksomhetskapi tal (-)	0	N8II.012
Overført fra periodens resultat	311	N8II.013
Overført til/fra bunden virksomhetskapi tal (+/-)	0	N8II.014
Annen opptjent virksomhetskapi tal 31.08.2022	2,485	N8II.1
Sum virksomhetskapi tal 31.08.2022	2,485	N8.TOTAL

Netto budsjetterte virksomheter kan eventuelt supplere med ytterligere spesifisering og gruppering av opptjent virksomhetskapi tal på egne linjer under oppstillingen. (Gjelder f. eks. virksomheter som fordeler opptjent virksomhetskapi tal til underliggende driftsenheter)

Virksomhet:**Note 9 Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten***Beløp i 1 000 kr*

	8/31/2022	8/31/2021
<i>Avgifter og gebyrer direkte til statskassen:</i>		
Avgift A	0	0
Avgift B	0	0
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0
<i>Fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer</i>		
Fordringer til pålydende	0	0
Avsatt til forventet tap (-)	0	0
Sum fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 10 Tilskuddsforvaltning*Beløp i 1 000 kr**Gjelder forvaltning av tilskudd bevilget over statsbudsjettet*

	8/31/2022	8/31/2021	Referanse
Tilskudd til virksomhet A	0	0	N10.01
Tilskudd til virksomhet B	0	0	N10.01
Tilskudd til virksomhet C	0	0	N10.01
Andre tilskudd	0	0	N10.02
Sum tilskuddsforvaltning	0	0	N10.1

Merknad: Dersom virksomheten forvalter flere tilskuddsordninger av betydning, tilføyes flere linjer med referanse N10.01. Mindre tilskuddsordninger kan slås sammen og spesifiseres på linjen "Andre tilskuddsordninger" med referanse N10.02.

10/7/2022 1:44 PM

Virksomhet:

Note 10B Ikke utbetalt bevilgning mottatt til tilskuddsforvaltning (nettobudsjetterte)

	Inngående balanse bevilgning	Årets bevilgning	Samlet bevilgning	Utbetalt til tilskudds- mottaker	Ikke utbetalt til tilskudds- mottaker ¹⁾	Referanse
Kilde A	0	0	0	0	0	0 N10B.01
Kilde B	0	0	0	0	0	0 N10B.01
Kilde C	0	0	0	0	0	0 N10B.01
Andre kilder	0	0	0	0	0	0 N10B.02
Sum ikke utbetalt bevilgning	0	0	0	0	0	0 N10B.1

1) Spesifikasjon av reskontroførte, ikke utbetalte tilsagn

Tilskuddsordning A	0
Tilskuddsordning B	0
Tilskuddsordning C	0
Andre tilskuddsordninger	0
Sum gjeld	0

Merknad: Dersom virksomheten forvalter flere tilskuddsordninger av betydning, tilføyes flere linjer med referanse N10B.01. Mindre tilskuddsordninger kan slås sammen og spesifiseres på linjen "Andre tilskuddsordninger/Andre kilder" med referanse N10B.02.

Virksomhet:

Note 11 Investeringer i aksjer og selskapsandeler

Beløp i 1000 kroner

	Organisasjons- nummer	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemme- andel	Årets resultat i selskapet*	Balanseført egenkapital i selskapet**	Balanseført verdi i virksomhets- regnskapet	Kostpris rapportert til kapital- regnskapet	Referanse
<i>Aksjer</i>										
Selskap 1			0	0.0 %	0.0 %	0	0	0	0	N11.010
Selskap 2			0	0.0 %	0.0 %	0	0	0	0	N11.010
Selskap 3			0	0.0 %	0.0 %	0	0	0	0	N11.010
Selskap 4			0	0.0 %	0.0 %	0	0	0	0	N11.010
Selskap 5			0	0.0 %	0.0 %	0	0	0	0	N11.010
Øvrige selskap***			0	0.0 %	0.0 %	0	0	0	0	N11.011
<i>Sum aksjer</i>			0			0	0	0	0	N11.1
<i>Andeler (herunder leieboerinnskudd)</i>										
Selskap 1			0			0	0	0	0	N11.021
Selskap 2			0			0	0	0	0	N11.021
Øvrige selskap***			0			0	0	0	0	N11.022
<i>Sum andeler</i>			0			0	0	0	0	N11.2
Balanseført verdi 31.08.2022						0	0	0	0	N11.3

* Gjelder bokført resultat i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

** Gjelder bokført egenkapital i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

*** Vesentlige poster spesifiseres i eget avsnitt under oppstillingen

Virksomhet:**Note 11A Andre fordringer****Beløp i 1000 kroner*

	8/31/2022	12/31/2021	Referanse
Fordring 1	0	0	N11A.01
Fordring 2	0	0	N11A.02
Fordring 3	0	0	N11A.03
Sum andre fordringer	0	0	N11A.1

**Her spesifiseres alle vesentlige langsiktige fordringer, eksempelvis forskuddsbetalt husleie over kontraktstidens løpetid*

Virksomhet:**Note 12 Beholdninger av varer og driftsmateriell***Beløp i 1000 kroner*

	8/31/2022	12/31/2021	Referanse
Anskaffelseskost			
Råvarer og innkjøpte halvfabrikata	0	0	N12.1
Varer under tilvirkning	0	0	N12.1
Ferdige egentilvirkede varer og driftsmateriell	0	0	N12.1
Innkjøpte varer (ferdigvarer) og driftsmateriell	0	0	N12.2
Sum anskaffelseskost	0	0	N12.3
Ukurans			
Ukurans i råvarer og innkjøpte halvfabrikata	0	0	N12.4
Ukurans i varer under tilvirkning	0	0	N12.4
Ukurans i ferdige egentilvirkede varer	0	0	N12.4
Ukurans i innkjøpte varer (ferdigvarer)	0	0	N12.5
Nedskrivning av driftsmateriell	0	0	N12.5A
Sum ukurans	0	0	N12.6
Sum beholdninger av varer og driftsmateriell	0	0	N12.7

Note 13 Kundefordringer*Beløp i 1000 kroner*

	8/31/2022	12/31/2021	Referanse
Kundefordringer til pålydende	943	504	N13.1
Avsatt til latent tap (-)	0	0	N13.2
Sum kundefordringer	943	504	N13.3

Note 14 Andre kortsiktige fordringer*Beløp i 1000 kroner*

	8/31/2022	12/31/2021	Referanse
Forskuddsbetalt lønn	221	0	N14.1
Reiseforskudd	15	17	N14.2
Personallån	0	0	N14.3
Andre fordringer på ansatte	0	0	N14.4
Forskuddsbetalt leie	1,846	5,785	N14.5A
Andre forskuddsbetalte kostnader	0	0	N14.5B
Andre fordringer	575	486	N14.6
Fordring på datterselskap mv. ¹⁾	0	0	N14.7
Sum andre fordringer	2,657	6,288	N14.8

1) gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Virksomhet:

Note 15 Avregning bevilgningsfinansiert og bidragsfinansiert aktivitet mv. (netto budsjetterte virksomheter)

Beløp i 1000 kroner

Den andel av ordinære bevilgninger og midler som er inntektsført, men ikke benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor ordinær bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte bevilgninger	Avsetning pr. 31.08.2022	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2021	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet					
<i>Konkrete påbegynte, ikke fullførte driftsoppgaver</i>					
Mindreforbruk	1,130	0	5,245	-4,115	N15I.011
Stipendiater	0	0	0	0	N15I.011
Øremerkede midler	0	0	0	0	N15I.011
Andre oppgaver ¹⁾	0	0	0	0	N15I.012
<i>SLM konkrete påbegynte, ikke fullførte driftsoppgaver</i>	1,130	0	5,245	-4,115	N15I.1
<i>Vedutatte, ikke igangsatte driftsoppgaver</i>					
Oppgave 1	0	0	0	0	N15I.021
Oppgave 2	0	0	0	0	N15I.021
Oppgave 3	0	0	0	0	N15I.021
Andre oppgaver ¹⁾	0	0	0	0	N15I.022
<i>SLM vedutatte, ikke igangsatte driftsoppgaver</i>	0	0	0	0	N15I.2
<i>Vedutatte, ikke igangsatte investeringsprosjekter</i>					
Oppgradering lokasjoner, revidert juni 2022, er påbegynt pr 31.08.2022	0	0	4,214	-4,214	N15I.061
Oppgave 3	0	0	0	0	N15I.061
Andre oppgaver ¹⁾	0	0	0	0	N15I.062
<i>SLM vedutatte, ikke igangsatte investeringsprosjekter</i>	0	0	4,214	-4,214	N15I.6
<i>Påbegynte investeringsprosjekter</i>					
AV utstyr	4,439	0	5,650	-1,211	N15I.031
PC pool	1,967	0	2,400	-433	N15I.031
Inventar	1,926	0	2,400	-474	N15I.031
Nye nettsider	1,017	0	1,390	-373	N15I.031
Oppgradering lokasjoner, revidert juni 2022. Påbegynt	6,696	0	0	6,696	N15I.031
Andre oppgaver ¹⁾	0	0	0	0	N15I.032
<i>SLM påbegynte investeringsprosjekter</i>	16,045	0	11,840	4,205	N15I.3
<i>Andre formål</i>					
Formål 1	0	0	0	0	N15I.041
Formål 2	0	0	0	0	N15I.041
Formål 3	0	0	0	0	N15I.041
Andre formål ¹⁾	0	0	0	0	N15I.042
<i>SLM andre formål</i>	0	0	0	0	N15I.4
Sum Kunnskapsdepartementet	17,176	0	21,299	-4,124	N15I.KD
Andre departementer og finansieringskilder					
Oppgave 1	0	0	0	0	N15I.051
Oppgave 2	0	0	0	0	N15I.052
Oppgave 3	0	0	0	0	N15I.053
Andre oppgaver ¹⁾	0	0	0	0	N15I.054
Sum andre departementer og finansieringskilder	0	0	0	0	N15I.5
Sum avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (netto budsjetterte)	17,176	0	21,299	-4,124	N15I.5A
Tilført fra annen virksomhetskapital				0	N15I.10B
Resultatført endring av avsett andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				-4,124	N15I.11

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (netto budsjetterte virksomheter), forts

Del II: Ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver:

	Avsetning pr. 31.08.2022	Avsetning pr. 31.12.2021	Endring i perioden	Referanse
Statlige etater (unntatt NFR og RFF)				
<i>Ikke inntektsført tilskudd andre statlige forvaltningsorganer</i>	4,734	3,135	1,599	N15II.061
<i>Tilbak oppgaveformål</i>	0	0	0	N15II.061
<i>Tilbak oppgaveformål¹⁾</i>	0	0	0	N15II.061
Sum andre statlige etater (unntatt NFR og RFF)	4,734	3,135	1,599	N15II.6
Norges forskningsråd				
<i>Ikke inntektsført tilskudd NFR</i>	2,659	2,790	-131	N15II.031
<i>Tilbak oppgaveformål</i>	0	0	0	N15II.031
<i>Tilbak oppgaveformål¹⁾</i>	0	0	0	N15II.031
Sum Norges forskningsråd	2,659	2,790	-131	N15II.3
Regionale forskningsfond				
<i>Tilbak oppgaveformål</i>	0	0	0	N15II.041
<i>Tilbak oppgaveformål</i>	0	0	0	N15II.041
<i>Tilbak oppgaveformål¹⁾</i>	0	0	0	N15II.041
Sum regionale forskningsfond	0	0	0	N15II.4
Andre bidragsyttere				
Kommunale og fylkeskommunale etater	-519	-413	-106	N15II.051A
Organisasjoner og stiftelser	70	46	23	N15II.051B
Næringsliv og private bidragsyttere	0	0	0	N15II.051C
Øvrige andre bidragsyttere	1,437	4,530	-3,094	N15II.051D
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	0	0	0	N15II.051E
EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål	0	0	0	N15II.051F
Sum andre bidrag ²⁾	987	4,164	-3,177	N15II.051G
Andre tilskudd og overføringer ²⁾	0	0	0	N15II.052
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	987	4,164	-3,177	N15II.5
Sum ikke inntektsførte tilskudd og bidrag	8,379	10,088	-1,709	N15II.BB
Gaver og gaveforsterkninger				
<i>Tilbak oppgaveformål/gaver</i>	0	0	0	N15II.071
<i>Tilbak oppgaveformål/gaver</i>	0	0	0	N15II.071
<i>Tilbak oppgaveformål/gaver¹⁾</i>	0	0	0	N15II.071
Sum gaver og gaveforsterkninger	0	0	0	N15II.7
Sum ikke inntektsførte tilskudd og overføringer	8,379	10,088	-1,709	N15II.BBG

Del III: Ikke inntektsførte bevilgninger (utsatt inntektsføring)

	Forpliktelse pr. 31.08.2022	Forpliktelse pr. 31.12.2021	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet				
<i>Driftsoppgaver - unntatt investeringsformål</i>				
<i>Periodisering av ordinær driftsbilgning - KD (bare i delårsregnskap)</i>	3,620	0	3,620	N15III.01
<i>Supplerende bevilgning KD (Lønn til studenter)</i>	41	0	41	N15III.01
<i>Supplerende bevilgning KD (Partnerskap i lærerutdanning)</i>	859	0	859	N15III.01
Sum tildelinger til driftsoppgaver	4,520	0	4,520	N15III.1
<i>Investeringsformål</i>				
<i>IB. Påkostninger bygg, aktivert på av utstyr, pc pool, inventar, nye nettsider, annet og grafisk profil</i>	0	1,656	-1,656	N15III.03
	0	0	0	N15III.03
Sum investeringsformål	0	1,656	-1,656	N15III.3
Sum Kunnskapsdepartementet	4,520	1,656	2,865	N15III.4
Andre departementer				
<i>Periodisering driftsbilgning - andre departementer (delårsregnskap)</i>	0	0	0	N15III.02
<i>Samiske veivisere</i>	151	1,079	-928	N15III.02
<i>Faglig analysegruppe</i>	806	516	290	N15III.02
Sum andre departementer	958	1,595	-637	N15III.2
Sum ikke inntektsførte bevilgninger	5,478	3,251	2,227	N15III.BST

1) Vesentlige poster spesifiseres om nødvendig i egne avsnitt under oppstillingen

2) Skal bare omfatte prosjekter som tilfredsstiller kravene til bidragsfinansiert aktivitet i rundskriv F-07/13.

3) Skal omfatte tilskudd og overføringer som ikke tilfredsstiller kravene til bidragsfinansiert aktivitet i rundskriv F-07/13

Avsetninger til andre formål og investeringer fra Kunnskapsdepartementet	Bevilgning for hele 2022 (rentes fra bløtt hefte)	Avsetning pr. 31.08.2022 i kr	Avsetning pr. 31.08.2022 i pst.	Referanse
Avsetninger til andre formål	99,343	5,651	6%	N15IV.01
Avsetninger til investeringer	99,343	16,045	16%	N15IV.02
Sum avsetninger fra Kunnskapsdepartementet		21,696	22%	N15IV.1

Virksomhet:**Note 16 Opptjente, ikke fakturerte inntekter/Mottatt forskuddsbetaling***Beløp i 1000 kroner***DEL I***Opptjente, ikke fakturerte inntekter*

	8/31/2022	12/31/2021	Referanse
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	0	0	N16.010A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	0	0	N16.010B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	0	0	N16.010C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	0	0	N16.010D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre ¹⁾	0	0	N16.010E
Andre prosjekter ²⁾	0	0	N16.011
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	0	N16.1

DEL II*Mottatt forskuddsbetaling*

	8/31/2022	12/31/2021	Referanse
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	9,376	7,610	N16.021A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	0	0	N16.021B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	0	0	N16.021C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	0	0	N16.021D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre ¹⁾	1,426	1,215	N16.021E
Andre prosjekter ²⁾	0	0	N16.022
Sum mottatt forskuddsbetaling	10,801	8,826	N16.2

*Prosjektene spesifiseres etter sin art.**1) Gjelder aktivitet som faller inn under bestemmelsene i F-07-13. Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.**2) Gjelder aktivitet som ikke tilfredsstiller kravene i F-07-13. Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.*

Spesifisering av oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater	8/31/2022	12/31/2021
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater	2,000	2,378
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater (Nasjonale prøver)	7,375	5,232

10/7/2022 1:44 PM

Virksomhet:**Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende²⁾***Beløp i 1000 kroner*

	8/31/2022	12/31/2021	Referanse
Innskudd statens konsernkonto (nettobudsjetterte virksomheter) ³⁾	57,908	63,985	N17.1
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger ³⁾	0	0	N17.2A
Øvrige bankkontoer ¹⁾	0	0	N17.2B
Kontantbeholdninger ¹⁾	0	0	N17.3
Sum bankinnskudd og kontanter	57,908	63,985	N17.4

*1) Vesentlige beholdninger skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.**2) Bankinnskudd og andre beholdninger skal oppgis i tusen kroner med tre desimaler.**3) Skal samsvare med kontoutskrift for oppgjørskontoen fra Norges Bank.***Note 18 Annen kortsiktig gjeld***Beløp i 1000 kroner*

	8/31/2022	12/31/2021	Referanse
Skyldig lønn	3,733	3,442	N18.1
Skyldige reiseutgifter	48	80	N18.2
Annen gjeld til ansatte	0	0	N18.3
Påløpte kostnader	2,723	740	N18.4
Midler som skal videreformidles til andre ¹⁾	0	0	N18.4A
Annen kortsiktig gjeld	-231	475	N18.5
Gjeld til datterselskap m.v ²⁾		0	N18.6
Sum	6,272	4,737	N18.7

*1) Gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.**Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.**2) Gjelder midler som skal videreformidles til andre samarbeidspartnere i neste termin.**Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Se også note 20 om spesifisering av midler som er videreformidlet.*

Vi har bankinnskudd utenfor konsernkonto ordningen, disse utgjør kr. 551.

Dette er et lite beløp, og gjelder konto(er) hvor vi administrerer kronekort for noen av våre utenlandske studenter. I regnskapet har vi dette på 1910 og 1911, og de går mot hverandre.

Virksomhet:**Note 19 Avsetninger langsiktige forpliktelser***Beløp i 1000 kroner*

	8/31/2022	12/31/2021	Referanse
Gaver	0	0	N19.01
Gaveforsterkninger	0	0	N19.02
Andre avsetninger langsiktige forpliktelser	0	0	N19.03
Sum avsetninger langsiktige forpliktelser	0	0	N19.1

10/7/2022 1:44 PM

Virksomhet:**Note 20 Videreformidling av midler til andre***Beløp i 1000 kroner*

	8/31/2022	12/31/2021	Referanse
<i>Videreformidling av tilskudd og overføringer fra statlige etater</i>			
Viderformidlet til virksomhet A	0	0	N20.011
Viderformidlet til virksomhet B	0	0	N20.011
Viderformidlet til virksomhet C	0	0	N20.011
Andre videreformidlinger	0	0	N20.011A
Sum videreformidling av tilskudd og overføringer fra statlige etater	0	0	N20.11
<i>Videreformidling av tilskudd/overføringer fra NFR</i>			
Viderformidlet til stiftelsen Mearasiida	0	190	N20.021
Viderformidlet til NINA	0	824	N20.021
Viderformidlet til Arran	0	194	N20.021
Andre videreformidlinger	0	0	N20.021A
Sum videreformidling av tilskudd/overføringer fra NFR	0	1,208	N20.21
<i>Videreformidling av tilskudd/overføring fra RFF</i>			
Viderformidlet til virksomhet A	0	0	N20.031
Viderformidlet til virksomhet B	0	0	N20.031
Viderformidlet til virksomhet C	0	0	N20.031
Andre videreformidlinger	0	0	N20.031A
Sum Videreformidling av tilskudd/overføring fra RFF	0	0	N20.31
<i>Videreformidling av tilskudd/overføringer fra diverse bidragsytere¹⁾</i>			
Viderformidlet til virksomhet A	0	0	N20.041
Viderformidlet til virksomhet B	0	0	N20.041
Viderformidlet til virksomhet C	0	0	N20.041
Andre videreformidlinger	0	0	N20.041A
Sum videreformidling av tilskudd/overføringer fra diverse bidragsytere	0	0	N20.41
<i>Videreformidling av tilskudd/overføringer fra EUs rammeprogram for forskning</i>			
Viderformidlet til virksomhet A	0	0	N20.051
Viderformidlet til virksomhet B	0	0	N20.051
Viderformidlet til virksomhet C	0	0	N20.051
Andre videreformidlinger	0	0	N20.051A
Sum videreformidling av tilskudd/overføringer fra EUs rammeprogram for forskning	0	0	N20.51
<i>Videreformidling av tilskudd/overføringer fra EU til undervisning og annet</i>			
Viderformidlet til virksomhet A	0	0	N20.061
Viderformidlet til virksomhet B	0	0	N20.061
Viderformidlet til virksomhet C	0	0	N20.061
Andre videreformidlinger	0	0	N20.061A
Sum videreformidling av tilskudd/overføringer fra EU til undervisning og annet	0	0	N20.61
Sum videreformidlinger av midler til andre samarbeidspartnere	0	1,208	N20.1

Merknad: Noten skal tas i bruk av de institusjoner som foretar videreformidlinger

1) Gjelder tilskudd/overføringer fra kommunale og fylkeskommunale etater, organisasjoner og stiftelser, næringsliv og private og andre bidragsytere

10/7/2022 1:44 PM

Virksomhet:

Note 30 EU-finansierte prosjekter

Beløp i 1000 kroner

Prosjektets kortnavn (hos EU)	Prosjektnavn (tittel)	Tilskudd fra Horisont Europa	Tilskudd fra Horisont 2020	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning (FP7)	Tilskudd fra EUs randsonerprogram til FP7	Tilskudd fra andre tiltak/programmer finansiert av EU	SUM	Koordinatorrolle (ja/nei)	Referanse
	Prosjekt 1						0	ja/nei	EU.011
	Prosjekt 2						0	ja/nei	EU.011
	Prosjekt 3						0	ja/nei	EU.011
	Osv.						0	ja/nei	EU.011
Sum	Sum	0	0	0	0	0	0		EU.1

Forklaring

Tabellen skal omfatte de tiltak/prosjekter ved institusjonen som finansieres av EU og som er utbetalt i regnskapsperioden. Prosjekter som er EU-finansiert, størrelsen på finansieringen (utbetalingen) og navnet og kortnavnet på prosjektene skal rapporteres. Det skal skilles mellom prosjekter som finansieres via Horisont Europa, Horisont 2020, EUs rammeprogram for forskning (FP7) og andre EU-finansierte prosjekter. Tilskudd fra EUs randsonerprogram til FP7 skal oppgis særskilt. Institusjoner som har koordinatorrolle i EU-finansierte prosjekter, skal opplyse om dette.

Virksomhet:

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

Beløp i 1000 kroner

	Budsjett for 31.08.2022	Regnskap pr 31.08.2022	Avvik budsjett/ regnskap pr 31.08.2022	Regnskap pr 31.12.2021	Referanse
Driftsinntekter					
Inntekt fra bevilgninger	69,311	67,815	1,496	106,458	N31.1
Inntekt fra gebyrer	0	0	0	0	N31.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	9,083	7,458	1,624	17,320	N31.3
Salgs- og leieinntekter	10,205	7,010	3,195	8,535	N31.4
Andre driftsinntekter	0	0	0	0	N31.5
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>88,598</i>	<i>82,283</i>	<i>6,315</i>	<i>132,313</i>	N31.6
Driftskostnader					
Varekostnader	0	0	0	0	N31.7
Lønn og sosiale kostnader	55,832	53,483	2,349	84,800	N31.8
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	1,580	1,712	-132	2,313	N31.9
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	0	0	0	N31.10
Andre driftskostnader	33,491	30,868	2,623	41,982	N31.11
<i>Sum driftskostnader</i>	<i>90,903</i>	<i>86,064</i>	<i>4,839</i>	<i>129,095</i>	N31.12
Driftsresultat	-2,305	-3,781	1,476	3,217	N31.13
Finansinntekter og finanskostnader					
Finansinntekter	0	0	0	5	N31.14
Finanskostnader	0	32	-32	12	N31.15
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>	<i>0</i>	<i>-32</i>	<i>32</i>	<i>-7</i>	N31.16
Resultat av periodens aktiviteter	-2,305	-3,813	1,508	3,210	N31.17
Avregninger					
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	0	4,124	-4,124	-2,818	N31.19
Tilført annen opptjent virksomhetskapi tal	0	-311	311	-393	N31.20
<i>Sum avregninger</i>	<i>0</i>	<i>3,813</i>	<i>-3,813</i>	<i>-3,210</i>	N31.21
Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten					
Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0	0	0	N31.22
Avregning med statskassen innkreivingsvirksomhet	0	0	0	0	N31.23
<i>Sum innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	N31.24
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten					
Tilskudd til andre	0	0	0	0	N31.26
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	0	0	0	0	N31.25
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	N31.27

Virksomhet:**Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet***Beløp i 1000 kroner*

Indikator	8/31/2022	8/31/2021	Referanse
<i>Tilskudd fra EU</i>	0	1	N32.3
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	717	2,826	N32.20
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	0	0	N32.21
<i>Sum tilskudd fra NFR og RFF</i>	717	2,826	N32.2
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)			
- diverse bidragsinntekter	4,385	4,511	N32.10
- tilskudd fra statlige etater	2,356	2,746	N32.12
- oppdragsinntekter	6,759	5,105	N32.13
<i>Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet</i>	13,500	12,362	N32.1

Særskilt regnskapsoppstilling for spesialistutdanning i odontologi

Virksomhet:

Spesialistutdanning i odontologi

Tall i 1000 kroner

			8/31/2022	8/31/2021
Kostnader	Direkte	Lønnskostnader		
		Driftskostnader		
		Leiested		
	Sum direkte kostnader		0	0
	Indirekte kostnader			
	Sum kostnader		0	0
Inntekter	Tilskudd fra Helsedirektoratet			
	Pasientinntekter			
	Andre inntekter			
	Sum Inntekter		0	0
Resultat (inntekter minus direkte kostnader)			0	0
Resultat (inntekter minus direkte- og indirekte kostnader)			0	0

Det forutsettes at virksomhetene kan dokumentere inntekter og kostnader som inngår i denne oppstillingen.

* Denne noten fylles ut av UiO og UiB

10/7/2022 1:44 PM

Særskilt regnskapsoppstilling for spesialistutdanning i odontologi

Institusjon:

Spesialistutdanning i odontologi

Tall i 1000 kroner

	Note	8/31/2022	8/31/2021
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	S1	0	0
Inntekt fra tilskudd og overføringer	S1	0	0
Salgs- og leieinntekter	S1	0	0
Andre driftsinntekter	S1	0	0
Sum driftsinntekter		0	0
Driftskostnader			
Lønn og sosiale kostnader	S2A, S2B	0	0
Varekostnader	S3A, S3B	0	0
Andre driftskostnader	S3A, S3B	0	0
Kostnadsførte investeringer	S3A, S3B	0	0
Sum driftskostnader		0	0
Driftsresultat		0	0
Avregninger			
Mellomregnskap med vertsinstitusjonen	S5		
Sum avregninger		0	0
Periodens resultat		0	0

Note S1 Spesifikasjon av driftsinntekter	8/31/2022	8/31/2021
Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet		
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet ¹⁾	0	0
brutto berørt til investeringsformål av periodens bevilgning ²⁾ (-)	0	0
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	0	0
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	0	0

1) Eventuelle tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.
2) Multer som benyttes til investeringer skal behandles etter forplikelsesmodellen og aktiveres i vertsinstitusjonens virksomhetsregnskap.

Tilskudd og overføringer fra andre departement			
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement ¹⁾	0	0	0
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0	0
Sum tilskudd og overføringer fra andre departement	0	0	0

1) Eventuelle tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.

Tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer ¹⁾			
Periodens tilskudd/overføring - tilskudd til spesialistutdanning fra Helsedir 1. termin	0	0	0
Periodens tilskudd/overføring - tilskudd til spesialistutdanning fra Helsedir 2. termin	0	0	0
Periodens refusjoner fra folketrygden	0	0	0
Andre tilskudd/overføringer i perioden ²⁾	0	0	0
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer ²⁾	0	0	0
Sum tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer	0	0	0

1) Eventuelle bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Multer som benyttes til investeringer skal behandles etter forplikelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet og aktiveres i vertsinstitusjonens virksomhetsregnskap.

2) Eventuelle bidrag skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.

Tilskudd fra fylkeskommuner og kommuner mv. ¹⁾			
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etaler	0	0	0
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	0	0	0
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	0	0	0
Periodens tilskudd/overføring fra andre	0	0	0
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	0	0	0

1) Eventuelle bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Multer som benyttes til investeringer skal behandles etter forplikelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet og aktiveres i vertsinstitusjonens virksomhetsregnskap.

Salgs- og leieinntekter ²⁾			
Salgs- og leieinntekter 1	0	0	0
Salgs- og leieinntekter 2	0	0	0
Andre salgs- og leieinntekter	0	0	0
Sum andre salgs- og leieinntekter	0	0	0

Andre driftsinntekter ²⁾			
Øvrige andre inntekter - inntekter fra pasienter for tannbehandling	0	0	0
Øvrige andre inntekter - subsidiering av pasientbehandling fra Hdir tilskudd	0	0	0
Øvrige andre inntekter	0	0	0
Sum andre driftsinntekter	0	0	0

1) Eventuelle bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Multer som benyttes til investeringer skal behandles etter forplikelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet og aktiveres i vertsinstitusjonens virksomhetsregnskap.

Sum driftsinntekter	0	0
----------------------------	---	---

Note S2A Spesifikasjon av lønn og sosiale kostnader - teoridel¹⁾	8/31/2022	8/31/2021
Lønninger	0	0
Feriepenger	0	0
Arbeidsdagvergift	0	0
Pensjonskostnader ²⁾	0	0
Sykkepenger og andre refusjoner (-)	0	0
Andre ytelser	0	0
Sum lønnskostnader	0	0

Antall årsverk: 0 0

1) I denne delen av note S2 skal lønnskostnader til planlegging og videreutvikling av undanningene, administrasjon av undanningene, og lønnskostnader til gjennomføring av teoridelen (forelesninger, kurs m.v.) av undanningene spesifiseres.

2) Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoinntekst). Kostnader til pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk pålagt premie for regnskapsåret.

Note S2B Spesifikasjon av lønn og sosiale kostnader - klinisk trening¹⁾	8/31/2022	8/31/2021
Lønninger	0	0
Feriepenger	0	0
Arbeidsdagvergift	0	0
Pensjonskostnader ²⁾	0	0
Sykkepenger og andre refusjoner (-)	0	0
Andre ytelser	0	0
Sum lønnskostnader	0	0

Antall årsverk: 0 0

1) I denne delen av note S2 skal lønnskostnader til den kliniske praksistreningen under veiledning knyttet til undanningene spesifiseres.

2) Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoinntekst). Kostnader til pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk pålagt premie for regnskapsåret.

Note S3A Spesifikasjon av andre driftskostnader - teoridel¹⁾	8/31/2022	8/31/2021
Husleie	0	0
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	0	0
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	0
Mindre utstyrsanskaffelser	0	0
Leie av maskiner, inventar og lignende	0	0
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	0	0
Reiser og diett	0	0
Øvrige driftskostnader knyttet til gjennomføring av teoridelen ²⁾	0	0
Sum andre driftskostnader	0	0

1) I denne delen av note S3 skal øvrige kostnader til planlegging og videreutvikling av undanningene, administrasjon av undanningene, og kostnader til gjennomføring av teoridelen (forelesninger, kurs m.v.) av undanningene spesifiseres.

2) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet.

Note S3B Spesifikasjon av andre driftskostnader - klinisk trening¹⁾	8/31/2022	8/31/2021
Husleie	0	0
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	0	0
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	0
Mindre utstyrsanskaffelser	0	0
Leie av maskiner, inventar og lignende	0	0
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	0	0
Reiser og diett	0	0
Øvrige driftskostnader knyttet til gjennomføring av klinisk trening ²⁾	0	0
Sum andre driftskostnader	0	0

1) I denne delen av note S3 skal øvrige kostnader til den kliniske praksistreningen under veiledning knyttet til undanningene spesifiseres.

2) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet.

Note S5 Spesifikasjon av mellomregnskap med vertsinstitusjonen	8/31/2022	8/31/2021
Omlopsmidler		
Varebeholdninger og forskudd til leverandører	0	
Kundefordringer	0	
Andre fordringer	0	
Oppførte, ikke fakturerte inntekter	0	
Kasse og bank	0	
Sum omlopsmidler	0	0
Kortiktig gjeld		
Leverandørgjeld	0	
Skyldig skattebækk	0	
Skyldige offentlige avgifter	0	
Avsatte feriepenger	0	
Forsknadsbættale, ikke oppførte inntekter	0	
Annen kortiktig gjeld	0	
Sum kortiktig gjeld	0	0
Avregning med vertsinstitusjonen	0	0

Virksomhet:

Utgiftsart/inntektsart	Regnskap 31.12.2020	Regnskap 12/31/2021	Regnskap 8/31/2022	Budsjett 2022T2	Regneregler	Referanse
1. Utgifter					Merknad/referanse til kontantstrømoppstillingen	
<i>Driftsutgifter</i>						
Lønnsutgifter	74,381	80,492	54,510	58,275	KS.11	T11.011
Varer og tjenester	51,632	52,328	39,560	33,491	KS.12+KS.14+KS.15	T11.012
Sum driftsutgifter	126,013	132,821	94,071	91,766		T11.01
<i>Investeringsutgifter</i>						
Investeringer, større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	1,901	5,378	1,774	4,710	KS.17	T11.021
Sum utgifter til større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	1,901	5,378	1,774	4,710		T11.02
<i>Overføringer fra virksomheten</i>						
Utbetalinger til andre statlige regnskaper	1,843	357	970	0	KS.14A	T11.031
Andre utbetalinger	1,123	978	0	0	KS.14B-KS.14BI-KS.3B	T11.032
Sum overføringer fra virksomheten	2,966	1,334	970	0		T11.03
<i>Finansielle aktiviteter</i>						
Kjøp av aksjer og andeler	0	0	0	0	KS.19	T11.041
Andre finansielle utgifter	5	7	32	0	KS.13+KS.21B+KS.23+KS.24+KS.24A	T11.042
Sum finansielle aktiviteter	5	7	32	0		T11.04
SUM UTGIFTER	130,884	139,540	96,847	96,476		T11.05
2. Inntekter						
	31.12.2020	12/31/2021	8/31/2022	Budsjett 2022T2		
					Merknad/referanse til kontantstrømoppstillingen	
<i>Driftsinntekter</i>						
Inntekter fra salg av varer og tjenester	7,485	4,349	10,253	10,205	KS.4	T11.011
Inntekter fra avgifter, gebyrer og lisenser	330	0	0	0	KS.5	T11.012
Refusjoner	8,598	6,557	3,648	2,887	KS.9	T11.013
Andre driftsinntekter	1,408	1,631	147	0	KS.9A+KS.10	T11.014
Sum driftsinntekter	17,821	12,536	14,048	13,092		T11.01
<i>Inntekter fra investeringer</i>						
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	KS.16	T11.021
Sum investeringsinntekter	0	0	0	0		T11.02
<i>Overføringer til virksomheten</i>						
Inntekter fra statlige bevilgninger til drift	121,560	137,046	76,721	78,393	KS.1A+KS.1B+KS.6	T11.031
Innbetalinger fra fagdepartementet til tilskudd til andre	0	0	0	0	KS.3	T11.032
Innbetalinger fra andre departement til tilskudd til andre	0	0	0	0	KS.3C	T11.033
Andre innbetalinger	0	0	0	0	KS.3A+KS.3D	T11.034
Sum overføringer til virksomheten	121,560	137,046	76,721	78,393		T11.03
<i>Finansielle aktiviteter</i>						
Innbetaling ved salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	KS.18+KS.21A	T11.041
Andre finansielle innbetalinger (f.eks. innbet. av rente)	1	0	0	0	KS.7+KS.8+KS.22+KS.24A	T11.042
Sum finansielle aktiviteter	1	0	0	0		T11.04
SUM INNTEKTER	139,382	149,582	90,769	91,485		T11.05
3. Netto endring i kontantbeholdning (2-1)	8,498	10,042	-6,078	-4,991		T11.06
<i>Kontroller</i>						
Netto endring fra kontantstrømoppstillingen	0	10,042	-6,078	-4,991	KS.25	T11.071
Samsvarstest tabell/oppstilling		0.00	0.00	0.00		T11.07

Virksomhet:

Inntektstype	Regnskap 31.12.2020	Regnskap 12/31/2021	Regnskap 8/31/2022	Budsjett for 2022T2	Regneregler	Referanse
Tildelinger til finansiering av statsoppdraget						
Bevilgninger fra fagdepartementet	99,207	104,909	67,296	67,977	N1.2+N1.8+N1.9+(N15III.4)	T2I.011
Bevilgninger fra andre departement	5,555	5,502	2,808	4,463	N1.11A+N1.17+N1.18+(N15III.2)	T2I.012
Tildelinger fra andre statlige forvaltningsorganer	3,491	6,202	3,955	1,024	N1.21E+(N15II.6)	T2I.013
Tildelinger fra Norges forskningsråd	4,532	4,995	586	1,936	N1.29A+(N15II.3)	T2I.014
Sum tildelinger til statsoppdraget	112,785	121,607	74,645	75,401		T2I.01
Overføringer til virksomheten						
Overføringer fra fagdepartementet til tilskudd til andre	0	0	0	0	KS.3	T2I.021
Overføringer fra andre departement til tilskudd til andre	0	0	0	0	KS.3C	T2I.022
Overføringer fra andre virksomheter til tilskudd til andre	0	0	0	0	KS.3D	T2I.023
Sum overføringer til virksomheten	0	0	0	0		T2I.02
Offentlige og private bidrag						
Bidrag fra kommuner og fylkeskommuner ¹⁾	277	834	509	666	N1.32A+(N15II.051A)+N1.22D+(N15II.4)	T2I.031
Bidrag fra private	5160	5,622	699	5,456	N1.32F-N1.32A+(N15II.051B+N15II.051C+N15II.051D+N15II.052)	T2I.032
Tildelinger fra internasjonale organisasjoner	-46	0	0	0	N1.35C+N1.36C+(N15II.051E+N15II.051F)	T2I.033
Sum bidrag	5,392	6,456	1,208	6,122		T2I.03
Oppdragsinntekter m.v.						
Oppdrag fra statlige virksomheter	10,449	14,918	15,260	8,651	N1.49+(N16.021A-N16.010A)	T2I.041
Oppdrag fra kommunale og fylkeskommunale virksomheter	4	0	0	0	N1.50+(N16.021B-N16.010B)	T2I.042
Oppdrag fra private	2,093	2,183	2,300	1,484	N1.51+N1.52+N1.54+(N16.021C+N16.021D+N16.021E-N16.010C-N16.010D-N16.010E)	T2I.043
Andre inntekter og tidsavgrensninger	8,659	4,417	-2,644	-173	N1.48+N1.59+N1.65+N1.66+Saldering mot tabell 1	T2I.044
Sum oppdragsinntekter m.v.	21,205	21,518	14,916	9,962		T2I.04
SUM INNTEKTER	139,382	149,582	90,769	91,485		T2I.05

Tabell 1 - sum inntekter	149,582	90,769	91,485	T2I.06
Undersum	145,165	93,413	91,659	T2I.07
Andre inntekter		251	69	T2I.08

Regnskapstall i kolonne B og C må fylles ut manuelt.
1) Tildelinger fra regionale forskningsfond inngår på denne linjen.

Virksomhet:

Balansedag 31. desember Beløp i TNOK	Regnskap 31.12.2020	Regnskap 12/31/2021	Regnskap 8/31/2022	Endring 2021 til 2022	Regneregler	Referanse
Kontanter og kontantekvivalenter						
Beholdning på oppgjørskonto i Norges Bank	53,944	63,985	57,908	-6,078	BIV.1	T3I.011
Beholdning på andre bankkonti	0	0	0	0	BIV.2A+BIV.2B	T3I.012
Andre kontantbeholdninger	0	0	0	0	BIV.3	T3I.013
Sum kontanter og kontantekvivalenter	53,944	63,985	57,908	-6,078		T3I.01
Avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår :						
Feriepenger m.v.	7,429	8,023	5,236	-2,787	DIII.4	T3I.021
Skattetrekk og offentlige avgifter	3,285	3,086	4,745	1,659	DIII.2+DIII.3	T3I.022
Gjeld til leverandører	7,519	9,293	934	-8,358	DIII.1-BII.3	T3I.023
Gjeld til oppdragsgivere	4,911	8,322	9,858	1,537	DIII.06-BII.1	T3I.024
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer	0	0	0	0	DIV.1-BV.1A	T3I.025
Annen gjeld som forfaller i neste budsjettår	-1,582	-1,551	3,616	5,167	DIII.6-BII.2-BI.1	T3I.026
Sum til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår	21,562	27,173	24,390	-2,783		T3I.02
Avsetninger til dekning av planlagte tiltak i fremtidige budsjettår:						
Prosjekter finansiert av Norges forskningsråd	1,759	2,790	2,659	-131	N15II.3	T3I.031
Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	0	11,840	16,045	4,205	N15I.3	T3I.032
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	18,482	5,245	1,130	-4,115	N15I.1	T3I.033
Andre avsetninger til vedtatte, ikke igangsatte formål ¹⁾	0	4,214	0	-4,214	N15I.2+N15I.6+N15II.4	T3I.034
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av bevilgninger fra andre departementer	0	0	0	0	N15I.5	T3I.035
Sum avsetninger til planlagte tiltak i fremtidige budsjettår	20,241	24,089	19,834	-4,255		T3I.03
Andre avsetninger:						
Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål	10,359	10,550	11,199	649	N15I.4+N15III.4+N15III.2+N15II.5+N15II.6+N15II.7	T3I.041
Fri virksomhetskapital	1,781	2,174	2,485	311	CI.1-AIII.1+AIII.04A	T3I.042
Sum andre avsetninger	12,141	12,724	13,684	960		T3I.04
Langsiktig gjeld (netto)						
Langsiktig forpliktelse knyttet til anleggsmidler	0	0	0	0	CIII.01-AII.1-AI.1	T3I.051
Annen langsiktig gjeld	0	0	0	0	DI.01+DII.1-AIII.04A	T3I.052
Sum langsiktig gjeld	0	0	0	0		T3I.05
SUM NETTO GJELD OG FORPLIKTELSE	53,944	63,985	57,908	-6,078		T3I.06

Kontroll

00.00

0

T3I.07

Regnskapstall i kolonne B må fylles ut manuelt.

1) Tildelinger fra regionale forskningsfond inngår på denne linjen.

Balanseoppstilling

Virksomhet:

Beløp i 1000 kroner

EIENDELER	8/31/2022	12/31/2021	31.12.2020	Referanse
A. Anleggsmidler				
<i>I Immaterielle eiendeler</i>	684	380	432	T4I.011
<i>II Varige driftsmidler</i>	11,618	11,860	8,743	T4I.012
<i>III Finansielle anleggsmidler</i>	0	0	0	T4I.013
Sum anleggsmidler	12,302	12,240	9,175	T4I.01
B. Omløpsmidler				
<i>I Beholdninger av varer og driftsmateriell</i>	0	0	0	T4I.021
<i>II Fordringer</i>	3,600	6,792	8,262	T4I.022
<i>III Bankinnskudd, kontanter og lignende</i>	57,908	63,985	53,944	T4I.023
Sum omløpsmidler	61,507	70,777	62,205	T4I.02
Sum eiendeler drift	73,809	83,017	71,380	T4I.03
<i>IV Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	0	0	0	T4I.041
Sum eiendeler	73,809	83,017	71,380	T4I.04
STATENS KAPITAL OG GJELD				
C. Statens kapital				
<i>I Virksomhetskapi tal</i>	2,485	2,174	1781	T4II.011
<i>II Avregninger</i>	17,176	21,300	18482	T4II.012
<i>III Utsatt inntektsføring av bevilgninger</i>	17,780	15,491	11537	T4II.013
Sum statens kapital	37,440	38,964	31,801	T4II.01
D. Gjeld				
<i>I Avsetning for langsiktige forpliktelser</i>	0	0	0	T4II.021
<i>II Annen langsiktig gjeld</i>	0	0	0	T4II.022
<i>III Kortsiktig gjeld</i>	36,368	44,053	39579	T4II.023
Sum gjeld	36,368	44,053	39,579	T4II.02
Sum statens kapital og gjeld drift	73,809	83,017	71,380	T4II.03
<i>IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer</i>	0	0	0	T4II.041
Sum statens kapital og gjeld	73,809	83,017	71,380	T4II.04

Merknad: Regnskapstall i kolonne D må fylles ut manuelt ut fra forrige års spesifikasjon

Kontroll- og nøkkeltallsregninger for nettbudsjetterte virksomheter

Virksomhet:			
Gule bokser skal fylles ut av bedriftsjefen manuelt. De grå boksene er forhåndsdefinerte og skal ikke endres. Bokser uten farge fylles ut automatisk fra opplysningene i regnskapsnet. Det er teksten på regnskapsnetten som styrer fortegnet i data feltene (alle tall skal angis med positivt fortegn, med mindre det faktisk er et underskudd eller merforbruk). Innskuddet i de logiske feltene skal ikke endres.			
HANDLINGSKONTROLLPUNKT	DATA	NØKKELTALL	KOMMENTARER
Betvilningsfinansiert virksomhet			
Avstemning innført fra KD			
Mottatt bevilgning/tilskudd, ref. kontrastrammepøllingen (KS.1A + KS.3)	87.290		
Betvilgning i henhold til utbetalingsbrev	87.290	TRUE	Legges inn og avstemmes mot mottatte utbetalingsbrev
Avsluttet i henhold til utbetalingsbrev			
Avstemning av bevilgningsoppstillingen:			
Periodens bevilgning fra KD, ref. kontrastrammepøllingen (KS.1A + KS.3)	87.290		
Betvilgning fra KD angitt i bevilgningsoppstillingen (BRI1.014)	87.290	TRUE	Det skal være samsvare mellom kontrastrammepøllingen og oppføringen i bevilgningsoppstillingen
Avsluttet i henhold til bevilgningsoppstillingen			
Periodens bevilgning fra andre departementer, ref. kontrastrammepøllingen (KS.1B + KS.3C)	2.838		
Betvilgning fra andre departementer oppgitt i bevilgningsoppstillingen (BRI1.02)	2.838	TRUE	Det skal være samsvare mellom kontrastrammepøllingen og oppføringen i bevilgningsoppstillingen
Avsluttet i henhold til bevilgningsoppstillingen			
Andel avsetninger:			
Avregning av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet, ref. Balansegrpskapet (CII.02)	17.178		
Mottatt bevilgning/tilskudd KD, ref. note 1	87.290		
Mottatt bevilgning/tilskudd andre departement, ref. note 1 (N1.11A+N1.15)	1.445		
Mottatt bevilgning/tilskudd NFR og andre statlige forutsetningsgrupper, ref. note 1 (N1.21+N1.23)	3.073		
Mottatt bidrag fra andre, ref. note 1 (N1.22A+N1.22A+N1.22B+N1.22C+N1.22D+N1.25+N1.36)	78.290		
Sum mottatt bevilgning/tilskuddbidrag	78.290		
Avsluttet i henhold til bevilgning/tilskuddbidrag	78.290	TRUE	Andel avsetninger i prosent av sum mottatt bevilgning/tilskuddbidrag
Avstemning av balanseoppstillingen:			
Sum eiendeler, ref. balansegrpskapet (AB.1)	73.809		
Sum virksomhetskaptal og gjeld, ref. balansegrpskapet (BKG.1)	73.809	TRUE	
Differanse			
Avstemning endring ubenyttet tilskudd:			
Avstemning av resultatgrpskapet mot balansen:			
Resultatgrpskapet:			
Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet, ref. resultatgrpskapet (RE.23)	-1.124		
Overført fra annen virksomhetskaptal, ref. note 8 (NB1.012)	0		
Sum avregning og overføring	-1.124		
Balansen:			
IB - Avsetning statlig og bidragsfinansiert aktivitet i for, ref. balansegrpskapet (CII.02)	21.302		
UB - Avsetning statlig og bidragsfinansiert aktivitet i år, ref. balansegrpskapet (CII.02)	17.178		
Endring	-4.124	TRUE	
Avstemning note 15:			
Endring i avsetninger fra Kunnskapsdepartementet:			
IB - Avsetninger KD i for, ref. note 15 (N15.KD)	21.290		
UB - Avsetninger KD i år, ref. note 15 (N15.KD)	17.178		
Endring	-4.112		
Avstemning note 15:			
IB - Avsetninger andre departement i for, ref. note 15 (N15.5)	0		
UB - Avsetninger andre departement i år, ref. note 15 (N15.5)	0		
Endring	0		
Sum avsett andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet (note 15)	-4.124		
Avsluttet i henhold til bevilgning/tilskuddbidrag	-4.124	TRUE	Det skal være samsvare mellom linjen for netto avregning av statlig og bidragsfinansiert aktivitet i resultatgrpskapet, endringene i avsetningene i balansegrpskapet og endringene oppgitt i noten for netto avregning av statlig og bidragsfinansiert aktivitet (note 15)
Avstemning endring like innrettsført bevilgning, bidrag og gaver			
Avstemning balansen:			
IB - Ikke innrettsført bevilgning, bidrag og gaver mv i for, ref. balansegrpskapet (DII.05)	10.088		
UB - Ikke innrettsført bevilgning, bidrag og gaver mv i år, ref. balansegrpskapet (DII.05)	9.272		
Endring	-816		
Avstemning note 15:			
IB - Sum ikke innrettsført bevilgning, bidrag og gaver mv i for, ref. note 15 (N15.BBG)	10.088		
UB - Sum ikke innrettsført bevilgning, bidrag og gaver mv i år, ref. note 15 (N15.BBG)	9.272		
Endring	-816		
Avsluttet i henhold til bevilgning/tilskuddbidrag	-816	TRUE	Det skal være samsvare mellom note 15 og balanseoppstillingen
Bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet			
Andel innrettsført BGA:			
Inntekter fra oppdragsfinansiert aktivitet, ref. note 1 (N1.55)	6.799		
Sum driftinntekter, ref. resultatgrpskapet (RE.7)	62.283		
Andel inntekter fra oppdragsfinansiert aktivitet			
Inntekter fra oppdragsfinansiert aktivitet	6.799	8,21%	Andel oppdragsinntekter i prosent av sum driftinntekter
Avsluttet i henhold til bevilgning/tilskuddbidrag	6.799	3,98%	Andel inntekter fra NFR i prosent av sum BGA
Resultatgrpskapet:			
Periodens resultat, ref. resultatgrpskapet (RE.21+RE.23)	311		
Inntekter fra oppdragsfinansiert aktivitet, ref. resultatgrpskapet (N1.55)	6.799	4,68%	Andel inntekter i prosent av sum oppdragsinntekter
Resultatgrad oppdragsfinansiert aktivitet	6.799	4,68%	Andel inntekter i prosent av sum oppdragsinntekter
Virksomhetskaptal			
Avstemning endring oppgjort virksomhetskaptal:			
Avstemning resultatgrpskapet:			
Periodens resultat, ref. Resultatgrpskapet	311		
Anvendt til driftfinansiering av bevilgningsfinansiert aktivitet, ref. note 8 (NB1.012)	0		
Avstemning balansen:			
Innskutt og oppgjort virksomhetskaptal i for, ref. balansegrpskapet (CI.1)	3.174		
Innskutt og oppgjort virksomhetskaptal i år, ref. balansegrpskapet (CI.1)	2.485		
Endring	-689	TRUE	
Avstemning note 8:			
IB - Innskutt og bunden virksomhetskaptal i for (NB.011+NB.021)	0		
UB - Innskutt og bunden virksomhetskaptal i år (NB.sum)	0		
Endring	0		
IB - Annen oppgjort virksomhetskaptal i for (NB.011)	3.174		
UB - Annen oppgjort virksomhetskaptal i år (NB.1)	2.485		
Endring	-689		
Total endring oppgjort virksomhetskaptal note 8	-689	TRUE	Kontrollpunkt for utgangspunkt i kongressrapporten; årets resultat BGA skal samsvare med periodens endring i oppgjort virksomhetskaptal kontant for evt. overføring til BA
Virksomhetskaptal i % av totalkapital:			
Oppgjort virksomhetskaptal i år, ref. balansegrpskapet	2.485		
Sum virksomhetskaptal og gjeld, ref. balansegrpskapet (BKG.1)	73.809	3,37%	Andel virksomhetskaptal i prosent av sum eiendeler (totalkapital)
Andel virksomhetskaptal	73.809	3,37%	Andel virksomhetskaptal i prosent av sum eiendeler (totalkapital)
Åkser			
Avstemning netto verdi akser:			
Investering i akser og andeler, ref. finanselle anleggsmidler i balansegrpskapet (AII.03)	0		
Innskutt og bunden virksomhetskaptal 31.12, ref. note 8 (NB1.sum)	0		
Totalt	0		
Differanse	0	TRUE	Det skal være samsvare mellom finanselle eiendeler i balansen og innskutt og bunden virksomhetskaptal i note 8
Avstemning investering i akser og selskapsandeler:			
Akser, ref. finanselle anleggsmidler i balansegrpskapet	0		
Brutto balanseført verdi 31.12, ref. note 11 for investering i akser og selskapsandeler (N11.3)	0		
Differanse	0	TRUE	Det skal være samsvare mellom balanseoppstillingen og spesifikasjonen i note 11
Avstemning av ulike poster i regnskapet			
Avstemning driftinntekter:			
Sum driftinntekter, ref. resultatgrpskapet	62.283		
Sum driftinntekter, ref. note 1 for spesifikasjonen av driftinntekter (N1.67)	62.283		
Differanse	0	TRUE	Det skal være samsvare mellom driftinntektene i resultatgrpskapet og i note 1
Avstemning bankinnskudd og kontanter:			
Beholdning på oppgjørskonto i Kongsbergregionen i Norges bank, ref. balanseoppstilling (BV.1)	57.908		
Bankinnskudd på oppgjørskonto i Norges Bank, ref. note 17 og 18 (N17.1)	57.908	TRUE	Det skal være samsvare mellom beholdningen på oppgjørskontoen oppgitt i balanseoppstillingen og spesifikasjonen i note 17. I grunnlagsmateriale skal beløpene angis i ksen kroner med tre desimaler. Vurdering regner for avrundning skal legges.
Sum bankinnskudd og kontanter, ref. kontrastrammepøllingen (KS.BEH)			
Sum bankinnskudd og kontanter, ref. kontrastrammepøllingen (KS.BEH)	57.908		
Sum bankinnskudd og kontanter, ref. balansegrpskapet (BV.4)	57.908		
Sum bankinnskudd og kontanter, ref. Note17 (N17.4)	57.908		
Differanse	0	TRUE	Det skal være samsvare mellom bankinnskudd og kontanter oppgitt i balansegrpskapet, kontrastrammepøllingen og noten for bankinnskudd, kontanter og lign.
Avstemning finansposter:			
Sum finansinntekt-kostnad og inntekter fra eiendeler i selskaper mv., ref. resultatgrpskapet (RE.18)	-32		
Sum finansinntekter, ref. note 6 (NB.4)	0		
Sum finanskostnader, ref. note 6 (NB.6)	-32		
Netto finansinntekt-kostnad oppgitt i note 6	-32		
Differanse	0	TRUE	Det skal være samsvare mellom resultatgrpskapet og note 6
Avstemning annen kortfristig gjeld:			
Anden kortfristig gjeld, ref. balansegrpskapet (DII.6)	6.272		
Sum annen kortfristig gjeld, ref. note 18 for annen kortfristig gjeld (N18.7)	6.272		
Differanse	0	TRUE	Det skal være samsvare mellom kortfristig gjeld i balansen og spesifikasjonen i note 18
Avstemning av kontrastrammepøllingen og balansen:			
Netto endring i kontraster og kontrastrammepøllingen (KS.25)	-5.078		
Sum kasse og bank i for (avsett B IV i balanseoppstillingen) (BV.4)	63.985		
Sum kasse og bank i år (avsett B IV i balanseoppstillingen) (BV.4)	57.908		
Differanse	-6.078	TRUE	Det skal være samsvare mellom kontrastrammepøllingen og balansen
Avstemning av balanseoppstilling og saldobalansen:			
Kontrollklasse 1, ref. saldobalansen	73.809		
Sum eiendeler, ref. balanseoppstillingen (AB.1)	73.809		
Kontrollklasse 2, ref. saldobalansen	73.809		
Sum virksomhetskaptal og gjeld, ref. balanseoppstillingen (BKG.1)	73.809		
Differanse	0	TRUE	Det skal være samsvare mellom saldobalansen og balanseoppstillingen
Avstemning av forpliktelsesmodell:			
Avsetninger og nedskrivninger (resultatgrpskapet) (RE.12+RE.13)	7.172		
Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til anleggsmidler (note 1) (N1.5H1.1A+N1.14+N1.14A)	7.172		
Differanse	0	TRUE	Det skal være samsvare mellom avsetninger, eventuelle nedskrivninger og utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til anleggsmidler
Avstemning av tabell 3:			
Kontanter og kontrastrammepøllinger	57.908		
Netto gjeld og forpliktelse	5.908		
Differanse	0	TRUE	
Avstemning av tabell 4:			
Eiendeler	73.809		
Virksomhetskaptal, avsetninger og gjeld	73.809	TRUE	
Avstemning av netto endring av kontraster og kontrastrammepøllinger:			
Netto endring i tabell 1	-6.078		
Netto endring i tabell 3	-6.078	TRUE	
Tabell nedsett i note 15:			
Avsetning andre formid i note 15 del I og note 15 del II	6.681		
Avsetning andre formid i tabell	6.681	TRUE	
Avsetning i investeringsnoter:			
Avsetning i investeringsnoter i note 15 del I og note 15 del II	18.045		
Avsetning i investeringsnoter i tabell	18.045	TRUE	
Det skal forevrig være samsvare mellom føring i resultat- eller balansegrpskapet og korrespondende noter.			
Institusjonens kommentarer til kontrollpunkt:			

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

Det Kongelige Kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Din dáhton:	Din ref.:	Min dáhton:	Min ref.:	Åššemeannudeaddji:
		26.09.2022	22/00267-7	Mikkel Anders Kemi
				mikkelak@samas.no

LEDELSESKOMMENTAR REGNSKAP 2.TERTIAL 2022

Bekreftelse på at regnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten og i samsvar med reglene i SRS

Samisk høgskoles regnskap er avlagt i samsvar med reglement for økonomistyring i staten, de Statlige Regnskapsstandardene (SRS) og rundskriv fra finansdepartementet. Det innfrir også krav fra Kunnskapsdepartementet om opplysning av eventuelle avvik og Finansdepartementets tilhørende retningslinjer og veiledningsnotat, samt Direktoratet for økonomistyring og Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høgskolesektoren. Regnskapet gir etter ledelsens mening et riktig bilde av høgskolens drift per 31.08.2022. Etter vår mening er det ingen vesentlige avvik i regnskapet i perioden.

Revisor

Samisk høgskole bekrefter at institusjonens revisor er Riksrevisjonen.

Avvik mellom periodisert budsjett og regnskap inkludert en omtale av den økonomiske driften.

Samisk høgskole hadde pr.31.08.2022 TNOK 1 508 i merforbruk i forhold til budsjettet. Høgskolen hadde budsjettert med merforbruk på TNOK 2 305, mens det regnskapsmessige merforbruket ble på TNOK 3 813. Dette er en reduksjon på kr TNOK 172 i forhold til første tertial 2022.

Høgskolen hadde pr 31.08.2022 TNOK 82 283 i inntekter totalt. Dette er TNOK 6 315 lavere enn budsjettert og TNOK 4 745 lavere enn i tilsvarende periode i 2021. I henhold til prinsippet om motsatt sammenstilling er ikke hele bevilgningen fra KD for andre tertial inntektsført. Dette blir gjort ved årsslutt. Nedgangen i forhold til budsjettet skyldes i hovedsak lavere inntektsføringer fra både oppdragsprosjekter, øremerkede bevilgninger og mindre bidragsprosjektinntekter enn budsjettert.

På kostnadssiden hadde Samisk Høgskole et mindreforbruk i henhold til budsjett på TNOK 4 807 inkl. finanskostnader. Dette tilsvarer et avvik på 5,6 % og anses som lite. I forhold til budsjettet er det et mindreforbruk på TNOK 2 349 på lønn. Dette skyldes høyere refusjoner og noen vakanser og mindre aktivitet på eksterne prosjekter enn planlagt.

På andre driftskostnader (ekskl. avskrivninger), er det mindreforbruk i forhold til budsjettet på TNOK 2 632. Dette skyldes i første rekke mindre husleierelaterte kostnader, mindre konsulenttjenester og mindre innkjøp av utstyr som ikke skal aktiveres. Driftsresultat har et negativt avvik på TNOK 1 476 i forhold til budsjettet. Dette anses som relativt lite og har økt med TNOK 318 i løpet av siste tertial. Det igangsettes tiltak for å bøte på dette i tredje tertial.

I forhold til samme periode i 2021, er kostnadene TNOK 5 288 høyere. Sum lønnskostnader er redusert med TNOK 829 i forhold til samme periode året før. Dette skyldes i all hovedsak lavere pensjonskostnader på til sammen TNOK 1 757 og økte sykepengerefusjoner og andre refusjoner med TNOK 496. Lønnsutbetalinger er økt med TNOK 973 i forhold til samme periode i fjor, selv om antall årsverk er redusert. Det har vært en reduksjon på 2 årsverk i forhold til samme periode året før. Andre driftskostnader er TNOK 5 878 høyere enn samme periode i fjor. Dette skyldes i hovedsak økte kostnader på reiseaktivitet og økte kostnader til programvare, samt husleie.

Ser vi nærmere på de totale kostnadene, utgjør lønn og sosiale kostnader 62,1 %, mens husleierelaterte kostnader utgjør 18,2 %. Av de totale kostnadene er 80,3 % bundet opp mot husleie og lønn. Samisk høgskole er derfor avhengig av stabile prosjektinntekter og øremerkede midler for både å opprettholde aktivitetsnivået og skape nødvendig handlingsrom for videreutvikling av institusjonen.

Utviklingen i avregnet bevilgningsfinansiert virksomhet

Samisk høgskole hadde per 31.08.2022 TNOK 21 696 i avsetning knyttet opp mot bevilgning fra KD. Det er en nedgang med totalt TNOK 1 259 sammenlignet med 31.12.2021. Dette må ses i sammenheng med at deler av bevilgningen fra KD ikke er inntektsført, i henhold til prinsippet om motsatt sammenstilling.

Pr.31.08.2022 er TNOK 16 045 av avsetningen (tilsvarer 16 % av bevilgningen fra KD) knyttet opp mot vedtatt investeringsplan for årene 2022 og 2023. For 2022 er det vedtatt investeringer for TNOK 7 440. Hittil i år er det aktivert investeringer for TNOK 1 774. Ansetninger til investeringer er pr. 31.08.2022 noe høyt på grunn av forsinkelser i vedtatt investeringsplan som beskrevet nedenfor.

Avsetning til andre formål (5% av bevilgningen) pr 31.12.2021, utgjorde TNOK 5 245 og er økt med TNOK 406 til TNOK 5 651, som tilsvare ansetning på 6 % til andre formål. Dette er budsjettert benyttet til driftsformål.

Investeringer

Samisk høgskole har pr andre tertial 2022 brukt TNOK 1 774 til det som defineres som investeringer. Budsjettet pr 31.08.22 var på TNOK 4 710. Mindreforbruket skyldes blant annet lang leveringstid og kapasitetsutfordringer. Gjeldende investeringsplan er vedtatt i desember 2021 av høgskolestyret og revidert i juni 2022.

Gjennomførte investeringer hittil i 2022 består av utskifting av PC utstyr, grafisk profil og bygningsmessige endringer i forhold til undervisningslokaler. Det gjennomføres nå flere anbudsrunder, for AV-utstyr og for leverandør av nye nettsider. Kravspesifikasjonene er utformet ved hjelp av eksterne konsulenter. Hovedinvesteringer fremover vil bli investeringer i lokasjoner, inventar og nye nettsider.

Andre avsetninger

Avsetninger av midler fra KDD er redusert med TNOK 637 i løpet av året, og skyldes økt reisevirksomhet. I tillegg har omorganiseringen av FASS (Faglig analysegruppe for samisk statistikk) gjort at det har vært litt lavere aktivitet i andre tertial, men gruppen er nå i gang med arbeidet.

Oppsummering

Samisk høgskole har i løpet av året fått opp aktivitetsnivået kraftig og det gjøres tiltak for å komme nærmere budsjettet. Den negative utviklingen i første tertial er bremset opp og forventes bedret i løpet av tredje tertial. Totalt sett anses likevel avviket i forhold til budsjettet som lavt.

Dearvvuodat/hilsen

Anne-Marie Gaino
Høgskoledirektør

Mikkel Anders Kemi
Økonomisjef

Arkiiva - dok. 22/00630-1
Áššemeannudeadji Mikkel Anders Kemi

Arkiivakoda. 116

Saksgang
Allaskuvlastivra 1.8.2019 - 31.7.2023

Čoahkkindáhton
13.10.2022

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

S-29/22

OLGGOBEAL RÁMMAID ÁRVALUSAT 2024 STÁHTABUŠEAHTAS/ FORSLAG TIL TILTAK UTENFOR RAMMEN AV STATSBUDDSJETTET FOR 2024

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Allaskuvlastivra vuoruha čuoovvovaš doaimmaid evttohussan 2024 stáhtabušehta rámma olggobealde ruhtadeapmái:

1. Oahpaheaddjeoahpuid gealboguovddáža ásaheapmi
2. Sámi dulkaoahpu
3. Ásahit oahppoguovddáža julev- ja lulli sápmái

Stivra addá direktievrii fápmudusa válbmet loahpalaš árvalusa stivrra oainnuid vuodul mat čoahkkimis bohte ovdan. Loahpalaš evttohus sáddejuvvo Máhttodepartementii ovdal áigemeari skábmamánu 1. beaivvi 2022.

/

Høgskolestyret prioriterer følgende tiltak som forslag til bevilgninger utenfor rammen i statsbudsjettet for 2024:

1. Etablering av kompetansesenter for lærerutdanninger
2. Samisk tolkeutdanning
3. Etablere studiesenter i lule- og sørsamisk område

Styret gir direktøren fullmakt til å ferdigstille et endelig innspill på bakgrunn av de innspillene som kom fra styret under møtet. Endelig forslag sendes til Kunnskapsdepartementet innen fristen 1. november 2022

Áššečilgehus/Saksframstilling

Máhttodepartemeanta lea stáhtabušehta 2024 evttohusa ráhkkaneami olis universitehta- ja allaskuvlasuorgái bivdán ásaahasaid buktit áŋgiruššanevttohusa rámma olggobealde ovdal skábmamánu 1. beaivvi. Departemeanta lea bivdán oanehis govvideami

áŋgirusšanevttohusain, ja čilgehusa ovttaskas doaimma ruhtadárbbus. Viidáset ferte čilget makkár effeavttat evttohuvvon doaimmain lea ja mot doaibma lea čadnon ásaheavssii. Guđege evttohusa čilgehus ii ábut leat guhkit go siidobeali.

Direktevra lea allaskuvlla strategijja, ovddit jagiid árvalusaid ja jodiheaddječoahkkima ságastallamiid vuodul gávnahan čuovvovaš evttohusaid. Evttohusat leat ráđđádallon fágaservviiguin (DRŠ 5.10.2022):

Vuoruheapmi	Áŋgirusšanevttohus	2024
1	Oahpaheaddjeoahpuid gealboguovddáža ásaheapmi	7 364 000
2	Sámi dulkaoahppu	1 000 000
3	Oahppoguovddaš ásaheapmi julev- ja lulli sápmái	2 000 000

1. Oahpaheaddjeoahpuid gealboguovddáža ásaheapmi

UiT Norgga arktalaš universitehta, Nord Universitehta ja Sámi allaskuvlla oktasaš bargjoavku lea máŋgga čoahkkimis giedahallan mo galggašii čoavdit daid dárbbuid ja gažaldagaid mat miehtá riika čuožžilahttojuvvojit sámi sisdoalu hárrái mánáidgárde-ja vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpahusas. Dasa lassin ovddiduvvojit maiddá ollu gažaldagat ja hástalusat sámi ja eará mánáidgárdiin. Dát dárbbut leat bures dokumenterejuvvon čuovvulanjoavkku (Følgegruppa) raporttain ja vel máŋgga oktavuodas go lea leamaš sáhka joatkkaoahppostrategiijain ja dasa lassin vel áigeguovdilis raporttain ja dutkamiin.

Sámi allaskuvlii leat eará ásaheavssain bohtán sakka eanet jearaldagat gelbbolašvuoda lasiheami birra go ovdal. Maiddá UiT ja Nord Universitehta leat vásihan ahte sihke bargiin ja studeanttain livččii sihke dárbu ja miella oahppat dán birra eanet.

Sámi allaskuvla lea 2019 čavčča dohppen ášši ja čađahan ovdabarggu mas lea sierra guorahallan ja raporta čallon.

Ovdaprošeavtta ulbmil lei earret eará evttohit vejolaš organiserema ja resursadárbbu. Dasa lassin lea ráhkaduvvon bušeahhtaevttohus.

2. Sámi dulkaoahppu

Čujuhuvvo NAČ 2014:8 Dulkon almmolaš sektoris gos ovdanboahtá ahte lea dárbu sierra sámegiela dulkonohppui ja mii árvala ahte Sámi allaskuvlii ásahuvvo dakkár oahppu ovttas dálá OsloMet stuorágávpotuniversitehtain ja Nord Universitehtain. NAČ 2016:18 Váibmogiella geardduha dán dárbbu ja bivdá Máhttodepartemeantta árvvoštallat ahte dakkár oahppu ásahuvvošii Sámi allaskuvlii. Dulkadárbu, ja dulkavátni, dávjá čielgasit oidnosii boahtá servodagas. Dulkonláhka, mii bođii fápmui ođđajagimánus 2022, čavge dulkkaid gelbbolašvuodagáibádusaid. Oassin dán dulkalágas lea ahte almmolaš ásausat leat geatnegahtton geavahit kvalifiserejuvvon dulkkaid (dulkkaid geat leat registrerejuvvon nationála dulkaregisteris). Nationála dulkaregisteris leat dál registrerejuvvon 11 davvisámegielat ja 1 lullisámegiel dulkka. Eai leat oktage julevsámegielat dulkka registrerejuvvon. Oassin sihkkarastit sámi dulkkaid gelbbolašvuoda lea kvalifiserenvuogádat, mii lea sirdon OsloMet:s Sámi allaskuvlii 2022. Nubbi oassi lea ásaht dulkaoahpu vai eambbo sámegielagat besset nationála dulkaregisterii. Sámi allaskuvla ieš vásiha ahte dávjá lea hástalus gávdnat dulkkaid oahpuide ja čoahkkimiidda, earenoamážit jus leat eambbo lágideamit oktanaga. Earenoamážit lea váttis gávdnat autoriserejuvvon dulkkaid. Olbmot geat leat bargan dulkan váillahtit sihke vuodđooahpahusa ja lassioahpu. Dulkondárbu lea stuoris, ja dađistaga šaddá vaddáseappot buot orgánaide mat leat geatnegahtton gulahallan olbmuiquin sámegillii. Dál dakkár oahput fálojuvvojit dušše duollet dállet OsloMetas ja Sámi allaskuvllas lea leamaš sullasaš fáladat maŋemus 2004s ja 2007s. Sámi allaskuvla ankkre oaivvilda ahte lea dárbu ollislaš fáladahkii mii lea čadnon allaskuvlla nana fágabirrasii sámegielas ja girjjalašvuodas. Dasa lassin ákkastallojuvvo dainna ahte Diehtosiiddas lea buorre ja ođđamállet teknihkalaš infrastruktuvra mii doarju dakkár ásaheami. Sámi allaskuvla evttoha vuosttašlávkin ahte 2024s juolluduvvo 1 000 000 ru lassin oahpu álggaheapmái, ja ahte Sámi allaskuvla máhccá dárkileappot ruhtadárbbuiguin.

3. Oahppoguoovddaš julev- ja lulli sápmái

Sámi allaskuvla lea ráhkadeame ođđa campus-struktuvrra, gos earet eará evttohuvvo ásaht lohkanbáikkiid julev- ja lulli sámi guvlui.

Dát evttohus lea čuovvleapmi Sámi allaskuvlla ođđa strategiija, gos čuožžu ahte “Sámi allaskuvla áigu guorahallat ja ásaht geográfalaš struktuvrra mii nanne Sámi allaskuvlla sajádaga iešguđetge sámi giellaguovlluin ja gokčá sámi servodaga dárbbuid”.

Evttohus ollašuhtá maid Máhttodepartemeantta juolludanreivve 2022, gos boahtá ovdan ahte allaskuvllat ja universitehtat galget vuoruhit eallinagioahppama, geabbilis ja lávdaduvvon oahpuid. Dasa lassin čujuhuvvo ráđđehusa “Hurdalsplattformenii” gos boahtá ovdan ahte oahput galget fálojuvvot doppe gos olbmot orrot. Maiddái sektormihtuin alitoahpahus ja dutkansuorggis

deattuhuvvo ahte oahput galget fálojuvvot miehtá Norgga (“god tilgang til utdanning i hele landet”).

Lohkanbáikkít sáhttet ásahuvvot ovtasbarggu bokte oahppoguovddáš málle mielde. Sámi allaskuvla evttoha vuosttašlávkin ahte 2024s juolluduvvo 2 000 000 ru lassin oahppoguovddáš ásaheapmái, ja ahte Sámi allaskuvla máhccá dárkileappot ruhtadárbbuiguin.

Saksframstilling:

Kunnskapsdepartementet har i forbindelse med forberedelsene til statsbudsjettet for 2024 bedt om innspill til satsingsforslag utenfor rammen fra institusjoner i universitets- og høgskolesektoren innen 1. november. Departementet har bedt om en kort beskrivelse av satsingsforslagene, sammen med tiltakenes finansieringsbehov. Videre bes det om å redegjøre for hvilke effekter de forslåtte tiltakene vil ha og hvordan de kan knyttes til institusjonen. Beskrivelsene av forslagene skal ikke være på mer enn en halv side.

Direktøren foreslår på bakgrunn av strategien, foregående års forslag og behandling i ledergruppen ved høyskolen følgende tiltak. Saken har blitt drøftet med fagforeningene (IDF 5.10.2022)

Prioritet	Satsingsforslag	2024
1	Kompetansesenter for lærerutdanninger	7 364 000
2	Samisk tolkeutdanning	1 000 000
3	Studiesenter i lule- og sørsamisk område	2 000 000

1. Etablering av kompetansesenter for lærerutdanningene

UiT Norge arktiske universitet, Nord universitet og Samisk høgskole har gjennom flere møter i en felles arbeidsgruppe søkt løsninger på hvordan man skal møte behovene og spørsmålene som oppstår nasjonalt knyttet til samisk innhold i barnehage- og grunnskolelærerutdanningene. I tillegg fremmes det mange spørsmål og utfordringer i samiske og øvrige barnehager. Behovene er godt dokumenterte gjennom rapportene til en følgegruppe, i forbindelse med strategier for videreutdanning, samt i ulike rapporter og forskning.

Samisk høgskole merker at man mottar flere spørsmål fra andre institusjoner enn før. Dette er også erfaringer som er registrert ved UiT og Nord universitet, der både studenter og ansatte har behov og interesse for å lære mer om temaet.

Samisk høgskole har høsten 2019 tatt tak i problemstillingen og gjennomført et forprosjekt med egen utredning og rapport. Forprosjektet utredet blant annet mulig organisering og ressursbehov. I tillegg utarbeidet man et budsjettforslag som gir grunnlag for å fremme et finansieringsbehov for Kunnskapsdepartement knyttet til etableringen av et kompetansesenter.

2. Samisk tolkeutdanning

Det vises til NOU 2014:8 Tolking i offentlig sektor som beskriver et behov for en egen samisk tolkeutdanning og som foreslår at en slik utdanning etableres ved Samisk høgskole i samarbeid med nåværende OsloMet Storbyuniversitetet og Nord universitet. NOU 2016:18 Hjertespråket gjentar dette behovet og ber Kunnskapsdepartementet om å vurdere etableringen av en samisk tolkeutdanning ved Samisk høgskole. Tolkebehovet kommer ofte tydelig frem i det samiske samfunnet. Tolkeloven, som trådte i kraft i januar 2022, strammer inn kvalitetskravene til tolker. I loven er det krav til at offentlige institusjoner bruker kvalifiserte tolker (tolker som er registrert i det nasjonale tolkeregisteret). I det nasjonale tolkeregisteret er det nå registrert 11 nordsamiske og 1 sørsamisk tolker. Det er ingen registrerte lulesamiske tolker. Del av kvalitetsikringen av samiske tolkers kvalitet er kvalifiseringsordningen, som er flyttet fra OsloMet til Samisk høgskole i 2022. Andre del er å starte opp med tolkeutdanning, slik at flere samiskspråklige tolker kommer inn i det nasjonale tolkeregister.

Samisk høgskole opplever selv ofte utfordringer med å få tak i tolker til undervisning og møter, spesielt dersom flere arrangementer foregår samtidig. Spesielt er det vanskelig å få tak i autoriserte tolker. De som jobber som tolk savner både et tilbud om grunn- og videreutdanning. Behovet for tolking er betydelig og det vil fremover kunne bli vanskelig for offentlige organer å fylle sine forpliktelser knyttet til at samisk er et offisielt språk i Norge. Det finnes i dag kun sporadiske tilbud innen samisk tolkeutdanning ved OsloMet, og Samisk høgskole har også hatt beslektede tilbud senest i 2004 og 2007. Samisk høgskole mener imidlertid at det er behov for et mer helhetlig tilbud knyttet til det solide fagmiljøet innen samisk språk og litteratur ved Samisk høgskole. Det argumenteres også med at det ved campus Diehtosiida allerede finnes en solid og fremtidsrettet infrastruktur for tolking, som vil støtte oppunder en etablering. Samisk høgskole spiller i første omgang inn et behov for en bevilgning på 1.000.000 kroner utover rammen i 2024 til å igangsette et slikt studie og vil komme tilbake med nærmere kalkyler.

3. Studiesenter i lule- og sørsamisk område

Samisk høgskole holder på å utferdige en ny campus-struktur, hvor det blant annet foreslås å etablere studiesteder i lule- og sørsamisk område. Dette forslaget er en oppfølging av Samisk høgskoles nye strategi, hvor det står at “Samisk høgskole vil utrede og etablere en geografisk struktur som styrker Samisk høgskoles posisjon i de ulike samiske språkområdene og dekker de sentrale behovene i de samiske samfunnene”.

Forslaget oppfyller også Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev 2022, hvor det fremkommer at høyskolene og universitetene skal prioritere livslang læring, fleksible og desentraliserte tilbud.

I tillegg vises det til regjeringas “*Hurdalsplattform” hvor det fremkommer studiene skal tilbys der hvor folk bor. Også i sektormål for høyere utdanning og forskning vektlegges det at studier skal tilbys i hele Norge (“god tilgang til utdanning i hele landet”).

Studiestedene kan etableres som samarbeid etter studiesentermodellen. Samisk høgskole foreslår i første omgang at det i 2024 bevilges kr 2 000 000 kr som tilleggsbevilgning til etablering av studiesentre, og at Samisk høgskole kommer tilbake med nærmere kalkyler.

Mildosat/Vedlegg:

- Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene forprosjekt rapport
- Bagadus mot hábmét evttóhusaid: [Statlige høyskoler og universiteter \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no)

Samarbeidsformer om et samisk tolkeutdanningstilbud mellom Sámi allaskuvla og OsloMet – storbyuniversitetet (OsloMet): Rapport fra arbeidsgruppen

Mandat og arbeidsgruppe

Mandat

Rektorene ved Sámi allaskuvla og OsloMet har bedt om at mulige samarbeidsformer mellom de to utdanningsinstitusjonene utredes for å kunne tilby samisk tolkeutdanning – med «faglig innhold, hva dette vil kreve av ressurser fra hver institusjon og hvordan utdanningen kan tilbys i praksis» (jf. mandatet, vedlegg 1). I mandatet står det:

1. «Arbeidsgruppen skal se på ulike måter å løse samarbeidet på, og utforme arbeidsgruppens forslag med begrunnelse.
2. Arbeidsgruppen skal også vurdere hvordan man kan samarbeide om skikkethetsvurderinger i det foreslåtte programsamarbeidet.
3. Arbeidsgruppen får i oppgave å utrede ressursbehov ved ulike foreslåtte samarbeidsmodeller.
4. Vurdere samarbeid med autorisasjonsprøvene ved LUI/OsloMet, for vurdering av lokalt opptakssted ved Sámi allaskuvla.
5. Arbeidsgruppen kan se til samarbeidsmodellen Sámi allaskuvla og UiT Norges arktiske universitet har i tilbudet om samisk sykepleierutdanning som startet opp i Kautokeino i januar 2021, der studiepoeng fordeles mellom Sámi allaskuvla og UiT.
6. Arbeidet vil munne ut i forslag til programplanendring.»

Avgrensninger

Til punkt 2:

Per dags dato er det ikke skikkethetsvurdering på utdanningene innen tolking i offentlig sektor ved OsloMet. Det er sendt en søknad til Kunnskapsdepartementet for å kunne innføre skikkethetsvurdering på Bachelorstudium i tolking i offentlig sektor (180 studiepoeng), men ikke på Innføring i tolking i offentlig sektor (30 studiepoeng).

Til punkt 4:

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet har i brev datert 31. mars 2022 bestemt at ansvaret for Tospråktesten og autorisasjonsprøven i samiske språk blir overført fra OsloMet til Sámi allaskuvla.

Overføring av ansvar på samiske språk

Ansaret for autorisasjonsprøven og Tospråktesten i samiske språk skal fra og med 1.1.2022 overføres fra OsloMet til Sámi allaskuvla. OsloMet får i oppdrag å oversende tidligere utarbeidet materiell knyttet til prøver på de samiske språkene, slik at fagmiljøet på Sámi allaskuvla kan benytte dette i sitt videre arbeid. Videre skal OsloMet besvare eventuelle spørsmål om prøvenes utforming, innhold og gjennomføring, slik at Sámi allaskuvla kan benytte denne kunnskapen i sitt arbeid med å utvikle prøvene på samiske språk. Overføringen av ansvar gjelder også ansvar for kunngjøring av tilbud og påmelding av tilbudene.

Ansaret for å tilby kurs i tolkens ansvarsområde til kandidater som har gjennomført Tospråktesten med tilfredsstillende resultat på samiske språk vil fremdeles ligge hos OsloMet inntil videre, all den tid antall aktuelle personer på det nåværende tidspunkt vurderes til å være for lite til at det er hensiktsmessig å bygge opp et eget kurstilbud ved Sámi allaskuvla.

Til punkt 6:

Endringer i løpet av arbeidsgruppens periode

I løpet av arbeidsgruppens periode, i mai 2022, bestemte Sámi allaskuvla for å satse på et eget studium innen tolkeutdanning, tilsvarende Innføring i tolking i offentlig sektor. Dette betyr at det ikke var grunnlag for eller nødvendig å gjøre noen programplanendringer i de eksisterende program- og emneplanene ved OsloMet. Prosessen med å utvikle emneplanen ved Sámi allaskuvla er allerede igangsatt og forventes avsluttet i slutten av oktober 2022.

Arbeidsgruppe

En arbeidsgruppe bestående av representanter fra OsloMet og Sámi allaskuvla ble opprettet og startet arbeidet i januar 2022. Arbeidsgruppen satte et mål om å levere en rapport senest i juni 2022.

Arbeidsgruppen hadde følgende sammensetning:

Fra Sámi allaskuvla:

Liv Karin Klemetsen, tolk

Berit Ellen J. Eira, seniorrådgiver studieadministrasjonen

Ellen Oddveig Hætta, høyskolelærer språk

Fra Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier, OsloMet:

Tatjana Radanović Felberg, førsteamanuensis, Seksjon for tolking i offentlig sektor (leder av arbeidsgruppen)

Hege Hovda, seniorrådgiver, Seksjon for studieadministrasjon og internasjonalisering

Kristiina Antinjuntti, rådgiver, Seksjon for studieadministrasjon og internasjonalisering

Berit Sadeh, seniorrådgiver, Seksjon for studieadministrasjon og internasjonalisering

Arbeidsgruppen har hatt åtte møter via Zoom i løpet av våren 2022: 7. januar, 4. og 18. februar, 5. og 28. mars, 29. april, 30. mai og 17. juni.

Det ble også gjennomført et arbeidsbesøk på OsloMet den 30. mars 2022. Representanter fra Sámi allaskuvla, Liv Karin Klemetsen, Berit Ellen J. Eira, Marit Kirsten Sara Triumf, Anne

Britt Klemetsen Hætta og Lájlá Helene Eira, observerte gjennomføring av Tospråktesten og fikk en presentasjon av hvordan studiet Innføring i tolking i offentlig sektor (30 studiepoeng) er bygget opp og organisert ved OsloMet.

Arbeidsgruppens anbefaling

Ulike mulige modeller for samarbeid

Arbeidsgruppen diskuterte en rekke ulike mulige modeller for samisk tolkeutdanning. Oversikten over de ulike modellene finnes i vedlegg 3. Tabellen viser ulike mulige varianter av samarbeid for studiene Innføring i tolking i offentlig sektor (30 studiepoeng) og Bachelorstudium i tolking i offentlig sektor (180 studiepoeng). Radene som er markert er studiene som tilbys ved OsloMet per i dag, der samiske språk lyses ut hvert år. Så følger ulike grader av samarbeid i radene under hvert studium, fra at OsloMet arrangerer studiet, men at samlingene foregår ved Sámi allaskuvla, til at Sámi allaskuvla selv tilbyr studiet og har avtale med OsloMet om kjøp av timer for undervisnings og forsknings (UF)-personale, og til slutt at Sámi allaskuvla selv etablerer og tilbyr studiet og tilsetter eget UF-personale innen fagområdet. Også innen det siste forslaget vil institusjonene kunne samarbeide tett faglig om studiene som da vil bli tilbudt både ved OsloMet og Sámi allaskuvla.

Arbeidsgruppen diskuterte mulighetene for at Sámi allaskuvla skal kunne tilby både en kortere utdanning, tilsvarende studiet Innføring i tolking i offentlig sektor (30 studiepoeng), og en treårig bachelorutdanning. Gruppen har valgt å konsentrere seg om Innføring i tolking i offentlig sektor, da det av hensyn til ressursituasjonen er mest realistisk å starte opp med. Sámi allaskuvla ønsker etter hvert å bygge opp egen kompetanse innen fagområdet for på sikt å kunne tilby et bachelorstudium i tolking i offentlig sektor innen samiske språk.

Arbeidsgruppen mener at tre av modellene i tabellen er de mest aktuelle per nå for å kunne tilby samisk tolkeutdanning. Det er av ressurshensyn at de andre modellene med studier på mer enn 30 studiepoeng er ansett som ikke aktuelle nå.

Modellene som arbeidsgruppen har sett på som aktuelle er alle for studium på 30 studiepoeng:

1. Tilby nåværende modell av studiet Innføring i tolking i offentlig sektor ved OsloMet – og at samiske språk lyses ut hvert år (eller med avtalte intervaller).
2. Studiet Innføring i offentlig sektor tilbys ved OsloMet, men med en tilpasset modell der samlingene utvikles, organiseres og foregår på Sámi allaskuvla.
3. Utvikle og etablere en egen samisk tolkeutdanning ved Sámi allaskuvla, tilsvarende Innføring i tolking i offentlig sektor.

Arbeidsgruppen anbefaler modell nummer 3 fordi denne modellen gjør det mulig for

Samiske tolkestudenter å få sin utdanning ved Sámi allaskuvla i den relevante konteksten,

Sámi allaskuvla får mulighet til å utvikle egen fagkompetanse innen tolking i offentlig sektor og det bygges en helhetlig kvalitetssikringsordning med Tospråktesten og autorisasjonsprøven i samiske språk som er nå overført til Sámi allaskuvla.

1. Tilby nåværende modell av studiet Innføring i offentlig sektor ved OsloMet.

Innføring i offentlig sektor er et nettstudium med fysiske samlinger ved OsloMet. Studentene (og språkveiledere) fra hele Norge deltar på fem tredagers samlinger i løpet av studiet. Studiet har blitt tilbudt på 57 språk siden 2007. OsloMet har utlyst samiske språk (nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk) som språk hvert år. Det har det blitt uteksaminert 12-13 kandidater i samiske språk siden studiet startet opp.

En beskrivelse av studiet ligger som vedlegg 2 i denne rapporten.

Fordeler:

- Studiet eksisterer og samiske språk utlyses hvert år.
- Studentene får utbytte av å studere sammen med andre studenter (fra andre språk).

Ulemper:

- Samiske studenter må reise til Oslo fem ganger i løpet av studiet. Studentgrunnlaget er lavere når studentene må reise.
- Studiet er ikke spesielt tilpasset samisk kontekst.
- Sámi allaskuvla utvikler ikke egen kompetanse innen fagområdet.
- Siden ansvaret for Tospråktesten og autorisasjonsprøven i samiske språk nå er overført til Sámi allaskuvla, er det en ulempe å ikke også overføre et utdanningstilbud innen tolking i offentlig sektor. Alle kvalifiseringsordningene for registrering i Nasjonalt tolkeregister bør ses i sammenheng, særlig med tanke på faglige og administrative ressurser.

Ressursbehov:

- Denne modellen utløser ingen ekstra ressursbehov for OsloMet enn hva som gjelder for å tilby studiet per i dag.

2. Studiet Innføring i offentlig sektor tilbys ved OsloMet, men med en tilpasset modell der samlingene utvikles, organiseres og foregår på Samisk Høgskole.

Fordeler:

- Studiet eksisterer.
- Studentene (og språkveileder) trenger ikke å reise til Oslo fem ganger i løpet av studiet.
- Samlingene er tilpasset studentgruppen og tar utgangspunkt i den lokale konteksten.

Ulemper:

- Studentene får ikke utbytte av å være i flerspråklige grupper.
- Sámi allaskuvla utsteder ikke studiepoeng.
- Denne modellen gir kun delvis mulighet for Sámi allaskuvla til å utvikle egen kompetanse.

Ressursbehov:

- For å utvikle og gjennomføre samlingene trengs det førstekompetanse, som Sámi allaskuvla må leie inn, i tillegg til minst to lærere og andre lokale ressurser (ansatte i offentlig sektor som holder foredrag til studentene). Arbeidsgruppen mener at et bedre alternativ er at disse ressursene brukes for å utvikle et eget studium ved Sámi allaskuvla.

3. Utvikle og etablere en egen samisk tolkeutdanning ved Sámi allaskuvla, tilsvarende Innføring i tolking i offentlig sektor.

Det etableres en samisk tolkeutdanning ved Sámi allaskuvla. I en overgangsperiode leies det inn nødvendig kompetanse fra OsloMet. Studiet må utvikles slik at det kan innpasses som del av Bachelorstudium i tolking i offentlig sektor ved OsloMet.

Sámi allaskuvla ønsker å tilby *Innføring i tolking i offentlig sektor* (30 studiepoeng) til nordsamiske tolker som deltidsstudium. Det antas at de fleste i målgruppen for et slikt studium vil være i jobb ved siden av studier, derfor er det mest hensiktsmessig å tilby et studium på deltid. Ønsket oppstart for studiet er høsten 2023.

Sámi allaskuvla ønsker å tilrettelegge for at studenter som tar studiet *Innføring i tolking i offentlig sektor* ved Sámi allaskuvla kan fortsette studiene ved OsloMet og bachelorprogrammet der. Til disse bachelorstudentene vil høgskolen kunne stille med fasiliteter.

Innføring i tolking i offentlig sektor (30 studiepoeng) ved OsloMet inneholder to emner: Yrkesetikk og profesjonskunnskap (15 studiepoeng) og Konsekutiv tolking av dialog (15 studiepoeng). Sámi allaskuvla ønsker at det i tillegg til disse fagområdene utvikles en del om simultantolking. Begrunnelsen for dette er at storparten av tolkeoppdragene hos samiske tolker i dag går ut på simultantolking; det er tolking av konferanser, seminarer og møter. Også retten benytter seg mer og mer av simultantolking fremfor konsekutiv tolking. Sámi allaskuvla ønsker at studentene, etter gjennomført innføringsstudium, kan gå ut i tolkeyrket med tolkeferdigheter både i konsekutiv tolking og i simultantolking.

Sámi allaskuvla har behov for samarbeid med OsloMet i faget simultantolking, som er en del av Bachelorstudium i tolking i offentlig sektor, i tillegg til samarbeid om temaer innen yrkesetikk og profesjonskunnskap.

Kompetanse

Det finnes ingen samiske tolker som har bachelorutdanning i tolking. Tre nordsamiske tolker har statsautorisasjon og studiet *Innføring i tolking i offentlig sektor* (15 studiepoeng), og sju tolker har kun innføringsstudiet (basert på nasjonalt tolkeregister). Men mange av disse har lang erfaring som tolk. Sámi allaskuvla har høy kompetanse i nordsamisk språk og samfunnsvitenskap, spesielt innen samiske temaer. Det vil i starten være behov for samarbeid med OsloMet, spesielt i emnet Yrkesetikk og profesjonskunnskap og i emnet Simultantolking. Til gjengjeld vil høgskolen kunne bidra med sin språkkunnskap inn i emner på bachelorstudiet ved OsloMet.

Fasiliteter og utstyr

Sámi allaskuvla har et godt utgangspunkt for gjennomføring av tolkeutdanning ved skolen, der det er mange møterom, auditorium og klasserom som er knyttet opp mot simultananlegget. Det er fire tolkebokser som kan kobles opp mot forskjellige møterom. I

klasserommene og møterommene er det mulig å følge nettundervisning. Ved skolen er det også kamerautstyr som kan brukes ved tolkeøvelser.

Rekruttering

Sámi allaskuvla vil stå for rekrutteringen til studiet. Ved rekruttering vil man synliggjøre mulighetene studentene vil ha for å ta videre studier på Bachelorstudium i tolking i offentlig sektor ved OsloMet.

Arbeidsgruppen foreslår at det tas utgangspunkt i programplanen og emneplanene som brukes ved OsloMet. Emneplanene tilpasses til samisk tolkeutdanning ved blant annet å inkludere simultantolking og relevant lokal kontekstkunnskap.

Fordeler:

- Samiske tolkestudenter får sin utdanning ved Sámi allaskuvla og i den relevante konteksten.
- Sámi allaskuvla utvikler egen fagkompetanse innen tolking i offentlig sektor.
- Siden ansvaret for Tospråktesten og autorisasjonsprøven i samiske språk allerede er overført til Sámi allaskuvla, er det en fordel også å bygge opp en egen tolkeutdanning. Alle kvalifiseringsordningene for registrering i Nasjonalt tolkeregister bør ses i sammenheng, særlig når det gjelder faglige ressurser.

Ulemper:

- Rekrutteringsgrunnlaget er ikke så stort.
- Det er et ressurs spørsmål. Hvor mange studenter må tas opp for å kunne sette i gang studiet? Det må vurderes hvor ofte studiet skal ha opptak – for å sikre tilstrekkelig antall studenter på hvert kull som starter.

Ressursbehov:

- Det er allerede bestemt at det utlyses en stilling for autorisasjon og Tospråktesten ved Sámi allaskuvla. Arbeidsgruppen mener at denne stillingen bør kunne styrke det tolkefaglige miljøet på Sámi allaskuvla.
- Det vil bli utlyst en stilling øremerket tolkeutdanningen ved Sámi allaskuvla.
- Arbeidsgruppen foreslår at det opprettes faste kontaktpersoner ved begge institusjonene som skal sørge for smidig samarbeid. Arbeidsgruppen anbefaler at det gjøres mulig for studentene ved Sámi allaskuvla å følge relevante deler av undervisningen i emnet Yrkesetikk og profesjonskunnskap via nett, dvs. at eksisterende ressurser deles. I tillegg anbefaler arbeidsgruppen at kompetanse om samisk språk og kultur tilbys til bachelorstudenter ved OsloMet, for eksempel på emnet Kulturell og individuell variasjon i tolking.
- Arbeidsgruppen anbefaler at UF personale ved OsloMet kjøpes inn på timebasis (i emnet Yrkesetikk og simultantolking) til gjennomføringen av emnet (tilsvarende en 20 % stilling - førstekompetanse).

Vedlegg 1:

Mandat: Mulige samarbeidsformer om et samisk tolkeutdanningstilbud

(udatert)

Bakgrunn

Sámi allaskuvla og OsloMet ønsker å se på mulige samarbeidsformer og løsninger for å kunne tilby samisk tolkeutdanning. Det samiske samfunnet har stort behov for samiske tolker, noe som både er dokumentert ved den nye tolkeloven som trer i kraft 1.1.2021, Språkloven som trer i kraft 1.1.2022, NOU2014:8 Tolking i offentlig sektor, NOU 2016:18 Hjertespråket, forlag om endringer i Samelovens språkregler som er på høring, samt andre utredninger.

Rektorene ved de to institusjonene har gitt instituttene i oppdrag å utrede mulige samarbeidsformer med faglig innhold, hva dette vil kreve av resurser fra hver institusjon om hvordan utdanningen kan tilbys i praksis. Utgangspunkt er OsloMet sine program- og studieplaner for Bachelorutdanningen tolking i offentlig sektor, og utdanninger Sámi allaskuvla har innenfor temaene språk, kultur, historie og urfolksfilosofi.

Mandat

En arbeidsgruppe bestående av representanter både fra OsloMet og Sámi allaskuvla får i oppdrag å utforme en modell for mulig samarbeid om en samisk tolkeutdanning i offentlig sektor. Arbeidsgruppen skal se på ulike måter å løse samarbeidet på, og utforme arbeidsgruppens forslag med begrunnelse.

Arbeidsgruppen skal også vurdere hvordan man kan samarbeide om skikkethetsvurderinger i det foreslåtte programsamarbeidet.

Arbeidsgruppen får i oppgave å utrede ressursbehov ved ulike foreslåtte samarbeidsmodeller.

Vurdere samarbeid med autorisasjonsprøvene ved LUI/OsloMet, for vurdering av lokalt opptakssted ved Sámi allaskuvla.

Arbeidsgruppen kan se til samarbeidsmodellen Sámi allaskuvla og UiT Norges arktiske universitet har i tilbudet om samisk sykepleierutdanning som startet opp i Kautokeino i januar 2021, der studiepoeng fordeles mellom Sámi allaskuvla og UiT.

Arbeidet vil munne ut i forslag til programplanendring.

Tidsplan

Arbeidsgruppen skal levere sitt forslag XXXX (Tidsplanen settes i henhold til frister for emneplanrevideringer og programplanrevidering.)

Arbeidsgruppen

Liv Karin Klemetsen , Sámi allaskuvla

Berit Ellen J. Eira, Sámi allaskuvla

Tatjana Radanovic Felberg, OsloMet

Hege Hovda, OsloMet

Mona Myran, OsloMet

Vedlegg 2:

Kort beskrivelse av studiet Innføring i tolking i offentlig sektor (30 studiepoeng) ved OsloMet

Innføring i tolking i offentlig sektor er et nett- og samlingsbasert emne på 30 studiepoeng delt i to emner a 15 studiepoeng, over ett år. Studiet er for tospråklige studenter som har norsk som ett av sine tolkespråk. Det tas opp studenter i flere språk hvert år, avhengig av søkertall og innmeldte behov.

Opptakskrav

Generell studiekompetanse (samordnaopptak.no) eller realkompetanse.

Bestått tospråklig opptaksprøve i form av bestått/tilfredsstillende resultat på Tospråktesten. Testresultatet er gyldig i 5 år.

Statsautoriserte tolker er fritatt for tospråklig opptaksprøve. Statsautoriserte tolker har prioritet når universitetet tilbyr utdanning i språk hvor statsautorisasjonsprøve har vært avholdt i Norge.

Søkere til studiet må selv sørge for å søke om å ta Tospråktesten, og de rangeres etter resultat på testen.

For å følge tolkestudiet må studentene ha et høyt tospråklig ferdighetsnivå tilsvarende referansenivå B2 (Det europeiske rammeverket for språk: Læring, undervisning, vurdering, tabell 1) på begge arbeidsspråk. Tospråktesten tester derfor kandidatens lytteevne og muntlige uttrykksevne på norsk og tolkespråket.

Det er 5-15 studieplasser i hver språkgruppe. Dersom flere søkere enn det som utgjør en pedagogisk forsvarlig undervisningsgruppe har tilfredsstillende resultat på Tospråktesten, vil søkerne med best resultat i hver språkgruppe få tilbud om studieplass. Dersom det er for få søkere med bestått resultat på Tospråktesten i et språk, vil det ikke bli gitt undervisningstilbud i språket.

Studiet er delt i to emner: Yrkesetikk og profesjonskunnskap (15 studiepoeng) og Konsekutiv tolking av dialog (15 studiepoeng).

Emnet Yrkesetikk og profesjonskunnskap TLK1100 (15 studiepoeng)

Det benyttes flere ulike undervisningsmåter. Noen av disse er:

- Aktiviteter som chat og forum på nett.
- Samlinger (obligatoriske å delta på, primært lagt til helger) På samlingene er det både forelesninger og øvelser.

Emnet TLK1100 inneholder følgende temakretser:

Yrkesetikk og profesjonskunnskap: tolkens ansvarsområde i offentlig sektor, yrkesetikken og dens menneskerettslige grunnlag, profesjonalitet og profesjonsutvikling i teori.

Tolkens plass i kommunikasjonen: den institusjonelle samtalen og tolkens plass i denne, tolketeknikk og metodevalg; kultur og maktrelasjoner i institusjonelle samtaler generelt og i tolkede samtaler spesielt i teori.

Tolkens verktøy: språk som fenomen, kommunikasjonsmiddel og verktøy; språklige registre og språklige nyanser; utvikling og vedlikehold av tospråklige ferdigheter i teori.

Emnet er organisert på deltid over to semester (januar til desember) med obligatoriske læringsaktiviteter underveis. Studiet er nettbasert, men har 5 samlinger ved OsloMet. Studenten må ha tilgang til datamaskin og internett og kunne delta i nettbaserte læringsaktiviteter, også på kveldstid og i helger. Det forutsettes stor grad av selvstudium og samarbeid i studentgrupper. Informasjon om antall samlinger, og antall dager per samling, finnes på nettsidene til universitetet.

Etter fullført emne har studenten følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om anvendt yrkesetikk og grensene for tolkens ansvarsområde
- har kunnskap om tolkens plass i den institusjonelle samtalen med basis i relevante teoretiske modeller
- har kunnskap om språk og tospråklighet som fenomen og som tolkens verktøy

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende grunnleggende tolketekniske strategier i konsekutiv (etterfølgende) tolking av institusjonelle dialoger mellom norsk og tolkespråket
- kan relatere de yrkesetiske prinsippene til grensene for tolkens ansvarsområde i offentlig sektor og institusjonelle samtaler generelt

Generell kompetanse

Studenten

- kan reflektere over tolkens plass i den institusjonelle samtalen med utgangspunkt i relevant teori- og erfaringsbasert kunnskap
- kan reflektere over tolkefunksjonens status i et profesjonsutviklingsperspektiv

Emnet Konsekutiv tolking av dialog TLKDIA (15 studiepoeng)

Emnet inneholder følgende temakretser:

Tolkens plass i kommunikasjonen: den institusjonelle samtalen og tolkens plass i denne, tolketeknikk og metodevalg; kultur og maktrelasjoner i institusjonelle samtaler generelt og i tolkede samtaler spesielt i praksis.

Tolkens verktøy: språk som fenomen, kommunikasjonsmiddel og verktøy; språklige registre og språklige nyanser; utvikling og vedlikehold av tospråklige ferdigheter i praksis.

Spesifikk kontekstkunnskap fra et utvalg fagområder i offentlig sektor som grunnlag for tolkens utvikling av strategier i tilegnelsen av stadig ny kontekstkunnskap og terminologi i norsk og tolkespråket i praksis.

Etter fullført emne har studenten følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Studenten

- kan anvende kunnskap om yrkesetikken og grensene for tolkens ansvarsområde i egen tolking
- kan anvende kunnskap om språk og tospråklighet som fenomen og som tolkens verktøy i egen tolking
- har bred kontrastiv kunnskap om forholdet mellom norsk og tolkespråket

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende grunnleggende tekniske strategier i konsekutiv (etterfølgende) tolking av institusjonelle dialoger
- kan mestre konsekutiv tolking av institusjonelle dialoger mellom norsk og tolkespråket

Generell kompetanse

Studenten

- kan anvende strategier for å videreutvikle sine tospråklige ferdigheter og tilegne seg kontekstkunnskap på norsk og tolkespråket
- kan vurdere egen kompetanse opp mot ulike modaliteter og situasjonens tolketekniske krav

Vedlegg 3:

Mulige studieløp for å tilby samisk tolkeutdanning

Studiene markert med blått er de OsloMet tilbyr per i dag

Studium	Studiepoeng	Arrangør/eier av studiet	Kommentarer
Innføring i tolking i offentlig sektor	30	Tilbys av OsloMet, samlinger på OsloMet, samisk språk er lyst ut hvert år	Ny (gammel) ordning på gang for å kunne søke seg direkte inn på 2. studieår på BA i tolking i offentlig sektor ved OsloMet etter fullført innføringsstudium
Innføring i tolking i offentlig sektor	30	Tilbys av OsloMet, samlinger på Samisk høgskole (samme modell som for sykepleierutdanning UiT/Samisk høgskole)	
Innføringsstudium samisk tolkeutdanning	30	Tilbys av Samisk høgskole, avtale med OsloMet om kjøp av UF-personale/timer, må etableres av Samisk høgskole	
Innføringsstudium samisk tolkeutdanning	30	Tilbys av Samisk høgskole, tilsetter eget UF-personale tilknyttet studiet, må etableres av Samisk høgskole	
Tolking, samisk språk og samfunnskunnskap	60	Bygge opp et årsstudium (60 studiepoeng) bestående av eksisterende emner (ev. tilpasse) fra OsloMet og fra Samisk høgskole som sys sammen med en ny programplan	Eksempel: 15 sp. Tolkefag 15 sp. Tolkefag 15 sp. Samisk kultur- og samfunnskunnskap 15 sp. Samisk språk
Bachelorstudium i tolking i offentlig sektor	180	Tilbys av OsloMet, samlinger på OsloMet, samisk språk er lyst ut hvert år	For få kvalifiserte søkere hvert år til å sette i gang, lyse ut annethvert år eller sjeldnere?
Bachelorstudium i tolking i offentlig sektor	180	Tilbys av OsloMet, samlinger ved Samisk høgskole (samme modell	

		som for sykepleierutdanning UiT/Samisk høgskole)	Rekrutteringskampanjer? Samkjøre rekruttering med Samisk høgskole?
Bachelorstudium i tolking i offentlig sektor	180	Tilbys av OsloMet, samlinger på OsloMet og/eller Samisk høgskole, tilpasset studium med innpassing av emner tatt ved Samisk høgskole eller emner i for eks. simultantolking/emner det er mest behov for, må undersøke om dette må etableres av OsloMet eller om vi kan lage en egen studieretning innenfor nåværende studium	
Bachelorstudium i tolking i offentlig sektor	180	Tilbys av Samisk høgskole, avtale med OsloMet om kjøp av UF-personale/timer, må etableres	
Bachelorstudium i tolking i offentlig sektor	180	Tilbys av Samisk høgskole, tilsetter eget UF-personale tilknyttet studiet, må etableres	
Bachelorstudium i tolking, samisk språk og samfunnskunnskap	180	Fellesgrad med emner gitt av OsloMet og Samisk høgskole	

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene

Rapport 30.10.2020

Forord

Denne utredningen er et resultat av et forprosjekt som Sámi allaskuvla har gjennomført i forbindelse med etablering av et samisk kompetansesenter for lærerutdanningene. Høgskolestyret har prioritert etablering av et kompetansesenter for lærerutdanningene som et tiltak utenfor rammen i 2021. Arbeidet med utredningen er utført i tidsrommet oktober 2019 til mars 2020.

Utredningen bygger i hovedsak på gjennomgang av relevante dokumenter og utredninger, statistikk fra Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) og andre kilder, informasjon fra spørreundersøkelser og diskusjoner i arbeidsgruppen og internt ved Sámi allaskuvla. Vi takker alle informanter og spesielt arbeidsgruppen for nyttige innspill og bidrag.

Vi håper at utredningen kan bidra til at Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene – Sámi gealboguovddáš blir en realitet.

Anne Berit Bæhr og Laila Aleksandersen Nutti

Guovdageaidnu, 30.10.2020

Innhold

Forord.....	1
1 Gjennomføring og avgrensing	4
2 Rammebetingelser for samisk utdanning og forskning.....	5
2.1 Samepolitiske føringer.....	5
2.2 Fra fornorskingspolitikk til forsoningspolitikk	7
2.3 Urfolksforskning og urfolkskunnskap	8
3 Samisk innhold i lærerutdanninger	10
3.1 Lærerutdanninger i Norge	10
3.2 Lover og forskrifter om samisk opplæring i barnehage og grunnsopplæring	11
3.3 Samiske lærerutdanninger	12
3.4 Samisk innhold i norske lærerutdanninger	13
3.5 Implementering av samisk innhold i norske lærerutdanninger	16
3.5.1 Forankring.....	16
3.5.2 Definerings av samisk innhold	17
3.5.3 Grad av implementering.....	17
3.6 Kompetansebehov.....	19
3.6.1 Temaer.....	20
3.6.2 Prioritering av oppgaver	21
4 Kvalitetsutvikling av samisk og urfolksrelatert innhold i lærerutdanningene	23
4.1 Forskningsbasert undervisning	23
4.1.1 Samisk forskning.....	24
4.1.2 Samarbeidsarena for samisk og urfolksrelatert innhold i lærerutdanninger.....	25
4.2 Samisk innhold i barnehager og skoler.....	27
4.2.1 Samisk opplæring i barnehager og skoler	27
4.2.2 Samisk innhold i norske barnehager og skoler.....	30
4.2.3 Kompetanseutvikling i barnehager og skoler	31
4.2.4 Sámi lohanguovddáš – Nasjonalt senter for samisk i opplæringa.....	32
4.2.5 Samiske veivisere.....	33
4.3 Samiske kulturinstitusjoner.....	33
5 Etablering av Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene.....	35
5.1 Samisk innhold i opplæring og utdanning	35
5.2 Senterets innhold, satsingsområder og målgruppe	36
5.3 Organisering	37
5.3.1 Risikoanalyse	37

5.3.2	Alternative modeller.....	39
5.3.3	Samisk kompetansesenter – en del av Nasjonalt senter for samisk i opplæringen	40
5.3.4	Samarbeidspartnere	42
5.3.5	Oppstart og etablering av Samisk kompetansesenter	42
5.3.6	Budsjett	43
6	Kilder.....	44
7	Vedlegg.....	48
	Vedlegg 1 Arbeidsseminar om Samisk kunnskaps- og kompetansesenter for lærerutdanninger	48
	Vedlegg 2: Spørreundersøkelse om <i>etablering av samisk kompetansesenter for lærerutdanningene</i>	49
	Vedlegg 3: Videreutvikling av mål og strategier for satsingsområder	50

Figuroversikt

Figur 1	Antall studiesteder.	10
Figur 2	Grad av implementering av samisk innhold i nasjonale lærerutdanninger	18
Figur 3	Prioritering av oppgaver for et samisk nasjonalt kompetansesenter for lærerutdanningene .	22
Figur 4	Elever med opplæring i samisk i grunnskolen og videregående skole Kilde: Riksrevisjonens rapport 2019.....	29
Figur 5	Forslag til organisasjonsmodell	41

Tabelloversikt

Tabell 1	Samisk innhold i lærerutdanningene	14
Tabell 2	Antall barnehager og skoler med undervisning i samisk språk i Norge.....	28
Tabell 3	Oversikt over nasjonale sentre	32
Tabell 4	Budsjett 2021–2025 Samisk kompetansesenter	43

1 Gjennomføring og avgrensing

Styret for Sámi allaskuvla vedtok i sak 36/19 (17.10.2019) å gjennomføre forprosjektet med mål om å utrede grunnlaget for å etablere et kompetansesenter for samisk innhold i lærerutdanningene. Forprosjektets mandat var å utrede grunnlaget for etablering av et samisk kompetansesenter for lærerutdanningene, vurdere behov, foreslå innhold og organisering samt beregne ressursbehovet for et slikt senter. Høgskolestyret avsatte midler til utredning og engasjerte en prosjektleder til arbeidet.

Bakgrunnen for høgskolens utredning er behandlingen av en rapport fra følgegruppa for barnehagelærerutdanningene i UHR-Samisk, se sak 18/16. Følgegruppa har foreslått overfor Sámi allaskuvla at det bør etableres et kompetansesenter for lærerutdanningene. UHR-Samisk tok initiativ til en felles arbeidsgruppe bestående av representanter fra UiT Norges arktiske universitet, Sámi allaskuvla og Nord universitet, som blant annet skulle kartlegge ressurser ved de respektive institusjonene. Denne arbeidsgruppen har fortsatt som referansegruppe i dette forprosjektet. Arbeidsgruppen har hatt tre møter i forarbeidsfasen og to møter i forprosjektfasen.

Sámi allaskuvla er prosjekteier, og instituttlederen for samisk lærerutdanning og urfolksjournalistikk (SOÁJ) har vært prosjektansvarlig. Ledergruppen ved Sámi allaskuvla har fungert som styringsgruppe i forprosjektet. Forprosjektet er gjennomført i perioden 15. oktober 2019 til 31. mars 2020. På bakgrunn av forprosjektet skal Sámi allaskuvla beslutte om det skal etableres et samisk kompetansesenter, vedta organiseringsform og sende søknad om driftsstøtte til ansvarlige departement.

Offentlige utredninger, rapporter, dokumenter og andre skriftlige kilder har vært grunnlaget for datainnhenting, analyser og anbefalinger i denne utredningen. Sámi allaskuvla har i tillegg samlet inn data og gjennomført en nettbasert spørreundersøkelse blant norske lærerutdanningsinstitusjoner i prosjektperioden. For øvrig har diskusjoner i arbeidsgruppen og internt ved Sámi allaskuvla vært viktige bidrag i forprosjektet. Den 8. og 9. januar i 2020 ble det avholdt et arbeidsseminar i Guovdageaidnu (vedlegg 1). På dette seminaret deltok ansatte ved de samiske lærerutdanningene ved Sámi allaskuvla, lederen for Nasjonalt senter for samisk i opplæringen, arbeidsgruppen og andre representanter for lærerutdanningene ved UiT og Nord universitet. Temaet for seminaret var faglige og ressursmessige forutsetninger for etablering av et samisk kompetansesenter, og hensikten var å informere og innhente relevant informasjon til utviklingsanalysen.

Den eksterne spørreundersøkelsen ble sendt ut 9. desember i 2019, med svarfrist 5. januar i 2020 (vedlegg 2). Spørreundersøkelsen ble sendt til nasjonale fagutvalg for lærerutdanningene per e-post, med oppfordring om å distribuere undersøkelsen til de ansvarlige for lærerutdanningen ved institusjonene. Det kom inn 40 svar på undersøkelsen, som tilsvarer en svarprosent på 25 prosent regnet ut fra antall e-poster som ble sendt ut til nasjonale fagutvalg. Spørreundersøkelsen ble sendt til 22 lærerutdanningsinstitusjoner som følger forskriftene til rammeplan for de nasjonale lærerutdanningene. Svarene representerer 13 av disse institusjonene. Tilbakemeldingene i denne undersøkelsen gir et bilde på hvordan samisk innhold i lærerutdanningene er iverksatt i dag, og hvilke kompetansebehov som foreligger på dette fagfeltet.

Denne utredningen inneholder en redegjørelse av rammebetingelser og forutsetninger for samisk opplæring i Norge på overordnet nivå og operativt nivå. Dette gir et grunnlag for å vurdere behov for kompetanseutvikling og føringer for innholdet i utviklingen. Utredningen gir en beskrivelse og en analyse av samisk innhold i lærerutdanningene. Kvalitetsutvikling i lærerutdanningene er et overordnet mål og forutsetter forskningsforankring, praksis- og profesjonsrelevans og omfattende

samarbeid i lærerutdanningene. På bakgrunn av disse betingelsene og forutsetningene gis det anbefalinger i denne utregningen når det gjelder etablering av et samisk kompetansesenter for lærerutdanningene.

2 Rammebetingelser for samisk utdanning og forskning

I dette kapittelet beskrives utvalgte rammebetingelser for samisk opplæring, utdanning og forskning i Norge. Rammebetingelsene er ytre forhold som lovgivning, rettigheter, politikk og strategier som gir overordnede føringer og som har betydning for opplæring og innhold i barnehager, grunnsopplæring, høyere utdanning og forskning.

2.1 Samepolitiske føringer

Det bor samer i Norge, Sverige, Finland og Russland. I Norge, Sverige og Finland har samene en egen grunnlovsbestemmelse som anerkjenner samenes status enten som urfolk eller eget folk, men det er enkelte forskjeller knyttet til samenes rettslige og formelle status og også når det gjelder statenes og myndighetenes forpliktelser overfor samene. Den norske samepolitikken er forankret i Grunnlovens paragraf 108 og sameloven¹, som pålegger myndighetene å legge forholdene til rette slik at samene kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Med utgangspunkt i at samer i Norge er anerkjent som urfolk, har Kommunal- og moderniseringsdepartementet, i Meld. St. 31 (2018–2019) *Samisk språk, kultur og samfunnsliv*, skrevet at statlige myndigheter på alle nivåer er forpliktet til å sikre at samers urfolksrettigheter blir omsatt i positive tiltak og handlinger. Dette er beskrevet som positiv særbehandling og målet er å skape likeverdighet mellom de to statskonstituerende folkene, nordmenn og samer. Stortingsmeldingen gjør det også klart at Norge har folkerettslige forpliktelser som legger føringer for samepolitikken gjennom internasjonale konvensjoner og erklæringer.

Det finnes en rekke menneskerettskonvensjoner som ligger til grunn, og som på ulike måter påvirker opplæring og utdanning i og på samisk. En av disse er *FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter* artikkel 27. Butenschønvalgets utredning om samisk forskning og høyere utdanning viser til at artikkel 27 har blitt implementert i flere lover i Norge². *FNs konvensjon om barnets rettigheter* av 20. november 1989 (barnekonvensjonen, revidert oversettelse 2003) har høy internasjonal status og er den konvensjonen som er ratifisert av flest stater i verden.

Barnekonvensjonen er også den eneste av kjernekonvensjonene som nevner urfolk spesifikt, i artikkel 17, 29 og 30 (Lile, 2009). Barnekonvensjonens artikkel 29 handler om formål med utdanning og opplæring og fastslår noen grunnleggende prinsipper knyttet til urfolks rettigheter i utdanningssystemet. Offentlige utdanningssystemer er pliktig å oppfylle FNs mål og bestemmelser om urfolks utdanning slik det kommer frem i FNs oppfølgingsarbeid. *FNs erklæring om urfolks rettigheter* (urfolkserklæringen/UNDRIP) inneholder også bestemmelser om urfolk. Erklæringen gir veiledning med hensyn til forståelsen av statenes folkerettslige forpliktelser og bygger på andre menneskerettskonvensjoner og erklæringer som igjen forplikter myndighetene. Utdanningstilbud

¹ Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (LOV-1987-06-12-56).

² Langs lange spor- om samisk forskning og høyere utdanning. Utvalg for samisk forskning og utdanning (Kunnskapsdepartementet, 2012)

vektlegges som en av de viktigste faktorene for mulighet til utvikling. Norge har bestemmelser mot hatefulle ytringer, trakassering og diskriminering gjennom enkelte av de internasjonale menneskerettighetskonvensjonene: artikkel 4 i *FNs konvensjon mot rasediskriminering* (RDK), artiklene 3, 4, 5 og 6 i tilleggsprotokollen til konvensjonen om datakriminalitet, og artiklene 5, 6 og 7 i europarådskonvensjonen om forebygging av terrorisme. Norge har også ratifisert den europeiske pakt om regions- eller minoritetsspråk (minoritetsspråkpakten), som ble vedtatt av Europarådet i 1992, og ratifisert av Norge i 1993. Minoritetsspråkpakten definerer regions- og minoritetsspråk som språk som tradisjonelt er brukt innenfor et bestemt territorium i en stat, av statsborgere som utgjør en historisk gruppe som er i mindretall i befolkningen.

ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2018) ble ratifisert av Norge i 1990. Konvensjonen er ikke ratifisert av de andre statene i Sápmi³: Finland, Russland og Sverige. Konvensjonen styrker urfolks rett til å delta i utarbeidelsen av utdanningsprogrammer slik at deres særlige behov blir ivaretatt (Balto & Hirvonen, 2008). I henhold til ILO-konvensjon nr. 169 har staten plikt til å konsultere urfolk. Den norske regjeringen og Sametinget skrev i 2005 under en konsultasjonsavtale, med formål om å oppnå enighet mellom statlige myndigheter og Sametinget når det gjelder innføring av lover eller andre tiltak som kan påvirke samiske interesser. I det nye forslaget til samelovens § 4- 4 fremkommer det at fylkeskommuner og kommuner har plikt til å konsultere representanter for berørte samiske interesser⁴. Dette gjelder også i saker som vedrører opplæring og utdanning.

Samenes status og rett til selvbestemmelse som folk og urfolk er utgangspunktet for Sametingets overordnede politikk og visjoner for de samiske samfunn. Kunnskapsproduksjon er en forutsetning for samfunnsutvikling, og høyere utdanning og forskning har en sentral funksjon og rolle i dette. Sametinget understreker i *Sametingsmelding om høyere utdanning og forskning* (Sametinget, 2016) at sektoren bidrar til samfunnsmessig integrasjon, utvikling, alminnelig opplysning og offentlig meningsdannelse. Det overordnede målet for Sametingets utdannings- og forskningspolitikk er at «*høyere utdanning og forskning bidrar med kunnskap og menneskelige ressurser for økonomisk, kulturell og sosial utvikling i det samiske samfunnet*». Også Samisk parlamentarisk råd (SPR), som er et parlamentarisk samarbeidsorgan mellom Sametinget i Finland, Sametinget i Norge og Sametinget i Sverige, løfter samiske utdanningsaker, blant annet gjennom arbeidet med den nordiske samekonvensjonen. Et annet viktig samisk organ er Samerådet, som er et frivillig og upolitisk samarbeidsorgan for samiske organisasjoner i alle fire land, og som arbeider for å fremme samiske og urfolks rettigheter både innenfor nasjonalstatene og internasjonalt. Samekonferansen i 1996 slo fast at «[v]i samer er ett folk og landegrensene skal ikke bryte vårt folks fellesskap», og dette har vært utgangspunktet for de samiske organisasjonene og Samerådets arbeid. I resolusjonen fra den 21. samekonferansen i Tråante i 2017 ble det lagt frem krav om selvbestemmelse for samisk utdanning og læring og om at majoritetsbefolkningen skal opplyses om det samiske gjennom følgende resolusjon:

³ Sápmi er det nordsamiske navnet på samenes historiske bosetningsområde. På sørsamisk kalles det Saepmie og på lulesamisk Sábme. Det geografiske området strekker seg over fire land: Norge, Sverige, Finland og Russland (Berg-Nordlie & Gaski 2019).

⁴ Utkast til Konsultasjonsveileder Kommuner og fylkeskommuners konsultasjoner med samiske interesser Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2019).

I den Finska, Norska och Svenska grundlagen är samerna erkända som ett urfolk. Samerådet påminner om att dessa stater har skyldighet att undervisa och sprida korrekt information om det samiska folket till majoritetssamhällena. Dagens situation, där majoritetsbefolkningen saknar kunskap om samer och samernas historia, påverkar de beslut som berör samerna och samiskt liv. Brist på kunskap leder även till förtal som i sin tur påverkar samiska barns och ungdomars självkänsla och identitet. Samiska barn och ungdomar har rätt att leva och växa upp i en trygg miljö. Detta är även till hjälp att förbättra attityder och minska negativa attityder gentemot samer och andra minoriteter.

I *Handlingsplan for samiske læremidler 2020-2023* (Sametinget, 2019) forklarer Sametinget betydningen av et allsamisk perspektiv med at opplæringen må ta utgangspunkt i at samer er ett folk som bor i fire land, og at det samiske språket, den samiske historien, de samiske verdiene og de samiske samfunnene i Norge er en del av en helhet som inkluderer hele Sápmi. Gjennom opplæringen skal elevene få innsikt i det samiske urfolkets historie, kultur, samfunnsliv og rettigheter. Elevene skal lære om mangfold og variasjon innenfor samisk kultur og samfunnsliv. Sametinget poengterer at for samiske læreplaner betyr dette at samiske samfunnsinteresser kan skille seg fra øvrige nasjonale samfunnsutfordringer, og at dette bør komme frem i samisk opplæring.

2.2 Fra fornorskingspolitikk til forsoningspolitikk

Store norske leksikon definerer fornorskingspolitikk som en betegnelse som brukes om den offentlige politikk som norske myndigheter førte for å assimilere samene i det norske samfunnet.

“I om lag 100 år (fra ca. 1850) var den offisielle norske politikken at samene skulle assimileres i det norske samfunnet. Videre forklares det at fornorskingspolitikken ble ført ut fra det syn at «*den eneste redning for lapperne er å absorberes av den norske nasjon*», og denne uttalelsen ble sagt fra Stortingets talerstol i 1863. I dag er den offisielle holdningen at staten Norge er grunnlagt på territoriet til to folk – samer og nordmenn. Begge folk har den samme rett til å kunne utvikle sin kultur og sitt samfunnsliv. En av begrunnelsene for samiske rettigheter er å reparere og gjøre opp for gammel urett som fornorskingspolitikken representerte” (Skogvang, 2019).

Sametinget har over flere år jobbet for gransking av fornorskingspolitikken og dens virkninger, etter inspirasjon fra andre land med liknende arbeid. Stortinget oppnevnte i 2018 Sannhets- og forsoningskommisjonen for å granske fornorskingspolitikk og urett overfor samer, kvener og norskfinner. Kommisjonens oppgave er tredelt. Den skal gjennomføre en historisk kartlegging for å beskrive norske myndigheters politikk og virksomhet overfor de nevnte gruppene. Kommisjonen skal også undersøke ettervirkningene av fornorskingspolitikken. Videre skal den legge frem tiltak som kan skape større likeverd mellom majoritets- og minoritetsbefolkningen. I kommisjonens mandat understrekes granskingsens fremtidsrettede fokus, og hovedmålsettingen er at kommisjonen, gjennom å etablere en felles forståelse av fornorskingspolitikken og dens konsekvenser, skal legge grunnlaget for fortsatt forsoning mellom samer, kvener, norskfinner og majoritetsbefolkningen.⁵

Regjeringen lanserte en politisk erklæring mot hatefulle ytringer i 2015 og vedtok *Strategi mot hatefulle ytringer 2016–2020* (Barne- og likestillingsdepartementet, 2016). Barne- og likestillingsdepartementet understreker at innsatsen mot hatefulle ytringer og diskriminering handler om å fremme ytringsfrihet og likestilling. I denne strategien vises det til nyere forskning som viser at

⁵ Inst. 408 S (2017–2018) Innstilling fra Stortingets presidentskap om mandat for og sammensetning av kommisjonen som skal granske fornorskingspolitikk og urett overfor samer, kvener og norskfinner.

samer og minoritetsbefolkningen generelt opplever mer diskriminering enn majoritetsbefolkningen. I artikkelen «Selvopplevd diskriminering av samer i Norge» (Hansen, 2016) vises det at samer opplever å bli diskriminert langt oftere enn majoritetsnordmenn. Den vanligste formen for diskriminering som ble rapportert av samer, var etnisk diskriminering. De mest vanlige arenaene der de opplevde slik diskriminering, var på skolen, i arbeidslivet og i lokalsamfunnet.

Barne- og likestillingsdepartementet understreker at rasisme og diskriminering har negative konsekvenser for individer, grupper og samfunnet, og forskning viser at etnisk diskriminering har negative konsekvenser for helse. Internasjonal forskning har vist at kolonisering av urfolk kan gi kollektive traumer som gir individuelle utslag i flere generasjoner i form av dårlig helse, rusmisbruk og fattigdom. I en artikkel om vold, overgrep og helseplager foreslås det å øke kunnskapsgrunnlaget om samisk kultur og historie i grunnutdanningen og i høyere utdanning, der spesielt helse-, lærer- og politiutdanning fremheves (Eriksen, 2019).

I regjeringens handlingsplan mot rasisme og diskriminering understrekes det at god kvalitet i barnehage og skole skal bidra til livsmestring og deltakelse i samfunnet, styrke respekt og likeverd – og med det bidra til å motvirke diskriminering og utenforskap. Innsats i lærerutdanningene er et viktig virkemiddel for å styrke dette arbeidet. Sametinget har som mål å bidra til at barnehagelærere og lærere i grunnsopplæringen har nødvendig kunnskap i samisk språk og om samiske samfunnsforhold, samisk språk og kultur.⁶

2.3 Urfolksforskning og urfolkskunnskap

Universiteter og høyskoler i Norge har etter lov om universiteter og høyskoler stor grad av faglig frihet og ansvar. De skal fremme og verne sin akademiske frihet og har ansvar for å holde et høyt faglig nivå på sine utdanninger og sin forskning. Butenschønvalget påpeker at prinsippet om at politikk ikke kan styre forskningsresultater, er gyldig i all forskning, men at det kan være utfordrende å trekke om klar grense mellom politisk styring og forskningens frihet (Kunnskapsdepartementet, 2012). Forskningsbasert kunnskap er viktig for samfunnsutvikling, og utvalget påpeker at samisk forskning og høyere utdanning i stor grad avhenger av hvilke prioriteringer som gjøres av norske myndigheter i konsultasjoner med samiske organer. Utvalget understreker at forskningens plass i samfunnsutviklingen må sees i sammenheng med hva som er de ulike rollene til politiske organer, forskningsinstitusjoner og enkeltforskere. Utvalget peker på viktigheten av at samer gis bedre muligheter til å forske på eget språk og egen kultur på egne premisser.

Å forske på eget språk og egen kultur på egne premisser har over lang tid også vært et krav fra det samiske samfunnet. I rapporten fra konferansen med samme navn, *Samisk selvbestemmelse – innhold og gjennomføring*, skriver Magga (Gáldu, 2008) at forskning og høyere utdanning er helt avgjørende for å virkeliggjøre sentrale deler av tenkningen rundt samisk kulturutvikling og selvbestemmelse. Han påpeker at samiske samfunn, som også i stor utstrekning har blitt vitenskapsbaserte samfunn, er avhengige av at ny kunnskap utvikles og tilegnes gjennom forskning. I Meld. St. 31 (2018–2019) påpeker Kommunal- og moderniseringsdepartementet at det i de samiske samfunn vil være behov for vitenskapelig kompetanse og vitenskapelige metoder for å videreutvikle

⁶ Sametingsmelding om høyere utdanning og forskning (Sametinget, 2016).

og få bedre kunnskap om forhold som er av betydning for de samiske samfunn. Balto og Hirvonen (Gáldu, 2008) skriver om samisk selvbestemmelse innenfor utdanningssektoren og presiserer at tradisjonell kunnskap og tradisjonelle ferdigheter er bærende bjelker i den samiske kulturen som må forvaltes og forankres i et samisk utdanningssystem og utgjøre selve grunnlaget for arbeidet med å oppnå selvbestemmelse. I denne sammenhengen etterlyser de også felles samisk lærerutdanning i de nordiske landene.

I Norge reguleres etikk i forskningen av *Lov om behandling av etikk og redelighet i forskning*. Denne og internasjonale føringer ligger til grunn for forskningsinstitusjoners forskningsetiske retningslinjer. I tillegg har urfolksorganisasjoner og institusjoner utarbeidet rådgivende forskningsetiske standarder eller retningslinjer. Urfolksinstitusjoner som er akkreditert av WINHEC, følger WINHECs *Research Standards*. Kjennskap til, anerkjennelse av og respekt for urfolk og urfolkskunnskap er nøkkelord i WINHECs standarder/retningslinjer, og det vises til forskerens ansvar for å bruke lokale språk respektfullt, hedre kunnskapsbærere, erkjenne sitt ansvar og utvikle sin kritiske selvbevissthet. Nær kommunikasjon med involverte og sikring av eierskap til intellektuell kunnskap presiseres. I Meld. St. 31 (2018–2019) *Samisk språk, kultur og samfunnsliv* påpeker Sametinget at en del av den samiske befolkningen i Norge har et ambivalent forhold til forskning. Det understrekes særlig at en av hovedgrunnene er de historiske erfaringene samer har med raseforskningens og fornorskingens tid.

Sametinget etterlyser og understreker behovet for etiske retningslinjer for samisk forskning (Sametinget, 2016). I 2019 vedtok Sametinget *Etiske retningslinjer og kollektiv samtykke innenfor samisk helseforskning*. Butenschønutvalget påpeker etiske spørsmåls betydning i samisk forskning i utredningen om samisk forskning og høyere utdanning.⁷ De skriver at assimileringspolitikken har satt dype spor og lært oss at i forskning på grupper som har vært og kan være utsatt for stigmatisering, må man være spesielt oppmerksom både i metodebruk og formidling av forskningsresultater. Formidling og tilbakeføring av forskning til informantene og til kunnskapsallmenningen er også viktig av etiske grunner. Kravet om formidling av kunnskap øker betydningen av å utvikle samisk som vitenskaps- og formidlingsspråk. Videre fremhever utvalget at eiendomsrett og kommersialisering av kunnskap er et viktig forskningsetisk område, særlig overfor grupper som har en svak posisjon. I tillegg kan dagens urfolkskunnskap og forskning bidra i internasjonale og nasjonale utdanningsdiskurser som en del av innhold og grunnlag for utvikling.

⁷ *Langs lange spor – om samisk forskning og høyere utdanning* (Kunnskapsdepartementet, 2012).

3 Samisk innhold i lærerutdanninger

I dette kapitlet beskrives lærerutdanninger i Norge. For barnehagelærerutdanningene og grunnskolelærerutdanningene foreligger det parallelle forskrifter og nasjonale retningslinjer for samiske lærerutdanninger og norske lærerutdanninger. Innhold relatert til samer og urfolk i de norske lærerutdanningene er fastsatt i forskrifter og retningslinjer.

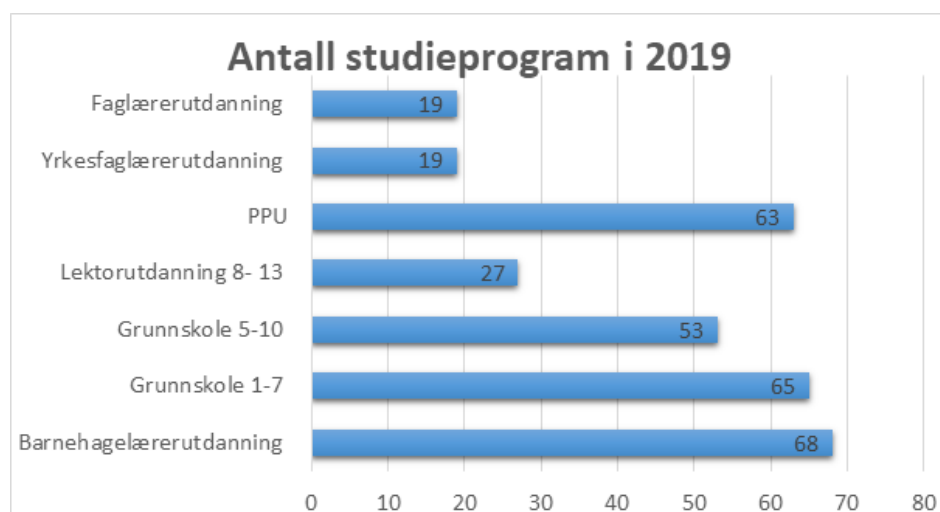
3.1 Lærerutdanninger i Norge

I Norge er det syv typer lærerutdanninger: barnehagelærerutdanning, grunnskolelærerutdanning trinn 1–7, grunnskolelærerutdanning trinn 5–10, treårige faglærerutdanninger for praktiske og estetiske fag, yrkesfaglærerutdanning, lektorutdanning for trinn 8–13 og praktisk-pedagogiske utdanninger for allmenne fag og for yrkesfag. De ulike lærerutdanningsprogrammene er orientert mot forskjellige deler av utdanningssystemet, men har det fellestrekket at de utdanner profesjonsutøvere. I Kunnskapsdepartementets strategi *Lærerutdanning 2025* understrekes det at lærere er avhengige av en solid, forskningsbasert kompetanse og løpende faglig samarbeid i et profesjonsfellesskap for å kunne treffe begrunnede valg i de situasjoner de møter i barnehager og skoler. Lærerutdanningenes oppgave er å gi lærerne et godt utgangspunkt for profesjonsutøvelse (Kunnskapsdepartementet, 2017).

Det tilbys én eller flere lærerutdanninger ved 23 institusjoner i høyskole- og universitetssektoren i Norge. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at det var 47 769 lærerstudenter fordelt på 314 studieprogrammer i 2019. Studenttallet er nesten fordoblet siden 2015, mens antall institusjoner og studieprogrammer har gått ned på grunn av fusjoner i sektoren. Ut fra forholdstall fra Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) kan det stipuleres at det er ca. 4 000 faglige årsverk i lærerutdanningene.

Figur 1 viser fordelingen av studieprogrammer på de ulike typene av lærerutdanninger. Barnehagelærerutdanning, grunnskolelærerutdanning 1–7, grunnskoleutdanning 5–10 og praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) er de største og vanligste lærerutdanningene i landet.

Figur 1 Antall studiesteder.

Kilde: DBH, 2019

De ulike lærerutdanningene har egne forskrifter om rammeplan. Forskriftene er vedtatt av Kunnskapsdepartementet og har bestemmelser for utdanningenes faglige innhold, læringsmål, gjennomføring og form. NOKUT⁸ akkrediterer og kvalitetssikrer studieprogrammer. NOKUT skriver at arbeidet deres dreies mot å veilede institusjonene og føre tilsyn med kvalitetsarbeidet for å sjekke at institusjonene ivaretar forpliktelsene sine (NOKUT, 2019). Det betyr at utdanningsinstitusjonene har visse forpliktelser til hvordan utdanningene skal gjennomføres, og hvilket innhold utdanningene skal ha, etter gjeldende forskrifter. Universitets- og høyskolerådet (UHR) og UHR-Lærerutdanning (UHR-LU), en fagstrategisk enhet for lærerutdanninger i rådet, har som oppgave å samordne og styrke kvalitet i utdanning og forskning i norsk lærerutdanning. Nasjonale retningslinjer for de ulike lærerutdanningene inneholder et felleskapittel og særskilte retningslinjer for de ulike lærerutdanningene. Nasjonale retningslinjer danner et felles utgangspunkt og felles rammer for lærerutdanninger, og fungerer som en standard for lærerutdanningene.

Lærerutdanningene har stor innflytelse på innhold og kvalitet i barnehagene og skolene. Nasjonale retningslinjer for lærerutdanningene⁹ legger til grunn at Norge er et mangfoldig og flerkulturelt samfunn, og opplæringsarenaen skal speile dette mangfoldet i innhold og aktiviteter. Utdanningene skal utvikle kandidatens flerkulturelle kompetanse og sette dem i stand til å håndtere mangfoldet og likestillings- og demokratiutfordringer i elevgruppen. Bestemmelsene i barnehageloven og opplæringsloven forutsetter at lærerutdanningene skal bidra i den norske stats forpliktelser når det gjelder samiske barn og unges rettigheter til opplæring i og på samisk og deres rett til å bevare og utvikle sitt språk, sin identitet, sin kunnskap og sin kultur (jf. delkapittel 2.1 og 2.2). Det er for øvrig lovfestet at alle barn og unge i Norge skal lære om samisk kultur, historie og samfunn (jf. delkapittel 2.2 og 2.4).

I *Lærerutdanning 2025* påpekes det at lærerutdanningene ikke bare bidrar med fagkunnskap og pedagogiske metoder til hver enkelt lærer: Lærerutdanningene former de norske lærerprofesjonenes grunnleggende syn på læring og danning, og dermed kvaliteten på all aktivitet i landets barnehager og skoler. Profesjonsetikk står sentralt i lærerutdanningene, og et av hovedmålene for utdanningsinstitusjonene er å utdanne lærere som har etisk kunnskap og kan handle etisk forsvarlig. Her vil det også handle om å tilegne seg kunnskap om det samiske for å kunne ta hensyn til urfolks etiske perspektiver, i henhold til delkapittel 2.3.

3.2 Lover og forskrifter om samisk opplæring i barnehage og grunnsopplæring

Samisk innhold og opplæring i barnehage, grunnskole og videregående skole er definert i lover, forskrifter, rammeplaner og læreplanverk. Det samiske innholdet har gjennomgått endringer i takt med reviderte rammeplaner for barnehagen og læreplaner for skolen.

I barnehageloven (2006) *Lov om barnehager* og rammeplanen for barnehagen (2017) *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*¹⁰ er samiske barns språk og kultur nevnt spesifikt i § 2, og i § 8 presiseres kommunens ansvar for tilbudet til samiske barn både i og utenfor samiske

⁸ Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

⁹ <https://www.uhr.no/temasider/nasjonale-retningslinjer/nasjonale-retningslinjer-for-larerutdanningene/> hentet 15.01.2020

¹⁰ Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (FOR-2017-04-24-487)

distrikt. I første del av rammeplanen for barnehagen (2017, s. 8), om barnehagens verdigrunnlag, presiseres det at barnehageloven, barnekonvensjonen og ILO-konvensjonen 169 skal ligge til grunn for verdigrunnlaget i alle barnehager, og at «Norge har, med bakgrunn i urfolks særlige rettigheter, en særlig forpliktelse til å ivareta samiske barns og foreldres interesser». Videre skal barnehagen legge til rette for at alle barn skal kunne utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet, blant annet gjennom å synliggjøre samisk kultur (2017, s. 9). I kapittel 9 om nærmiljø og samfunn (2017, s. 56–57) presiseres det at barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med at samene er Norges urfolk. Spesifikke rettigheter angående samisk språk for barn i samiske distrikt¹¹ er presisert i rammeplanen. For de som ikke befinner seg i samiske distrikt, gjelder barnehagelovens (2006, § 2) formulering om at barnehagen *skal ta hensyn til* samiske barns språk og kultur.

Lov om grunnskolen og den vidaregående opplæringa (opplæringslova) regulerer retten til samisk opplæring i grunnutdanningene. Opplæringsloven § 6-2 fastsetter rett til opplæring i og på samisk for alle i grunnskolealder i samiske distrikt. Utenfor samiske distrikt har elever som ønsker opplæring i og på samisk, rett til slik opplæring hvis de utgjør en gruppe på minst ti elever i kommunen, og så lenge det er minst seks elever igjen i gruppen. I videregående opplæring har samer ifølge § 6-3 rett til opplæring i samisk.

Den første samiske læreplanen kom i 1997 (L97) og for hver fornying av læreplanverket etter det har det kommet parallelle likeverdige samiske læreplaner. Det nye læreplanverket Kunnskapsløftet (LK20) og Kunnskapsløftet samisk (LK20S) har en overordnet del: verdier og prinsipper for grunnopplæringen, time- og fagfordeling og læreplanene. Den overordnede delen er felles, og gjelder også i den samiske skolen. Betegnelsen «den samiske skolen» benyttes om opplæring som følger det samiske parallelle likeverdige læreplanverket (LK20S). LK20S gjelder i kommuner som er en del av forvaltningsområdet for samisk språk, og for elever som har rett til opplæring på samisk språk i landet for øvrig.

I læreplanverket samisk (LK20S), er det samiske innholdet forsterket i forhold til læreplanverket (LK20). Det understrekes at det i samisk skole skal være et allsamisk perspektiv og et urfolksperspektiv, og det skal vektlegges materiell og immateriell kulturarv som tradisjonell kunnskap, duodji/duodje/duedtie samt slekts- og familierelasjoner.

3.3 Samiske lærerutdanninger

Det foreligger særskilte forskrifter for rammeplanen og de nasjonale retningslinjene for samisk barnehagelærerutdanning, samisk grunnskolelærerutdanning 1–7 og samisk grunnskolelærerutdanning 5–10. De samiske lærerutdanningene er likestilt med de nasjonale lærerutdanningene. Undervisningsspråket i de samiske lærerutdanningene skal være samisk, men det kan gjøres unntak for institusjoner som gir lule- og sørsamisk lærerutdanning. I henhold til tilrådning fra St.meld. nr. 34 (2001–2002) *Kvalitetsreformen Om høyere samisk utdanning og forskning* har Sámi allaskuvla fått tildelt et nasjonalt ansvar for samiske lærerutdanninger, og Nord universitet har overtatt det nasjonale ansvaret for lule- og sørsamiske lærerutdanninger etter fusjonen mellom Universitetet i Nordland, Høgskolen i Nesna og Høgskolen i Nord-Trøndelag.

¹¹ Kommuner i forvaltningsområdet for samiske språk.

Nasjonale retningslinjer for de samiske lærerutdanningene legger til grunn at de samiske lærerutdanningene forankres i samisk kultur og samfunn, og at de skal ha samiske læringsforståelser og undervisningsmåter som utgangspunkt. Utdanningen skal gi allsidig kjennskap til samiske forhold og legge vekt på utvidede læringsarenaer og naturen som en viktig arena for læring og danning. Videre understrekes det at lærerutdanningsinstitusjonene skal legge til rette for at studentene får nasjonale og allsamiske perspektiver og urfolksperspektiver i utdanningen. De samiske lærerutdanningene kvalifiserer for undervisning i samiske skoler og andre skoler i Norge, Sverige og Finland etter godkjenning i Nordisk råd.

Sámi allaskuvla vektlegger et allsamisk perspektiv og et urfolksperspektiv i programplaner, fagplaner og kompetanseområdeplaner. Samisk forskning og urfolkforskning, samiske språk, tradisjonell kunnskap, tradisjonelle næringer og tradisjonelt arbeid er grunnlaget og utgangspunktet for innhold og organisering av de samiske lærerutdanningene ved Sámi allaskuvla. Det fokuseres på mangfold og flerspråklige og kulturelle perspektiver, og det er av stor viktighet å jobbe frem kunnskap og kompetanse knyttet til hele Sápmi: de forskjellige samiske områdene, språkene og kulturene. Det er også viktig med kunnskap om dagens situasjon, hvor en svært stor gruppe av de samiske barna befinner seg i større byer utenfor «tradisjonelle» samiske områder. Tradisjonelle kunnskaper, forståelser og verdier knyttet til barns læring er av stor viktighet og kommer til uttrykk gjennom lærerutdanningene og fordypningen i fagene og kunnskapsområdene.

I henhold til styringsdokumenter fra Kunnskapsdepartementet har Sámi allaskuvla tolv studieplasser og Nord universitet ti i samisk grunnskolelærerutdanning. Ifølge tall fra DBH har hverken Sámi allaskuvla eller Nord universitet oppnådd måltallet for disse studiene de siste årene. Måltallet for samisk barnehagelærerutdanning ved Sámi allaskuvla viser god måloppnåelse de siste årene. Nord universitet planlegger å starte opp med sørsamisk barnehagelærerutdanning i 2020.

Rekruttering til lærerutdanningene har vært en utfordring over hele landet, og i *Lærerutdanning 2025* fremhever Kunnskapsdepartementet at rekruttering til lærerutdanningene er et ansvar som må deles av flere aktører. Nasjonale myndigheter, universiteter og høyskoler og barnehage- og skoleeiere har et ansvar for å rekruttere gode barnehagelærere og lærere i skolen. Det oppfordres til større lokalt samarbeid for rekruttering av lærere, og dette gjelder også samiske lærere. Sametinget har et uttalt mål om å rekruttere samisk ungdom til lærerutdanningene, og har etablert særskilte stipendordninger for studenter som har samisk i fagkretsen og tar barnehagelærer- og grunnskolelærerutdanning eller praktisk-pedagogisk utdanning.¹²

3.4 Samisk innhold i norske lærerutdanninger

Samisk innhold i norske lærerutdanninger er angitt både i forskrifter for rammeplaner, i nasjonale retningslinjer¹³ og i institusjonenes programplaner. Forskriftene er vedtatt av Kunnskapsdepartementet, de nasjonale retningslinjene er vedtatt av Nasjonalt råd for lærerutdanning og programplanene blir vedtatt av den enkelte lærerutdanningsinstitusjonen.

På øverste nivå blir samisk innhold definert i formålsparagrafen i forskrifter for rammeplan for lærerutdanningene. Formålsparagrafen fastslår at utdanningene skal kvalifisere studenter til

¹² Sametingets budsjett for 2020, vedtatt 04.12.2019.

¹³ <https://www.uhr.no/temasider/nasjonale-retningslinjer/nasjonale-retningslinjer-for-larerutdanningene/>

opplæring om samiske forhold, herunder kjennskap til den statusen urfolk har internasjonalt, og samiske elevers rett til opplæring i tråd med opplæringsloven og gjeldende læreplanverk. I enkelte lærerutdanninger, som for eksempel i rammeplan for grunnskolelærerutdanningene, er samisk innhold definert som læringsmål: «... som kan styrke internasjonale og flerkulturelle perspektiver ved skolens arbeid, bidra til forståelse av samenes status som urfolk og stimulere til demokratisk deltakelse og bærekraftig utvikling».

På neste nivå blir verdigrunnlaget for alle lærerutdanninger definert i felleskapittelet for Nasjonale retningslinjer (UHR-Lærerutdanning, 2018):

Lærerutdanningane skal bygge verksemda si på dei grunnleggjande verdiar som vi kan finne i barnehagelova og opplæringslova og som er forankra i menneskerettane; menneskeverdet og respekt for naturen, åndsfridom, nestekjærleik, tilgjeving, likeverd og solidaritet. Innsikt i historie og kultur – også barne- og ungdomskultur – er viktig for å legge til rette for utvikling av identiteten til barn og unge og at dei kan oppleve å høyre til. Den samiske kulturarven og kulturarven til dei nasjonale minoritetane er ein del av kulturarven i Noreg. Dei norske lærerutdanningane skal formidle kunnskap om det samiske urfolkets og dei nasjonale minoritetanes historie, kultur, samfunnsliv og rettar.¹⁴

I dette verdigrunnlaget legges inkludering og likestilling som grunnlag for implementering av samisk innhold i lærerutdanningene.

De nasjonale retningslinjene for lærerutdanningene ble vedtatt i 2017 og 2018, og samisk innhold er en del av alle de vedtatte nasjonale retningslinjene. Samisk innhold blir enten beskrevet eksplisitt som samisk og/eller urfolksrelatert innhold, samiske og/eller urfolks forhold og samiske emner og/eller urfolksrelaterte emner, eller implisitt som temaer som kan implementeres i mangfold og flerkulturelle kontekster. I henhold til de nasjonale retningslinjene skal utdanningsinstitusjonene utarbeide programplaner:

Programplan skal beskrive bestemmelser om faglig innhold, herunder inkludere samiske emner, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger. Institusjonenes planer skal ikke reproducere retningslinjene, og det skal være rom for faglig særpreg, nyskapning og institusjonell tilpasning.

Tabell 1 viser en sammenstilling av samisk innhold i de nasjonale retningslinjene for de ulike lærerutdanningene. Denne oversikten viser hvor urfolksrelatert og samisk innhold eksplisitt blir nevnt i nasjonale retningslinjer for lærerutdanningene.

Tabell 1 Samisk innhold i lærerutdanningene

	Innhold	Kompetanseområder, fag eller emnegruppe
Felleskapittel	Verdigrunnlag	
Barnehagelærerutdanning	Urfolksperspektiv og samisk kultur	Alle seks kunnskapsområder: – barns utvikling, lek og læring – samfunn, religion, livssyn og etikk – språk, tekst og matematikk

¹⁴ https://www.uhr.no/_f/p1/i4fbd09e0-6a5f-4a13-9e89-3971c57cfa5d/fellestekst-for-retningslinjene-for-alle-typer-av-larerutdanning.pdf

		– kunst, kultur og kreativitet – natur, helse og bevegelse – ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid
Grunnskolelærerutdanning 1–7	Urfolksrettigheter Samiske forhold og samiske elevers rettigheter	Pedagogikk Norsk Samfunnsfag Naturfag
Grunnskolelærerutdanning 5–8	Urfolksrettigheter Samiske forhold og samiske elevers rettigheter	Pedagogikk Norsk Samfunnsfag Naturfag
Lektorlærerutdanning	Samiske forhold og samiske elevers rettigheter	
Faglærerutdanning i praktisk-estetiske fag	Samisk kultur og urfolksrettigheter	
Yrkesfaglærerutdanning	Mangfoldig og flerkulturelt samfunn	Profesjonsfag
Praktisk-pedagogisk utdanning, allmennfag	Urfolkskultur Samiske forhold og samiske elevers rettigheter	
Praktisk-pedagogisk utdanning, yrkesfag		Emnegruppe 2: skolen i samfunnet

Kilde: Nasjonale retningslinjer for lærerutdanninger

I innholdsbeskrivelsene blir rettigheter vektlagt, både rettigheter som samer har som urfolk i henhold til grunnlovens og internasjonale folkerettslige bestemmelser (jf. delkapittel 2.1), og på individnivå vedrørende samiske barns og elevers rettigheter i henhold til barnehageloven og opplæringsloven (jf. delkapittel 2.4). For øvrig blir samiske emner nevnt som temaer i beskrivelser av enkelte fag eller kompetanseområder. Lærerutdanningsinstitusjonene skal iverksette og implementere dette i egne programplaner.

Opplæring om urfolksrettigheter og samiske forhold blir beskrevet i rammeplaner og læreplaner på alle nivåer i utdanningssektoren fra barnehage til lærerutdanninger (jf. kapittel 2). Det er også utgangspunktet for samisk og urfolksrelatert innhold i lærerutdanninger.

Sametinget har som mål at et samisk perspektiv skal implementeres i alle relevante utdanninger samt i forskning. (Sametinget, 2016) Dette målet følges opp i Sametingets årlige budsjetter.

3.5 Implementering av samisk innhold i norske lærerutdanninger

Sámi allaskuvla har i dette forprosjektet gjennomført en undersøkelse om implementering av samisk innhold og samiske emner i de nasjonale lærerutdanningene i Norge. Tilbakemeldingen fra denne undersøkelsen gir et bilde av status på iverksettingen av samisk innhold i lærerutdanningene. Denne undersøkelsen blir i denne rapporten omtalt som forprosjektets undersøkelse.

Ved innføringen av ny barnehagelærerutdanning (BLU) høsten 2013 oppnevnte Kunnskapsdepartementet en følgegruppe som har fulgt iverksettingen av den nye utdanningen frem til 2017. Gjennom årlige rapporter har følgegruppen pekt på faktorer som har hindret vellykket implementering. I sluttrapporten konkluderer følgegruppen blant annet med dette:

Det kan sjå ut som at det samiske perspektivet ikkje har den særstillinga i utdanninga som forskrifta og merknadene krev, men oftast inngår temaet i kulturelt mangfald. Det er positivt at fleire av institusjonane tek i bruk ekstern kompetanse i undervisninga. Men mangelfull kompetanse blant tilsette, manglande relevant pensumlitteratur og tematrengsel i utdanninga, er utfordringar som dei fleste opplever. Følgjegruppa har foreslått overfor Sámi allaskuvla / Samisk høgskole om at dei etablerer eit kompetansesenter for lærarutdanningane.¹⁵

Når det gjelder implementeringen av samisk innhold, konstaterer forprosjektets undersøkelse de samme utfordringene som følgegruppens evalueringsrapport peker på. Data fra forprosjektets undersøkelse gir imidlertid grunnlag for å gå nærmere inn på ulike deler ved implementeringen. Disse blir presentert i de følgende underkapitlene.

3.5.1 Forankring

Tilbakemeldinger om forankring av samisk innhold og samiske emner på overordnet nivå i studieprogrammene går ut på at emnets formelle posisjon og status i utdanningen forstås og tolkes ulikt. Dette er noen eksempler på tilbakemeldinger:

«Som faglærer i utdanningen møter vi ofte på en utfordring i å skulle ivareta denne delen av rammeplanen, da det kjemper om plassen med mange andre viktige temaer, og at vi har begrenset kompetanse i å gjennomføre dette.»

«Betydningen av samisk og urfolksrelatert innhold må sikres en større posisjon i utdanningen og betydningen må forankres i ledelsen ved den enkelte institusjon. Slik det er nå, er det min oppfatning at samisk og urfolksrelatert innhold og tematikk konkurrerer om en plass i utdanningen sammen med andre overordnede tema.»

¹⁵ Sluttrapport fra Følgjegruppa for barnehagelærerutdanning til Kunnskapsdepartementet, rapport nr. 5 (2017): Gjennomgående tema, s. 31.

«Når vi har samiskspråklige lærere og barnehagelærerstudenter her hos oss på Vestlandet, vil vi gjerne veilede dem til å ta fordypning i samisk språk og kultur.»

«Er nok dessverre ikke veldig interessert fordi det er en så liten del av kulturen der jeg bor og arbeider.»

«Å få gjennomslag for at dette er noe som angår alle – ansvaret kan ikke skyves over på noen få som tar det innimellom som «noe krydder» til vanlig undervisning. Det må implementeres skikkelig på alle nivå og i alle fag.»

Disse eksemplene kan tyde på at kravene og forutsetningene i rammeplanene og verdigrunnlaget i de nasjonale retningslinjene tolkes forskjellige i de ulike utdanningene og institusjonene. Enkelte mener at temaet kan velges bort, mens andre mener at dette først og fremst gjelder for samiske studenter. I denne sammenhengen blir det pekt på om manglende kunnskap om temaet kan være en utfordring for gjennomføringen av kravene. Funn i undersøkelsen kan tyde på at forankringen preges av at implementeringen av samisk innhold er personavhengig og i liten grad institusjonalisert.

3.5.2 Definerer av samisk innhold

I spørsmålet om hvilket innhold og hvilke emner/ temaer som gjennomføres i studieprogrammene, fagene eller kompetanseområdene, varierer svarene en del. Noen henviser til og gjengir fagbeskrivelser i de nasjonale retningslinjene, mens andre oppgir konkrete enkelttemaer og beskriver hvordan disse blir gjennomført.

Svarene kan tyde på store forskjeller i hvordan samisk innhold defineres og iverksettes i lærerutdanningene. Svarene kan kategoriseres i tre hovedkategorier. Den første kategorien er generelle emner om urfolk som implisitt inneholder samiske emner. I disse tilfellene vises det til urfolks rettigheter og situasjon i verden – spesielt i Norge, bærekraft, diskriminering og hatvold, geografi og demografi samt flerspråklig litteratur. Den andre kategorien inneholder generelle samiske emner, som samer og kultur, samiske språk, samisk religion og samisk skjønnlitteratur. I den tredje kategorien oppgis det spesifikke temaer, som samiske mattradisjoner, samiske stedsnavn, samisk fortellertradisjon, samiske formuttrykk samt måling og telling. De aller fleste av de som oppgir hvordan de gjennomfører temaer, skriver at de innhenter eksterne ressurser, og at undervisningsoppleggene har en varighet på mellom tre–fem timer. Eksempler på aktiviteter med samisk innhold er besøk av de samiske veiviserne og aktivitetsdag på bygdetun med lassokasting og servering av bidus og kurs i joiking. Aktivitetene bærer preg av at det samiske er noe ekstra som kommer i tillegg til den ordinære undervisningen i faget.

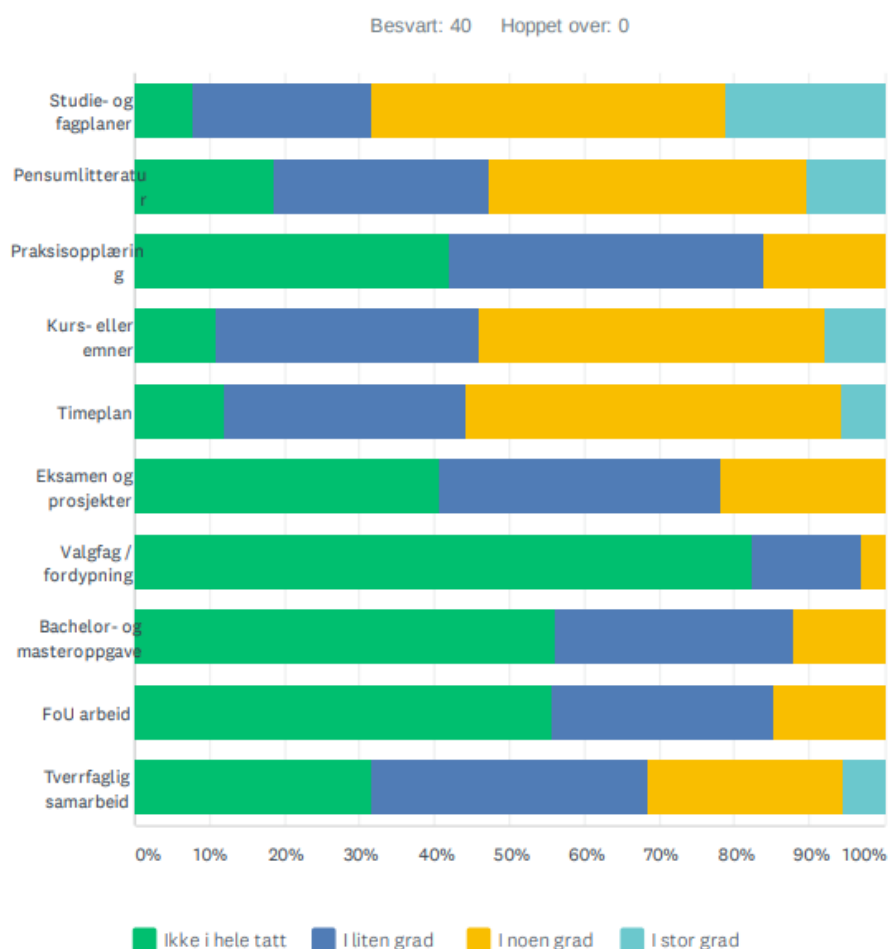
3.5.3 Grad av implementering

I forprosjektets undersøkelse ble respondentene bedt om å vurdere grad av implementering, iverksetting og konkretisering av samisk og urfolksrelatert innhold i studieprogrammene, med utgangspunkt i sitt eget ståsted. Det ble også stilt spørsmål om implementering og konkretisering av samisk innhold blant annet i programplaner/fagplaner, timeplaner, emner/kurs, pensumlitteratur, praksisopplæring og FoU-virksomhet.

Figur 2 viser hvordan institusjonene vurderer implementeringen av samisk innhold i de ulike delene i sitt studieprogram. Respondentene ble bedt om å gradere i henhold til følgende kriterier: ikke i hele tatt, i liten grad, i noen grad og i stor grad.

Figur 2 Grad av implementering av samisk innhold i nasjonale lærerutdanninger

SP5 I hvilken grad er samisk innhold implementert og konkretisert i studieprogrammet /studieprogrammene?

Kilde: Forprosjektets undersøkelse, Sámi allaskuvla, 2020

Den øverste raden i figur 2 viser den delen av utdanningen som institusjonene selv vurderer har størst grad av implementering av samisk innhold. Den nederste raden har minst grad av implementering.

Svarene tyder på at institusjonene til en viss grad har integrert samisk innhold i studiets planverk (programplan, fagplan eller kompetanseområdeplan). Kun i underkant av 10 prosent av de som svarte, svarte at de ikke har implementert samisk innhold i det hele tatt, og rundt 20 prosent svarte

at de i liten grad har implementert samisk innhold i planverket. 70 prosent svarte «i noen grad» eller «i stor grad». Funn i denne undersøkelsen tyder på at samisk innhold i størst grad er synliggjort i planverket ved lærerutdanningene.

Når det gjelder teoretisk tilnærming til samisk innhold og samiske emner i studiene, viser undersøkelsen at iverksetting og konkretisering av samisk innhold i form av pensumlitteratur, timeplan og kurs/emner skjer i mindre grad enn i implementering i planverk. På disse spørsmålene svarer rundt 50 prosent at de enten ikke har implementert dette i det hele tatt, eller at de i liten grad har implementert dette. 40 prosent svarer at de har implementert dette i noen grad, og kun 10 prosent svarer at de har implementert samisk innhold og samiske temaer i stor grad på dette området. Når det gjelder tverrfaglig samarbeid om samisk innhold og samiske emner, svarer over 60 prosent at de «i liten grad» eller «ikke i det hele tatt» har implementert dette.

Det ble også spurt om i hvilken grad samisk innhold eller samiske emner blir implementert i praksisopplæring og eksamens- eller prosjektoppgaver. Dette er områder som er rettet mot lærerprofesjonen og forutsetter dypere innsikt temaet. Av de som svarte på disse spørsmålene, svarte rundt 80 prosent at de verken «har implementert» eller «i liten grad har implementert» samisk i praksisopplæring og/eller eksamens-/prosjektoppgaver. Kun 20 prosent har svart at samisk innhold implementeres i noen grad, og ingen har svart det blir implementert i stor grad. På bakgrunn av dette kan det fastslås at lærerutdanningene i svært liten grad implementerer samisk innhold i den profesjonsrettede delen av utdanningen.

Når det gjelder studentenes bachelor- og masteroppgaver og institusjonenes interne FoU-virksomhet, viser undersøkelsen at samisk innhold eller samiske emner ikke blir implementert i studieprogrammenes. Over 85 prosent svarer at de ikke har eller at de i liten grad har implementert samiske temaer/emner i studieprogrammenes FoU-virksomhet.

Funn i denne undersøkelsen bekrefter at det i svært begrenset grad tilbys samiske emner som fordypningsfag eller valgfag i lærerutdanningene. Kun UiT og Nord universitet tilbyr fordypningsfag eller valgfag i samiske språk eller i samiske temaer i lærerutdanningene.

3.6 Kompetansebehov

Krav om implementering av samisk innhold og samiske og urfolksrelaterte emner er definert i forskrifter og retningslinjer som har vært virksomme fra 2018. Denne undersøkelsen viser at 50 prosent av lærerutdanningsinstitusjonene har søkt om ekstern faglig bistand i forbindelse med implementering av samisk og urfolksrelatert innhold og tilhørende emner. De tre institusjonene Sámi allaskuvla, UiT og Nord universitet har gjennom samiske utdanningstilbud og lærerutdanninger i mange år samlet kunnskap og erfaring og etablert nettverk på nasjonalt nivå. Disse tre institusjonene har erfart behovet for kompetanseheving på forskjellige plan.

Sámi allaskuvla har erfart en økning i henvendelser fra andre institusjoner med spørsmål om kompetanseheving og samarbeid. Henvendelsene er kommet både direkte til de ansvarlige for samiske lærerutdanninger og til Samiske veivisere. Sámi allaskuvla har hatt en del grupper fra andre høgskoler og universiteter på studiebesøk, har møtt grupper med forskere og faglærere fra andre lærerutdanningsinstitusjoner, har svart skriftlig og muntlig på henvendelser, og har arrangert møter og seminarer for besøkende. Samiske veivisere opplever økt etterspørsel fra landets lærerutdanningsinstitusjoner. UiT og Nord universitet opplever behov og interesse for

kompetanseheving også blant egne ansatte og studenter. Senter for samiske studier (Sesam) ved UiT har tatt initiativ til etablering av et nettverk for samisk innhold i lærerutdanningene. Sesam har utviklet og lansert Reaidu, som er et nettbasert læringsverktøy for lærerutdanningene.

Nord universitet har gjennomført interne studier som dokumenterer studenters, nyutdannedes, fagpersonalets og barnehagelæreres behov for kunnskapsutvikling og samarbeid i samisk felt. Nord universitet har etter sammenslåingsprosessen økt innsatsen og satsingen på samisk, blant annet med synliggjøring av samisk språk og kultur i institusjonen og i studieprogrammene.

Utdanningsforbundet har i brev av 18.12.2019 gitt innspill til forprosjektet om behovet for kompetanseheving i samiske emner. Utdanningsforbundet skriver at de har 183 000 medlemmer i barnehager, skoler og lærerutdanningene. De opplyser at deres medlemmer har uttrykt et generelt behov for mer kunnskap og kompetanse i samiske og urbefolkningsrelaterte spørsmål og at behovet for kompetanseheving er stort. Dette gjelder temaer som rettighetsspørsmål, historie, dagens levekår, språk og kultur.

3.6.1 Temaer

Når det gjelder kompetansebehov, pekes det spesielt på grunnleggende kunnskaper og på pedagogiske og didaktiske tilnærminger til arbeidet. Det overordnede målet er at de samiske temaene skal være en del av fagene / kunnskapsområdene / det faglige innholdet, og at det ikke skal komme som et tillegg til ordinært innhold og pensum i fagene.

Rådgivning og veiledning overfor pensum, hjelp til å utvikle materiell, læringsressurser, didaktiske opplegg og hvordan de samiske perspektivene kan integreres i ulike fag, etterlyses. Respondentene hadde blant annet følgende svar:

«Å få gjennomslag for at dette er noe som angår alle – ansvaret kan ikke skyves over på noen få som tar det innimellom som «noe krydder» til vanlig undervisning. Det må implementeres skikkelig på alle nivå og i alle fag. Muligheter for fordypningsfag er en måte. Prosjektoppgaver som gir uttelling i forhold til eksamen, er en annen.»

«Tips og råd til kvar i dei ulike kunnskapsområda vi bør dra inn det samiske perspektivet.»

«Hvordan skal temaet flettes inn på fagenes premisser.»

«Konkrete undervisningsopplegg. Kanskje med filmer eller lignende.»

«Forskningslitteratur og pensum som kan brukes i undervisning.»

Dialog, kommunikasjon og erfaringsutveksling nevnes som metode for kompetanseutvikling av lærerutdannere. Her gjengis noen svar fra respondenter:

«Å kunne gjere egne erfaringar, ikkje minst når eg bur i ein del av landet som har liten tilknytning til samisk kultur.»

«Et behov for en plattform hvor man kan stille og diskutere spørsmål knyttet til samisk/urfolksrelatert innhold, inkludert kritiske/utfordrende spørsmål.»

«Utvikling av forståelse for grunnlag for reelt demokrati. Aktivt arbeid på samiske språk. Evnen til å forstå og samhandle med mennesker i situasjoner og kontekster som ikke er umiddelbart gjenkjennelige for studentene på lærerutdanningen i Stavanger.»

I tilbakemeldingene presiseres det at forutsetningen for implementering av samiske temaer er grunnleggende kunnskap om temaet. Kunnskap om og innsikt i temaene danner utgangspunktet for iverksettelsen av temaet i undervisningen.

«Det er utfordrende å komme videre fra «overflate-kunnskap» i arbeid med samisk kultur. I praksis osv. tyr studenter ofte til «karikatur» av det samiske. Flagg, reinsdyr, joik, lavvo. Det kan bli fullt av klisjeer og fokus på det «eksotiske» ved kulturen. Det er vanskelig å finne godt fokus og balanse. Trenger kunnskap om samisk kultur i dag. Muligheter for å problematisere/diskutere samisk kultur og historie. Trenger erfaring og kunnskap for å kunne ta dette på alvor.»

«Vi trenger en grunnleggende kompetanse som kan gi kunnskap til alle studentene våre på et strukturelt nivå.»

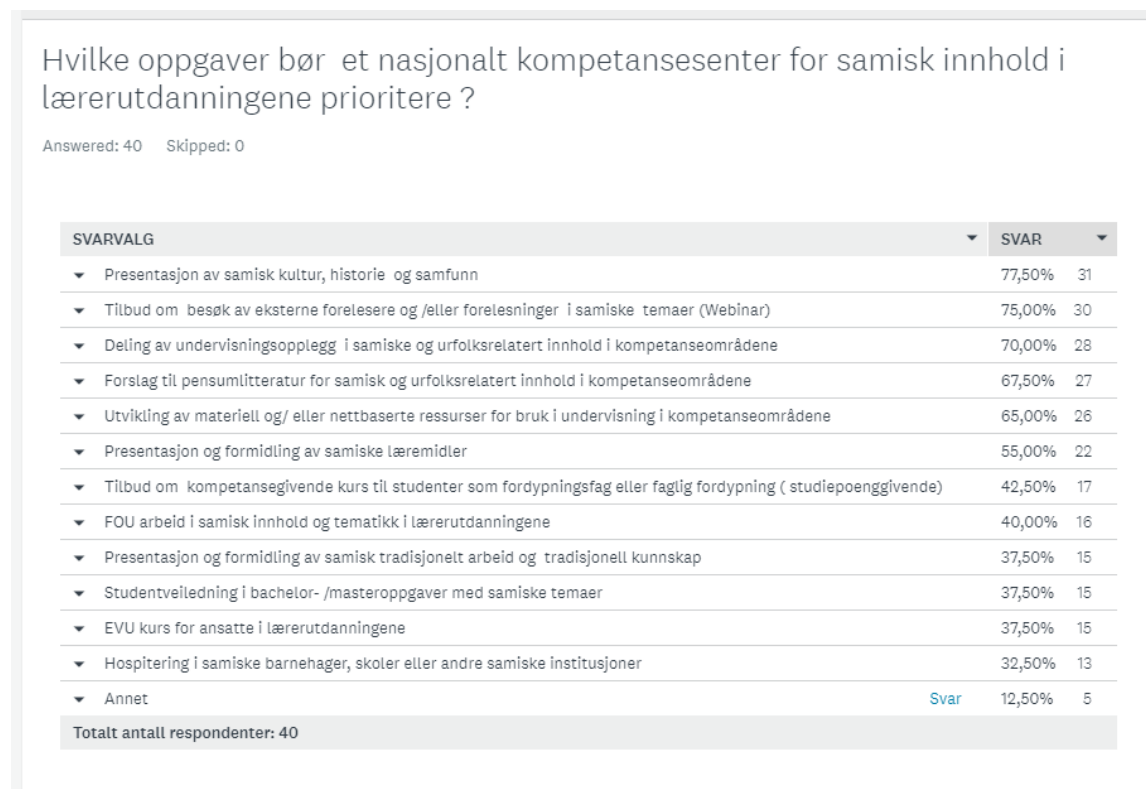
«Jeg underviser om samiske språk, men har ingen formell kompetanse på feltet. Alt jeg kan, har jeg lest meg til på egen hånd. Jeg vil gjerne ta et kurs. Jeg vil også lære mer om hva den samiske befolkningen ønsker at vi skal formidle til kommende lærere, både om språk, litteratur og kultur.»

Det siste eksempelet tar for seg et viktig tema i denne sammenhengen: Hvem skal definere hva som skal formidles om den samiske kulturen og de samiske verdiene til kommende lærere? Eksempelet tydeliggjør ansvaret lærerutdanningsinstitusjoner har i forbindelse med implementering av samiske temaer og emner. Lærerutdanningsinstitusjonene skal ha faglig frihet, men skal samtidig evne å ta hensyn til samiske verdier og kulturelle normer. Det vises for øvrig til forskningsetikk i delkapittel 2.3 i denne rapporten.

3.6.2 Prioritering av oppgaver

Figur 3 viser en fremstilling av oppgaver som respondentene i spørreundersøkelsen ønsker at et samisk kompetansesenter for lærerutdanningene skal prioritere.

Figur 3 Prioritering av oppgaver for et samisk nasjonalt kompetansesenter for lærerutdanningene

Kilde: Spørreundersøkelse i 2020, Sámi allaskuvla.

Denne oversikten viser at lærerutdanningsinstitusjonene spesielt etterspør generell kunnskap og informasjon om samisk kultur, historie og samfunn. Dernext etterlyser de kompetanseheving og særsilt veiledning og kvalitetssikring når det gjelder undervisning og formidling av samiske emner i fag og ulike utdanninger. Denne oversikten kan også gi et bilde av og en presisering av ansvarsfordelingen mellom kompetansesenteret og lærerutdanningsinstitusjonene.

Lærerutdanningene skal ha det faglige ansvaret for undervisning og veiledning av egne studenter, og dette ansvaret bør ikke overtas av et eksternt senter. Det understrekes at FoU-virksomhet og produksjon av studentekvivalenter skal skje i lærerutdanningsinstitusjonene. Et kompetansesenter bør ha ansvar for å samle inn, koordinere, veilede og kvalitetssikre informasjon og kompetanseutviklingstiltak.

En respondent i undersøkelsen peker på et viktig poeng om senterets tilgjengelighet: «*Senteret bør lokaliseres til Østlandet, slik at flere kan besøke det.*» Det er en viktig forutsetning at senterets informasjon og kompetanse gjøres tilgjengelig for målgruppen, og at målgruppen har mulighet å benytte seg av tjenestene til senteret.

4 Kvalitetsutvikling av samisk og urfolksrelatert innhold i lærerutdanningene

Kunnskapsdepartementet definerer mål og strategier og legger føringer for kvalitetsutvikling i innhold og organisering av lærerutdanning i *Lærerutdanning 2025*. Et overordnet mål er at undervisningen baseres på forskning av høy kvalitet og har relevans for lærerprofesjonen. I denne strategien understreker Kunnskapsdepartementet at kvaliteten i lærerutdanningene avhenger av intern kompetanse og måten fagmiljøene samarbeider på.

Med utgangspunkt i strategiene i *Lærerutdanning 2025* om forskningsforankring, praksis- og profesjonsrelevans og omfattende samarbeid diskuteres kvalitetsutvikling av samisk og urfolksrelatert innhold i lærerutdanningene.

4.1 Forskningsbasert undervisning

Kunnskapsdepartementet understreker at forsknings- og utviklingsarbeid (FoU) er et viktig grunnlag for god kvalitet i lærerutdanningene, og påpeker at FoU er nøkkelen til kvalitetsutvikling i både lærerutdanningene, barnehagene og skolene (Kunnskapsdepartementet, 2017). OECD definerer forskning og utviklingsarbeid (FoU) som kreativ virksomhet som utføres systematisk for å oppnå økt kunnskap – herunder kunnskap om mennesket, kultur og samfunn – og omfatter også bruken av denne kunnskapen til å finne nye anvendelser.¹⁶

Forskningsbasert lærerutdanning innebærer blant annet at undervisning og læremidler skal bygge på nyere nasjonal og internasjonal forskning innenfor fagene, pedagogikken, didaktikken og praksisopplæringen. Det understrekes at måloppnåelsen til denne strategien avhenger av at fagmiljøene driver forskning og utviklingsarbeid av høy kvalitet og relevans (Kunnskapsdepartementet, 2017). I *nasjonale retningslinjer for lærerutdanningene*¹⁷ stilles det krav om at de som underviser i lærerutdanningene, skal være en del av et fagmiljø der det forskes, drives kunstnerisk og pedagogisk utviklingsarbeid, publiseres og formidles. Det stilles også krav om at institusjonene skal legge til rette for at studentene skal kunne delta i pågående FoU-baserte prosjekter og kunne initiere egne prosjekter.

Funn i forprosjektets undersøkelse (jf. delkapittel 3.4) viser at lærerutdanningene i liten grad har implementert samisk og urfolksrelatert innhold og tilhørende emner i institusjonenes FoU-virksomhet og i studentenes bachelor- og masteroppgaver. I denne undersøkelsen ble det ikke spurt direkte om implementering av samisk forskning og utviklingsarbeid i lærerutdanningene, men i hvilken grad studieprogrammene implementerer samisk innhold i egen FoU-virksomhet. Universitetsloven forutsetter at innhold i lærerutdanningene er forskningsbasert, dette gjelder også samisk og urfolksrelatert innhold og samiske fag og emner i lærerutdanningene, jf. delkapittel 3.3.

Kunnskapsdepartementet beskriver at forskning i og på lærerutdanningene har relativt korte tradisjoner, og viser til undersøkelser som viser at det generelt er for lite forskning i og på lærerutdanningene. Det viser seg også at forskningen er for svakt knyttet til praksisfeltet, og dermed ikke alltid får den relevansen det er behov for. Med dette som utgangspunkt understreker Kunnskapsdepartementet viktigheten av økt samarbeid på nasjonalt og internasjonalt nivå (Kunnskapsdepartementet, 2017). I sammenheng med kvalitetssikring av studieprogrammene peker

¹⁶ Indikatorrapporten for 2019.

¹⁷ <https://www.uhr.no/temasider/nasjonale-retningslinjer/nasjonale-retningslinjer-for-larerutdanningene/>

Kunnskapsdepartementet på foreslåtte grep i Meld. St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* om fagfelleevaluering, kollegaveiledning og etablering av en kompetanseportal. I dette kapittelet drøftes samisk forskning og tettere samarbeid mellom høyere utdanningsinstitusjoner som tiltak for kvalitetsutvikling i samisk og urfolksrelatert innhold og i samiske fag og emner i lærerutdanningene.

4.1.1 Samisk forskning

I Meld. St. 31 (2018–2019) *Samisk språk, kultur og samfunnsliv* understreker Kommunal- og moderniseringsdepartementet at universitetene og høyskolene har særlige forutsetninger for å møte store samfunnsutfordringer. Kompetansebehov omtales på denne måten i Meld. St. 16 (2016–2017):

Mer enn noensinne er det behov for en godt utdannet befolkning med evne til å resonnerer og analysere, identifisere relevante spørsmål og bruke vitenskapelige metoder og tenkemåter for å løse problemer og vurdere holdbarheten av informasjon og argumenter.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet understreker at dette også gjelder det samiske samfunnet. Forskning og høyere utdanning er helt sentralt for å videreutvikle og få bedre kunnskap om samisk språk, kultur og samfunnsliv og andre forhold av betydning for det samiske samfunn.¹⁸

Sametinget tar for seg rammevilkår for samisk høyere utdanning og peker på sentrale politikkområder og forskningsbehov i det samiske samfunnet, med fokus på forskningsetikk og implementering av samisk perspektiver i høyere utdanning og forskning (Sametinget, 2016). Meldingen fungerer som et politisk styringsverktøy, og mål og strategier følges opp i Sametingets årlige budsjett og handlingsplaner.

Sametinget definerer samisk forskning i henhold til Butenschønvalgets avgrensning:

*Forskning på samiske forhold og/eller forskning på samiske formål.
All forskning som er gjennomført ved samiske institusjoner.*

Samisk høyere utdanning og forskning i nasjonal sammenheng er fortsatt i en oppbyggingsfase. De siste tretti årene har det vært en positiv utvikling med oppbygging av samiske institusjoner og gjennomføring av samiske forskningsprogrammer i regi av Norges forskningsråd. Oppslag og søk på samiske emner/temaer i forskningsportalen Cristin¹⁹ tyder på at det er relativt stor aktivitet innenfor samisk forskning. Butenschønvalgets kartlegging viser at det i 2012 var 14 institusjoner som var engasjert i samisk forskning. I perioden 2012–2020 rapporterer adskillig flere institusjoner i Norge om forskning i samiske og urfolksrelaterte temaer og emner.

Samisk forskning skjer både i nasjonale og internasjonale miljøer, i hovedsak ved universiteter, høyskoler og forskningsinstitusjoner. Samisk forskning i Norge skjer for det meste ved UiT og Sámi allaskuvla. Hovedmålet for forskningsrådets samiske forskningsprogram er å styrke eksisterende

¹⁸ Meld. St. 31 (2018–2019) *Samisk språk, kultur og samfunnsliv*.

¹⁹ Current Research Information System Norway. Cristin er et nasjonalt forskningsinformasjonssystem.

forskningsmiljøer og at programmet skal bidra til å ivareta Norges særlige ansvar for forskningsbasert kunnskap, slik at den samiske folkegruppen skal kunne sikre og utvikle språket sitt, kulturen sin og samfunnslivet sitt. Programmet skal også bidra til at offentlig sektor tar initiativ til og bruker forskning i fornyelsesarbeid. Skoleutvikling og barnehageutvikling er viktige bidrag i fornyelse av offentlig sektor.

Samisk samfunnsutvikling og kompetanseutvikling er overordnede mål og strategier for samisk forskning, i henhold til delkapitlene 2.1 og 2.3. Dette understreker at samisk forskning bør være utgangspunktet for kvalitetsutvikling i studieprogrammene og bør utgjøre en teoretisk og praktisk tilnærming til samisk og urfolksrelatert innhold, samiske emner og samiske fag i lærerutdanningene.

4.1.2 Samarbeidsarena for samisk og urfolksrelatert innhold i lærerutdanninger

Kunnskapsdepartementet slår fast at utdanningskvalitet forutsetter fagfellesskap og ledelse.²⁰ Det understrekes at fagfellevurderinger kan skje innenfor enkelte fagmiljøer, men skal også gå på tvers av fag eller studieprogrammer, enten ved samme institusjon eller på tvers av institusjoner. Kunnskapsdepartementet oppfordrer flere institusjoner og fagmiljø til å utvikle og delta i tverrinstitusjonelle samarbeidsarenaer der gjensidig fagfellevurderinger av studieprogrammer inngår.

Kunnskapsdepartementet lager utviklingsavtaler med institusjonene i universitets- og høyskolesektoren (UH-sektoren), med avklaring om faglig profil og satsingsområder for institusjonene. Utviklingsavtalene skal bidra til høy kvalitet og en mangfoldig sektor gjennom tydeligere institusjonsprofiler og bedre arbeidsdeling og koordinering. Kunnskapsdepartementet oppfordrer til tverrfaglig samarbeid og til bredt samarbeid i læringsinstitusjonene og mellom læringsinstitusjonene for kvalitetsutvikling i lærerutdanningene (Kunnskapsdepartementet, 2017).

NOU 2016: 8 *Hjertespråket* understreker at Sámi allaskuvla, Nord universitet og UiT bør utvikle en strategi for utvikling av samiske studier i tett samarbeid med andre universiteter og høyskoler nasjonalt og i Norden. Disse tre institusjonene samarbeider gjennom Universitets- og høyskolerådets fagstrategiske enhet for samisk høyere utdanning og forskning (UHR-Samisk). Kunnskapsdepartementet har forutsatt i institusjonenes tildelingsbrev i 2019 at det lages en samarbeidsavtale om samiske lærerutdanninger mellom disse institusjonene.

UiT har siden opprettelsen hatt et nasjonalt ansvar for urfolksrelatert forskning, utdanning og formidling. UiT tilbyr mastergrad og doktorgradsutdanning i samiske språk og mastergrad i urfolksstudier og i styring og entreprenørskap i nordlige områder og urfolksområder. UiT tilbyr også enkelte kurs i samiske fag og emner, for eksempel nybegynnerkurs i samisk.

UiT har for øvrig omfattende samisk forskning og undervisning på fagområder som blant annet helse, arkeologi, historie og juss. Det er en del samiske studenter på disse studiene, og de skriver ofte bachelor- og masteroppgaver med samisk tema. Senter for samiske studier (Sesam) ved UiT skal bidra til at forskning og undervisning ved UiT som har relevans for det samiske samfunn, bedre kan prioriteres og samordnes. Senteret initierer tverrfaglige samarbeidsprosjekter innenfor det samiske og urfolksrelaterte forskningsfeltet. Ved UiT er det flere fagmiljøer som er av betydning for samisk samfunns- og kompetanseutvikling:

²⁰ Meld. St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*.

- Tromsø Museum/Norges arktiske universitetsmuseum (Fagenhet for samisk etnografi)
- Senter for samisk helseforskning er en egen seksjon underlagt Institutt for samfunnsmedisin ved UiT
- Senter for samisk språkteknologi (Gielletekno) ved Institutt for språkvitenskap har som mål å lage grammatikkbasert språkteknologi for samisk og andre nordlige språk. Divvun-prosjektet ledes av Gielletekno

UiT deltar i mange forskningsprosjekter, både i egen regi og i samarbeid med internasjonale og nasjonale forskningsinstitusjoner. UiT samarbeider med samiske språksentre om desentralisering av nybegynnerkurs i samisk.

Sámi allaskuvla har et nasjonalt ansvar for samiske lærerutdanninger. I tillegg til samiske lærerutdanninger tilbyr Sámi allaskuvla praktisk-pedagogisk utdanning, mastergrad i urfolksjournalistikk, mastergrad i samiske språk, mastergrad i duodji, forskerutdanning i samiske språk, nordsamiske og sørsamiske nybegynnerkurs og bachelorgrader i samiske språk, duodji og reindrift. Sámi allaskuvla tilbyr også enkeltemner og videreutdanninger i pedagogiske og samfunnsfaglige fag. Samisk kultur, samiske samfunn, samiske språk, samisk historie og all utvikling innenfor disse punktene er en del av et overordnet utgangspunkt som ligger til grunn for utdanningene. Sámi allaskuvla er den eneste institusjonen der både forskning og høyere utdanning foregår på samisk, og er akkreditert av WINHEC som en urfolksinstitusjon. Sámi allaskuvla utfører samisk forskning i egen regi og i samarbeid med både nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere. Sámi allaskuvla har ambisjoner om å bli akkreditert som vitenskapelig høgskole. Sámi allaskuvlas strategi om samfunnskontakt innebærer samarbeid med samiske samfunn. Sámi allaskuvla har sekretærfunksjon for Faglig analysegruppe for samisk statistikk, som oppnevnes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i samarbeid med Sametinget. Ordningen med samiske veivisere og Nasjonalt senter for samisk i opplæringa er knyttet til Sámi allaskuvla. Sámi allaskuvla samarbeider også med samiske språksentre om desentraliserte nybegynnerkurs i nordsamisk og sørsamisk.

Nord universitet har siden fusjonen i 2016 hatt ansvar for både lulesamisk og sørsamisk språk og kultur i lærerutdanningene. Lærerutdanninger er et av satsingsområdene for institusjonen, og universitetet tilbyr alle typer lærerutdanninger, det vises til delkapittel 3.1 i denne rapporten. Det samiske utdanningstilbudet ved Nord universitet er sammensatt av tilbudene som tidligere var lagt til Høgskolen i Nord-Trøndelag, Høgskolen i Nesna og Bodø lærerhøgskole. Høgskolen i Nord-Trøndelag hadde studier i språk, joik, kulturkunnskap og pedagogisk utvikling i samarbeid med det sørsamiske miljøet. Høgskolen i Nesna har tilbudt og gjennomført studier i kulturkunnskap og arbeidet sammen med det samiske miljøet i sitt område, blant annet om realiseringen av den årlige Hattfjelldalskonferansen. Bodø lærerhøgskole bygget tidlig opp lulesamisk kompetanse, og tilbød i lang tid kulturkunnskap både i lærerutdanningen og sykepleierutdanningen. Språkkurs og -utdanning ble tilbudt med ujevne mellomrom. Høgskolenes og etter hvert universitetets kontakt med det pitesamisk miljøet og møte med umesamisk vært av stor verdi for kompetanseutviklingen. Ved etableringen av Nord universitet var det dermed en sammensatt portefølje og erfaring som kunne utvikles videre til dagens undervisnings- og forskningsaktivitet. For Nord universitet er samisk ett av flere satsingsområder. Universitetets nordområdestrategi inkluderer samenes tradisjonskunnskap, språk og kultur. Universitetet har et særskilt nasjonalt ansvar for lule- og sørsamisk språk og kultur. Målet er å styrke og utvikle de samiske studietilbudene og samisk forskning og formidling, og stimulere til forskningsbasert samarbeid med andre som forsker på, og underviser om, urfolk.

Nord universitet tilbyr lulesamisk grunnskolelærer 1–7 og sørsamisk grunnskolelærerutdanning. Sørsamisk barnehagelærerutdanning er under oppbygging, og det er tatt opp studenter til dette studiet. Av samiske fag og samiske emner tilbyr Nord universitet studier i joik, samisk kulturkunnskap og lule- og sørsamisk språk. Nord universitet har et senter for nordområdesatsing, med fokus på innovasjon og næringsutvikling i nordområdene. Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen er knyttet til Nord universitet. Dette senteret samarbeider med Nasjonalt senter for samisk i opplæringen. Senteret utarbeider læringsmateriell til duodji i opplæringen.

Det utføres samisk forskning og tilbys høyere utdanning ved universiteter i Finland og Sverige. I Sverige tilbys samiske språkstudier ved universitetene i Umeå og Uppsala. I Umeå koordinerer Cesam samiske utdanninger og samisk forskning. Det utføres også forskning på samiske temaer ved Luleå tekniska universitet. I Finland tilbys samiske studier og samisk forskning ved Giellasgas-instituttet i Uleåborg, Helsingfors universitet og Lapplands universitet i Rovaniemi.

Alle de nevnte institusjonene i Norge og Norden er med i UArctic – University of the Arctic, som er et samarbeidsnettverk for forskning og utdanning i nord. Disse har et godt utgangspunkt for tverrinstitusjonelt samarbeid, fagfellesskap og en felles portal for kompetanse i samisk og urfolksrelatert innhold i lærerutdanningene.

4.2 Samisk innhold i barnehager og skoler

Kunnskapsdepartementet ønsker å styrke praksisopplæring og partnerskapssamarbeid med barnehager og skoler. Målet er at lærerutdanninger skal ha tilgang på oppdatert praksiskompetanse (Kunnskapsdepartementet, 2017). I *Nasjonale retningslinjer for lærerutdanningene*²¹ legges det vekt på at fagmiljøer som er tilknyttet studiene, skal ha oppdatert og relevant kunnskap fra praksisfeltet. Utdanningsinstitusjonene skal legge til rette for forpliktende samarbeid mellom studiestedet og praksisfeltet.

Funn i forprosjektets undersøkelse viser at samisk og urfolksrelatert innhold i liten grad blir implementert i praksisopplæringen ved de norske lærerutdanningsinstitusjonene, jf. delkapittel 3.4. I Meld. St. 31 (2018–2019) *Samisk språk, kultur og samfunnsliv* understreker Kommunal- og moderniseringsdepartementet barnehagenes og skolenes rolle og betydning for styrking av samiske språk og utvikling av samiske samfunn. Barnehager og skoler i hele landet har et ansvar og en viktig rolle i forbindelse med organisering av samisk opplæring og opplæring om samiske forhold i barnehager og skoler. I dette kapittelet presenteres praksisfeltet i lys av opplæring i og på samisk og opplæring i samiske og urfolksrelaterte temaer.

4.2.1 Samisk opplæring i barnehager og skoler

Det gis tilbud om samisk undervisning i barnehager og skoler både i og utenfor det samiske forvaltningsområdet i Norge. Tabell 2 viser det totale antallet barnehager og skoler i Norge, antall samiske barnehager og skoler (som tilbyr undervisning i og på samisk) og antall barnehager og skoler som har tilbud om undervisning i samiske språk.

²¹ <https://www.uhr.no/temasider/nasjonale-retningslinjer/nasjonale-retningslinjer-for-larerutdanningene/>

Tabell 2 Antall barnehager og skoler med undervisning i samisk språk i Norge

	Barnehager/skoler (antall barn/elever)	Samiske barnehager og skoler (antall barn/elever)	Samisk språk undervisning (antall barn/elever)
Barnehager	5 788 (278 578)	32 (794)	33 (120)
Grunnskole	2 830 (636 350)	12 (833)	207 (1561)
Videregående skole	466 (245 620)	2 (-)	33 (478)

Kilde: Riksrevisjonens rapport om Undersøkelse av samiske elevers rett til opplæring i og på samisk (2018–2019)

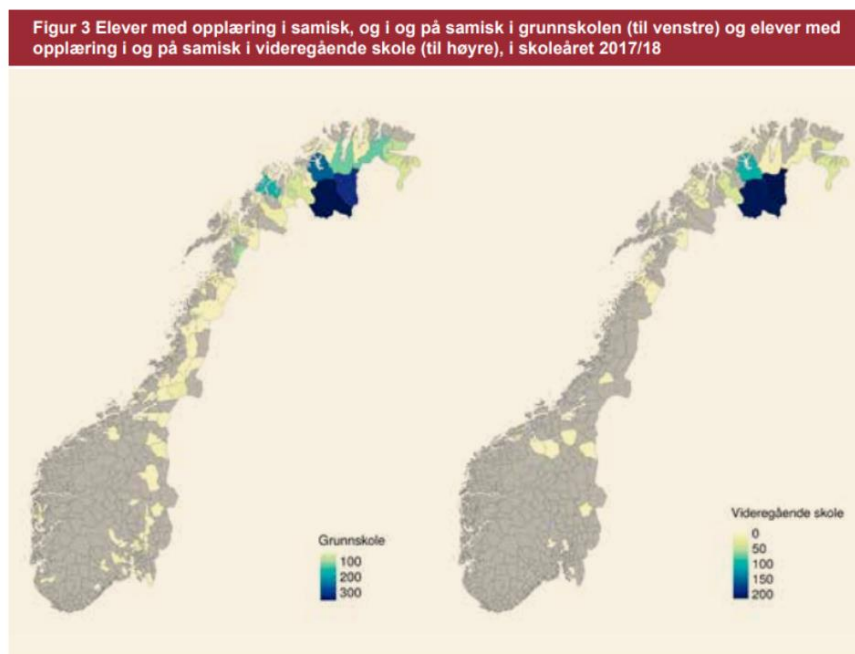
Tall fra Riksrevisjonens undersøkelse²² viser at 92 kommuner tilbød undervisning i samiske språk i grunnskolen i skoleåret 2017/18. Tolv av disse ligger innenfor det samiske forvaltningsområdet, sju i det nordsamiske området, én i det lulesamiske området og fire i det sørsamiske området. Resten av kommunene er spredt over hele landet. Det er totalt 219 skoler som har tilbud i samisk språk. Riksrevisjonens undersøkelse viser at 46 prosent av grunnskolene tilbyr samisk språk som fjernundervisning.

De to statlige videregående skolene i Kautokeino og Karasjok tilbyr undervisning i og på nordsamisk. Totalt har 35 videregående skoler samisk språk i fagkretsen. Riksrevisjonens undersøkelse viser at 63 prosent av skolene tilbyr samisk som fjernundervisning.

Figur 4 er et bilde fra Riksrevisjonens rapport og viser at det er elever som har opplæring i samiske språk stort sett over hele landet, men majoriteten av elevene bor i de nordligste fylkene.

²² Riksrevisjonens Undersøkelse av samiske elevers rett til opplæring i og på samisk (2018–2019)

Figur 4 Elever med opplæring i samisk i grunnskolen og videregående skole

Kilde: Grunnskolens informasjonssystem (GSI) (tall) og Riksrevisjonen (kart)

Kilde: Riksrevisjonens rapport 2019

Målet med Riksrevisjonens undersøkelse er å undersøke om samiske elever får et godt og likeverdig opplæringstilbud i og på samisk. Riksrevisjonen konkluderer med at det er betydelige mangler både med hensyn til læremidler, antall lærere og fjernundervisning. Funn i undersøkelsen peker på svakheter på flere felt og nivåer, både når det gjelder ansvar, organisering, gjennomføring, innhold og struktur.

Et av hovedfunnene i undersøkelsen er at elever som ber om opplæring i samiske språk, får det oppfylt, men at tilbudet ikke er godt nok kjent for alle utenfor samiske kjerneområder. Undersøkelsen viser også svakheter i organiseringen og gjennomføringen av fjernundervisningen som medfører store ulikheter i opplæringstilbudet. Det er utfordringer knyttet til organisering og gjennomføring av undervisningen, og dette påvirker kvaliteten på opplæringen. Det er stor variasjon når det gjelder hvordan fjernundervisningen tilrettelegges på ulike mottakerskoler, og også når det gjelder bruk av tekniske løsninger. Dersom undervisningen er dårlig tilrettelagt på mottakerskolen, rammer det særlig de yngste elevene, som har behov for god oppfølging. Fylkesmannen i Troms og Finnmark og i Nordland har ansvaret for å koordinere fjernundervisning i samisk og gjennomføre tilsyn.

I Meld. St. 31 (2018–2019) *Samisk språk, kultur og samfunnsliv* peker Kommunal- og moderniseringsdepartementet på at mangelen på samiskspråklige ansatte er den største utfordringen med å styrke og utvikle samisk språk og identitet i barnehage og skole. Det utdannes for få samiskspråklige lærere til barnehage og grunnopplæring, og det er stor etterspørsel etter de som har en slik utdanning. Økt rekruttering til arbeid i barnehage og skole er viktig for å sikre at samiske barn og unge får ivaretatt sine rettigheter. I denne meldingen bemerker Sametinget at mangelen på lærere med kompetanse i samiske språk i barnehage og grunnopplæring er alarmerende. Sametinget har gjort grep for at flere skal ta lærerutdanninger og studere samisk gjennom stipendordninger.

Sametingets mål er å motivere flere til å studere de mest utsatte samiske språkene og at stipend prioriteres til blant annet studenter fra sørsamiske og lulesamiske områder.²³

Sametinget understreker at god tilgang til samiske læremidler er en viktig del av et godt og likeverdig opplæringstilbud. Til forskjell fra læremidler på bokmål og nynorsk er elevenes rettigheter til samiske læremidler ikke lovfestet (Sametinget, 2019). Læremidler og læremiddelformidling er viktige bidrag for å kunne realisere elevenes rett til opplæring i og på samisk; dette fremkommer blant annet i evalueringer av KL06S og i Riksrevisjonens undersøkelse. Læremidler er et av Sametingets prioriterte innsatsområder i budsjettene, og Sametingets mål for læremiddelutvikling er å utvikle samiske læremidler som er i tråd med læreplanverket for grunnopplæringen.²⁴ Kunnskapsdepartementet påviser i Meld. St. 6 (2019–2020) *Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO* at samiske barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging ikke har god nok tilgang til læremidler, læringsressurser og kartleggingsmateriell på samisk.

4.2.2 Samisk innhold i norske barnehager og skoler

Alle barnehager og skoler (figur 2) i hele landet har i henhold til internasjonale konvensjoner, opplæringsloven og læreplanen plikt til å lære elevene om samiske og urfolksrelaterte forhold.

I dette forprosjektet er det ikke gjort særskilte undersøkelser når det gjelder organisering av undervisning i samisk innhold og urfolksrelaterte og samiske emner i barnehager og grunnutdanning. Forskning viser at det er store mangler på dette området. Førsteamanuensis Hadi K. Lile dokumenterte i sin doktoravhandling i 2012 at nesten ingen elever har lært det de skal, eller bør, om samer og samiske forhold, jamfør FNs barnekonvensjon artikkel 29. Ifølge denne avhandlingen lærer barn heller ikke de holdningene de skal. Utdanningsforbundets brev av 18.12.2019 understøtter dette, der de belyser behovet for kompetanseheving i samiske emner blant sine medlemmer som er ansatt i barnehager og skoler.

Samiske veivisere er en ordning på videregående skoler som fungerer som et supplement til ordinær opplæring i samisk innhold og urfolksrelaterte og samiske emner. Samiske veivisere besøker skoler og institusjoner og informerer om samisk kultur og samiske samfunnsforhold. Målet er å øke ungdommenes kunnskap om samiske samfunn og samiske forhold, for å øke bevisstheten deres og motvirke fordommer. Ordningen er veldig populær og finansieres av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Samiske veivisere opplever at både ungdomsskoler og lærerutdanninger etterspør deres tilbud.

I Meld. St. 6 (2019–2020) skriver Kunnskapsdepartementet at det er varierende kunnskap om samisk språk og kultur i støttesystemet for samiske barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging. Samisk spesialpedagogisk støtte (SEAD) er en del av Statped, organisert under Statped nord. SEAD har et landsdekkende ansvar for å gi tjenester til samiske brukere innenfor Statpeds fagområder. SEAD skal bistå kommuner og fylkeskommuner med å legge til rette for samiskspråklige barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging. Målet er at samiske barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging får et tilfredsstillende pedagogisk tilbud i tråd med kravene i barnehageloven og opplæringsloven. SEAD samarbeider med Sámi allaskuvla og Nasjonalt senter for samisk i

²³ Sametingets budsjett for 2020.

²⁴ Sametingets budsjett for 2020.

opplæringen, for å sikre et sterkt samisk fagmiljø og kunnskapsutvikling på området. Institusjonene er samlokalisert, og det gir gode rammer og vilkår for samarbeid.

Dette tyder på at det er et stort behov for kompetanse- og kvalitetsutvikling av opplæring i samisk og urfolksrelatert innhold i landets skoler og barnehager. Samisk og urfolksrelatert innhold bør være en del av innholdet og praksisopplæringen ved alle landets lærerutdanninger.

4.2.3 Kompetanseutvikling i barnehager og skoler

Kompetanseheving i skole- og barnehagesektoren har vært et stort satsingsområde over en lang tid på nasjonalt nivå. I den senere tid er en rekke forskjellige etter- og videreutdanningsstrategier iverksatt på alle nivåer i opplæringssektoren; det vises blant annet til strategiene *Kompetanse for framtidens barnehage 2014–2020*, *Kompetanse for kvalitet – strategi for videreutdanning for lærere og skoleledere frem mot 2025* og *Yrkesfaglærerløftet – for fremtidens fagarbeidere*. Temaer om samiske barnehager og skoler og samisk og urfolksrelatert innhold i norske barnehager og skoler er i svært liten grad behandlet og tematisert i disse nasjonale strategiene. Sametinget har satt i gang et eget kompetanseutviklingsprosjekt i samiske barnehager – SÁMOS.

Lærerutdanningsinstitusjonene er de største tilbyderne av videreutdanning og vil være viktige premissleverandører for innhold og kvalitet av tilbudene. Sammen med øvrige fagmiljøer ved universiteter og høyskoler skal de sikre at tilbudene holder høy kvalitet, at de er forskningsbaserte, og at innholdet er oppdatert når det kommer nye satsingsområder, eller når det skjer større endringer for innholdet i barnehagen og skolen.

Den nye ordningen for kompetanseutvikling i barnehager og skoler innebærer at statlige midler til kompetanseutvikling blir kanalisert til barnehage- og skoleeierne, og at tilbudene skal være skolebaserte og tilpasset til kommunenes behov og kapasitet. Kompetanseutvikling i skolen skal bidra til lokal skoleutvikling med økt FoU-virksomhet i partnerskap med lærerutdanningsinstitusjonene og fylkesmenn. Dette forutsetter tett samarbeid mellom lærerutdanningsinstitusjonene og barnehage- og skoleeiere. I universitets- og høyskolesektoren er det etablert to nasjonale nettverk for kompetanseutvikling: Nasjonalt nettverk for regional ordning for kompetanseutvikling i barnehager (Rekomp) og Nasjonalt nettverk for desentralisert ordning for kompetanseutvikling i grunnskolen (Dekomp). Alle lærerutdanningsinstitusjoner er med i disse nettverkene.

I Norge er det elleve nasjonale sentre med ulike faglige satsingsområder. Sentrene skal bidra til økt kvalitet i opplæringen i fag fra barnehager til lærerutdanningene. Sentrene er organisert under universiteter og høyskoler, i henhold til § 1-4 i universitets- og høyskoleloven. Noen av sentrene har tidligere vært organisert under Utdanningsdirektoratet, men ansvaret er nå overført til universiteter og høyskoler. Sentrene er organisert som del av høyskolenes og universitetenes virksomhet, samtidig som de er med i et nettverk for de nasjonale sentrene, organisert av Utdanningsdirektoratet. I mandatet for de nasjonale sentrene står det at de skal bidra til engasjement for fagene og til økt interesse for opplæring i fagene. Sentrene skal også øke barnehagenes og skolenes kompetanse til å tolke og operasjonalisere rammeplanen og læreplanverket. Sentrene skal videre støtte andre institusjoner, særlig lærerutdanningene, i deres arbeid med kompetanseutvikling innenfor satsingsområdet/fagfeltet i skolene og barnehagene. Ved behov skal sentrene også være rådgiver for nasjonale utdanningsmyndigheter innenfor de respektive fagfeltene. Målgruppen for sentrenes virksomhet er lærerutdanninger, skole- og barnehageeiere, ledere og ansatte i barnehager og skoler

og PP-tjenesten. Tabell 3 viser en oversikt over nasjonale sentre knyttet til høgskole- og universitetssektoren.

Tabell 3 Oversikt over nasjonale sentre

- Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning - Lesesenter – UiS
- Nasjonalt senter for skriveopplæring og skriveforskning - Skrivesenter NTNU
- Nasjonalt senter for nynorsk i opplæringen - Nynorsk senter – Høgskolen i Volda
- Nasjonalt senter for naturfag i opplæringen - Naturfagsenteret – UiO
- Nasjonalt senter for matematikk i opplæringen - Matematikksenteret – NTNU
- Nasjonalt senter for fleirkulturell opplæring (NAFO) – OsloMet
- Nasjonalt senter for fremmed språk – Høgskolen i Østfold
- Nasjonalt senter for læringsmiljø og adferdsforskning, Læringsmiljøsentret, UiO
- Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet, Høgskolen Vestlandet
- Nasjonalt senter for Kunst og kultur i opplæringen, Nord universitet
- Nasjonalt senter for samisk i opplæringen, Sámi allaskuvla
- Nasjonalt senter for Yrkesfag er under etablering ved Høgskolen i Østfold. Senteret fikk tildeling i 2019.

Kilde: Udir

I 2019 ble *Kunnskapssenter for utdanning* overført til Universitet i Stavanger (UiS) fra Norges forskningsråd. Senteret skal sammenstille og formidle nasjonal og internasjonal forskning på utdanningsområdet, arbeide systematisk med å videreutvikle sjangeren kunnskapsoversikter og bidra til økt kompetanse på sammenstilling og oppsummering av forskningsresultater i samarbeid med norske forskere og internasjonale aktører på feltet. Senteret skal også ha oversikt over forskningsfronten og identifisere områder med behov for mer kunnskap – og spille dette inn til myndigheter og forskningsmiljøer og skape møteplasser om utdanningsforskning for forskere, praktikere og myndigheter. Formidlingen tilpasses senterets ulike målgrupper innenfor politikkutvikling, forvaltning, forskning, opplæring og undervisning.

UiS skriver på nettsidene sine at *Kunnskapssenter for utdanning* skal være en enhet med faglig autoritet og faglig uavhengighet. Senteret står fritt til å formidle kunnskap og uttale seg på faglig grunnlag innenfor sitt ansvarsområde.

4.2.4 Sámi lohanguovddáš – Nasjonalt senter for samisk i opplæringa

Nasjonalt senter for samisk i opplæringa – Sámi lohanguovddáš – er et nasjonalt kompetansesenter som skal bidra til kvalitet i samiskopplæringen, fra barnehage til høyere utdanning. Senteret jobber med de tre samiske språkene som er definert som opplæringsspråk i Norge: nord-, lule- og sørsamisk. Senteret gir veiledning og rådgivning til skoler, barnehager og foreldre, holder kurs og seminarer for målgruppene, og deltar i ulike forsknings- og utviklingsprosjekter knyttet til samiskopplæring. *Sámi lohanguovddáš* har bidratt i arbeidsplassbaserte kompetansehevingstiltak i alle språkområdene senteret har ansvaret for, fra barnehage til videregående opplæring. Senteret har ansvaret for de samiske nasjonale prøvene i lesing og har produsert prøver for de samiske språkene, i tillegg til lærerveiledninger. Senteret har deltatt på fagsamlinger om nasjonale prøver sammen med institusjoner som utvikler de norskspråklige prøvene. Senteret har også holdt kurs for skoler om nasjonale prøver.

Sámi lohanguovddáš ved ovttas/aktan/aktesne har ansvaret for drift og videreutvikling av den samiske læremiddelportalen ovttas.no. Det har vært arbeidet kontinuerlig med utvikling av nettportalen, delingsarenaen og produksjonsverktøyet. Ovttas.no har bidratt til formidling av samiske læremidler samt informasjon om portalen ved både nasjonale og internasjonale seminarer og konferanser. Ovttas har også bidratt til opplæring av samiske lærer- og barnehagelærerstudenter i bruk av portalen. *Sámi lohanguovddáš* koordinerer Nettverk for samiskopplæring, NetSam.

Sámi lohanguovddáš er organisert som en selvstendig faglig enhet under Sámi allaskuvla. Senteret har følgende stillinger: senterleder, grafisk designer, 0,5 stilling som administrativ konsulent, 3,6 rådgiverstillinger knyttet til læremiddelportalen Ovttas og 11 rådgiverstillinger.

4.2.5 Samiske veivisere

Samiske veivisere besøker videregående skoler og formidler kunnskap om samisk kultur og samiske samfunnsforhold til ungdom i hele landet. Hvert år utnevnes fire ungdommer i alderen 18–25 år til samiske veivisere. Det legges vekt på at de ulike samiske språkområdene blir representert når veiviserne velges. Veiviserne studerer samisk kultur- og samfunnskunnskap ved Sámi allaskuvla og arbeidet som veiviser er del av utdanningen deres. De samiske veiviserne reiser rundt til videregående skoler for å formidle samiske erfaringer og kunnskap til ungdom. Dette tilbudet er et tillegg til den ordinære opplæringen som de videregående skolene skal ha om samisk kultur og samiske forhold i henhold til læreplanene. Veiviserordningen har utviklet en egen nettside, samiskeveivisere.no.

Tiltaket Samiske veivisere startet som en treårig prøveordning i 2004 i regi av Kommunal- og regionaldepartementet og ble fra 2008 etablert som en fast ordning. Tilbudet er gratis for skolene, som kan be om å få besøk av veiviserne. Kommunal- og moderniseringsdepartementet finansierer tiltaket. Ordningen ble utvidet fra tre til fire veivisere i 2013 etter gode skussmål.

Veiviserordningen er populær, og veiviserne besøker 40–50 videregående skoler i året. Ordningen opplever en økende etterspørsel fra høyere utdanningsinstitusjoner. Gjennom skolebesøk har veiviserordningen opparbeidet en viss oversikt over kunnskapsnivået om samisk kultur og samiske forhold blant skoleelever og lærere i Norge. En tidligere veiviser skriver at veiviserne opplevde at lærere ved skolene hadde lite kunnskap om samisk historie og dagens samiske samfunn. Lærerne oppfatter at de ikke har mulighet til å studere samisk kultur, og at det samiske er så spesielt at de ikke har forutsetninger for å undervise i de temaene (Henriksen, 2013).

Sámi allaskuvla koordinerer og administrerer ordningen. Veiviserordningen er organisert under Institutt for språk, duodji, reindrift og samfunnskunnskap. Ordningen består av en webredaktør og en koordinator, i tillegg til veiviserne.

4.3 Samiske kulturinstitusjoner

Kunnskapsdepartementet påpeker verdien av et bredt og vidt samarbeid om kvalitetsutvikling i lærerutdanningene og oppfordrer til kreativitet og nytenking i denne sammenheng (Kunnskapsdepartementet, 2017). Når det gjelder iverksetting av samisk innhold i lærerutdanningene, forutsetter det kunnskap om samiske språk, samisk historie og samfunnsliv og samiske rettigheter samt samenes status som urfolk (jf. delkapittel 2.4 og 3.2). Samisk innhold omfatter mange fagområder og gjelder alle samfunnsområder i de samiske samfunnene.

I *Rammeplan for barnehagen* og i læreplanverket for skolen forutsettes det samarbeid med lokale samfunn. Innblikk i og forståelse for lokale kunnskaper, tradisjoner og verdier er begrunnelsen og vilkåret for samarbeid mellom skole og lokalsamfunn. De ulike samiske samfunnene utgjør til sammen et mangfoldig Sápmi, med forskjeller i næringsliv, tradisjoner, kultur og språk.²⁵ Et utvalg oppnevnt av Kulturdepartementet skriver i sin rapport at det er stor aktivitet i samisk kulturliv, og «at samisk kunst og kultur finner sted hver dag – i Sápmi, rundt om i Norge og internasjonalt» (Kulturdepartementet, 2018). Dette inkluderer blant annet festivaler, teater og scenekunst, film, media, litteratur, musikk, museer, bibliotek, idrett og frivillige lag og foreninger.

Kulturpolitikk og kulturområdet forvaltes både av Sametinget, staten, fylkeskommunene og kommunene. I Meld. St. 8 (2018–2019) *Kulturens kraft – Kulturpolitikk for framtida* understreker Kulturdepartementet sitt sektoransvar for samisk kunst og kultur. Regjeringen legger til rette for at Sametinget skal kunne drive en aktiv og selvstendig kulturpolitikk, men ansvaret for utvikling av samisk kunst og kultur ligger på offentlig forvaltning og på aktørene i kulturlivet.

Kulturdepartementets utredning viser at institusjoner som har kompetanse i samiske forhold, kan bidra til kunnskapsdeling og kompetanseutvikling, og at det gjennomgående synes å være manglende kunnskap om samisk kultur, tradisjon og historie blant en stor del av virksomhetene i Kultur-Norge. Manglende kompetanse i samisk kultur, kunst og språk skaper utfordringer i møte og samarbeid med samiske kunstprosjekter. Utvalget viser til at det er et stort potensial for økt samarbeid og kompetansedeling mellom samiske og norske kulturaktører.

Sametingets overordnede mål for kultursatsing er et levende og mangfoldig samisk kunst- og kulturliv av god kvalitet som er tilgjengelig for alle. Sametinget ønsker å være en av de viktigste premissgiverne for utviklingen av samisk kunst og kultur (Sametinget, 2013). I Sametingets budsjett for 2020 prioriterer Sametinget gode rammevilkår for samiske kunstnere, samiske kulturinstitusjoner som arena for formidling og opplevelse av samisk kultur, samisk litteratur og medier og samisk idrett. Sametinget gir direkte tilskudd til blant annet samiske språksentre, kultursentre, museer, festivaler, teatre og aviser.

Sametinget har satset på institusjonsbygging i flere år og peker på at utviklingen av samiske institusjoner har hatt stor betydning for styrking og utvikling av det samiske demokratiet, kompetanseproduksjon og kapasitetsbygging i det samiske samfunnet.²⁶ Samiske institusjoner utgjør en viktig infrastruktur i de samiske samfunnene og har en viktig rolle i kunnskapsproduksjon og kunnskapsformidling. Kulturdepartementet understreker i kulturmeldingen Meld. St. 8 (2018–2019) at sammenlignet med Sverige og Finland har Norge flest samiske kunst- og kulturinstitusjoner samt det best utbygde nettverket innenfor samisk kulturliv. De samiske institusjonene danner ramme for produksjon, formidling, dokumentasjon og bevaring av samisk kunst og kultur og kulturarv, og de bygger nettverk med miljøer både nasjonalt og internasjonalt. Som møtesteder har de samiske institusjonene også en betydning for kunnskapsutvikling og kunnskapsutveksling mellom samiske aktører og kulturfeltet i Norge, Norden og internasjonalt.

I utredningen om samisk kunst og kultur peker Kulturdepartementet på at kunnskapsmangel på området fra flere hold blir sett på som resultat av et strukturelt problem som starter allerede i barnehagen, og videreføres gjennom hele grunnskolesystemet. Mange samiske barn har vanskelige rammevilkår for å lære samiske språk og tilegne seg ferdigheter i å ytre seg på eget morsmål.

²⁵ Læringsplakat for samisk skole, Kunnskapsdepartementet.

²⁶ Sametingsmelding om kunst og kultur (2013).

Kulturdepartementet peker på at mangelen på kunnskap også fører til at norske barn ikke lærer om samer og/eller samiske forhold. For at samisk kunst og kultur skal forstås på egne premisser, er tilgang til kunnskap om samisk språk, kultur, tradisjon og historie sentralt (Kulturdepartementet, 2018)

Kulturdepartementet skriver i kunstmeldingen²⁷ at kunst og kultur er det beste utgangspunktet for å etablere og videreføre kommunikasjon mellom mennesker og folkegrupper. Dette bør være et godt utgangspunkt for å involvere samiske språk-, kunst og kulturinstitusjoner i kunnskapsutvikling om samisk språk, kultur og samfunn generelt, og spesielt når det gjelder kvalitetsutvikling i lærerutdanningene.

5 Etablering av Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene

I dette kapittelet presenteres forprosjektets anbefalinger til etablering av et samisk kompetansesenter for opplæring og utdanning. Anbefalingene baseres på vurderinger og analyser gjort i denne utredningen, og de skal danne et beslutningsgrunnlag for Sámi allaskuvla.

5.1 Samisk innhold i opplæring og utdanning

Samisk opplæring og utdanning følger to parallelle linjer på alle nivå. På den ene siden handler det om samisk utdanning og samisk opplæring i og på samisk for samiske barn og unge. Internasjonale konvensjoner fastslår at samiske barn og unge har rett til å lære, bruke og utvikle sitt eget språk og sin egen kultur. På den andre siden handler det om samisk innhold i norsk utdanning og om opplæring i samiske og urfolksrelaterte temaer for barn og unge i norske barnehager og skoler. Dette er grunnlagt i anerkjennelsen av at samer er urfolk, og at samisk kulturarv er en del av den nasjonale kulturarven. Mangel på basiskunnskaper om samiske forhold og samisk språk, kultur, historie og samfunn er en generell utfordring i norske skoler og barnehager. I samiske skoler og barnehager skal det samiske innholdet forsterkes, og et allsamisk perspektiv og urfolksperspektiv forutsettes som utgangspunkt for læring. Mangel på lærere med samisk språk- og kulturkompetanse og mangel på samiske læremidler utpeker seg som de største utfordringene for samiske skoler og barnehager.

Samisk og urfolksrelatert innhold skal implementeres i norske lærerutdanninger, som skal kvalifisere studentene til opplæring om samiske forhold i norske barnehager og skoler. De samiske lærerutdanningene skal forankres i samisk kultur og samfunn, og kvalifiserer til undervisning i samiske barnehager og skoler i hele Sápmi. Denne utredningen viser at norske lærerutdanninger i begrenset grad har implementert samisk innhold og urfolksinnhold i egen FoU, undervisning og praksisopplæring. Et overordnet mål for lærerutdanningene er at undervisningen baseres på forskning av høy kvalitet og relevans for lærerprofesjonen. Det understrekes at kvaliteten i lærerutdanningene avhenger av intern kompetanse og måten fagmiljøene samarbeider på. Intensjonen er at samisk opplæring og utdanning skal være forskningsbasert, og at læringsgrunnlaget skal være nyere og oppdatert forskning og kvalitetssikret kunnskap.

Lærerutdanningsinstitusjoner har et særskilt ansvar for å tilby etter- og videreutdanningstilbud rettet mot lærere i barnehager og skoler innenfor sine fagfelt. Kompetanseutvikling skal være skole- og

²⁷ Meld. St. 8 (2018–2019) *Kulturens kraft – kulturpolitikk for framtida*.

5.3 Organisering

I denne utredningen foreslås det at Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene skal ha følgende satsingsområder: 1) kunnskapsutvikling og formidling, 2) formidling av læremidler og læringsressurser og 3) kompetanseutvikling. Senterets virksomhet skal primært dekke kunnskaps- og kompetansebehovene i samiske lærerutdanninger og samisk og urfolksrelatert innhold i nasjonale lærerutdanninger. Sekundært skal det dekke samisk innhold i barnehage, grunnopplæring og andre høyere utdanningstilbud. Fordeling av ansvar og formell organisering har stor betydning for evnen til strategisk utvikling og effektiv gjennomføring av oppgavene til senteret.

5.3.1 Risikoanalyse

I forbindelse med etablering av et samisk kompetansesenter for lærerutdanningene vil det være en rekke organisatoriske forhold som kan påvirke etableringen. I dette underkapittelet diskuteres og identifiseres noen vesentlige forhold som kan få konsekvenser for senterets etablering og virksomhet.

Hendelse	Hva er risikoen og konsekvensen?	Strategi og tiltak
Manglende tillit til senteret i samiske samfunn og samiske fagmiljøer	Samiske samfunn og fagmiljøer over hele Sápmi er i hovedsak de som eier / innehar / sitter på og produserer det innholdet som skal formidles videre og bidra til kompetansehevingsprosesser. Fra et urfolksståsted handler dette om respekt og etiske valg som gjør at disse samfunnene og fagmiljøene har tillit til senteret og til et kvalitetssikret innhold og formidling av innhold. Fravær av en slik forankring vil utgjøre en risiko for at de samiske miljøene ikke får et eierskap til senteret.	Sikre samisk forankring og eierskap til senteret. Senteret bør fokusere på både samisk utdanning og samisk innhold i utdanning.
Senteret oppfattes som snevert og at det retter seg mot spesifikke språkområder og geografiske områder.	Innholdet i og organiseringen av senteret skal gjenspeile et allsamisk perspektiv eller ståsted. Dette er forankret i de samiske barnehagenes, skolenes (grunnutdanningenes) og lærerutdanningenes innhold i undervisning på alle nivåer.	Samarbeide med samiske fagmiljøer i hele Sápmi.
Utilstrekkelig eller manglende ressurser i senteret.	Senteret vil samarbeide med høyere utdanningsinstitusjoner og bygge på de komponentene av fagmiljø, nettbaserte ressurser, FoU-virksomhet og kurs og utdanningstilbud som allerede er til stede både ved Sami allaskuvla, Nord universitet og UiT. Senteret skal samle inn, systematisere, bearbeide, tilrettelegge og formidle relevant informasjon og dokumentasjon.	Samarbeid med samiske fagmiljøer. Styrke samiske fagmiljøer.

	Dette skal gøres for å utnytte de ressursene som allerede er til stede. Samtidig er senteret avhengig av tilstrekkelige tilførte ressurser for å kunne virkeliggjøre og tilrettelegge tilbud som kan m��te det enorme behovet.	
Vanskelig å rekruttere ansatte med rett kompetanse til senteret.	Rekruttering av ansatte til dette senteret konkurrerer med andre samiske fagmiljøer om faglige ressurser. Det er marginalt med samisk språk- og kulturkompetanse i de samiske fagmiljøene.	Styrke samiske fagmiljøer med samarbeid og samordning av oppgaver.
Senteret er hverken synlig eller tilgjengelig for målgruppen.	Senteret når ikke ut med informasjon til målgruppen, og/eller målgruppen har ikke tillit til senteret.	Informasjon må tilrettelegges på flere språk og gøres tilgjengelig på ulike plattformer rettet mot målgruppene. Senteret må være til stede der målgruppen søker etter informasjon.
Mangel på ressurser til utvikling og gjennomføring av kompetanseheving i UH-sektoren.	Det legges opp til at UH-sektoren står for gjennomføringen av videreutdanningstilbud. Det forutsetter at det finnes tilstrekkelig med ressurser for utvikling og gjennomføring av utdanningstilbudene. Senteret er avhengig av samarbeid med UH-sektoren om videreutdanning for å nå målet om kompetanseheving innenfor samisk innhold og urfolksinnhold.	Øremerkede midler til utvikling og gjennomføring av kompetanseheving ved S��mi allaskuvla, UiT og Nord universitet. Instituttene må avsette ressurser til samarbeid med senteret og gjennomføring av kompetansehevingstiltak. Det forutsettes at det er god dialog og godt samarbeid mellom senteret og de som tilbyr videreutdanningstilbud.

5.3.2 Alternative modeller

I dette forprosjektet er tre alternative modeller for organisering av Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene vurdert. I det følgende presenteres styrker og svakheter ved de aktuelle modellene.

1. Nettverksbasert organisasjon

Senteret organiseres som et faglig nettverk mellom lærerutdanningene ved Sámi allaskuvla, UiT og Nord universitet.

Dette innebærer at ansvar og oppgaver deles mellom institusjonene etter deres kompetanse og styrke. Ressursene er knyttet til de ordinære lærerutdanningene ved institusjonene. Fakultetene/avdelingene tilføres eventuelt ekstra økonomiske ressurser til senterets virksomhet. Fordelen med denne modellen er at senterets virksomhet forankres ved fagmiljøene ved alle tre institusjonene som har et nasjonalt ansvar for samiske lærerutdanninger. De ansvarlige for samiske lærerutdanninger blir direkte involvert i senterets virksomhet, og alle tre de institusjonene får et eierskap til senteret. Ulempen er oppstyking av ressurser og ledelse. Senterets virksomhet vil bli avhengig av fakultetenes/avdelingenes interne prioriteringer og kapasitet. Senterets virksomhet og oppgaver kommer som tilleggsoppgaver til ordinær undervisning i grunnutdanningene og forskning. Det kan bli utfordrende å avsette ressurser til virksomheten og en enhetlig ledelse og styring av senterets virksomhet.

2. Nytt senter som selvstendig enhet ved en institusjon

Senteret etableres som en selvstendig enhet ved enten Sámi allaskuvla, UiT eller Nord universitet og knyttes til lærerutdanningen ved én av de tre institusjonene. Senteret bygges opp fra bunnen av med ledelse, administrasjon og fagpersonale. Det forutsettes at senteret får særskilt bevilgning, har eget budsjett og rapporterer til fakultetsledelse eller høgskoleledelse, på lik linje med andre sentre og avdelinger på institusjonen.

Denne organiseringsmodellen vil bidra til at senteret blir prioritert på lik linje med andre nasjonale kunnskapssentre. Senteret vil få oppmerksomhet, som kan bidra til at senteret kan målrette sin virksomhet til målgruppen. Ressurs- og tidskrevende etablering på grunn av oppbygging av ny struktur og organisasjon. Risikoanalysen viser at etableringen kan komme i konkurranse om faglige ressurser med etablerte samiske fagmiljøer, og det kan bli en utfordring å rekruttere fagkompetanse til senteret. Samisk fagkompetanse og økonomiske ressurser blir spredt på flere enheter.

3. Senteret knyttes til en etablert enhet

Senteret etableres som en del av et etablert senter enten ved Sámi allaskuvla, UiT eller Nord universitet.

Fordelen med en slik organisering er at det vil styrke samiske fagmiljøer ved å samle ressurser og faglig kompetanse i allerede etablerte miljøer. Det vil være en samordning av ansvar og oppgaver, som vil bidra til rendyrking av satsingsområder og oppgaver. Et etablert senter med

allerede eksisterende organisasjonsstruktur og faglig kompetanse vil være et godt utgangspunkt for iverksetting av senteret. En slik løsning vil sannsynligvis gi økonomisk gevinst på grunn av felles støttefunksjoner og frigjøring av ressurser til prioritering av faglige oppgaver.

Utfordringen kan være at senteret ikke er en del av lærerutdanninger eller andre fagenheter ved høyskoler og universiteter. Utdanningstilbud ved senteret skal tilpasses målgruppen og tilfredsstille krav til forskningsbasert innhold, spesielt når det gjelder utdanningstilbud med studiepoeng. Det forutsetter et godt samarbeid med aktuelle fagmiljøer i universitets- og høyskolesektoren.

5.3.3 Samisk kompetansesenter – en del av Nasjonalt senter for samisk i opplæringen

Ut fra en samlet vurdering foreslår forprosjektet at Sámi allaskuvla jobber videre med modell 3, og at Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene samorganiseres med Nasjonalt senter for samisk i opplæringa. Nasjonalt senter for samisk i opplæringa organiseres som en selvstendig frittstående faglig enhet under Sámi allaskuvla. Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene organiseres som en seksjon eller avdeling ved dette senteret. Det forutsettes at senteret samarbeider med fagmiljøene ved Sámi allaskuvla, UiT og Nord universitet.

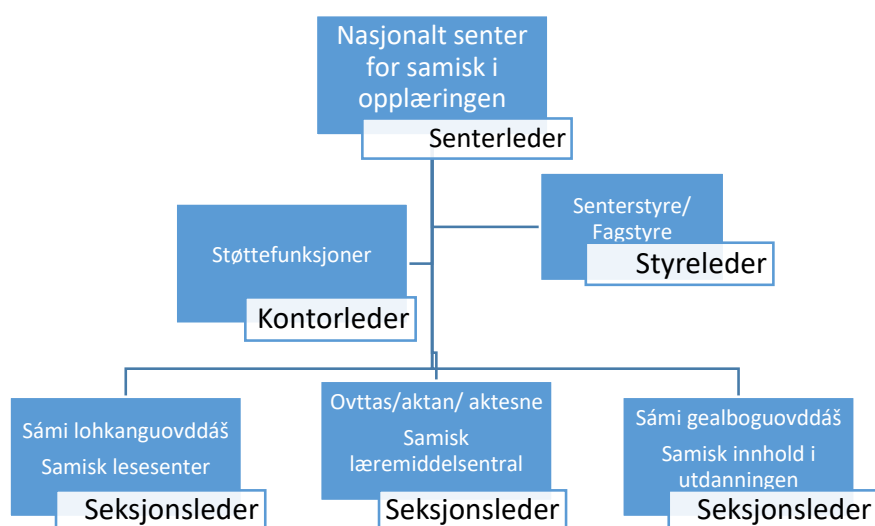
Forprosjektet mener at en slik organiseringsmodell bidrar til en enhetlig og samordnet satsing på samisk utdanning og samisk innhold i norsk utdanning. Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene skal ivareta kunnskaps- og kompetanseutvikling i samiske fag og samisk innhold i lærerutdanningene, basert på samisk innhold i barnehager, grunnskoler og videregående opplæring slik det er definert i lovverk, rammeplaner og læreplaner. Nasjonalt senter for samisk i opplæringa har et overordnet ansvar og skal ivareta kunnskaps- og kompetanseutvikling når det gjelder opplæring i og på samisk i hele utdanningssektoren. Senteret har etablert et nettverk som dekker nordsamiske, lulesamiske og sørsamiske områder, og har ansatte med språk- og kulturkompetanse fra disse språkområdene. Senteret inngår også i et nasjonalt nettverk for nasjonale sentre, som skal bidra til økt kvalitet i opplæringen i utvalgte fag i barnehagen og grunnopplæringen. De to sentrene har sammenfallende og overlappende satsingsområder og oppgaver og vil på mange områder komplementere og utfylle hverandre. Denne utredningen viser at kunnskaps- og kompetansebehovene i dette fagfeltet er sammensatt, og at de blant annet varierer etter utdanningstype, nivå, fag og geografisk tilhørighet. Kompetanseutvikling og formidling av kunnskap og informasjon forutsetter bearbeiding, tilpasning og differensiering etter behovene i de ulike målgruppene i utdanningssektoren. Koordinert ansvars- og oppgavefordeling vil bidra til effektiv ressursbruk.

Sámi allaskuvla har en målsetting om å styrke sin posisjon som en ledende høyere forsknings- og kunnskapsinstitusjon i Sápmi, urfolksverden og internasjonalt. Styrking og utvikling av Nasjonalt senter for samisk i opplæringa og opprettelse av en informasjonsportal knyttet til Ovtta.no er prioriterte strategier og satsingsområder i gjeldende strategiplan for Sámi allaskuvla. Samarbeid med kunnskapsmiljøer i Norden og andre urfolksområder og opprettelse av urfolksnettverk og internasjonale nettverk for lærerutdanningene er to andre viktige satsingsområder for Sámi allaskuvla. En sammenslutning av Nasjonalt senter for samisk i opplæringa og Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene er i tråd med de overordnede målene og strategiene og kan være et middel for å oppnå disse. Forprosjektet foreslår at Nasjonalt senter for samisk i opplæringa ledes av senterlederen, og at senteret har felles administrative funksjoner. Det anbefales at det etableres tre faglige seksjoner:

- 1) *Sámi lohanguovddáš* – *Samisk lesesenter* skal ivareta ansvaret for fagområdet opplæring/undervisning i og på samisk. Primærmålgruppen for denne seksjonen er i hovedsak lærere og skole- og barnehageeiere i samiske barnehager, grunnskoler og videregående opplæring. Denne seksjonen viderefører de oppgavene som senteret har i dag.
- 2) *Ovttas/aktan/aktasne* – *Samisk læremiddelsentral* skal ivareta formidling av kunnskap og læremidler. Primærmålgruppen for denne er lærere ved skoler og barnehager, studenter ved lærerutdanningene og ansatte ved lærerutdanningene.
- 3) *Sámi gealboguovddáš* – *Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene* skal først og fremst ivareta ansvaret for fagområdet samisk og urfolksrelatert innhold i lærerutdanningene. Primærmålgruppen for denne seksjonen er ansatte og studenter ved lærerutdanningene. Ansvarsområdet kan utvides til å gjelde også andre høyere utdanningstilbud, barnehager og grunnopplæring.

De faglige seksjonene skal ledes av en seksjonsleder, og det tilsettes faglige rådgivere i seksjonene.

Figur 5 Forslag til organisasjonsmodell

Forprosjektet anbefaler at det etableres et senterstyre til virksomheten. Senterets virksomhet vil i stor grad bygge på et samarbeid med de samiske forskningsmiljøene Sámi allaskuvla, Nord universitet og UiT. Et fagstyre eller senterstyre vil bidra til involvering av samarbeidspartnere i senterets virksomhet og sikre forankring i fagmiljøene samt gi en felles forståelse og enighet om faglige og ressursmessige prioriteringer ved senteret. Definerings av visjon og videreutvikling av strategier og innhold for *Nasjonalt senter for samisk i opplæring* ivaretas av fagstyret/senterstyret.

5.3.4 Samarbeidspartnere

For kvalitetssikring av samisk og urfolksrelatert kunnskaps- og kompetanseutvikling er det viktig at senteret samarbeider med nasjonale og internasjonale fagmiljøer. Viktige samarbeidspartnere for senteret blir

- Sámi allaskuvla, Nord universitet og UiT
- nordiske universiteter med samisk tilbud
- urfolksinstitusjoner med lærerutdanningstilbud
- samiske institusjoner med nasjonalt, regionalt og lokalt nivå (språk- og kultursentre)
- statlige institusjoner med nasjonalt ansvar
- samiske organisasjoner
- sametingene
- nasjonale kompetansesentre
- nasjonale kunnskapssentre
- forvaltere, Udir og fylkeskommunen
- SEAD

Det bør lages samarbeidsavtaler med aktuelle samarbeidspartnere.

5.3.5 Oppstart og etablering av Samisk kompetansesenter

Forprosjektet anbefaler at Sámi allaskuvla gir et oppdrag til Sámi lohanguovddáš om å igangsette prosessen med å etablere Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene. Det betyr at det avsettes midler i høgskolens budsjett til en prosjektleder som skal koordinere og planlegge kompetansesenteret. Oppgaver i denne fasen er blant annet å

- definere senterets oppgaver og ansvar
- kartlegge eksisterende kompetansetilbud og læringsressurser
- inngå intensjonsavtaler med samarbeidspartnere
- utvikle en modell for samarbeid med Sámi allaskuvla, Nord universitet og UiT, samt inngå en samarbeidsavtale
- etablere et fagstyre/senterstyre og definere styrets mandat, funksjon og rolle
- gjøre en intern omorganisering og etablere seksjoner i Nasjonalt senter for samisk i opplæringa
- lage søknad om finansiering til senteret
- lage bemanningsplan
- ansette seksjonsleder og rådgivere til seksjonen Samisk kompetansesenter for lærerutdanningene
- utrede samarbeid og eventuell fusjon med Samiske veivisere
- utvikle kompetansetiltak

Etterspørselen etter kompetansetiltak er stor, og forprosjektet anbefaler at det faglige arbeidet med å utvikle læringsressurser og kompetansetilbud igangsettes så snart som mulig. *Sámi lohanguovddáš* har mulighet å disponere én rådgiver i lulesamisk i 0,3 stilling til dette formålet fra 1.1.2021. Det bør være en tilsvarende stilling i sørsamisk. Sámi allaskuvla bør disponere midler til en 30 prosent ressursstilling i sørsamisk i etableringsfasen. Etableringsfasen vil vare i 1–1,5 år.

Det bør tas høyde for at Samisk kompetansesenter er fullt bemannet fra 1.8.22. Det søkes om midler til Samisk kompetansesenter utenfor rammen i 2022.

5.3.6 Budsjett

Grunnlaget for dette budsjettforslaget er forprosjektets forslag til organisering, som innebærer felles ledelse og administrasjon for alle seksjonene. Ledelsen skal bestå av én senterleder, tre seksjonsledere, én kontorleder, én IT/AV-ansvarlig og én grafisk designer.

Dette budsjettet viser de kostnadene som er kalkulert til Samisk kompetansesenter. Det foreslås at det opprettes 6,6 faglige stillinger til kompetansesenteret, i tillegg til ledelsen og administrative funksjoner.

Tabell 4 Budsjett 2021–2025 Samisk kompetansesenter

	2021	2022	2023	2024	2025
Prosjektleder/Seksjonsleder	1 125 000	1 156 000	1 187 000	1 220 000	1 265 000
Rådgiver lulesamisk 30 % *)	337 500	346 800	356 100	366 000	379 500
Rådgiver sørsamisk 30 %	337 500	346 800	356 100	366 000	379 500
Planlegging/oppstart	300 000	300 000			
Administrasjon 50 % stilling		578 000	593 500	610 000	632 500
IT/AV-ansvarlig		1 156 000	1 187 000	1 220 000	1 265 000
Rådgiver samfunnskunnskap		578 000	1 187 000	1 220 000	1 265 000
Rådgiver samisk historie		578 000	1 187 000	1 220 000	1 265 000
Rådgiver pedagogikk		578 000	1 187 000	1 220 000	1 265 000
Rådgiver barnehagepedagogikk		578 000	1 187 000	1 220 000	1 265 000
Rådgiver tradisjonskunnskap		578 000	1 187 000	1 220 000	1 265 000
Rådgiver samiske rettigheter (juridisk)		578 000	1 187 000	1 220 000	1 265 000
Reiseutgifter		100 000	200 000	200 000	200 000
Kompetansetiltak/seminarer		500 000	500 000	500 000	500 000
Totale kostnader	2 100 000	7 951 600	11 501 700	11 802 000	12 211 500

*) Ressurs til 30 prosent stilling i lulesamisk avsettes i budsjettet til Sámi lohanguovddáš fra 2021.

Lønnskostnader er kalkulert med utgangspunkt i norm for stipendiatstillinger i Norges forskningsråd. Lønnskostnadene dekker lønn, sosiale kostnader, indirekte kostnader og generelle driftsmidler for stillingene.

I 2021 og 2022 settes det av prosjektmidler til å dekke etablerings- og oppstartskostnader. For det første året er den totale kostnaden 2,1 millioner.

6 Kilder

Berg-Nordlie, M & Gaski, H. (2019, 3. oktober): Samer. I *Store norske leksikon*. Hentet 18 februar 2020 fra <https://snl.no/samer>

Eriksen, A.M.A. (2019): Vold, overgrep og helseplager. Samiske tall forteller 12. Kommentert statistikk 2016. Sámi University College. 1/2019

Hansen, K. L. (2016): *Selvopplevd diskriminering av samer i Norge*. Samiske tall forteller 9. Kommentert statistikk 2016. Sámi University College. 1/2016

Henriksen, E.S. (2013): Tanker og erfaringer fra jobben som samisk veiviser. Samisk skolehistorie, Davvi griji.

Hirvonen & Balto (2008): *Samisk selvbestemmelse innen utdanningssektoren*. Gáldu čálá 2, 21. Tidsskrift for urfolks rettigheter Nr. 2/2008.

Lile, H.K. (2011): *FNs barnekonvensjon artikkel 29 (1) om formålet med opplæring: En retts sosiologisk studie om hva barn lærer om det samiske folk*. Doktoravhandling. Juridisk fakultet, Universitetet i Oslo (ISSN 1890-2375), side 1-601.

Lile, H.K (red.). (2009): *Barnekonvensjonen og samiske barn i Norge*. Kautokeino: Gáldu – Kompetansesenteret for urfolks rettigheter. s 6-79. Gáldu Čála, 1. Tidsskrift for urfolks rettigheter Nr. 1/2009. Hentet 18. Oktober 2019 fra <http://folk.uio.no/hadil/Samiske-barn-nor.pdf>

Magga, O.H. (2008): *Forskning – Samisk selvbestemmelse*. Gáldu čálá 2, 21. Tidsskrift for urfolks rettigheter Nr. 2/2008

Skogvang (2019): Fornorskingspolitikk. *Store norske leksikon*. Hentet 14 februar 2020 fra <https://snl.no/fornorskingspolitikk>

Bjerkestrand, M., Fiske, J., Hernes, L., Pramling, I., Samuelsson, S., Sand, S.,... (2017). *Barnehagelærerutdanninga: Styrker, svakheiter og gjenstridige utfordringar* (Sluttrapport frå Følgjegruppa for barnehagelærerutdanning til Kunnskapsdepartementet, Rapport nr.5). Hentet fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/0efc6554255647b1b138e4a2507f0c17/sluttrapport-fra-folgjegruppa-for-barnehagelarerutdanning.pdf>

Lover og forskrifter

Lov om universitets og høgskoleloven (LOV–2005–04–01–15)

Lov om Sameting og andre samiske rettsforhold (LOV 1987–06)

Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (LOV–1998–07–17–61)

Lov om reindrift (LOV– 2007– 06–15–40)

Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (LOV– 1999–05–21–30)

Lov om straff (LOV 2005–05–20–28)

Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (LOV 2017–06–51)

Lov om likestillings og diskrimineringsombudet og Diskrimineringsnemda (LOV 2017–06–16–50)

Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (LOV–2017–04–28–23)

Lov om barnehager (LOV–2018–06–22–64 fra 01.10.2018, LOV–2018–06–22–85 fra 1.8.2018). H

Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (FOR– 2017–04–24–87)

Forskrift om forvaltningsområde for samisk språk (FOR–2005–06–17–657)

Forskrifter om rammeplaner for lærerutdanninger og nasjonale retningslinjer
<https://www.uhr.no/temasider/nasjonale-retningslinjer/nasjonale-retningslinjer-for-larerutdanningene/>

hentet 1.12.2019

Stortingsmeldinger, Sametingsmeldinger og NOU

Innst. 408 S (2017–2018) fra Stortingets presidentskap om mandat og sammensetning av kommisjon som skal granske fornorskningsspolitikk og urett overfor samer, kvener og norskfinner.

Meld. St. 6 (2019–2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO (Kunnskapsdepartementet)

Meld. St. 31 (2018–2019) *Samisk språk, kultur og samfunnsliv (Kommunal og moderniseringsdepartementet)*

Meld. St. 8 (2018–2019) Kulturens kraft – kulturpolitikk for framtida (Kulturdepartementet)

Meld. St. 16 (2016–2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanningen (Kunnskapsdepartementet)

Meld. St. 21 (2016–2017) Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skole (Kunnskapsdepartementet)

Meld. St. 28 (2015–2016) Fag – Fordypning – Forståelse – En fornyelse av Kunnskapsløftet
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-28-20152016/id2483955/>

Meld. St. 19 (2015–2016) Tid for lek og læring – Bedre innhold i barnehagen
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-19-20152016/id2479078/>

Meld. St. 24 (2012–2013) Framtidens barnehage <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-24-20122013/id720200/>

Handlingsplan for læremiddelutvikling 2020–2023, Vedtatt av Sametinget 4.12.19, sak SR 048/19

Sametingsmelding om høyere utdanning og forskning (Sametinget, 2016)

Sametingsmelding om kunst og kultur (Sametinget, 2013)

NOU 2016:18 Hjertespråket – Forslag til lovverk, tiltak og ordninger for samiske språk.

Konvensjoner og erklæringer

Barnekonvensjonen (2003) *FNs konvensjon om barnets rettigheter av 20. november 1989,*

FNs erklæring om urfolks rettigheter,

FNs konvensjon mot rasediskriminering (RDK), artikkel

LO konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater

Den europeiske pakt om regions eller minoritetsspråk i 1993

Samekonferansen i 1996

Resolusjonen fra den 21. Samekonferansen i Tråante i 2017

Strategier

Regjeringens strategi mot hatefulle ytringer 2016–2020. Strategi. (Barne- og likestillingsdepartementet.2016)

Strategi for utvikling av NOKUT 2020–2025 (NOKUT; 2019)

Framtid, fornyelse og digitalisering. Digitaliseringsstrategi for grunnsopplæringen 2017–2021. Strategi. https://www.regjeringen.no/contentassets/dc02a65c18a7464db394766247e5f5fc/kd_framtid_forny_else_digitalisering_net.pdf

Kompetanse for fremtidens barnehage. revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018–2022. Strategi. <https://www.regjeringen.no/contentassets/437c8d37eb3d48719efcb9d22b99408c/kompetansestrategi-for-barnehage-2018---2022.pdf>

Lærerutdanning 2025. Nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene. Strategi. https://www.regjeringen.no/contentassets/d0c1da83bce94e2da21d5f631bbae817/kd_nasjonal-strategi-for-larerutdanningene_net.pdf

Kompetanse for kvalitet. Strategi for videreutdanning for lærere og skoleledere frem mot 2025. Strategi <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kompetanse-for-kvalitet/id2439181/>

Strategiplan 2017–2021. Samisk høgskole. https://samas.no/sites/default/files/strategiplan_2017-2021_norsk-sprakvasket_jak.pdf hentet 1.10.2019.

Rapporter, programplan, læreplaner og rammeplaner

Langs lange spor- om samisk forskning og høyere utdanning. Utvalg for samisk forskning og utdanning (Kunnskapsdepartementet, 2012) https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/forskning/rapporter/langs_lange_spor_.pdf Hentet 2.10.2019.

Utredning om samiske kunst og kultur på arenaer i Norge. Kulturdepartementet. 2018.

Forskningsrådets Programplan for 2017–2027 <https://www.forskningsradet.no/om-forskningsradet/programmer/samisk/> hentet 2.2.2020

Det norske forsknings- og innovasjonssystemet. Statistikk og indikatorer 2019. Norges forskningsråd. Oslo. 2019

Riksrevisjonen undersøkelse av samiske elevers rett til opplæring i og på samisk. Dokument 3:5 2019–2020. Riksrevisjonen.

Sametinget budsjett for 2020, vedtatt 4.12.2019

Utdanningsforbundet brev 18.12.2019

Samisk høgskoles årsrapport 2019–2020
https://samas.no/sites/default/files/page/attachments/samisk_hogskoles_arsrapport_2019-2020.pdf hentet 20.02.2020

Tildelingsbrev 2020 for Samisk høgskole. Kunnskapsdepartementet. 17.desember 2019.

WINHECs Research Standards <https://winhec.org/> hentet 25.1.2020

Etiske retningslinjer for helseforskning på urfolk. Rapport fra Senter for samisk helseforskning, 2016.

Læreplan (L97) og Samisk læreplan(L97S)

Læringsplakat for samiske skoler

Kunnskapsløftet (LK 20) og Kunnskapsløftet Samisk (LK20S)

Rekomp: <https://www.hvl.no/samarbeid/nasjonalt-nettverk-for-rekomp/> hentet 15.2.2020

Dekomp: <https://www.hvl.no/uh-nettverk-dekomp/>. Hentet 15.2.2020

7 Vedlegg

Vedlegg 1: Arbeidsseminar om Samisk kunnskaps- og kompetansesenter for lærerutdanninger

Dato: 8.1 – 9.1.2020

Sted: Sámi allaskuvla, Guovdageaidnu

Program

Onsdag 8.1

kl. 12.30 Lunsj serveres på høgskolekantina

kl. 13.00 Velkomst og presentasjon, rom Sullodat

kl. 13.10 – 13.45 Status Samisk innhold og forventninger til

kompetansesenteret. Presentasjon av funn i undersøkelsen på Skype, rom Sullodat

kl. 14.00 – 15.00 Eksterne fagmiljøer som ressurs i lærerutdanningene, Besøk på Samisk internasjonale Filminstitutt

kl. 15.30 – 18.30 Diskusjoner og gruppeoppgaver tilbud og innhold, rom Sullodat og grupperom

kl. 19.30 Middag på hotellet

Torsdag 9.1

kl. 08.30 Organiseringsmodeller, rom Sullodat

kl. 09.30 – 12.00 Diskusjon og gruppeoppgave om suksessfaktorer organisering og igangsettelse, roller, samarbeid, rom Sullodat og grupperom

kl. 12.00 Lunsj på kantina

Deltakere

Laila Aleksandersen Nutti, SA

Elisabeth Utsi Gaup, SA

Anne Ingebjørg Eriksen, SA

Lovisa Mienna Sjøberg, SA

Inger Ellen Eira Gaup, SA

Eva Måsø, Samiske veivisere, SA

Biret Anne Bals Baal, Sámi lohanguovddáš

Ylva Jannok Nutti, SA

Nils Johan Hetta, SA

Anne Berit Bæhr, SA på Skype

Helge Habbestad, UiT

Anne Myrstad, UiT

Eirin Gamst Nergård, UiT

Beathe Sætveit, UiT

Yngve Engqvist, UiT

Kristin Anne Østrem Fløtten, Nord Universitet

Catrine Bjerknes, Nord Universitet

Vedlegg 2: Spørreundersøkelse om etablering av samisk kompetansesenter for lærerutdanningene

Sámi allaskuvla gjennomfører et forprosjekt for etablering av et nasjonalt kompetansesenter for samisk innhold i lærerutdanningene. Sámi allaskuvla skal på bakgrunn av forprosjektet utarbeide en etableringssøknad til Kunnskapsdepartementet. Forprosjektet gjennomføres i samarbeid med en faglig referansegruppe med medlemmer fra UiT og Nord Universitet og skal utarbeide et forslag til innhold, organisering, mandat og modell for samarbeid om kompetansesenteret.

I henhold til forskrifter for rammeplan og [felleskapitlet i nasjonale retningslinjer for lærerutdanningene](#) (vedtatt av UHR- lærerutdanninger 17.10. 2018), skal norske lærerutdanninger formidle kunnskap om det samiske urfolkets historie, kultur, samfunnsliv og rettigheter. Forprosjektet ønsker å kartlegge status og behov for kompetanseutvikling i dette fagfeltet og gjennomfører [en spørreundersøkelse](#) i den hensikt.

Sámi allaskuvla ønsker å få et bredt grunnlag i forprosjektet, og ber om at undersøkelsen besvares av flest mulige ansvarlige for og/eller som har en rolle i lærerutdanningen/-e på institusjonen. Vi ber om at denne undersøkelsen sendes til instituttledelsen, studieledere, studieprogramledere, fagansvarlige, praksisansvarlige og/eller forelesere.

Spørreundersøkelsen finnes her: <https://no.surveymonkey.com/r/WSVSQY3>

Svarfrist 15.12.2019

Sámi allaskuvla takker alle deltakelsen – ollu giitu!

For eventuelle spørsmål om forprosjektet eller undersøkelsen ta gjerne kontakt med:

Rektor Laila Susanne Vars, laila-susanne.vars@samiskhs.no tlf. +47 78 44 84 77/+47 45 39 77 00

Instituttleder Nils Johan Heatta, nils-johan.heatta@samiskhs.no tlf. +47 78 44 84 43/ +47 45 84 92 12

Prosjektleder Anne Berit Bæhr, anne-berit.baehr@samiskhs.no tlf. +47 48 30 83 77

Vedlegg 3: Videreutvikling av mål og strategier for satsingsområder

I denne utredningsprosessen er prosessen med planlegging av strategier og tiltak igangsatt.

Kunnskaps- og forskningsformidling

Tiltak

- Kartlegge tilgjengelige ressurser
- Samle inn og etablere en forskningsbase
- Etablere eller videreutvikle plattform for formidling. Vurdere om hvordan man utvikle allerede etablerte ordninger som for eksempel ovtas.no

1. Læremiddelutvikling - samisk innhold i opplæring og utdanning

Mål og Strategier

- Bidra til økt partnerskap mellom samiske barnehager og skoler og lærerutdanninger
- Videreutvikle formidling av læremidler, basert på eksisterende plattformer som Ovtas, Reaidu, Nettside for samiske veivisere, inkl samisk læremiddelsentral
- Samarbeide med samiske institusjoner om utvikling av læringsressurser og etterutdanningstilbud i spesielle temaer
- Samarbeide med andre nasjonale sentere for utvikling av læringsressurser og veiledningsmateriell i samiske temaer
- Samarbeide med samiske institusjoner i hele Sápmi (på tvers av landegrensene) og med andre urfolksgrupper

Tiltak

- Foreslå nyere samisk forskning som pensumlitteratur til gjennomgående samiske emner og samisk i fag
- Utvikle læringsressurser i samiske emner

2. Kompetanseutvikling i samisk og urfolksrelatert kunnskap

Strategier

- Samarbeide med universiteter og høyskoler om fordypningsfag/ videreutdanning i lærerutdanningene og videreutdanningstilbud
- Tilrettelegge for nettbasert videreutdanningstilbud

Tiltak:

- Utarbeide et helhetlig tilbud
- Kartlegge etterutdanning- og videreutdanningstilbud
- Tilby webinar om integrering av samisk innhold og samiske emner i fag og lærerutdanninger
- Tilrettelegge etterutdanning og videreutdanning

Arkiiva - dok. 22/00393-3 Arkiivakoda.
Áššemeannudeadji Berit Ellen Johansdatter Eira

Saksgang
Allaskuvlastivra 1.8.2019 - 31.7.2023

Čoahkkindáhton
13.10.2022

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

GEABBLIS SÁMI MÁNÁIDGÁRDEOAHPAHEADDJEOAHPU ÁLGGAHEAPMI 2023 ČAVČČA - OPPSTART AV FLEKSIBEL SAMISK BARNEHAGELÆRERUTDANNING HØSTEN 2023

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu- geabbilis prográmma álggahuvvo 2023-24 oahppojagi, álgimiin 2023 čavčča. Goahti várre resurssaid guoskevaš ohppui ja hábme teavsttaid maid vuodul oahppu almmuhuvvo ruovttusiidui.

Samisk barnehagelærerutdanning - fleksibelt program igangsettes studieåret 2023-24, med oppstart høsten 2023. Instituttet setter av ressurser til gjeldende studie og utformer tekster som grunnlag for kunngjøring av studiet på høgskolens hjemmeside.

Mildosat/Vedlegg:

1. [Allaskuvlastivrra mearrádus áššis S-17/22 čoahkkimis 16.06.2022 / Høgskolestyrets vedtak i sak S-17/22 på møte 16.06.2022](#)
2. [Kvalitehtasihkkarastinvuogádaga oppalaš oassi](#) / Kvalitetssikringssystemets generelle del
3. [Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning \(Tilsynsforskriften\)](#)
4. [Veiledning om akkreditering av studietilbud – høyere utdanning](#)
5. Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Tilsynsforskriften) gáibádusaid árvvoštallan Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu- geabbilis prográmma / Vurdering av krav i Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Tilsynsforskriften) Samisk barnehagelærerutdanning - fleksibelt program
6. SOA oahppoprográmmat 2022-2023 álggaheamit / Oppstart av samiske lærerutdanninger 2022-2023
7. Mielddus 7 Notáhta Geabbilis sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Sámi allaskuvlla stivra meannudii čoahtkimis 16.06.2022 oahppoprográmmaid 2023-24 oahppojagi. Dás mearriduvvui earret eará ahte Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu-geabbilis prográmma álggi ovddiduvvo allaskuvlastivrii golggotmánus.

Sámi oahpaheaddjeoahpuid goahti (SOA-goahti) lea árvvoštallan ja čielggadan mo evttohuvvon oahppoprográmma deavdá gustovaš gáibádusaid, earenoamážit gáibádusaid fágabirrása gelbbolašvuhtii ja gullevašvuhtii ásašusas, vrd. Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Tilsynsforskriften) § 2-3. Árvvoštallama mielde deavdá evttohuvvon oahppoprográmma gustovaš gáibádusaid.

Árvvoštallamis lea maid čilgejuvvon duogáš oahpu rievdadeapmái. Mihttun lea ásaht oahpu mii láhčá eanebuidda vejolašvuoda váldit mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu. Geabbilis prográmma galgá buorebut vuhtiiváldit vejolaš studeanttaid dárbbuid ja fáttmastit ohcciid iešguđet guovlluin, agiin, sin geat leat bargguin ja sin geat bohtet njuolga joatkkaskuvllas. Oahppu čađahuvvo oasseáiggi 3.5 jagi badjel. Oahppu lea deaivvadan- ja neahttavuđot ja galgá čađahuvvot geabbilvuodain. Studeanttat sáhttet bargat ja oahpu gazzat oktanaga, orrut ruovttubáikkiin ja boahit Guovdageidnui deaivvademiide. Jus ekonomalaččat lea vejolaš de juohke lohkanbaji lávdaduvvo okta deaivvadeapmi guovlluide gos studeanttat orrot.

Styret for Samisk høgskole behandlet på møte 16.06.2022 studieprogrammer studieåret 2023-24. Det ble blant annet vedtatt at oppstart av Samisk barnehagelærerutdanning - fleksibelt program fremmes for høgskolestyret i oktober.

Institutt for samiske lærerutdanninger har vurdert og avklart hvordan det foreslåtte studieprogrammet oppfyller gjeldende krav, spesielt krav til fagmiljøets kompetanse og tilknytning til institusjonen, jf. Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Tilsynsforskriften) § 2-3. Ifølge vurderingen oppfyller det foreslåtte studieprogrammet gjeldende krav.

I vurderingen er også bakgrunnen for endring av studiet forklart. Målet er å etablere et studieprogram som legger til rette for at flere får muligheten til å gjennomføre barnehagelærerutdanning. Fleksibelt program skal ta hensyn til mulige studenters behov og omfavne søkere fra ulike områder, i ulike aldersgrupper, både de som er i arbeid og de som kommer direkte fra videregående skole. Studiet gjennomføres på deltid over 3.5 år. Studiet er samlings- og nettbasert og skal gjennomføres fleksibelt. Studentene skal ha muligheten til å arbeide og studere samtidig, bo hjemme og komme til Kautokeino på samlinger. Dersom det er økonomisk mulig, vil en samling per semester legges til områder hvor studentene bor.

Miellddus: Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Tilsynsforskriften) gáibádusaid árvvoštallan.

Oahppu: Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeohppu- geabbilis prográmma (ođđa)

Plánejuvvon álgín: 2023 čakča

Dáhton: 13.05.2022. Ođastuvvon 15.9.2022

Deavdán: Inger Ellen Eira Gaup ja Berit Ellen J. Eira

Sámi allaskuvlii lea biddjon mihttlohku oahpaheaddjeohpuide. Sámi allaskuvla galgá buvttadit unnimusat guokte (2) sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeohpu kandidáhta jahkái. Tabealla čájeha sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeohpu ohcciid- ja kandidáhttalogu maŋemus jagiid. Ohppui lea sisaváldin juohke nuppi jagi.

Jahki	Ohcciidlohku	Kandidáhttalohku
2017	26	-
2018		5
2019	33	7
2020		7
2021	26	-

Loguin leat mielde sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeohppu bargosajis kandidáhtat.

Sámi mánáin galggašii sámegeielat mánáidgárdefálaldat miehtá Norgga (olles Sámis), muhto váilot sámegeielat mánáidgárdeoahpaheaddjit. Norgga beale Sámediggeráđđi deattuha ahte váilevašvuohta dagaha heahstedili sámi mánáid fálaldahkii, ja lea servodatovddasvástádus buoridit sámi mánáidgárddiid dili (MOA- fágajoavkku notáhtta 9.12.21). Eanas sámi mánáidgárddit, gos bargit vulget oahpu háhkat, leat hearkkes dilis. Sis ii balljo leat vejolašvuohta luoitit bargiid čuovvut ollesáiggeohpu.

Sámi allaskuvla (SA) lea áidna oahppoásahus mii fállá sámegeielat mánáidgárdeoahpaheaddjeohpu sámi rámmafálaldahkaásahusa vuođu. Sámi oahpaheaddjeohpuid goahti (SOA – goahti) lea geahčadan vejolašvuođa mo MOA- oahpu huksehusa heivehit nu ahte láhčá eanebuidda vejolašvuođa váldit mánáidgárdeoahpaheaddjeohpu. Mánáidgárdeoahpaheaddjeohpu (MOA) fágajoavku lea evttohan geabbilis huksehusa, man SOA –goahti lea čuovvolan. Stivríi ovddiduvvo dahkat mearrádusa ahte mánáidgárdeoahpaheaddjeohppu rievdaduvvo “Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeohppu- geabbilis prográmma (GMOA)”. Joavku lea vásáhusaidis vuođu ođasmáhttán prográmmafálaldat. Prográmmafálaldat lea DOS –stivra meannudan 21.6.22. Ohppui lea ođastuvvon deaivvadanfálaldat.

Geabbilis prográmma galgá buorebut vuhtiiváldit vejolaš studeanttaid dárbbuid ja fáttmastit ohcciid iešguđet guovlluin, agiin, sin geat leat bargguin ja sin geat bohtet njuolga joatkkaskuvllas. Oahppu čadahuvvo oasseáiggis 3.5 jagi badjel. Oahppu lea deaivvadan- ja neahttavuđot ja galgá čadahuvvot geabbilvuođain. Studeanttat sáhttet bargat ja oahpu gazzat oktanaga, orrut ruovttubáikkiin ja boahit Guovdageidnui deaivvadeamiide. Jus ekonomalaččat lea vejolaš de juohke lohkanbaji lávdaduvvo okta deaivvadeapmi guovlluide gos studeanttat orrot. Oktiibuot 6-7 lávdaduvvon deaivvadeami golmma ja bealle jagis. Lávdadeapmái lea dárbu oázžut liigeresurssaid. Jearaldat lea leago siskkáldas rámma plánet lávdadeamiid, vai galgá go ohcat olggobeale doarjaga vejolaš gálduin dahje ovttasbarggaid bokte nugo Sámedikkis. Lávdadeamiid lágduvvo dainna eavttuin ahte lea resurssa.

SOA -goahti lea 24.1.22 gulahallančoahkkimis Sámedikkiin muitalan vejolašvuoda birra. Sámedikke ovddasteaddjit dorjot geabbilis prográmma jurdaga. MOA- fágajoavku árvala ahte Sámediggi lokte ráđđádallanortnega bokte geabbilis oahpu dárbbu nationála dássái ja Sámedikkiid ovttasbargoorgánaide. Dehálaš oassin rekrutteremii leat buorit stipeandaortnegat studeanttaide. Sámediggi berre ásahit buoret stipeandaortnegiid sidjiide geat válljejit sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeohpu. Otne sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeohpu studeanttat gáhččet olggobeallai mánga liigestipeandaortnega sámi oahpuid váras, go mánáidgárdeoahpaheaddjeohppu ii deavdde ortnegiid eavttuid (MOA- fágajoavkku notáhtta 9.12.21). Eará nationála orgánat, gosa lea vejolaš loktet ášši, leat UHR Sámi ja oahppodirektoráhta .

SOA- goahtis lea ovttas MOA- fágajoavkkuin ja oahppohálddahasain leamaš proseassa árvvoštallat goas oahpu bidjat johtui. Guorahallui vejolašvuodta álggahit juo 2023 giđa, vai fálaldat boadášii servodahkii árrat, muhto loahpalaččat lea gávnnavuvvon ahte álgin biddjo 2023 čakčii. Geabbilis oahppoášši gáibida eanet áiggi nugo rekrutteremii, vejolaš lávdadeapmái gávdnat čovdosa, ja loktet nationála dássái ja Sámedikkiiguin gulahallat doarjaga ja buoret stipeandaortnegiid.

GMOA oahpu ráhkkanepmái ráhkaduvvo doaibma- ja áigeplána, mihtuin ahte buot lea sajis 2023 čavčča. SOA- goahti lea árvvoštallan geabbilis prográmma čađaheami vejolažžan resurssaiguin mat allaskuvllas leat dál, muhto vassis ráddjemiin nugo ahte lávdadeapmi fálojuvvo dušše jus lea resursa.

Deavdá go oahppu *Tilsynsforskriften* gáibádusaid?

§ 2-1. Akrediterema eavttut			
(2) Dieđut oahpu birra galget leat riekta, čájehit oahpu sisdoalu, huksehusa, progreseuvna ja lonohallanvejolašvuodaid	Eai	Belohahkii	Leat x
Árvvoštallan¹: - Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeohppu- geabbilis prográmma vuodđuduvvo Sámi mánáidgárdeláhkaásahussii ja dán njuolggadusaide. - Nationála dásis mánáidgárdeoahpaheaddjeohpuid sámi ja dárurámma plánaláhkaásahusain lea ođastanproseassas - MOA- fágajoavkkus leat olbmot leamaš mielde nationála proseassas mii guoská sámi ohppui. - Prográmma plána ođasteapmi vuhtiiváldá ođastemiid mat bohtet ođđa rámma plánaláhkaásahusain. - Ođđa prográmma plána lea dohkkehuvvon Dutkan- ja oahppostivrras 21.06.22. - Ođđa prográmma plána ii váikkut máhttoviidodatplánaide ja hárrjehallanplánii, muhto dáid áigu SOA- goahti ođasmahttit ja ovddidit DOS- stivrii juovlamánu 2022			
§ 2-2. Gáibádusat ohppui			
(1) Oahppanjoksoat čuvvot máhtolašvuoda meroštallama njuolggadusaid ² ja namma lea heivvolaš.	Eai	Belohahkii	Leat x
Árvvoštallan: - Oahppanjoksoat lea sámi rámma plánaláhkaásahusa ja njuolggadusaide vuodđuduvvon - Namma čuovvu sámi rámma plánaláhkaásahusa, prográmma nammii lea lasihuvvon “geabbilis prográmma”.			

¹ [Stuorradiggedieđáhus Medl. St. 7 En verden av muligheter 1.2.2](#): Alle studieprogrammer skal ha internasjonaliseringstiltak, hvor internasjonal studentmobilitet inngår.

² Máhtolašvuoda meroštallama njuolggadusat gávdnojit [teams:s](#).

(2) Oahppu lea fágalaččat áige guovdil ja čielgasit relevánta joatkka oahppamii ja/dahje bargoeallimii	Eai	Belohahkii	Leat x
Árvvoštallan: - Prográmmaplána fágalaš sisdoallu lea sámi rámmaplánaláhkaásahusa ja njuolggadusaid vuodul hábmejuvvon - Oahppu lea relevánta sámi alitoahppu heivehuvvon mánáidgárdeoahpaheddjiide geat ráhkkanit bargat sámi guovlluin, sámi mánáidgárdiin dahje sámi mánáiguin bargat dárogielat/suomagielat/ruotagielat mánáidgárdiin - Oahppu addá vuodu masterohppui ja eará joatkkaoahpuide			
(3) Oahpu bargonoađdi lea 1500-1800 diimmu jahkái ollesáiggeoahpuin	Eai	Belohahkii	Leat x
Árvvoštallan: - Prográmmaplána ii meroštala bargonoađdediimmuid spesifihkka - SA praksis ankke čuovvu kvalitehtabarggu giehtagirjji. Kap. 2 čilge ná: <i>“Sámi allaskuvllas lea okta oahppojahki oktiibuot 40 vahkku, earret beassášluomu (18 vahkku čakčalohkanbajis ja 22 vahkku giđđalohkanbajis). Lea lunddolaš atnit vuodđun ahte ollesáiggestudeanta galgá bargat iežas oahpuin sullii 38-42 diimmu vahkkui olles oahppojaš. Dát mearkkaša ahte studeanta bargá gaskkal 1520-1680 bargodiimmu juohke oahppojaš. Jus rehkenastá ahte ollesáiggestudeanta bargá 40 diimmu vahkkui, de mearkkaša dát ahte son bargá 1600 diimmu juohke oahppojaš. Go jurddaša ahte ovttá oahppojaš leat 60 oahppočuoggá ollesáiggestudeanttain, de mearkkaša dát ahte 1 oahppočuoggá dahká birrasiid 26-27 bargodiimmu ja ahte 10 oahppočuoggá dahká 260-270 bargodiimmu”.</i>			
(4) Sisdoallu, huksehus ja infrastruktuvra lea heivehuvvon oahpu oahppanjoksosiidda	Eai	Belohahkii	Leat x
Árvvoštallan³: - Geabbilis oahpu huksehusa rievdadeapmi ii váikkut dahje rievdat oahpu oahppanjoksosiid - Huksehus dahká ahte oahppu fanahuvvo 6 lohkanbajis 7 lohkanbadjái			
(5) Oahpahan-, oahppan- ja árvvoštallanvuogit leat heivehuvvon oahppanjoksosiidda. Galgá láchčojuvvot nu ahte studeanttas sáhtta leat aktiivvalaš rolla oahppanproseassas.	Eai	Belohahkii	Leat x
Árvvoštallan: - Prográmmaplána kap. 8 čilge oahppanvugiid. Daddjo e.e. : “Studeantaaktiivvalaš bargovuogit <i>Studeantaaktiivvalaš bargovuogit leat guovddášis. Lágiduvvon oahpahus lea doarjjan studeantta oahppamii. Studeanttain vurdojuvvo iešheanalašvuohka ja ahte aktiivvalaččat oassálastet oahppanaktivitehtaide neahtas ja deaivvademiin”.</i>			
(6) Oahpus lea relevánta čanastat dutkamii ja/dahje dáiddalaš ja fágalaš ovdánahttinbargui.	Eai	Belohahkii	Leat x
Árvvoštallan:			

³ Jus oahpus leat dárbbut mat gáibidit resurssaid eará ossodagain, nu mo omd. girjerádjosis ja DGT-ossodagas, de galgá árvvoštallamis boahit ovdan mat dát leat ja mo gulahallan/šiehttan dán ektui lea dahkkon.

- Manemus lohkanbaji dahket studeanttat bachelorbarggu - Prográmmaplána kap. 7 <i>“Bachelorbargu lea profešuvdnii ráhkkanahtti ja galgá válljejuvvot dakkár fáttás mii gullá máhttoviidodagaide dahje čiekŋudeapmái. Bachelorbargu ja dieđateoriija ja metoda vuodđooahppu dahket oktiibuot 15 oahppočuoggá.”</i> - Fágasuorgi sihke jođiha dutkanprošeavttaid ja servet dutkamiidda, mat bohtet studeanttaide buorrin sin oahpahusas - Rekomp bokte sáhttet studeanttat searvat ovdánahttinprošeavttaide ja kvalitehtabargguide maid SOA- goahti dahká ovttas mánáidgárddiiguin - Verddemánáidgárddiid bokte lea vejolaš searvat dutkan- ja ovdánahttinbargguin mat dán fierpmádagas vuolggahuvvot - Studeanttat sáhttet mielde sihke veahkkedutkin ja čuovvut dutkansemináraid ja eará relevánta fágalaš semináraid			
(7) Oahpus leat internašunaliserenortnegat mat leat heivehuvvon oahpu dássái, viidodahkii ja iešvuhtii.	Eai	Belohahkii	Leat x
<i>Árvvoštallan:</i> - Čujuhuvvo bajit čuoggái, diimmá notáhttii (7.12.21) ja prográmmaplánii mas dát lea čilgejuvvon. - Sámi oahpaheaddjeohpuid iešvuohta álggaheami rájes lea miehtásámi vuolggasadi, mas studeanttat earret eará hárhjehallat golmma riikkas - Studeanttaide lea lámhččon vejolašvuohta vuolgit lonohallamiidda Norggas, Suomas, Ruotas ja olgoriikkas, juogo iešheanaláččat dahje ovttasbargošiehtadusaid bokte mat allaskuvllas leat eará oahppoásahusaiguin			
(8) Oahpuin mat addet gráda galget leat ortnegat internacionála studeantalonohallamii. Lonohallama sisdoallu galgá leat fágalaččat relevánta.	Eai	Belohahkii	Leat x
<i>Árvvoštallan:</i> - Prográmmaplánas leat lonohallanvejolašvuodát čilgejuvvon kap. 10: <i>“Studeanta galgá guokte vuosttaš jagi lohkat Sámi allaskuvllas. Goalmmát oahppojagi sáhtta vuolgit eará oahppoásahussii Norggas dahje olgoriikii. Lea vejolaš vuolgit sihke hárhjehallamiidda ja lohkat čiekŋudanovttadaga(id) eará sajis. Sámi allaskuvla ovttasbargá mángggaid ásahusaiguin. Internašunaliseremis oažžu áigeguovdilis dieđuid Sámi allaskuvlla internašunaliserenráđđeaddis”</i>			
(9) Oahpuin main lea hárhjehallan galget leat hárhjehallanšiehtadusat gaskkal oahppoásahusa ja hárhjehallanbáikki.	Eai	Belohahkii	Leat x
<i>Árvvoštallan:</i> - SOA- goađis leat guhkesáigge hárhjehallanšiehtadusat dáiguin mánáidgárddiiguin (jagi 2024 rádjái) Guovdageainnus Beazedievá ja Gártnetluohká mg, Kárášjogas Guolbana mg, Romssas, Guovssahas mg, Deanus Boftsa ja Giellavealgu AS mg, Gárasavvonis Lávvu ovdaskuvllain, Unjárggas Unjárgga oahppogálduin, Leavnnjas Bærtue mg - Daid lassin galgá čállot verddešiehtadus ovttain Gdg mánáidgárddiin jagis 2022, ja maŋnel vel golmma eará mánáidgárddiin eará guovlluin Sámis. Verddemánáidgárdeovttasbargu lea nátionála doaibmabijuid oassi. SOA- goahti lea virgádan 2022 geasi rájes guovtti jahkái prošeaktavirggi dán váste - Hárhjehallanoahpahus áimmahuššo fárrolaga hárhjehallanmánáidgárddiiguin			

- Lassin guhkesáiggešiehtadusaid sáhtta SOA-goahiti muhtun mánáidgárddiiguin dahkat hárhjhallanšiehtadusaid oahppoahkái hávális.
- SA lea hárhjhallanoahpahusa olis badjel 30 jagi ovttasbarggu bokte iešguđet guovllu sámemánáidgárddiiguin čohkken nanu vásáhusa dakkár ovttasbarggus.
- Leat máhttoviidodagat, mánáidgárddiid resurssat ja gelbbolašvuođat, studeanttaid ruovttuguovllut ja eará praktihkalaš áššit mat váikkuhit makkár mánáidgárddiiguin SOA-goahiti ain áiggis áigái dahká oanehisáiggešiehtadusaid.
- Buot hárhjhallanmánáidgárddiiguin sihkarasto gulahallan, láidesteapmi, dárbbalaš bagadallan iešguđet rollain ja doaibmi rámma ovttasbargui.
- SOA- goahiti lea prosedyraid, bálkaskoviid ja hárhjhallanoahpahusa eará rámmaortnegiid dárkkistan 2022 giđa.
- SOA- goahiti bargá ain viidáset ođasmahttit giehtagirjji, hárhjhallanplánaid, árvvoštallanskoviid ja eará dárbbalaš dokumeanttaid

§ 2-3. Gáibádusat fágabirrasii

(1) Ohppui gullevaš fágabirrasa sturrodat galgá heivet studeantalohkui ja oahpu iešvuhit, gelbbolašvuohta galgá leat stabiila áiggi badjel ja oktiibidjan galgá gokčat fágaid ja oahppoovttadagaid mat leat oassin oahpus.	Eai	Belohakkii	Leat x
--	-----	------------	-----------

Árvvoštallan:

- Čujuhuvvo diimmá stivraášši oktavuođas čállon siskkáldas notáhtii (áššenummar 20/00394-6, beaiváduvvon 07.12.2021) “ SOA oahppoprográmmat 2022-2023 álggaheamit”. Dán notáhtas SOA- goahiti vuđolaččat čilge makkár fágaresurssa goađis lea ja mo goahteresurssaid lea vejolaš ávkástallat geabbilit
- Goahiti lea leamaš stabiila dáiguin fágaresurssaiguin
- SOA- goahitái lea ođđa olmmoš pedagogihkkavirgái virgáduvboni MOA oahpu váste. Dála SÁMOS prošeavtta dutkanjođiheaddji lea vuostávdán virggi. Sus lea 1.virgegellbolašvuohta. Son boahitá guovddáš resurssan GMOA oahpahussii ja DoB- doaimmaide
- GMOA- oahpus lea allaskuvlaoahpaheaddji gii guhka lea bargan sihke BMOA oahpuin, MOA oahpuin ja Samos prošeavttas ja lea stuora resursa MOA- oahpus gii sáhtta oahpahit, plánat, koordineret ja jođihit. Virggehas lea guovddášis GMOA viidáset plánenbarggus
- Samos prošeakta loahpahuvvo 2023 giđa. SAMOS prošeavtta jođiheaddji gii álgá pedagogihkkavirgái nanne dutkan- ja oahpanresursa GMOA- ohppui ja SOA- goahitái oppalaččat
- SOA- goađi nuppi pedagogihkkavirgái lea virgáduvbon olmmoš geas lea earenoamášpedagogihkka, ja lea resurssa maiddá MOA- ohppui
- Sámegielvirgái lea virgáduvbon olmmoš gii sáhtta leat resursa GTM ja SMG máhttoviidodagain.
- Matematihkkavirgái álgá ođđa sámegielat olmmoš 2023 čavčča. Virggehas lea resursa GTM máhttoviidodagas
- Eará máhttoviidodagaide nugo jođihan- máhttoviidodagas (JOO), čiekŋudanmáhttoviidodagas pedagogihkka mas árbevirolaš máhttu (PÁČ), BA-barggu- máhttoviidodagas, Servodat, etihkka ja eallinoaidnu- máhttoviidodagas (SOEE), Luondu, dearvvašvuohta ja lihkadeapmi máhttoviidodagas (LDL), dain oahpahit 1.

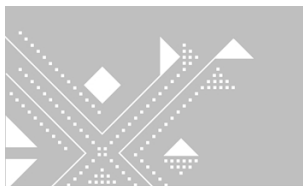
virgegelbbolašolbmot ovtta lektoriiguin geain lea guhkes oahpahanhárjáneapmi MOA-oahpus. - LDL lea máhttoviidodat masá viežžá SOA- goahti resurssa muhtun osiide olggobeale, nugo dearvvašvuođa ja lihkadeami oassái. Dása lávet oažžut 1. virggehasa gii olu jagiid ovdal lea bargan allaskuvllas ja leamaš stuora resursa sámi oahpaheaddjeoahpuid ovdánahttimis ja dovdá dáid surggiid bures - Oktiibuot leat SOA-goađis 13 fásta fágavirggi 100 % doaimmain, ja buohkat sáhttet dárbbu mielde leat resursan GMOA oahpus. - Dáin lea 1. professor, 5 vuosttašamanueansa, 3 geain lea phd oahput ja phd bargguin bargan muhto eai vel geigen sisa (unnimusat guovttis dáin sáhtáše dokumenteret guhkes oahpahanduogáža ja ohcat 1. virgegelbbolašvuođa 1. lektorin), 3 lektora ja 1 allaskuvlaoahpaheaddji. - Goađis leat 2 stipendiáhta, luonddufágas ja álgooahpahusas. - Goađis leat 7 II- virggi, mat oktiibuot dahket 1.4 virggi. Njealjis (4) dáin lea leat professorat, mii dahká 0,8 virggi. - Goađis leat gaskaboddosaš fágavirggiin vel 1 virggehas servodatfágas (lektor) ja 1 mánáidgárdepedagogihkas (allaskuvlaoahpaheaddji). - Dáid lassin lea maiddá GDS goađis fágaresurssat - Sáhtta konkluderet ahte MOA- oahpu fágasuorggis lea alla dássi, guhkes oahpahanduogáš, ja buorre dovdamuš práksisii			
(2) Ohppui gullevaš fágabirrasis galgá leat relevánta oahppofágalaš gelbbolašvuohta.	Eai	Belohakkii	Leat x
<i>Árvvoštallan:</i> - Čujuhuvvo bajit čilgehussii ja SOA- goađi diimmá siskkáldas notáhttii (7.12.21) mas dát dieđut leat čilgejuvvo. - Pedagogihka gelbbolašvuohta lea čađahuvvon oahpaheaddjeoahpu ja eará pedagogalaš oahpu bokte. Dasa lassin lea fágabirrasis guhkes vásáhusa oahpahusain ja bagadallamiin. - <i>Digitála gelbbolašvuohta lea čađahuvvon oahpuid ja kurssaid bokte ja maiddá neahttaoahpuid lágideami bokte.</i> - Covid-19 oktavuodas leat eanas allaskuvllat ja universitehtat Norggas bidjan oahpahusa nehttii, go campusat giddejuvvo. Dát lea buktán oahpaheddjiide nanu máhtu lágideami neahttaoahpuid. Iskkadeami mat leat čađahuvvon dán oktavuodas, čájehit ahte eanas studeanttat leat leamaš duhtavaččat neahttaoahpahusain. Sámi allaskuvlla oahpaheaddjeoahput leat neahttaoahpahusain bargan 2012 rájes, ja lea vásáhus ja máhttu mánnggaládje lágideami neahttaoahpahusa.			
(3) Oahpus galgá čielga fágalaš jođiheapmi, mas lea definerejuvvon ovdasvástádus oahpu kvalitehtasihkkarastimii ja -ovdánahttimii	Eai	Belohakkii	Leat x
<i>Árvvoštallan:</i> - SOA- goađi fágaresurssa adno buorin oahpaheaddjeoahpuid guoski profešuvdnii, oahpahussii, dutkamii ja hálldašeapmái.			

- Sámi oahpaheaddjeprofešuvdnii lea láhččojuvvon biras ja vuodđu áimmahuššat oahpuid jodiheami, kvalitehta ja dáid ovdánahttima. - Goađi golmma prográmmajodiheaddjis (gaskkal 10-20 % jahkedoaimmas guđege), goahtejodiheaddjis ja oahppojodiheaddjis lea guđesge čielga rolla kvalitehtasihkarastimis.			
(4) Unnimusat 50 % oahpu jahkedoaimmain galget leat virggehasat geain lea váldovirgi ásašusas. Dáin galget leat virggehasat geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta guovddáš osiin oahpus.	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: - Oahpahus gokčojuvvo sullii 80% siskkáldas resurssaiguin, namalassii virggehasaiguin geat leat fásta virggiin allaskuvllas. - SOA –goahti lea aitto virgádan pedagogihkkaoahpaheaddji, gii earenoamážit galgá bargat GMOA- oahpus. Sus lea 1. virgegelbbolašvuohta. - Muđui oahpahit 1. virgehasat eanas máhttoviidodagain nugo MSOO, GTM, JOO, BA, SOE, LDL, PÁČ.			
Lassin leat čuovvovaš gáibádusat fágabirrasa gelbbolašvuodadássái:			
a) Bachelorgráda oahppofálaldagas galgá ohppui gullevaš fágabirrasis leat unnimusat 20 % virggehasat geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta.	Eai	Belohakkii	Leat x
b) Mastergráda oahppofálaldagas galgá ohppui gullevaš fágabirrasis leat unnimusat 50 % virggehasat geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta, main unnimusat 10 proseanttas lea professor- dahje doseantagelbbolašvuohta.	Eai	Belohakkii	Leat
c) Doavttergráda oahppofálaldagas galgá ohppui gullevaš fágabirrasis leat virggehasat geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta, main unnimusat 50 proseanttas lea professorgelbbolašvuohta.	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan⁴: - Čujuhuvvon § 2-3 (1) čilgehussii. - Oktiibuot SOA- goađi ja GDS goađi fágabirrasis ja eará oahpahanresurssain lea olugiin 1. virgegelbbolašvuohta - Mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu 1. virgeresursavuodđu lea 20 % siskkobeale			
(5) Oahpu fágabiras galgá doaimmahit dutkama ja/dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu ja fágalaš ovdánahttinbarggu, ja galgá sáhttit čájehit dokumenterejuvvon bohtosiid main lea kvalitehta ja viidodat mii lea dohkálaš oahpu sisdollui ja dássái.	Eai	Belohakkii	Leat x
Árvvoštallan: - SOA- goađis lea Udir ruhtaduvvon Evaluerenprošeakta, mii álggahuvvui 2020 ja bistá 5 jagi. Dása leat čadnon guokte professora ja mánnga vuovttašvirgehasa. - Sámedikkis ruhtaduvvon SÁMOS prošeakta loahpahuvvo 2023 giđa. Dutkanprošeakta Sámi pedagogihka mánáidgárddis vuordimis buktá ođđa dieđu Sámi pedagogihkka birra. - Ovdánahttinbargu jođus mas mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu lea heivehuvvon geabbilis prográmmai.			

⁴ Árvvoštallamis galgá boahitit ovdan geat dahket ohppui gullevaš fágabirrasa ja geaiguin deavdit vuosttašvirge- ja professor- dahje doseantagelbbolašvuohta.

- SOA-goahhti áigu ain aktiivvalaččat ohcat olggobealde ruhtadeami prošeavttaide. Odđa prošeaktavirggehas gii álgá 2022 geasi, lea lasseresurssa gohtái dáiguin bargat - Goahhti lea lágidan čállingurssa fágavirggehasaide 2022-2023 ulbmiliin doarjut dutkama ja almmuhemiid. - Girjeálmmuheapmi mas sámi oahpaheaddjeohpu fágaoahpaheaddjit almmuhit artihkkaliid oahpuid birra ja artihkkaliid mat leat relevántta oahpahussii lea ain vuordimis. Sierra almmuheapmi pedagogihka galgá boahtit - Oppalaččat oahpahus vuodđuduvvá dutkamuššii ja studeanttat hárjehallet geavahit varraseamos dutkojuvvon dieđu iežaset práksisa vuodđun. - Lea ain dárbu dutkamušaide mat guoskkahit sámi oahpaheaddjeohpuid, sámi servvodaga skuvllendárbbuid, dutkamat árrabajásšaddansuorggis/ mánáidgárdesuorggis, dutkamiidda sámi ohppiid álgoohpahusas, nuoraid gaska ja nuorraskuvládásis ja joatkkaskuvllas.			
(6) Fágabiras oahpus mii addá gráda galgá aktiivvalaččat leat mielde nationála ja riikkaidgaskasaš ovttasbargguin ja fierpmádagain mat leat relevánttat ohppui.	Eai	Belohahkii	Leat x
<i>Árvvoštallan:</i> Čujuhuvvon notáhttii (7.12.21) go lea vuđolaččat čilgejuvvon makkár nationála ja riikkaidgaskasaš ovttasbargguin, fierpmádagain ja dutkanprošeavttain goađi fágasuorgi lea mielde Samos- prošeakta Fágaođastusa evalueren			
(7) Oahpuin main lea bákkolaš hárjehallan galgá oahpu fágabirrasis leat relevánta ja áigejuovdilis diehtu hárjehallansuorggis. Ásahus galgá sihkkarastit ahte hárjehallanbagadalliin lea relevánta gelbbolašvuotta ja vásáhus hárjehallansuorggis.	Eai	Belohahkii	Leat
<i>Árvvoštallan:</i> - <i>Árvvoštallan:</i> Čujuhuvvo Samos- prošeaktii GMOA- fágasuorgi lea dutkame sámi pedagogihka mánáidgárddis. Dáinna lágiin nanne iežas dieđu ja máhtu hárjehallansuorggis - Čujuhuvvo § 2-1, 9. čuoggá čilgehussii hárjehallanmánáidgárddiid ja verddemánáidgárddiid birra. - Mángga hárjehallanoahpaheaddjis ja vejolaš hárjehallanoahpaheddjiin lea bagadallanpedagogihkka juogo vuosttaš oassi dahje goappaš oasit. - Lea ain dárbu hukset hárjehallanoahpaheddjiid formálalaš bagadallangelbbolašvuoda unnimusat 30 oč dássái, mearkkaša joatkka sidjiide geain lea juo oassi ovdalaččas ja olles oahpu sidjiide geain váilu. - Goahhti áigu kártet gallásiin hárjehallanoahpaheddjiin lea ja gallásiin váilu bagadallanpedagogihkka ja viidáset plánet mo fállat bagadallanpedagogihka njuovžilis vuogi mielde nu ahte hárjehallanoahpaheaddjit olahit formálalaš gáibádusaid. - Dehálaš lea deattuhit ahte hárjehallanoahpaheddjiin lea muđui nanu reálagelbbolaš duogáš bagadallat studeanttaid go sis lea guhkes bargohárjáneapmi sámi skuvllain, sámegeiela oahpahusas, álgoohpahusas ja sis lea ollu diehtu sámi skuvllaid diliin, dárbbuin, ohppiin ja vejolašvuodain. - SOA- goahhti doallá smávva kurssa bagadallama birra ja hárjehallanoahpaheddjiid rollain juohke čavčča - SOA- goahhti lea muđui doarjjan hárjehallanoahpaheddjiide hárjehallanoahpahusa láidesteamis ja bagadallamis, sihke ráhkkanemiin, galledemiin ja árvvoštallamiin.			

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

Siskkáldas notáhtta

Geas: Carl John-Marcus Kuhmunen
Geasa: Aila Marge Varsi Balto v/ Dutkan- ja oahppohálddahus
Kopijja: Berit Ellen J. Eira
Ášši: 20/00394

Áššennr:	Dáhton:	Áššemeannudeaddji:
20/00394-7	28.09.2021	Carl John-Marcus Kuhmunen

(Originalspråket for teksten er nordsamisk)

Oppstart av samiske lærerdanninger 2022-2023

I sak 33/21 vedtok Samisk høgskoles styre 13.10.21 at følgende studieprogram for studieåret 2022-2023 skal ha oppstart høsten 2022:

- Samisk grunnskolelærerdanninger 1.-7. trinn master (300 stp.)
- Samisk grunnskolelærerdanninger 5.-10. trinn master (300 stp.)
- Forsøksordningen til ferdigstilling av grunnskolelærerdanning (bachelornivå)

Høgskolestyret vedtar årlig neste års studieprogrammer. Styret vurderer kvalitetsdimensjoner i henhold til gjeldende forskrifter før studieprogrammer settes i gang. Vi må vurdere ressursene, fagmiljøets kompetanse, kapasiteten til støttefunksjonene, samt fjorårets rekruttering og resultater av gjennomføringen.

I bevilgningsbrevet 2021 (s. 9) står det at målet med rekrutteringen er:

- At minst åtte nye studenter begynner på grunnskolelærerstudier
- At minst fem uteksamineres som samiske lærere
- At minst 30 uteksamineres som bachelor- og masterkandidater på de samiske studiene

Oppstart av masterprogrammer har vært store og krevende prosesser for Samisk høgskoles lærerdanninger og den prosessen pågår fortsatt. For lærerdanninger styrer de nasjonale forskriftene, de setter faglige og kvalitetsmessige krav til utdanningsinstitusjoner i henhold til innhold, gjennomføring og faglig personale.

Fra og med 2017-2021 har Samisk høgskole gjennomført både den første (bachelornivå) og den andre (masternivå) syklus i utdanningene, og slik sett fått faglige og praktiske erfaringer og informasjon om de nye masterstudiene. Målet har vært at nye studenter starter på masterstudier, men også at lærere bygger videre egne utdanninger til masternivå.

Styret har i sak 3-2018 bedt SOA-goahiti vurdere, i henhold til ressursituasjonen, om det er realistisk å starte med grunnskolelærerdanninger hvert år. Da ble det forklart grundig om hvordan vi kan forene fag og spare på ressursene:

“Fra og med høsten 2019 vil første (1.) syklus 1-7 og 5-10 studier være sammenslått med inntil 75 %. Særskilt opplæring vil da være på 25 %. Særskilt fordypning for 1-7 og 5-10 studier foregår da på praksisnivå. Den andre (2.) syklusen av studiet er 100 % sammenslått med felles kurs, som vitenskapelig teorier og metoder, samt pedagogiske kurs. Særskilt fordypning er nybegynneropplæring på kursene og av de samiske kursene, og i forhold til studentenes egne masterforskning. Arbeidsgruppens vurdering er at oppstart hvert år gir muligheter til begge programmer til å slå sammen grupper og visse deler av undervisningen i de forskjellige fag og tverrfaglige tiltak. En annen viktig moment er i forhold til kontinuitet/videreføring når det gjelder fag, som påvirker både kvaliteten og forskning. Det er mulig å bygge større grupper gjennom sammenslåing og spare faglige ressursbehov. Større studentgrupper oppfyller gunstigere kravene til NOKUT, om et bedre studentmiljø. Mulig sparing av ressurser er også flergangsbruk av forelesningsopptak, men her må vi gjøre en vurdering om hvordan det skal gjennomføres.”

Samt at “arbeidsgruppen vurderer at det tidligst våren 2021 er mulig å vurdere om det er realistisk med oppstart av masterstudier hvert år. Til da har vi fått inn mere erfaringer og bedre grunnlag til å vurdere gjennomføring, sammenslåing og rekruttering av masterstudier.”

SOA-goahhti har fulgt samlesningsprinsippene og kommer med følgende eksempler:

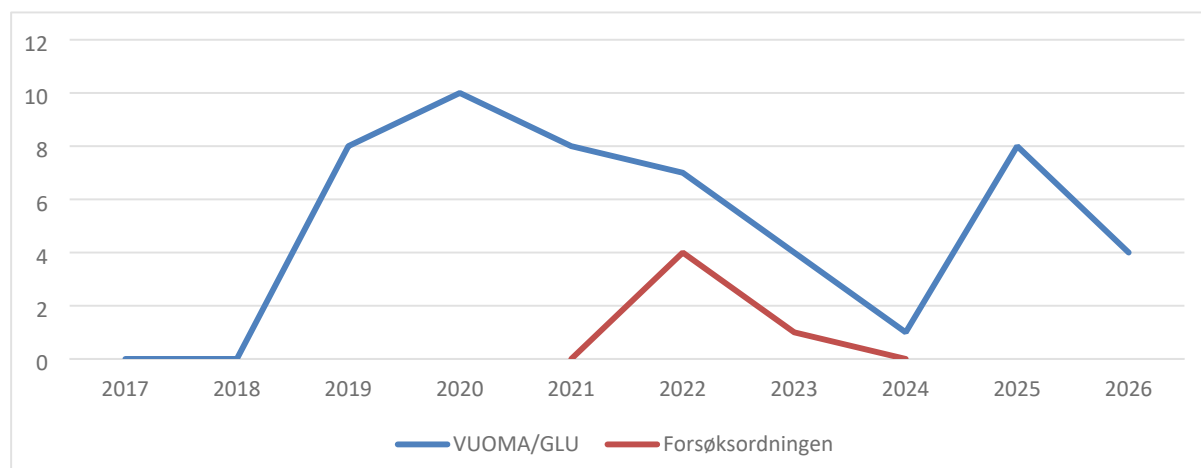
- Norsk/riksmålets første og andre år 1 -7 grupper samleser
- Første årets matematikkgruppe og første årets 5 - 10 gruppe studerer sammen, f.eks. kulturelle temaer
- 1-7 og 5-10 grupper samleser de samiske fagene, de som har begynt det samme studieåret (cirka 80 % samleser)
- 1-7 og 5-10 samleser pedagogikk.
- Særskilte egenskaper og andre elementer i eleveneskunnskap blir tilpasser/differensiert med pensum, oppgaver, praksis og eksamen.
- I undervisningsfag og skolerelevante fag kan første syklusgrupper samlese på 1-7 og 5-10 grupper (bachelornivå)
- I andre syklus (masternivå) samleser studentene vitenskapsteori og pedagogikkfag
- I andre syklus (masternivå) fordypningsfag i begynneropplæringen og samisk didaktikk gjennomfører 1-7 gruppe og 5-10 gruppe adskilt

SOA-goahhti og GDS-goahhti startet vinteren 2020 med vurdering av språkopplærings- og litteraturtematiske emner og om det er mulig å forene studieenheter BASA og MASA og MA. Evalueringsarbeidet har midlertidig stoppet opp. Her er det potensiale med å spare ressurser og mulighet til å få større studentgrupper. Dette arbeidet bør komme i gang igjen.

Rekruttering og gjennomføring av resultater

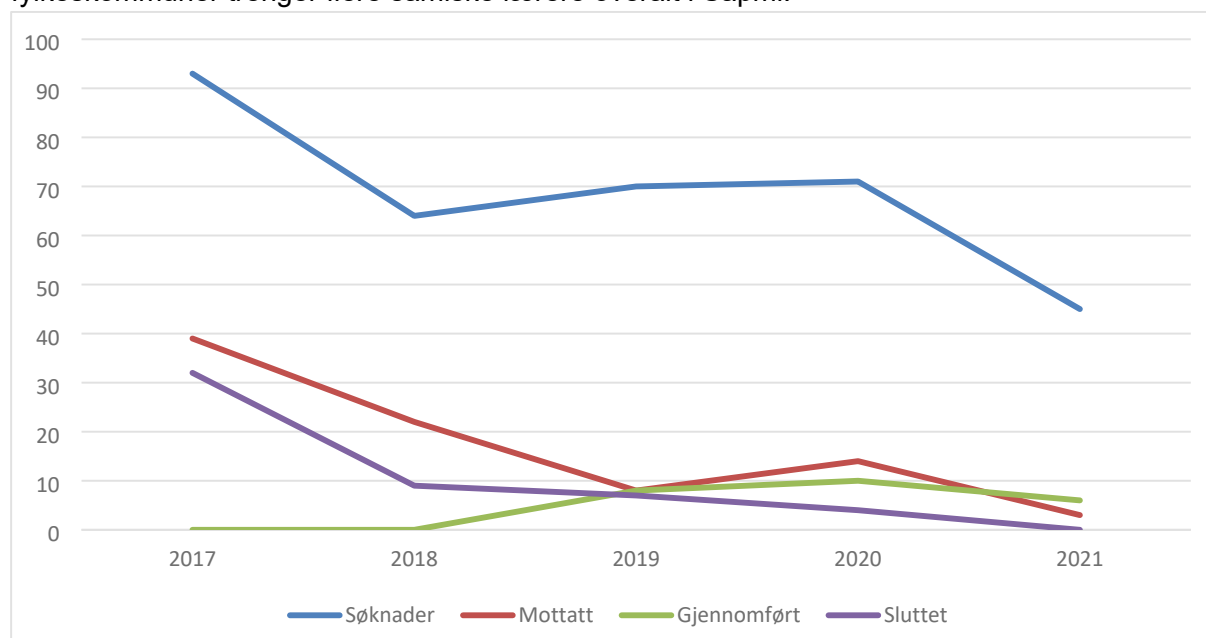
I perioden 2017-2021 er det elleve 1 -7 og tretten 5 -10 studenter som har gjennomført master på samisk lærerrutdanning – **til sammen 24 lærere**. Fremtidige prognoser for en femårs

periode er at 10 lærere for 1 -7 trinn og 16 lærere for 5 -10 trinn gjennomfører utdanningen. Dette betyr at prognosen er at 50 grunnskolelærere har oppnådd mastergrad i perioden 2017 - 2026. Hvis man legger til studenter som har fått studieplass gjennom Forsøksordningen, er det mulig å oppnå opptil 5 kandidater (på bachelornivå), og dermed **maksimum 55 kandidater** som har gjennomført studiene i løpet av ni år i de tre ulike studieprogrammene.

Bilde 1: Viser antall grunnskolelærerstudenter (VUOMA/GLU) og forsøksordningsstudenter som har gjennomført og som muligens kan gjennomføre i perioden 2017 - 2025. På det meste har 55 kandidater gjennomført på ti år.

Opptak til lærerrutdanning i perioden 2017 – 2021 gått ned. På grunn av høye opptakskrav er ikke alle søkere kvalifiserte. Innpassing til opptak er også innskrenket fra og med 2021 for grunnskolelærerrutdanning, i forhold til tidligere praksiser. Samtidig vet vi at kommuner og fylkeskommuner trenger flere samiske lærere overalt i Sápmi.

Bilde 2: Viser årlig søknad, studieplassmottak, gjennomføring og sluttet for VUOMA/GLU, (Y = studenter, X = år) Forsøksordningen er ikke med i denne tabellen

Samisk grunnskolelærerrutdanning 1.-7. trinn master (300 stp.)

1.-7. trinn master studenter (studenter gruppevis)
--

Student grupper	Søknader	Tatt mot studieplass	Gjennomført	Sluttet	Aktive studenter
2017	45	15	7	14	1
2018	38	11	4	4	3
2019	33	4	0	3	1
2020	40	8	0	4	4
2021	21	1	-	-	1

1.-7. trinn master studenter som har gjennomført		
4	4	3
2019	2020	2021

På de to tabellene ser man til sammen 11 studenter som har gjennomført VUOMA/GLU 1-7 master hittil. Nederste tabell viser de 10 aktive studenter som er i ferd med å gjennomføre master i perioden 2022 - 2026. Det er bemerkelsesverdig at det i 2020 var åtte som takket ja til studieplass og det viser at trender kan endre seg.

1.-7. trinn master kandidater gjennomføringsprognoser fremover				
3	1	1	3	2
2022	2023	2024	2025	2026

Samisk grunnskolelærerdanning 5.-10. trinn master (300 stp.)

5.-10. trinn master studenter (studenter gruppevis)					
Student grupper	Søknader	Tatt mo studieplass	Gjennomført	Sluttet	Aktive studenter
2017	53	24	10	18	3
2018	26	11	3	5	4
2019	37	4	0	4	1
2020	31	6	0	0	6
2021	24	2	-	-	2

5.-10. trinn master studenter som har gjennomført		
4	6	3
2019	2020	2021 vår

På de to tabellene ser man til sammen 13 studenter som har gjennomført VUOMA/GLU 5-10 master hittil. Nederste tabell viser de 16 aktive studenter som er i ferd med å gjennomføre master i perioden 2021 - 2026.

Masterkandidatenes 5.-10. trinn prognoser fremover					
2	4	3	0	5	2
2021 høst	2022	2023	2024	2025	2026

Forsøksordning for å kvalifisere lærere var en del av tildelingsbrevene 19.12.19 og 23.11.20, og de var en del av regjeringens tiltak til å innskrenke lærermangelen. Studentene som følger

ordningen og gjennomfører utdanningen får studiebekreftelse for at de har gjennomført fireårig Samisk grunnskolelærerutdanning.

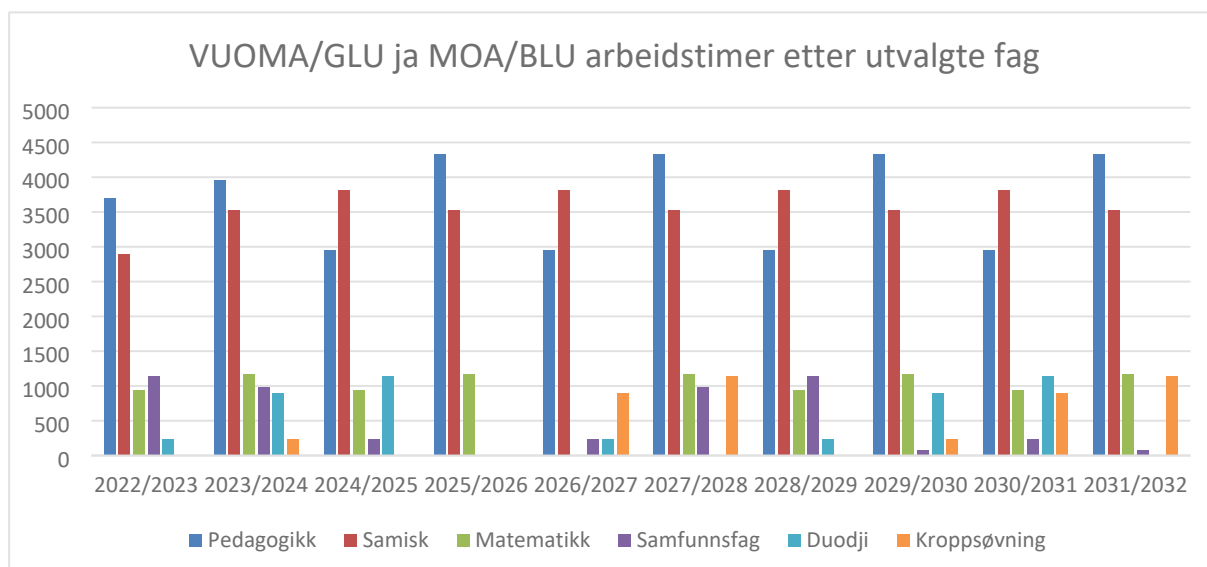
Forsøksordningen er et tidsbegrenset tilbud som har en varighet til 2025. Samisk høgskole har den 04.06.21 fått godkjenning til å starte opp med den utdanningen, og vi har kartlagt 11 studenter som er kvalifiserte til opptak gjennom forsøksordningen. Samisk høgskole gjennomførte første opptak høsten 2021, og har siden da hatt inntak av 5 studenter til denne ordningen. Planen er å gjennomføre minst ett opptak til høsten 2022. Vi vurderer da at Samisk høgskole har dekket behovene til dette studietilbudet og at forsøksordningen avsluttes etter opptak neste høst.

I henhold til forsøksordningen settes det kun en studieenhet i gang, nemlig bachelorarbeid, 15 stp. Ellers følger studentene, som er med i denne ordningen, studieenheter som er i gang på Samisk høgskole eller andre utdanningsinstitusjoner. Etter planen settes bachelorarbeid i gang for studieenheten to eller tre ganger, våren 2022, høsten 2022 og våren 2023.

Gjennomføringsprognose for forsøksordningen			
4	1	-	-
2022	2023	2024	2025

Programmenes ressurser for studieåret 2022-2023

SOA-goahiti fra høsten 2021 20,2 stillinger, og de har fått mulighet til to tilleggsstillinger fra og med 2022, instituttet kan da ansette inntil 22,2 stillinger.

Bilde 3: Trenden til grunnskolelærerutdanningenes (VUOMA/GLU) og barnehagelærerutdanningenes (MOA/BLU) arbeidstimer som er knyttet til utdanningen for ti en tiårsperiode fremover i noen valgte fag. Førsteamanuensis stillingen har cirka 750 arbeidstimer (da er forsknings- og utviklingsarbeid og den administrative tiden trukket i fra). En høgskolelærer har over 1500 timer med opplæringsarbeid. På bildet har vi tatt høyde til det at VUOMA/GLU starter hvert år og MOA/BLU hvert annet år.

I studieåret 2022-2023 er det til sammen 26 fag som skal gjennomføres på VUOMA/GLU 1-7 og 5-10 studieprogrammer. Det er første-, andre- og femteårsstudenter som leser diverse

studieårsfag. I tillegg til det har vi en student på fjerdeåret. Til sammen er det 515 studiepoeng som skal gjennomføres neste studieår og det gjennomføres blant annet gjennom samlesing.

Hvis instituttet klarer å rekruttere til utlyste stillinger - ny fagstilling innen pedagogikk som har skolekompetanse, fast stilling innenfor didaktikk, samt vikariat for to år barnehagelærer-kompetanse, og samtidig beholde de fagansatte i stillingene som er i instituttet, da har vi ressurser- og kompetanse til å gjennomføre VUOMA/GLU 1 -7, VUOMA/GLU 5 - 10 og Forsøksordningen. Det er behov for å styrke den samiskspråklige matematikkområdet og en midlertidig stilling i samfunnsfag, til den faste ansatte igjen tiltrer sin stilling etter lengre tids permisjon. Det kan vi gjennomføre innenfor 22,2 stilling. Det er akkurat de 2 tilleggstillinger som muliggjør fleksibilitet for instituttet å løse dette. Det er redegjort for fagressurser i vedlegget.

Instituttets støttefunksjonskapasitet har hatt utfordringer i flere år på grunn av midlertidige løsninger. Høsten 2021 fikk instituttet en ny praksisrådgiver i fast stilling med hovedansvar for lærerstudentenes praksis og en mindre del av stillingen går til beregning av fagressurser. Allerede nå i høst ser vi at kvalitetssystemgjennomføringen knyttet praksis er forbedret betraktelig. Instituttet får også tilbake sin studieleder fra og med 2022 og det vil styrke lærerrutdanningenes planlegningskapasitet. Til stillingen som partnerskapsskole- og partnerskapsbarnehageprosjektleder var det fem søkere, og sånn sett ser det ut som om at det er mulig for ansettelse til dette arbeidsområdet og slik sett styrke samarbeidet mellom skolene og barnehagene i Sápmi. Stillingen har også en viktig støttefunksjon til arbeidet innenfor kompetanseløft, samt videre- og tilleggstudier. Alt i alt vil instituttets støttefunksjoner styrkes kommende studieår.

SOA-goahiti har fra høsten 2021 endret organiseringen slik at det er tre programledere ved instituttet, en i hvert lærerrutdanningsprogram. Til VUOMA/GLU studiene er det oppnevnt to pedagogiske førsteamanuensis fagansatte og til MOA/BLU studiet er det oppnevnt 1 ph.d. stipendiat. Programledere har særskilte arbeidsinnhold som tilsvarer mellom 15 - 20 % stilling.

I tillegg til disse er andre faglærere satt som klassekoordinatorene som har den daglige kontakten med studentene, og de kommuniserer internt med lærere og tilrettelegger for klassene gjennom diverse tiltak for semesterplanen. Da fagstillinger er oppnevnt til programledere fører det til at opplærings- og forskningsressurser går til administrative oppgaver, men fører samtidig også til at det faglige innenfor ledelsen av programstudier blir styrket. Instituttets omorganisering skal utprøves og evalueres etter ett år.

SOA-goahiti studielederstilling har vært i funksjon siden 2009-10, men på grunn av permisjoner i forhold til stillingen har det ikke vært en ansatt der siden høsten 2021, da den ansatte fikk tilbud om en annen stilling og sluttet før ansettelsesperioden var over. Fra og med januar 2022 er det igjen en 50 % ansatt i undervisningslederstilling, og instituttets omorganisering er også sentral for vurderingen av stillingens viktighet.

I fremtiden er det viktig å finne ut hvordan instituttets helhetlige ressursgrunnlag kan lede instituttet på en best mulig måte. Instituttet har jobbet for at Samisk høgskole skal ta i bruk ressurs- og planverktøyet Plan-TE, som er et databaseløsningsprogram som Samisk høgskole har investert i, men som enda ikke er tatt i bruk. Fordelen med programmet er at ressurser og tiltak organiseres gjennom databaseløsningen og på denne måten blir faglige ressurser og tiltak transparent, standardisert og lett oversiktlig. Saken ble behandlet den 22.11.21 på

ledermøtet ved Samisk høgskole og det ble vedtatt at programmet skal tas i bruk og det skal etableres arbeidsgruppe for dette. Arbeidsgruppa starter opp arbeidet i januar 2022.

Andre merknader

Styret har vedtatt nye Retningslinjer for fagansattes ordinære arbeidstid og overtid i S-sak 21/21, 17.6.2021, som trer i kraft fra og med studieåret 2022-23. Et av målene med de nye retningslinjene er å styrke FOU -ressurser og slik sett tilrettelegge situasjon slik at fagstillinger kan gjennomføre forskning som gir publiseringspoeng (NVI) over tre år: professor/dosent 4 poeng, førsteamanuensis 3 poeng, og førstelektor 2 poeng. Kunnskapsdepartementet har signalisert til Samisk høgskole om at forskningsresultater skal styrkes. Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) setter også krav om at fagmiljøet skal dokumentere resultater, hvor kvaliteten og størrelsen tilsvarer innholdet og nivået på studietilbudet. Kort sagt betyr det at SOA-gohti forskningsvirksomhet og forskningsresultats må styrkes i fremtiden.

For lærerdanninger er det også kompetanseløftstiltak som Rekomp (Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage), Dekomp (Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i grunnskole og videregående skole) og Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Disse tre tiltak krever nært samarbeid med skoler og barnehager, og skal støtte disse til å søke om finansiering til følgende tilskuddsordning (se Tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnsopplæring som trådte i kraft den 26.1.2021). I tillegg til dette er det også tilleggs- og videreutdanninger for lærere. Hittil har det vært vanskelig å frigjøre faglige ressurser til tiltak som for mange skoler og barnehager er viktige.

Det er også behov for utviklingstiltak, f.eks. en evaluering av de tre programstudiene, utvikle nye studieenheter og vurdere barnehagelærerstudiets masterutdanning. Det er tiltak som krever tidsressurser fra de fagansatte.

SOA-gohti må i 2022/2023 jobbe videre med å vurdere grunnlaget for hvordan de skal organisere barnehagelærerdanninger (MOA/BLU) og grunnskolelærerdanninger (VUOMA/GLU) oppstart i fremtiden.

Her er noen muligheter om hvordan oppstart kan endres:

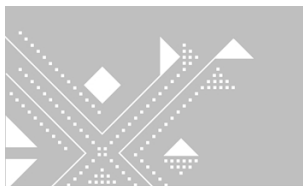
- VUOMA/GLU og MOA/BLU startes opp hvert annet år og i forbindelse med det blir studentgruppene satt sammen der de passer.
- VUOMA/GLU og MOA/BLU har oppstart hvert annet år, slik at det hvert år er minst ett oppstart av program
- VUOMA/GLU blir startet hvert år og MOA/BLU annet hvert annet år

Det er også behov for å utvikle samlesing mellom GLU 1 - 7 og GLU 5 - 10 på hvert klassetrinn. Per i dag eksisterer det ikke samlesing mellom BLU og GLU 1 - 7, hvor det hadde vært mulige potensialer til mere felles opplæring i enkelte temaer.

En annet mulighet er å styrke samarbeidet med lærerdannningene ved Nord universitet og UiT Norges arktiske universitet, slik at lærerdanningsstudenter får mulighet til å ta fag i hvert enkelt fag, f.eks. at studentene ved Samisk høgskole leser engelsk ved UiT Norges arktiske universitet og slik sett for studentene flere valgmuligheter.

Det er også behov for å undersøke fremtidens samfunnsprognoser og samfunnsbehov slik at Samisk høgskole har mulighet til å utskolere nok lærere. Vi vet at utdannede lærere er

ettertraktet i arbeidsmarkedet for skoler og samiske institusjoner. Vi trenger også rekruttere lærere til forskningsarbeid, fagarbeidere eller som administrativt ansatte ved Samisk høgskole. Denne oppgaven kan utføres i forbindelse med evaluering av lærerrutdanningene, eller helst før det. Det store spørsmålet er hvordan Samisk høgskole sammen med Nasjonalt senter for samisk i opplæringa kan oppfylle både departementets mål, forskrifter og samfunn i kompetansebehovene for en lengre tidsperspektiv, spesielt i forhold til skoler og barnehager. SOA-goahhti trenger mere tid for å klargjøre og undersøke dette.

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

Siskkáldas notáhtta

Geas: Carl John-Marcus Kuhmunen
Geasa: Aila Marge Varsi Balto v/ Dutkan- ja oahppohálddahus
Kopijja: Berit Ellen J. Eira
Ášši: 20/00394

Áššennr:	Dáhton:	Áššemeannudeaddji:
20/00394-6	07.12.2021	Carl John-Marcus Kuhmunen

SOA oahppoprográmmat 2022-2023 álggaheamit

Sámi allaskuvlla stivra mearridii 13.10.21 ášši 33/21 ahte oahppojagi 2022-2023 prográmmán biddjojit 2022 čavčča johtui:

- Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 1.-7. ceahki master (300 oč)
- Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 5.-10. ceahki master (300 oč)
- Geahččalanortnet gealbudit oahpaheddjiid (bachelordásis)

Allaskuvlastivra mearrida jahkásaččat makkár oahppoprográmmat galget álggahuvvot boahte oahppojagi. Stivra árvvoštallá kvalitehtadimenšuvnnaid gustovaš láhkaásahusaid hárrái ovdal go oahppoprográmmat biddjojit johtui. Dása gullá árvvoštallat resursadili, fágabirrasa gelbbolašvuoda, doarjjafunkšuvnnaid kapasitehta, ja ovddit jagiid rekruterema ja čađaheami bohtosiid.

Sámi allaskuvlla juolludusreivves 2021 (s. 7) čuožžu rekrutterenmihttun ahte:

- Unnimusat gávccii ođđa studeantta álget vuodđoskuvlaoahpaheaddjeprográmmaide
- Unnimusat vihtta eksaminerejuvvon sámegielat oahpaheaddji
- Unnimusat 30 eksaminerejuvvon sámegielat bachelor- ja masterkandidáhta

Vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahput šadde masteroahppun 2017 čavčča rájes.

Masterprográmmaid álggaheapmi lea leamaš stuora ja gáibidahkes proseassa Sámi allaskuvlla oahpaheaddjeoahpuide ja dát proseassa lea ain jođus. Oahpaheaddjeoahpuin leat nationála láhkaásahusat stivrejeaddji, mat bidjet fágalaš ja kvalitehta eavttuid oahppoásahussii go guoská sisdollui, čađaheapmái ja fágalaš bargovehkii.

Sámi allaskuvla lea áigodagas 2017-2021 čađahan sihke vuosttaš (bachelordássi) ja nuppi (masterdási) syklus oahpahusa, ja nu čohkkegohtán fágalaš ja praktihkalaš vásáhusaid ja dieđuid ođđa masteriin. Mihttun lea leamaš ahte ođđa studeanttat álget masteroahpuide vuodu rájes, muhto maiddá ahte ovddeš oahpaheaddjit huksejit masteriid iežaset ovddeš oahpuid ala.

Stivra lei áššis 3-2018 bivdán SOA-goadi árvvoštallat resursadili dáfus lea go realisttalaš vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohpu álggahit juohke jagi. Dalle čilgejuvvui vuđolaččat mo ovttaštit fágaid ja nu seastit resurssaid:

“Dál 2019 čavčča rájes vuosttaš (1.) syklus 1-7 ja 5-10 oahpahusas lea ovttaštit 75 %. Sierra oahpahus fas 25 %. Sierra čiekŋudeapmi 1-7 ja 5-10 surggiide dáhpuhuvvá lassin hárhallamiid oktavuodas. Nuppi (2.) syklusa oahpahusas lea 100 % ovttaštit oktasaš kurssain nugo dieđalaš teoriijain ja metodain, ja pedagogihkka kurssain. Sierra čiekŋudeapmi lea álgooahpahusa kurssain ja sámegiela kurssain, ja studeantaid iežaset masterdutkanis olis. Bargjoavkku árvvoštallan lea ahte álgan juohke jagi addá vejolašvuodá dán guovtti prográmmain ovttaštit joavkkuid ja oahpahusa dihto osiin iešguđet fágain ja fágaidrasttideaddji doaimmain. Nuppi dehálaš ášši lea kontinuehta/joatka fágaid ektui mas leat váikkusat kvalitehtii ja dutkamii. Ovttaštit bakte lea vejolaš hukset stuorit joavkkuid ja seastit fágalaš resursadárbbu. Stuorát studeantajoavku deavdá buorebut NOKUTa gáibádusa buori studeantabirrasii. Vejolaš resurssaseastin lea maid ahte mángii geavahit bádejuvvon logaldallamiid, muhto dás ferte dáhkkot guorahallan mainna lágiin dán sáhtá dahkat.”

Ja ahte “bargjoavku árvvoštallá ahte áramusat 2021 gida lea vejolaš árvvoštallat leago realisttalaš álggahit masteroahpuid juohke jagi. Dassáži leat čohkken eanet vásáhusaid ja buoret vuodá árvvoštallat masteroahpuid čađaheami, ovttaštitmiid ja rekrutterema.”

SOA-gohti lea čuvvon ovttaštitprinsihpaid ja dás leat muhtin ovdamearkka:

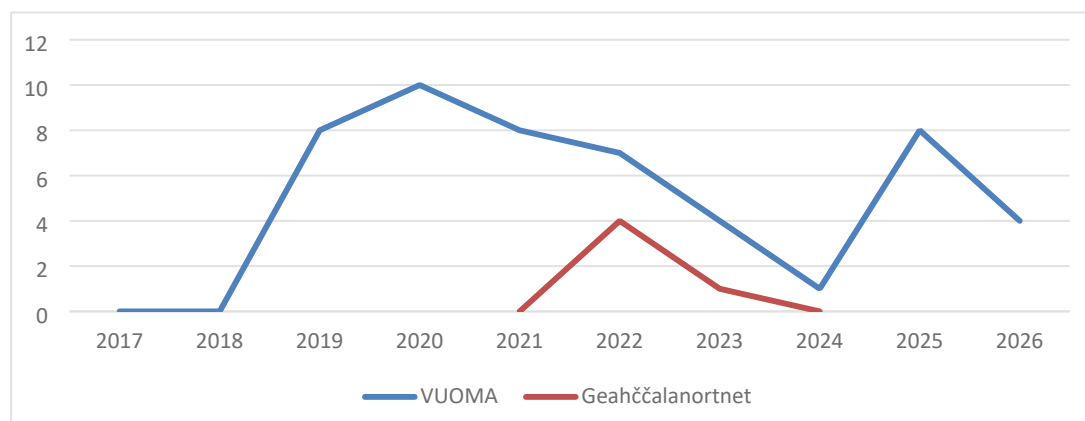
- Dárogieđa/riikagielat vuosttaš ja nuppi jagi 1-7 joavkkut ovttaštit
- Matematihka vuosttašjagi 1-7 jovkui ja vuosttašjagi 5-10 jovkui bidjat muhttiin osiid oktii omd. kultuvrralaš fáttáid
- Sámegielafágain ovttaštit 1-7 ja 5-10 joavkkut geat leat seamma jagi álgán (sullii 80 % ovttaštit)
- Pedagogihkkafága 1-7 ja 5-10 ovttaštit. Sierra luohkkadásiid iešvuodá ja oahppimáhttoáššit leat heivehuvvon/earuhuvvon lohkanmeriin, bargobihtán, hárhallamiin ja eksámeniin
- Oahpahusfágaid ja skuvlarelevántafága sáhttet sihke 1-7 ja 5-10 joavkkut lohkat fárolaga vuosttaš syklus (bachelordásis)
- Nuppi syklusa (masterdási) dieđateoriija ja pedagogihkkafágat ovttaštit
- Nuppi syklusa (masterdási) čiekŋudanfágat álgooahpahus ja sámegiella didaktihkka čađahit 1-7 joavku ja 5-10 joavku sierra

SOA-gohti ja GDS-gohti álggaheigga 2020 dálvvi guorahallat makkár giellaoahppa- ja girjjálašvuodá fáttáid ja oahppoovttadagaid lea vejolaš ovttaštit BASA ja MASA ja VUOMA oahpuin. Guorahallanbargu lea gaskkalduvvan. Dáppe lea potenciála seastit resurssaid ja oázžut stuorit studeantajoavkkuid. Dát bargu berre joatkit.

Rekrutteren ja čađaheami bohtosiid

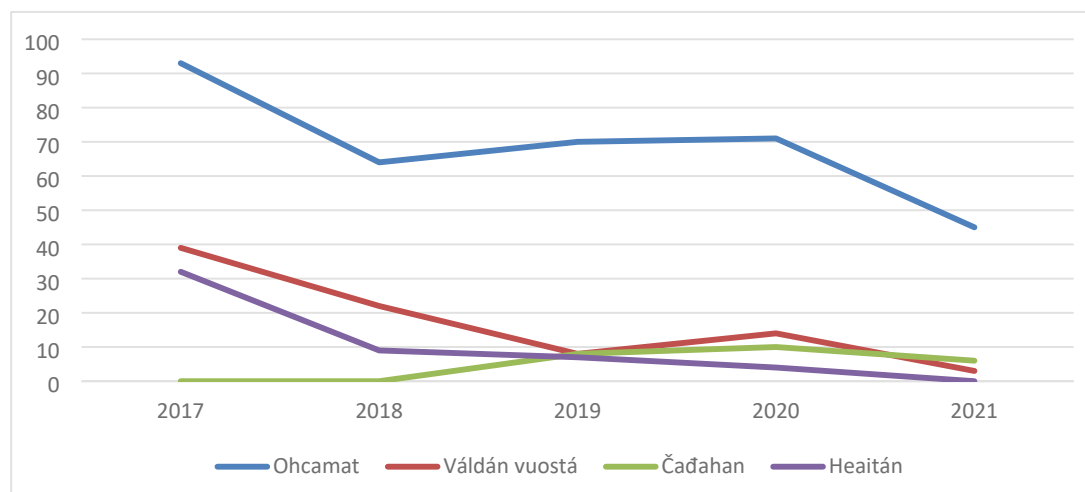
Áigodagas 2017-2021 Sámi oahpaheaddjeohpus leat oktanuppelohká 1-7 ja golbmanuppelohká 5-10 válbmen mastera – **oktiibuot 24 oahpaheaddji**. Boahhteáiggi

prognosat viđa jagi ovddos guvlui leat ahte válbmet 10 oahpaheaddji 1-7 ceahkiide ja vel 16 oahpaheaddji 5-10 ceahkiide. Mearkkaša ahte prognosat leat ahte gitta 50 vuodđoskuvlaoahpaheaddji leat olahán mastergráda 9 jagis, áigodagas 2017-2026. Jus lasiha studeantaid geat leat váldon sisa Geahččalanortnegii, de leat vejolaš gitta 5 kandidáhta (bachelordásis), dasto **eanemusat 55 válmmas kandidáhta** ovcci jagis dán golmma oahpus.

Govva 1: Čájeha galle vuodđoskuvlaoahpaheaddjestudeantta (VUOMA) ja geahččalanortnetstudeantta geat leat ja dáidet geargan áigodagas 2017-2025. Eanemusat 55 válmmas kandidáhta logi jagis.

Leat unnon sihke sisaváldimat oahpaheaddjeohppui áigodagas 2017 – 2021. Buot ohccit eai leat kvalifiserejuvvon go lea alla sisabeassangáibádusat. Sisaváldima heivehepmi lea maid gáržžiduvvon 2021 rájes vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohppui ovdalaš práksisa ektui. Seammás mii diehtit ahte suohkanat ja fylkkasuohkanat dárbbasit eanet sámegeielat oahpaheddjiid miehtá Sámi.

Govva 2: Čájeha studeantalogu treanddaid jagiid mielde (Y = studeanttat, X = jagit)

Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 1.-7. ceahki master (300 oč)

1.-7. ceahkki master studeanttat (studeantajoavkkuid mielde)

Studeanta joavku	Ohcamat	Váldán vuosttá oahpposaji	Čađahan	Heaitán	Aktiiva studeanttat
2017	45	15	7	14	1
2018	38	11	4	4	3
2019	33	4	0	3	1
2020	40	8	0	4	4
2021	21	1	-	-	1

1.-7. ceahkki master kandidáhtat		
4	4	3
2019	2020	2021

Dán guovtti bajit tabeallas čájehuvvo ahte oktiibuot 11 studeanta leat geargan 1-7 master otnáži. Vuolit tabealla čájeha ahte leat 10 aktiiva studeantta geaid mii vuordit válbmet masteriid áigodagas 2022 – 2026. Mearkkašahtti lea ahte 2020 leat gávccis váldán vuostá oahpposaji ja čájeha ahte treanddat sáhttet rievdat.

1.-7. ceahkki master kandidáhtaid válbmenprognosat ovddos guvlui				
3	1	1	3	2
2022	2023	2024	2025	2026

Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 5.-10. ceahki master (300 oč)

5.-10. ceahkki master kandidáhtat (studeantajoavkkuid mielde)					
Studeanta joavku	Ohcamat	Váldán vuosttá oahpposaji	Čađahan	Heaitán	Aktiiva studeanttat
2017	53	24	10	18	3
2018	26	11	3	5	4
2019	37	4	0	4	1
2020	31	6	0	0	6
2021	24	2	-	-	2

5.-10. ceahkki master kandidáhtat válbmenprognosat ovddos guvlui		
4	6	3
2019	2020	2021 giđa

Dán guovtti bajit tabeallas čájehuvvo ahte oktiibuot 13 studeantta leat geargan 5-10 masteriin otnáži. Vuolit tabealla čájeha ahte leat 16 aktiiva studeantta geaid mii vuordit válbmet masteriid áigodagas 2021 – 2026.

5.-10. ceahkki master kandidáhtaid prognosat ovddus guvlui					
2	4	3	0	5	2
2021 čavčča	2022	2023	2024	2025	2026

Geahččalanortnet gealbudit oahpaheddjiid (Forsøksordning for å kvalifisere lærere) lei oassin juolludanreivviin 19.12.19 ja 23.11.20, ja lea oassi ráđđehusa doaibmabijuin unnidit

oahpaheaddjeváilevašvuoda. Studeanttat guđet čuvvot ortnega ja gárvejit oahpuset ožžot oahppoduođaštusa njeallje jagi Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjin. Geahččalanortnet lea áigeráddjejuvvon fáladat mii bistá 2025 rádjai.

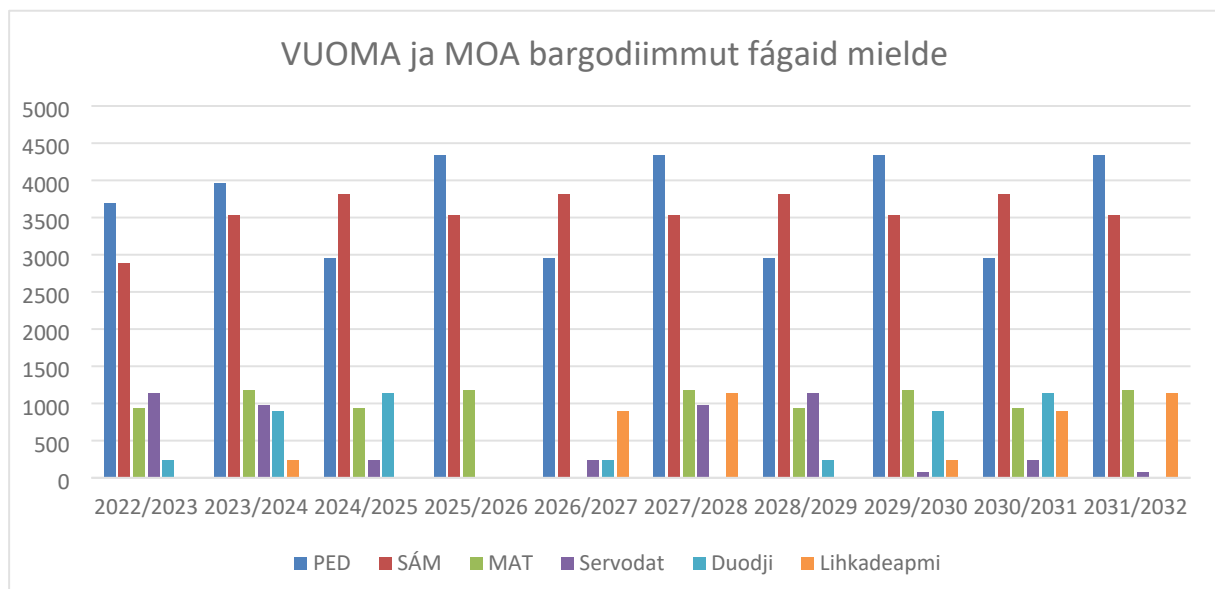
Sámi allaskuvla lea 04.06.21 ožžon departemeanttas dohkkeheami álggahit oahpu, ja mii leat kárten 11 studeanta geat leat kvalifiserejuvvon váldot sisa geahččalanortnegii. Sámi allaskuvla čađahii vuosttaš sisaváldima 2021 čavčča, ja 5 studeanta leat váldon sisa ortnegii. Plána lea čađahit vel sisaváldima unnimusat oktii vel, 2022 čavčča. Dalle mii árvvoštallat ahte Sámi allaskuvla lea gokčan dárbbu dán oahppofálaldahkii ja ahte geahččalanortnet loahpahuvvo manñil boahhte čavčča sisaváldima.

Geahččalanortnega olis biddjo dušše okta oahppoovttadat johtui, namalassii 15 oč bachelorbargu. Muđui čuvvot studeanttat geat leat mielde ortnegis, oahppoovttadagaid mat leat juo jođus Sámi allaskuvllas dahje eará oahppoásahusain. Plána mielde biddjo bachelorbargu oahppoovttadat johtui guktii dahje golbmii, 2022 giđđa, 2022 čavčča ja 2023 čavčča.

Geahččalanortnega válbmenprognosat ovddos guvlui			
4	1	-	-
2022	2023	2024	2025

Prográmmaid resurssat oahppojagi 2022-2023

SOA-goadis leat čavčča 2021 rájes 20,2 virggi, ja leat ožžon vejolašvuoda geavahit guokte liigevirggi 2022 rájes vai goahti sáhtta virgádit 22,2 virggi.

Govva 3: Treanda man olu vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoaipu (VUOMA) ja mánáidgárdeoaipaheaddjeoaipus (MOA) leat bargodiimmut čadnon oahpahussii logi jagi ovddos guvlui muhtun válljejuvvon fágaid mielde. Vuosttašamanueansa virggis leat sullii 750 bargodiimmu (go lea geassán eret dutkan- ja ovdánahttináigi ja vel hálddašanáigi). Allaskuvlaoahpaheaddjis leat ges badjel 1500 bargodiimmu oahpahussii. Dán govvas leat váldán vuodu ahte VUOMA álggahuvvo juohke jagi ja MOA juohke nuppi jagi.

Oahppojagi 2022-2023 leat oktiibuot jođus 26 fága VUOMA 1-7 ja 5-10 oahppoprográmmain. Leat vuosttaš, nuppi, goalmát ja viđát jagi studeanttat geat leat lohcame iešguđet oahppojagi

fágaid. Dasa lassin lea okta studeanta njealját oahppojaigis. Oktiibuot leat 515 oahppočuoggá mat galget boahhte oahppojaigi čađahuvvot ja dahkko earret eará ovttaslohkama bokte.

Jus goahti nagoda rekrutteret almmuhuvvon virggiide - ođđa pedagogihkka fágavirggehasa mas skuvlagelbbolašvuohta, fásta virggi sámegiela didaktihkas ja vel vikariáhta guovtti jahkái mánáidgárdegelbbolašvuođain, ja seammás doalahit fágavirggehasaid geat leat goađis, de lea resursa- ja gelbbolašvuođu čađahit VUOMA 1-7, VUOMA 5-10 ja Geahččalanortnet prográmmaid. Lea dárbu nannet sámegielat matematihkka suorggi ja vel gaskaboddosaš virgi servodatfágas dassá go fásta virggehas máhccá guhkit áiggi permišuvnnas. Dán sáhttit dahkat 22,2 virggi siskkobealde. Juste dán 2 liigevirggi dahká vejolažžan goahtái geabbileappot čoavdit áššiid go ovdal. Fágaresurssat leat lagabui čilgejuvvon mildosiin.

Goađi doarjjafunkšuvnnaid kapasitehta lea leamaš rašši mánggaid jagiid gaskaboddosaš čovdosiiguin. Čakčat 2021 oaččui goahti ođđa hárjehallanráđdeaddi geas váldobargun lea hárjehallamiid doaimmahit ja unnit oasáš barggus lea fágaresursarehkenastin. Dán čavčča juo leat hárjehallamiid kvalitehtavuogádaga doaimmaheapmi sakka buorrranan. Goahti oažžu maid oahppojođiheaddji ruovttoluotta 2022 rájes mii nanne oahpaheaddjeoahpuid plánenkapasitehta. Verddeskuvla- ja verddemánáidgárddi prošeaktajođiheaddjevirgái leat vihtta ohcci nu ahte orrot vejolašvuohta virgádit olbmo dán doibmii ja dainna lágiin nannet ovttasbarggu skuvllaiguin ja mánáidgárddiiguin Sámis. Dán virggis lea maid dehálaš doarjjafunkšuvdna gelbbolašvuođaloktendoaimmaide, ja joatkka- ja lassioahpuide. Oktiibuot nanosnuvvot goađi doarjjafunkšuvnnat dán oahppojaigi.

SOA-goahti lea 2021 čavčča rájes rievddadan organiserema nu ahte dál goađis leat golbma prográmmajođiheaddji, okta guđege oahpaheaddjeoahppoprográmmas. VUOMA oahpuide leat guokte vuosttašamanueansa pedagogihkka fágabargi nammaduvvon ja MOA ohppui fas 1 PhD stipendiáhtta.. Prográmmajođiheddjiin lea sierra bargosisdoallu mii vástida gaskkal 15-20 % doaimma.

Dáidda lassin leat eará fágaoahpaheaddjit biddjon luohkkákoordináhtorin geain lea beaivválaš oktavuoha studeanttaiguin, ja sii gulahallet luohkáid siskkáldas oahpaheddjiiguin ja gohkkejit luohkáid iešguđet lohkanbadjeplánaid doaimmaid. Go fágavirggehasat leat nammaduvvon prográmmajođiheaddjin dát dieđus dagaha ahte oahpahusa ja dutkama resurssat adnojit hálddašeapmái, muhto seammás prográmmaoahpuid fágalaš jođiheapmi nannejuvvo. Goađi ođđa organiseren galgá geahččaluvvot ja evaluerejuvvot go lea doaibman vuossu unnimusat jagi.

SOA-goađi oahppojođiheaddji lea virgi mii lea leamaš doaimmas 2009-10 rájes, muhto permišuvnnaid olis dán virggis ii leat leamaš olmmoš 2021 čavčča, go biddjon sadjásaš oaččui eará barggu ja heittii ovdal go áigodat nogai. Ođđajagimánu 2022 rájes lea oahppojođiheaddjevirggis fas olmmoš 50 %, ja goađi ođđa organiserema evaluerema guovddášis lea maddái dán virggi saji guorahallan dehálaš. Ovddas guvlui lea dehálaš gávnnaht mo goađi ollislaš resursavuoduin njuovžilepmosiid sáhtá goađi doaimmaid jođihit.

Goahti lea bargan dan ovdii ahte Sámi allaskuvla galgá váldit atnui resursa- ja plánenreaiddu Plan-TE mii lea diehtovuoddočoavddus vuodut (database) prográmma maid Sámi allaskuvla lea oastán, muhto ii leat vuossu álgan geavahit. Prográmma ovdamunni lea ahte resurssat ja doaimmat organiserjuvvojit diehtovuoddočovdosa bokte ja dainna lágiin šaddá transpareanta, standardiserejuvvon ja addá buori bajilgova fágalaš resurssain ja doaimmain. Ášši lea badjin Sámi allaskuvlla jođihančoahkkimis 22.11.21 ja mearriduvvo váldit atnui prográmma ja ahte galgá ásaheavvot bargjoavkku dán váste. Bargjoavku álgá doaimmas ođđajagemánu 2022.

Eará mearkkašumit

Stivra lea dohkkehan ođđa Njuolggadusat fágabargiid dábálaš bargoáiggi ja badjeláiggi birra S-áššis 21/21, 17.6.2021 mat doaibmagohtet oahppo jagi 2022-23 rájes. Ođđa njuolggadusaid ulbmil lea nannet DOB-resurssa ja dáinna lágiin láchit dili ahte fágavirggehasat galget čađahit dutkama mii addá almmuhančuoggáid (NVI) golmma jagi badjel: professora/doseanta 4 čuoggá, vuosttašamanueansa 3 čuoggá, ja vuosttašlektora 2 čuoggá. Máhttodepartemeanta lea signaliseren Sámi allaskuvlii ahte dutkanbohtosat galget nannejuvvot. Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) bidjet maid gáibádusa ahte fágabiras galgá dokumenteret bohtosiid mas kvalitehta ja sturrodat mii lea doarvái oahppofálaldaga sisdoalu ja dási ektui. Oanehaččat daddjon fertejit SOA-goađi dutkandoaimmat ja dutkanbohtosat nannejuvvot boahtteáiggi.

Oahpaheaddjeohpuide leat maid gelbbolašvuodalohtendoaimmat nugo Rekomp (Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage), Dekomp (Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i grunnskole og videregående skole) ja Erenoamášpedagogihkka ja fáttmasteaddji oahpahusa gelbbolašvuodalohten (Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis). Dát golbma doaimma gáibidit lagas ovtasbarggu skuvllaiguin ja mánáidgárdiiguin, ja galgá doarjut sin ohcat ruhtadeami dán ruhtadoarjjaortnegii (gč. *Tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnsopplæring* mii fámudivai 26.1.2021). Lassin lea maid lasse- ja joatkkaoahput oahpaheddjiide. Dán rádjái leat leamaš váttis luvvet fágalaš resurssaid dákkár doaimmaide mat leat dehálaččat mánja skuvllaide ja mánáidgárdiide.

Leat maid dárbu ovdánahttindoaimmaide omd. evalueret golbma prográmmaoahpu, ovdánahttit ođđa oahppoovttadagaid ja árvvoštallat masteroahpu mánáidgárdeohpaheaddjeohpus. Leat doaimmat mat gáibidit fágabargiid áigeresurssaid.

SOA-goahti ferte viidáseappot 2022/2023 árvvoštallat vuodu movt galget organiseret mánáidgárdeohpaheaddjeohpuid (MOA) ja vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohpuid (VUOMA) álggahemiid ovddos guvlui.

Dás leat moadde vejolašvuoda movt sáhtta rievdadit álggahemiid:

- VUOMA ja MOA álggahit ovtas juohke nuppi jagi ja dán oktavuodas bidjat oktii studeantajoavkkuid dalle go lea lunddolaš
- VUOMA álggahit juohke nuppi jagi ja MOA dán seamma, nu ahte juohke jagi lea unnimus okta prográmma álggi
- VUOMA álggaha juohke jagi ja MOA juohke nuppi jagi

Lea dárbu maid ovdánahttit ovtaslohkama gaskal VUOMA 1-7 ja VUOMA 5-10 guđege luohkkadásis. Odne ii leat ovtaslohkan gaskal MOA ja VUOMA 1-7, mas livččii potenciála eanet oktasaš oahpahussii muhtun fáttain.

Eará vejolašvuodta lea nannet ovtasbarggu Nuortta universitietain ja UiT oahpaheaddjeohpuid birra nu ahte oahpaheaddjeohppostudeanttat sáhttet váldit fága guđege oahpus, omd. ahte Sámi allaskuvlla studeanttat lohket engelasgiela UiTas ja dáinna lágiin viiddidit studeanttaide válljenvejolašvuodaid.

Leat dárbu joatkit proseassain mas sáhtta árvvoštallat buoremus čovdosa ja goađi fágaoibmot galget searvat vai oažžut buoremus vuoddu mearrádussii.

Lea maid dárbu iskat servodatprognosaid ja servodatdárbbuid ovddos guvlui vai Sámi allaskuvla válbmet doarvái olu oahpaheddjiid. Diehtit ahte válmmas oahpaheaddjit leat bivnnuhat bargomárkanis skuvllain ja sámii ásaheapmi. Muhtin oasi dárbbasit rekrutteret dutkin, fágabargi dahje hálddahusbargi Sámi allaskuvlii. Dán barggu sáhtta dahkat oahpaheaddjeoahpuid evaluerema oktavuodas, dahje áinnas ovdal. Jearaldat leat movt Sámi allaskuvla oktan Sámi lohanguovddážiin sáhttit ollašuhttit sihke departemeantta mihtuid, láhkaásahusaid ja servodaga guhkit áiggi gelbbolašvuodadárbbuid erenoamážit skuvllaid ja mánáidgárddiid ektui. Dasa dárbbasa SOA-goahti eanet áiggi čielggadit ja iskat.

MIELDDUS 1 Oahppohálddahusa skovi bokte 6.12.21

Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 1.-7. ceahki master (300 oč)

§ 2-1. Akrediterema eavttut			
(2) Dieđut oahpu birra galget leat riekta, čájehit oahpu sisdoalu, huksehusa, progreshuvnna ja lonohallanvejolašvuodaid	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan:			
- Dohkkehuvvon NOKUT:as - Dieđut oahpu birra leat riekta, čájeha oahpu sisdoalu, čielga huksehus, progreshuvnna ja internationála lonohallanvejolašvuodaid			
§ 2-2. Gáibádusat ohppui			
(1) Oahppanjoksosat čuvvot máhtolašvuoda meroštallama njuolggadusaid ja namma lea heivvolaš	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan:			
- Dohkkehuvvon NOKUT:as - Oahppanjoksosat čuvvot meroštallama - Oahpu, oahppoprográmma ja oahppoplánat lea heivvolaččat ja relevanttat - Goahti lea 2020-2021 ođasmahtán oahppoplánaid pedagogihkas ja lea ođasmahttime oahppoplánaid sámegielas			
(2) Oahppu lea fágalaččat áigeguovdil ja čielgasit relevánta joatkka oahppamii ja/dahje bargoeallimii	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan:			
- Dohkkehuvvon NOKUT:as - Oahpaheaddjeoahppu lea áigeguovdil ja relevánta servodahkii - Oahpaheaddjeoahppu addá vejolašvuoda joatkkaohppamii - Oahpaheaddjeoahppu addá sihkkaris vejolašvuoda bargoeallimii			
(3) Oahpu bargonoađđi lea 1500-1800 diimmu jahkái ollesáiggeoahpuin	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan:			

Oahppu bargonoaddi lea 1500-1800 diimmu jahkái			
(4) Sisdoallu, huksehus ja infrastruktuvra lea heivehuvvon oahpu oahppanjoksosiidda	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Lei eaktun NOKUT akkrediterema dohkkeheamis ja sin bealis lea árvvoštallojuvvon ahte lea devdojuvvon			
(5) Oahpahan-, oahppan- ja árvvoštallanvuogit leat heivehuvvon oahppanjoksosiidda. Galgá láhččojuvvot nu ahte studeanttas sáhtta leat aktiivvalaš rolla oahppanproseassas	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Lei eaktun NOKUT akkrediterema dohkkeheamis ja sin bealis lea árvvoštallojuvvon ahte lea devdojuvvon.			
(6) Oahpus lea relevánta čanastat dutkamii ja/dahje dáiddalaš ja fágalaš ovdánahttinbargui	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: - Evaluerenprošeakta, maid Udir ruhtada, leat álggahan 2020 ja bistá vihtta jagi mas lea sihke skuvlaovdánahttindoaimmat ja dutkan. Prošeakta lea vuodđuduvvon lagasovddasbarggu oahpaheaddjiiguin ja skuvllaiguin. Dán prošeavttas skuvllagalledeamit leat guovddas, ja oahpaheaddjeoahppu fágaoahpaheaddjit čadahit dutkama ja almmuhit dutkama gálledeami vuodul. - Goahti lea bargame lasihit bargiid DOB-áiggiid 2022 ulbmilin vuoruhit dáid bargguid, ja goahti aktiivvalaččat ohcame ruhtadeami olggobealde ruhtaduvvon prošeavttaide. Goahti lea proseassas lágidi čállingurssa fágavirggesaide 2022-2023 ulbmiliin doarjut dutkama ja almmuhemiid. - Evaluerenprošeakta, mii lea ruhtaduvvon Udiras, álggahuvvui 2020 ja bistá 5 jagi mas lea sihke skuvlaovdánahttindoaimmat ja dutkan. Prošeakta lea vuodđuduvvon lagasovddasbarggu oahpaheaddjiiguin ja skuvllaiguin. Dán prošeavttas skuvllagalledeamit leat guovddas, ja oahpaheaddjeoahppu fágaoahpaheaddjit čadahit dutkama ja almmuhit dutkama gálledeami vuodul. Ylva Jannok Nutti jodiha dán prošeavtta. - UArctic Thematic network: Verdde, Circumpolar Indigenous teacher training and language training education. Verdde TN project for Virtual Exchange Activities mas ovtasbargu golmmain universitetain: Ilisimatusarfik/University of Greenland - Institute of Learning, University of Alaska Fairbanks, Center for Cross-Cultural Studies ja Memorial University - Newfoundland and Labrador's University, Faculty of Education. Dát fierpmádat jodihuvvo Sámi allaskuvllas, jodiheaddji lea Elisabeth Utsi Gaup.			

- UArctic Thematic Network: Teacher education for social justice and diversity Sámi allaskuvlla miellahtut fierpmádagas leat Ylva Jannok Nutti ja Rauna Rahko-Ravanti, geat servet čohkkemiidda. Soai leaba leamaš mielde konfereanssa lágidemiin, čállán sihke artihkkaliid ja girjekapítálaid, ja leat leamaš mielde dutkanprošeavttaid ohcamušain dán fierpmádaga bokte. Dutkanprošeavttat leat:
 - Distance Teaching and Learning in the Arctic Communities (DistARCTIC) prošeaktii lea SA fágabargit searvan
 - Indigenous Pedagogy in Teacher Education (IPED) prošeaktii leat goađi fágabargit searvan. Prošeavttas identifiseret sámii ja eamitálbmot dutkandárbbuid davvi oahpaheaddjeohpuin. Girjeálmmuheapmi boahtá
- Oahpaheaddjeoahppu fágaoahpaheaddjit álmмуhit artihkkaliid oahpuid birra ja artihkkalat mat leat relevánta oahpahussii, ja sierra almmuheapmi pedagogihka birra lea plánejuvvon.
- Oahpahus vuodđuduvvá dutkamuššii ja studeanttat hárjehallet ja hárjánit geavahit varraseamos dutkojuvvon dieđu iežaset práksisa vuodđun. Dattege mis váilu dutkamuš mii guoskkaha namalassii iežamet oahpaheaddjeoahppu, studeanttaid jurddašeami, ovdáneami ja progresuvnna, sámii servvodaga skuvllendárbbuid ja sámii skuvla ovdánahtindárbbuid. Dáid beliid dutkama váras lea dehálaš sihkarastit dan ahte fágabirrasis lea doarvái dutkanáigi.
- World Indigenous Nations Higher Education Consortium (WINHEC).

<i>(7) Oahpus leat internašunaliserenortnegat mat leat heivehuvvon oahpu dássái, viidodahkii ja iešvuhtii</i>	<i>Eai</i>	<i>Belohahkii</i>	<i>Leat</i>
---	------------	-------------------	-------------

Árvvoštallan:

- Oahpaheaddjeoahpus leat hárjehallamat biddjon golmma riikii ja árvvoštallá studeantamobilitetadoaimma
- Oahpaheaddjeoahpus leat studeanttat Suomas ja Ruotas – árvvoštallo Sámi allaskuvllas internašionaliserenbarggus

<i>(8) Oahpuin mat addet gráda galget leat ortnegat internasionála studeantalonohallamii. Lonohallama sisdoallu galgá leat fágalaččat relevánta</i>	<i>Eai</i>	<i>Belohahkii</i>	<i>Leat</i>
---	------------	-------------------	-------------

Árvvoštallan:

- Sámi allaskuvllas lea ovtasbargoguoibmi prošeavttas Charles University ovtas, Language Plurality: Nordic and Sámi Languages at the Faculty of Humanities - Staff and Student Mobility, maid EØS ruhtada, mas lea sihke studeantta- ja bargiidlonohallan. Prošeavtta leat álggahan 2020 ja bistá borgemánu 2022 rádjái
- Oahpaheaddjeoahpus lea studeantamobilitetadoaimmat go 2021 lea UArctic oktavuodas lea álggahuvvon Pan-Arctic Connections in Indigenous Education - Verdde TN project for Virtual Exchange Activities mas ovtasbargu golmmain universitetain: Ilisimatusarfik/University of Greenland - Institute of Learning, University of Alaska Fairbanks, Center for Cross-Cultural Studies ja Memorial

University – Newfoundland and Labrador’s University, Faculty of Education			
Doaimmat leat relevánttat go lokte vejolašvuođa studeanttaide čadahiit studeantalonohallamiidda eará eamiálbmot guovllus ja institušuvnnas, mii lea erenoamáš relevánta min studeanttaide ja sámi servvodahkii.			
(9) Oahpuin main lea hárjehallan galget leat hárjehallanšiehtadusat gaskkal oahppoásahusa ja hárjehallanbáikki	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Goahti lea Verddeskuvlla ja verddemánáidgárdeprošeavtta oktavuodas ráhkadan vuoduid ođđa šiehtadusaide boahhtevaš verddeovttasbargguid váste, main máhttojuogadeapmi, hárjehallanoahpahus, dutkan ja ovdánahttin ja kvalitehtalokten lea guovddášis. Lea maid ráhkaduvvon áigumuššiehtadusvuoddu daid suohkaniid váste maiguin goahti áigu verddestallat. Šiehtadusat dohkkehuvvot čakčat 2021 DOS mearrádusa bokte. Mihttu lea ahte verddešiehtadusat vuolláičállojuvvojit suohkaniiguin 2022 ja dan mannel álgá verddeovttasbarggu. Verddeovttasbargui gullá maid SA siskkáldas infrastruktuvrra nannen ja čielggadeapmi. Goađi hárjehallanšiehtadusvuoduid skuvllaid ja mánáidgárddiid váste leat maid dohkkehuvvon DOS čakčat 2021. Hárjehallanšiehtadusat leat skuvllaide ja mánáidgárddiide geat galget váldit vuostá studeanttaid hárjehallamiidda. Goahti, skuvllat ja mánáidgárddit leat vuolláičállán dákkár šiehtadusaid čakčat 2021.			
§ 2-3. Gáibádusat fágabirrasii			
(1) Ohppui gullevaš fágabirrasa sturrodan galgá heivet studeantalohekui ja oahpu iešvuhtii, gelbbolašvuohta galgá leat stabiila áiggi badjel ja oktiibidjan galgá gokčat fágaid ja oahppoovttadagaid mat leat oassin oahpus	Eai	Belohahkii	Leat 2022
Árvvoštallan: Pedagogihkkafága fágabiras: Nana fágabiras mas njeallje vuosttašvirggehas gelbbolašvuohta, mas okta lea gaskaboddosaččat olleš áigi dutki SÁMOS dutkanprošeavtta oktavuodas. Seammás leat dehálaš addit doarjaga vuosttašvirggehasaide vai láhčit dili professordási virgeloktemii. Goađis leat áigeresurssat mat mannet olggobealde ruhtaduvvon dutkan- ja oahppoprošeavttaide. Dat prošeavttat leat doarjjun dutkanvuodđuduvvan oahpahussii ja leat veahkkinn gokčan servvodaga dárbbuid. Virggehasat galget oahpahit sihke sámi mánáidgárdeohapus mas lea pedagogihkka buot máhttoviidodagain, vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohapus mas lea pedagogihkka juohke jagi, álgoohpahus ja diedateorija nuppi syklusas. Sii leat maid oassin gelbbolašvuodáloktendoaimmain skuvllaid ja mánáidgárddiid varas nugo DeKomp/ReKomp doaimmain. Lassin vuosttašvirggehasain vurdojuvvot sihke dutkandoaimmat ja dutkanbohtosat. Lea čielggas ahte SOA goađis ferte nannet pedagogihka fágabirrasa ovttain dahje guvttiin virggiin. Lea okta fásta pedagogihkka virgi mii lea proseassas juovlamánu 2021.			

- **Sámegiela ja sámi girjjálašvuođa fágabiras:** Goahtái máhccá virggehas sámegiela didaktihkas giđđat 2022 go PhD-stipendiáhta áigodat lea nohkkan. Lea maid ođđa fásta virggehas sámi girjjálašvuođas gii lea váldán vuostá virggi skábmamánu 2021 ja mearkkaša ahte goađis dál lea buorre gelbbolašvuohta sihke girjjálašvuođas, juoigamis ja musihkas. Goađis lea maid fásta virggehas sámegiela didaktihkas mannan sámegiela PhD-stipendiáhtan njealji jahkái. Dán dihte lea almmuhuvvon ođđa fásta sámegiela didaktihka virggi 2021. Áigumuš leat ahte goađis leat golbma fásta sámegielvirggehasa sajis geasset 2022, ja unnimus guovttis dain lea vuosttašvirggehasgelbbolašvuođa 2022 mielde. Lea maid ásahuvvon Gielaid fágaforum mii lea resursan fágalaččat oahpahussii ja dutkamii. Lea dehálaš joatkit doaimmain sihkkarastit kontinuehtta ja hukset stabilitehta buot sámegiela oahpahusain ja dutkamušain. Dan dihte lea bargame nannet ja hukset sámegiela fágabirrasa mii suorgása mánáidgárdái ja skuvlii go oaidnit dán dehálažžan ja relevántan ii dušše NOKUT ektui, muhto maid kvalitehtaperspektiivvas ja maiddá servodat relevántan.
- **Matematihkka fágabiras:** Leat 1,2 fágavirggehasa čadnon matematihkkii. Okta virggehasas lea vuosttašamanueansa gelbbolašvuohta ja nuppis professorgelbbolašvuohta. Goahti lea čatnan liigeressurssiid matematihkkii ja oaidná maid dárbu nannet sámegielat matematihka gelbbolašvuođa ovddos guvlui ja árvoštallo almmuhit ođđa virggi.
- **Dárogiela ja riikagielaid fágabiras:** Lea 1 fágavirggehas mas professorgelbbolašvuohta. Dasa lassin leat 2 guvttešvirggit suomagielas mas nubbi lea vuosttašgelbbolašvuohta ja nubbi professor. Ruotagielas lea okta guvttešvirgi mas professorgelbbolašvuohta. Dárogiela fágavirggehas dáidá ealáhahkii 2023 rájes ja lea dárbu oažžut sadjái ođđa gelbbolašvuođa.
- **Luonddufága fágabiras:** Goađis lea PhD stipendiáhta luonddufágas gii geargá guovtti jagi geahčen ja son lea bargan geatnegahtton bargguid oahpu oktavuodas. Lea dárbu fásta virggehas dán suorggis oahpahussii ja dutkamii. Lea suorgi maid allaskuvla berre vuoruhit fásta virgin vuosttašvirggehas gelbbolašvuođas boahpteáiggis.
- **Servodatfágaid fágabiras:** Goađis lea fásta virggehas gii máhccá 2022. Allaskuvlii lea ásahuvvon Servodatfágaid forumii mii lea resursan fágalaččat oahpahussii ja dutkamii. Dan oktavuodas lea virggehas čadnon allaskuvlla servodatfágaid fágabirrasii.

(2) Ohppui gullevaš fágabirrasis galgá leat relevánta oahppofágalaš gelbbolašvuohta	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan:			
• Relevántta fágagelbbolašvuohta adno iežas fágii ja dan guoski oahpahussii			
(3) Oahpus galgá čielga fágalaš jodiheapmi, mas lea definerejuvvon ovddasvástádus oahpu kvalitehtasihkkarastimii ja -ovdánahttimii	Eai	Belohahkii	Leat 2022

Árvvoštallan: - Ođđa SOA-goahit leat čavčča 2022 áhahuvvo rájes prográmmajodiheddji Sámi vuodđoskuvlaohpaheaddjeohpu 1.-7. ceahki master ohppui - Prográmmajodiheddji ođđa mandáhta lea DOS mearrádusa bokte mearriduvvon čakčat 2021. Luohkkákoordináhtordoaibma lea evttohuvvon bissut 2021-22 muhto galgá árvvoštallot			
(4) Unnimusat 50 % oahpu jahkedoaimmain galget leat virggehasat geain lea váldovirgi áhahusas. Dáin galget leat virggehasat geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuhta guovddáš osiin oahpus	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: Lea dárbu nannet pedagogihkka- ja sámegeiellasuorggi			
Lassin leat čuovvovaš gáibádusat fágabirrasa gelbbolašvuodadássái:			
a) Bachelorgráda oahppofálaldagas galgá ohppui gullelaš fágabirrasis leat unnimusat 20 % virggehasat geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuhta	Eai	Belohakkii	Leat
b) Mastergráda oahppofálaldagas galgá ohppui gullelaš fágabirrasis leat unnimusat 50 % virggehasat geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuhta, main unnimusat 10 proseanttas lea professor- dahje doseantagelbbolašvuhta	Eai	Belohakkii	Leat
c) Doavttergráda oahppofálaldagas galgá ohppui gullelaš fágabirrasis leat virggehasat geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuhta, main unnimusat 50 proseanttas lea professorgelbbolašvuhta	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: Bachelor oahppofálaldagaide gokčojuvvo gáibádus. Mastergráda oahppofálaldagaide gokčojuvvo jus oázžut ođđa pedagogihkkavirgi sadjái geasset 2022. SOA-goahit dárbbasa sámegeiella resurssaid muhtun giellasurggiin GDS-goahis 2022-23.			
(5) Oahpu fágabirras galgá doaimmahit dutkama ja/dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu ja fágalaš ovdánahttinbarggu, ja galgá sáhttit čájehit dokumenterejuvvon bohtosiid main lea kvalitehta ja viidodat mii lea dohkálaš oahpu sisdollui ja dássái	Eai	Belohakkii	Leat 2023
Árvvoštallan: - Lea dárbbu nannet dutkama goahis go almmuheamit leat unnán manemus jagiid. - Leat biddjon johtui proseassat mat galget nannet almmuhemiid ja ovdánahttinbargguid. - Evaluerenprošeakta, mii lea ruhtaduvvon Udiras, álggahuvvui 2020 ja bistá 5 jagi gč maid leat ovdanbuktojuvvon ovdal. - SÁMOS dutkanprošeakta lea measta ollesáigevirgi guovtti jahkái dutkan Sámi pedagogihka mánáidgárddis, ja sáhtta buktit dieđu Sámi pedagogihkka birra.			

• UArctic Thematic network: Teacher education for social justice and diversity, gč vuolde. • Ovdánahttinbargu oahpaheaddjeohpus ođasmahttime sámegiela oahppoplánaid			
(6) Fágabiras oahpus mii addá gráda galgá aktiivvalaččat leat mielde nationála ja riikkaidgaskasaš ovttasbargguin ja fierpmádagain mat leat relevánttat ohppui	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: • Evaluerenprošeakta, maid Udir ruhtada, leat álggahan 2020 ja bistá vihtta jagi mas lea sihke skuvlaovdánahttindoaimmat ja dutkan. Prošeakta lea vuodđuduvvon lagasovddasbarggu oahpaheaddjiiguin ja skuvllaiguin. Dán prošeavttas skuvllagalledeamit leat guovddas, ja oahpaheaddjeohppu fágaoahpaheaddjit čadahit dutkama ja almmuhit dutkama gálledeami vuodul. • Goahti lea bargame lasihit bargiid DOB-áiggiiid 2022 ulbmilin vuoruhit dáid bargguid, ja goahti aktiivvalaččat ohcame ruhtadeami olggobealde ruhtaduvvon prošeavttaide. Goahti lea proseassas lágidiid čállingurssa fágavirggesaide 2022-2023 ulbmiliin doarjut dutkama ja almmuhemiid. • Evaluerenprošeakta, mii lea ruhtaduvvon Udiras, álggahuvvui 2020 ja bistá 5 jagi mas lea sihke skuvlaovdánahttindoaimmat ja dutkan. Prošeakta lea vuo??uduvvon lagasovddasbarggu oahpaheaddjiiguin ja skuvllaiguin. Dán prošeavttas skuvllagalledeamit leat guovddas, ja oahpaheaddjeohppu fágaoahpaheaddjit čadahit dutkama ja almmuhit dutkama gálledeami vuo?ul. Ylva Jannok Nutti Jo?iha dán prošeavtta. • UArctic Thematic network: Verdde, Circumpolar Indigenous teacher training and language training education. Verdde TN project for Virtual Exchange Activities mas ovttasbargu golmmain universitetain: Ilisimatusarfik/University of Greenland - Institute of Learning, University of Alaska Fairbanks, Center for Cross-Cultural Studies ja Memorial University - Newfoundland and Labrador's University, Faculty of Education. Dát fierpmádat jodihuvvo Sámi allaskuvllas, jodiheaddji lea Elisabeth Utsi Gaup. • UArctic Thematic Network: Teacher education for social justice and diversity Sámi allaskuvlla miellahtut fierpmádagas leat Ylva Jannok Nutti ja Rauna Rahko-Ravanti, geat servet čohkkemiidda. Soai leaba leamaš mielde konfereanssa lágidemiin, čállán sihke artihkkaliid ja girjekapitálaid, ja leat leamaš mielde dutkanprošeavttaid ohcamušain dán fierpmádaga bokte. Dutkanprošeavttat leat: ○ Distance Teaching and Learning in the Arctic Communities (DistARCTIC) prošeaktii lea SA fágabargit searvan ○ Indigenous Pedagogy in Teacher Education (IPED) prošeaktii leat goađi fágabargit searvan. Prošeavttas identifiseret sámi ja eamitálbmot dutkandárbuid davvi oahpaheaddjeohpuin. Girjeálmmuheapmi boahťa • Oahpaheaddjeohppu fágaoahpaheaddjit álmuhit artihkkaliid oahpuid birra ja artihkkalát mat leat relevántta oahpahussii, ja sierra almmuheapmi pedagogihka birra lea plánejuvvon			

- Oahpahus vuodđuduvvá dutkamuššii ja studeanttat hárjehallet ja hárjánit geavahit varraseamos dutkojuvvon dieđu iežaset práksisa vuodđun. Dattege mis váilu dutkamuš mii guoskkaha namalassii iežamet oahpaheaddjeohppu, studeanttaid jurddašeami, ovdáneami ja progrešuvnna, sámi servvodaga skuvllendárbbuid ja sámi skuvla ovdánahtttindárbbuid. Dáid beliid dutkama váras lea dehálaš sihkkarastit dan ahte fágabirrasis lea doarvái dutkanáigi.
- World Indigenous Nations Higher Education Consortium (WINHEC)

(7) Oahpuin main lea bákkolaš hárjehallan galgá oahpu fágabirrasis leat relevánta ja áigeguovdilis diehtu hárjehallansuorggis. Ásahus galgá sihkkarastit ahte hárjehallanbagadalliin lea relevánta gelbbolašvuohta ja vásáhus hárjehallansuorggis

Eai

Belohahkii

Leat

Árvvoštallan:

- Verddeskuvlla ja verddemánáidgárdeprošeavtta oktavuodas lea hukseme fierpmádaga skuvllaiguin maiguin lea lagas oktavuodá. Bagadallanpedagogihkka lea SA bealis fállujuvvon ollu jagiid ja mángga hárjehallanoahpaheaddjis ja vejolaš hárjehallanoahpaheddjiin lea juogo vuosttaš oassi dahje goappaš oasit. Lea ain dárbu hukset bagadallangelbbolašvuođa, joatkka sidjiide geain lea juo oassi ovdalaččas ja vuodu sidjiide geain váilu. Gohti joatká fállat bagadallanpedagogihka čavčča 2022 rájes, sihkkarastin dihte ahte hárjehallan oahpaheaddjin lea dárbbalaš gelbbolašvuohta.

Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 5.-10. ceahki master (300 ođ)

§ 2-1. Akrediterema eavttut			
(2) Dieđut oahpu birra galget leat riehta, čájehit oahpu sisdoalu, huksehusa, progrešuvnna ja lonohallanvejolašvuodaid	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: - Dohkkehuvvon NOKUT:as - Dieđut oahpu birra leat riehta, čájeha oahpu sisdoalu, čielga huksehus, progrešuvnna ja internationála lonohallanvejolašvuodaid.			
§ 2-2. Gáibádusat ohppui			
(1) Oahppanjoksosat čuvvot máhtolašvuoda meroštallama njuolggadusaid ja namma lea heivvolaš	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: - Dohkkehuvvon NOKUT:as - Oahppanjoksosat čuvvot meroštallama - Oahpu, oahppoprográmma ja oahppoplánat lea heivvolaččat ja relevanttat - Goahti lea 2020-2021 ođasmahttán oahppoplánaid pedagogihkas ja lea ođasmahttime oahppoplánaid sámegeallas			
(2) Oahppu lea fágalaččat áigeguovdil ja čielgasit relevánta joatkka oahppamii ja/dahje bargoeallimii	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: - Dohkkehuvvon NOKUT:as - Oahpaheaddjeoahppu lea áigeguovdil ja relevánta servodahkii - Oahpaheaddjeoahppu addá vejolašvuoda joatkkaohppamii - Oahpaheaddjeoahppu addá sihkkaris vejolašvuoda bargoeallimii			
(3) Oahpu bargonoađdi lea 1500-1800 diimmu jahkái ollesáiggeoahpuin	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Oahppu bargonoađdi lea 1500-1800 diimmu jahkái			
(4) Sisdoallu, huksehus ja infrastruktuvra lea heivehuvvon oahpu oahppanjoksosiidda	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: Lei eaktun NOKUT akkrediterema dohkkeheamis ja sin bealis lea árvvoštallojuvvon ahte lea devdojuvvon			

(5) Oahpahan-, oahppan- ja árvvoštallanvuogit leat heivehuvvon oahppanjoksosiidda. Galgá láhččojuvvot nu ahte studeanttas sáhtá leat aktiivvalaš rolla oahppanproseassas	Eai	Belohahkii	Leat
Árvvoštallan: • Lei eaktun NOKUT akkrediterema dohkkeheamis ja sin bealis lea árvvoštallojuvvon ahte lea devdojuvvon • Oahpahanvuogit leat mánggabealat ja heivehuvvon Oahppanjoksosiidda • Oahppanvuogit ovddidit studeantta iežas hutkáivuoda ja aktiivvalašvuoda • Árvvoštallanvuogit leat mánggabealat, studeanttaid iešárvvoštallan ja veardásašárvvoštallan geavahuvvo oahpahusas, muhto loahpalaš árvosátni boahtá eksámena vuodul, mii dávjá lea čálalaš bargu • Covid-19 lea čájehan ahte mis leat dárbu árvvoštallat mánggabealat árvvoštallanvugiid. Goahti lea ožžon olu vásáhusaid ja geahččalan ođđa vugiid. Buriid osiid váldit mielde ođasmahttinproseassa oahppojaagi			
(6) Oahpus lea relevánta čanastat dutkamii ja/dahje dáiddalaš ja fágalaš ovdánahttinbargui	Eai	Belohahkii	Leat 2023
Árvvoštallan: • Evaluerenprošeakta, mii lea ruhtaduvvon Udiras, álggahuvvui 2020 ja bistá 5 jagi mas lea sihke skuvlaovdánahttin doaimmat ja dutkan. Prošeakta lea vuodđuduvvon lagasovddasbarggu oahpaheaddjiiguin ja skuvllaiguin. Dán prošeavttas skuvllagalledeami leat guovddas, ja oahpaheaddjeoahppu fágaoahpaheaddjit čadáhut dutkama ja almmuhit dutkama gálledeami vuodul. Ylva Jannok Nutti Jođiha dán prošeavtta. • UArctic Thematic network: Verdde, Circumpolar Indigenous teacher training and language training education. Verdde TN project for Virtual Exchange Activities mas ovtasbargu golmmain universitetain: Ilisimatusarfik/University of Greenland - Institute of Learning, University of Alaska Fairbanks, Center for Cross-Cultural Studies ja Memorial University – Newfoundland and Labrador's University, Faculty of Education. Dát fierpmádat jođihuvvo Sámi allaskuvllas, jođiheaddji lea Elisabeth Utsi Gaup. • UArctic Thematic Network: Teacher education for social justice and diversity Sámi allaskuvlla miellahtut fierpmádagas leat Ylva Jannok Nutti ja Rauna Rahko-Ravanti, geat servet čohkkemiidda. Soai leaba leamaš mielde konfereanssa lágidemiin, čállán sihke artihkkaliid ja girjekapitalaid, ja leat leamaš mielde dutkanprošeavttaid ohcamušain dán fierpmádaga bokte. Dutkanprošeavttat leat: ○ Distance Teaching and Learning in the Arctic Communities (DistARCTIC) prošeaktii lea SA fágabargit searvan ○ Indigenous Pedagogy in Teacher Education (IPED) prošeaktii leat goađi fágabargit searvan. Prošeavttas identifiseret sámii ja eamitálbmot dutkandárbuid davvi oahpaheaddjeoahpuin. Girjeálmmuheapmi boahtá			

- Oahpaheaddjeohppu fágaoahpaheaddjit álmuhit artihkkaliid oahpuid birra ja artihkkalat mat leat relevánta oahpahussii, ja sierra almmuheapmi pedagogihka birra lea plánejuvvon
- Oahpahus vuodđuduvvá dutkamuššii ja studeanttat hárjehallet ja hárjánit geavahit varraseamos dutkojuvvon dieđu iežaset práksisa vuodđun. Dattege mis váilu dutkamuš mii guoskkaha namalassii iežamet oahpaheaddjeohppu, studeanttaid jurddašeami, ovdáneami ja progrešuvnna, sámi servvodaga skuvllendárbbuid ja sámi skuvla ovdánahtindárbbuid. Dáid beliid dutkama váras lea dehálaš sihkkarastit dan ahte fágabirrasis lea doarvái dutkanáigi.
- World Indigenous Nations Higher Education Consortium (WINHEC)

<i>(7) Oahpus leat internašunaliserenortnegat mat leat heivehuvvon oahpu dássái, viidodahkii ja iešvuhtii</i>	<i>Eai</i>	<i>Belohahkii</i>	<i>Leat</i>
---	------------	-------------------	-------------

Árvvoštallan:

- Oahppu áigge lea vejolaš vuolgut lonohallamii ja maiddá ieh oahpahusas leat guosselogaallit iešguđet riikkain.
- Oahpaheaddjeohpus leat hárjehallamat biddjon golmma riikii ja árvvoštallá studeantamobilitetadoaimman
- Oahpaheaddjeohpus leat studeanttat Suomas ja Ruotas – árvvoštallo Sámi allaskuvllas internationaliserenbarggus

<i>(8) Oahpuin mat addet gráda galget leat ortnegat internationála studeantalonohallamii. Lonohallama sisdoallu galgá leat fágalaččat relevánta</i>	<i>Eai</i>	<i>Belohahkii</i>	<i>Leat</i>
---	------------	-------------------	-------------

Árvvoštallan:

- Sámi allaskuvllas lea ovtasbargoguoibmi prošeavttas Charles University ovtas, Language Plurality: Nordic and Sámi Languages at the Faculty of Humanities - Staff and Student Mobility, maid EØS ruhtada, mas lea sihke studeantta- ja bargiidlonohallan. Prošeavtta leat álggahan 2020 ja bistá borgemánu 2022 rádjái
- Oahpaheaddjeohpus lea studeantamobilitetadoaimmat go 2021 lea UArctic oktavuodas lea álggahuvvon Pan-Arctic Connections in Indigenous Education - Verdde TN project for Virtual Exchange Activities mas ovtasbargu golmmain universitietain: Ilisimatusarfik/University of Greenland - Institute of Learning, University of Alaska Fairbanks, Center for Cross-Cultural Studies ja Memorial University – Newfoundland and Labrador's University, Faculty of Education
- Doaimmat leat relevánttat go lokte vejolašvuoda studeanttaide čadajahit studeantalonohallamiidda eará eamiálbmot guovllus ja institušuvnnas, mii lea erenoamáš relevánta min studeanttaide ja sámi servvodahkii.

(9) Oahpuin main lea hárbhallan galget leat hárbhallanšiehtadusat gaskkal oahppoásahusa ja hárbhallanbáikki	Eai	Belohakkii	Leat 2022
---	-----	------------	-----------

Árvvoštallan:

- Goahti lea Verddeskuvlla ja verddemánáidgárdeprošeavtta oktavuodas ráhkadan vuoduid ođđa šiehtadusaide boahhtevaš verddeovttasbargguid váste, main máhttojuogadeapmi, hárbhallanoahpahus, dutkan ja ovdánahttin ja kvalitehtalokten lea guovddáži. Lea maid ráhkaduvvon áigumuššiehtadusvuoddu daid suohkaniid váste maiguin goahti áigu verddestallat. Šiehtadusat galget dohkkehuvvot geasset 2021. Mihttu lea ahte verddešiehtadusat dáhkkojit suohkaniiguin 2021 čavčča ja dan maŋnel álgá implementerenproseassa. Dán bargui gullá maid SA siskkáldas infrastruktuvrra čorgen ja čielggadeapmi, vai livčče buorren reaidun ja vuodđun ovttasbargui ja gulahallamii. Goahti lea maid ráhkadan ođđa hárbhallanšiehtadusvuoduid skuvllaid ja mánáidgárddiid váste (geat eai leat verddeskuvllat ja mánáidgárddit geat galget váldit vuostá studeanttaid hárbhallamiidda.

§ 2-3. Gáibádusat fágabirrasii

(2) Ohppui gullevaš fágabirrasa sturrodat galgá heivet studeantalohkui ja oahpu iešvuhtii, gelbbolašvuolta galgá leat stabiila áiggi badjel ja oktiibidjan galgá gokčat fágaid ja oahppoovttadagaid mat leat oassin oahpus	Eai	Belohakkii	Leat 2022
--	-----	------------	-----------

Árvvoštallan:

- Pedagogihkkafága fágabiras:** Nana fágabiras mas njeallje vuosttašvirggehas gelbbolašvuolta, mas okte lea olleš áigi dutki SÁMOS dutkanprošeavtta oktavuodas. Seammás leat dehálaš addit doarjaga vuosttašvirggehasaide vai lámhit dili professordási virgeloktemii. Goađis leat áigeresurssat mat mannet olggobealde ruhtaduvvon dutkan- ja oahppoprošeavttaide. Dat prošeavttat leat doarjjun dutkanvuodđuduvvan oahpahussii ja leat veahkkinn gokčan servvodaga dárbbuid. Virggehasat galget oahpahit sihke sámi mánáidgárdeohpus mas lea pedagogihkka buot máhttoviidodagain, vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohpus mas lea pedagogihkka juohke jagi, álgooahpahus ja dieđateoriija nuppi syklusas. Sii leat maid oassin gelbbolašvuodalohtendoaimmain skuvllaid ja mánáidgárddiid varas nugo DeKomp/ReKomp doaimmain. Lassin vuosttašvirggehasain vurdojuvvot sihke dutkandoaimmat ja dutkanbohtosat. Lea čielggas ahte SOA goađis ferte nannet pedagogihka fágabirrasa ovtain dahje guvttiin virggiin. Lea okta fásta pedagogihkka virgi mii lea proseassas juovlamánu 2021.
- Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda fágabiras:** Goahtái máhccá virggehas sámegiela didaktihkas giđdat 2022 go PhD-stipendiáhta áigodat lea nohkan. Lea maid ođđa fásta virggehas sámi girjjálašvuodas gii lea váldán vuostá virggi skábmamánu 2021 ja mearkkaša ahte goađis dál lea buorre gelbbolašvuolta sihke girjjálašvuodas, juoigamis ja musihkas. Goađis lea maid fásta virggehas sámegiela didaktihkas mannan sámegiela PhD-stipendiáhtan njealji jahkái. Dán dihte lea almmuhuvvon ođđa fásta sámegiela didaktihka virggi 2021. Áigumuš lea ahte

goadis leat golbma fásta sámegiervirggehasa sajis geasset 2022, ja unnimus guovttis dái lea vuosttašvirggehasgelbbolašvuoda 2022 mielde. Lea maid ásahuvvon Gielaide fágaforum mii lea resursan fágalaččat oahpahussii ja dutkamii. Lea dehálaš joatkit doaimmain sihkkarastit kontinuitehta ja hukset stabilitehta buot sámegiela oahpahusain ja dutkamušain. Dan dihte lea bargame nannet ja hukset sámegiela fágabirrasa mii suorgása mánáidgárdái ja skuvlii go oaidnit dán dehálažžan ja relevantan ii dušše NOKUT ektui, muhto maid kvalitehtaperspektiivvas ja maidá servodat relevantan.

- **Matematihkka fágabiras:** Leat 1,2 fágavirggehasa čadnon matematihkkii. Okta virggehasas lea vuosttašamanueansa gelbbolašvuoda ja nuppis professorgelbbolašvuoda. Goahti lea čatnan liigeressurssiid matematihkkii ja oaidná maid dárbu nannet sámegiela matematihkka gelbbolašvuoda ovddos guvlui ja árvvoštallo almmuhit ođđa virggi.
- **Dárogiela ja riikagielaide fágabiras:** Lea 1 fágavirggehas mas professorgelbbolašvuoda. Dasa lassin leat 2 guvtteshirggiid suomagiela mas nubbi lea vuosttašgelbbolašvuoda ja nubbi professor. Ruotagiela lea okta guvtteshirgi mas professorgelbbolašvuoda. Dárogiela fágavirggehas dáidá ealáhahkii 2023 rájes ja lea dárbu oážžut sadjai ođđa gelbbolašvuoda.
- **Luonddufága fágabiras:** Goadis lea PhD stipendiáhta luonddufágas gii geargá guovtti jagi geahčen ja son lea bargan geatnegahtton bargguid oahpu oktavuodas. Lea dárbu fásta virggehas dán suorggis oahpahussii ja dutkamii. Lea suorgi maid allaskuvla berre vuoruhit fásta virgin vuosttašvirggehas gelbbolašvuodas boahteáiggis.
- **Servodatfágaid fágabiras:** Goadis lea fásta virggehas gii máhccá 2022. Allaskuvlii lea ásahuvvon Servodatfágaid forumii mii lea resursan fágalaččat oahpahussii ja dutkamii. Dan oktavuodas lea virggehas čadnon allaskuvlla servodatfágaid fágabirrasii.

(2) Ohppui gullevaš fágabirrasis galgá leat relevantá oahppofágalaš gelbbolašvuoda	Eai	Belohahkii	Lea
--	-----	------------	-----

Árvvoštallan:

- Buorre gelbbolašvuoda fágabirrasis iešguđet suorggis

(3) Oahpus galgá čielga fágalaš jođiheapmi, mas lea definerejuvvon ovddasvástádus oahpu kvalitehtasihkkarastimii ja -ovdánahttimii	Eai	Belohahkii	Lea
--	-----	------------	-----

Árvvoštallan:

- Ođđa SOA-goahái ásahuvvo čavčča 2022 rájes prográmmajođiheaddji Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 5.-10. ceahki master ohppui

• Proqrammajodiheaddji ođđa mandáhta lea DOS mearrádusa bokte mearriduvvon čakčat 2021. Luohkkákoordináhtordoaibma lea evttohuvvon bissut 2021-22 muhto galgá árvvoštallot			
(4) Unnimusat 50 % oahpu jahkedoaimmain galget leat virggehasat geain lea váldovirgi ásašusas. Dáin galget leat virggehasat geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta guovddáš osiin oahpus	Eai	Belohakkii	Leat 2022
Árvvoštallan: • Lea dárbu nannet pedagogihkka- ja sámegiellasuorggi			
Lassin leat čuovvovaš gáibádusat fágabirrasa gelbbolašvuođadássái:			
a) Bachelorgráda oahppofálaldagas galgá ohppui gullelaš fágabirrasis leat unnimusat 20 % virggehasat geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta	Eai	Belohakkii	Leat
b) Mastergráda oahppofálaldagas galgá ohppui gullelaš fágabirrasis leat unnimusat 50 % virggehasat geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta, main unnimusat 10 proseanttas lea professor- dahje doseantagelbbolašvuohta	Eai	Belohakkii	Leat
c) Doavttergráda oahppofálaldagas galgá ohppui gullelaš fágabirrasis leat virggehasat geain lea vuosttašvirgegelbbolašvuohta, main unnimusat 50 proseanttas lea professorgelbbolašvuohta	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: • Bachelor oahppofálaldagaide gokčojuvvo gáibádus. Mastergráda oahppofálaldagaide gokčojuvvo belohakkii. Eavttuin ahte gaskaboddosašvirggit dohkkehuvvot ja ahte pedagogihkka hjemmel mii čavčča mielde galgá SOAJ goahtái boahtá sadjái. Sámegiella lea dárbu ovtasbargat GDBS gođiin ja lohanguovddážiin deavdit vuostávirggehasgelbbolašvuođa sámegiella. Boahte áiggis lea goađis dat virggehas sajis, go bargi lea geigen PhD, ja girjjálašvuođa virgi lea almmuhuvvon.			
(5) Oahpu fágabirras galgá doaimmahit dutkama ja/dahje dáiddalaš ovdánahttinbarggu ja fágalaš ovdánahttinbarggu, ja galgá sáhttit čájehit dokumenterejuvvon bohtosiid main lea kvalitehta ja viidodat mii lea dohkálaš oahpu sisdollui ja dássái	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: • Lea dárbbu nannet dutkama goađis go almmuheamit leat unnon manemus jagiid • Leat biddjon johtui doaimmaid mat galget nannet almmuhemiid ja ovdánahttinbargguid • Evaluerenprošeakta álggahuvvui 2020 mas lea sihke ovdánahttinbargu ja dutkan			

- SáMOS dutkanprošeakta lea measta ollesáigevirgi guovtti jahkái dutkan Sámi pedagogihka mánáidgárddis - Ovdánahttinbargu oahpaheaddjeoahpus ođasmahttime sámegiela oahppoplánaid			
(6) Fágabiras oahpus mii addá gráda galgá aktiivvalaččat leat mielde nationála ja riikkaidgaskasaš ovttasbargguin ja fierpmádagain mat leat relevánttat ohppui	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: - Evaluerenprošeakta, mii lea ruhtaduvvon Udiras, álggahuvvui 2020 ja bistá 5 jagi mas lea sihke skuvlaovdánahttindoaimmat ja dutkan. Prošeakta lea vuodđuduvvon lagasovddasbarggu oahpaheaddjiiguin ja skuvllaiguin. Dán prošeavttas skuvllagalledeamit leat guovddas, ja oahpaheaddjeoahppu fágaoahpaheaddjit čadahit dutkama ja almmuhit dutkama gálledeami vuodul. Ylva Jannok Nutti Jodiha dán prošeavtta. - UArctic Thematic network: Verdde, Circumpolar Indigenous teacher training and language training education. Verdde TN project for Virtual Exchange Activities mas ovttasbargu golmmain universitietain: Ilisimatusarfik/University of Greenland - Institute of Learning, University of Alaska Fairbanks, Center for Cross-Cultural Studies ja Memorial University – Newfoundland and Labrador's University, Faculty of Education. Dát fierpmádat jodihuvvo Sámi allaskuvllas, jodiheaddji lea Elisabeth Utsi Gaup. - UArctic Thematic Network: Teacher education for social justice and diversity Sámi allaskuvlla miellahtut fierpmádagas leat Ylva Jannok Nutti ja Rauna Rahko-Ravanti, geat servet čohkkemiidda. Soai leaba leamaš mielde konfereanssa lágidemiin, čállán sihke artihkkaliid ja girjekapítálaid, ja leat leamaš mielde dutkanprošeavttaid ohcamušain dán fierpmádaga bokte. Dutkanprošeavttat leat: - Distance Teaching and Learning in the Arctic Communities (DistARCTIC) prošeaktii lea SA fágabargit searvan - Indigenous Pedagogy in Teacher Education (IPED) prošeaktii leat goadi fágabargit searvan. Prošeavttas identifiseret sámi ja eamitálbmot dutkandárbbuid davvi oahpaheaddjeoahpuin. Girjeálmmuheapmi boahťá - Oahpaheaddjeoahppu fágaoahpaheaddjit álmuhit artihkkaliid oahpuid birra ja artihkkalat mat leat relevántta oahpahussii, ja sierra almmuheapmi pedagogihka birra lea plánejuvvon - Oahpahus vuodđuduvvá dutkamuššii ja studeanttat hárjehallet ja hárjánit geavahit varraseamos dutkojuvvon dieđu iežaset práksisa vuodđun. Dattege mis váilu dutkamuš mii guoskkaha namalassii iežamet oahpaheaddjeoahppu, studeanttaid jurddašemi, ovdáneami ja progrešuvnna, sámi servvodaga skuvllendárbbuid ja sámi skuvla ovdánahttindárbbuid. Dáid beliid dutkama váras lea dehálaš sihkkarastit dan ahte fágabirrasis lea doarvái dutkanáigi. - World Indigenous Nations Higher Education Consortium (WINHEC).			

(7) Oahpuin main lea bákkolaš hárjehallan galgá oahpu fágabirrasis leat relevánta ja áigeguovdilis diehtu hárjehallansuorggis. Ásahus galgá sihkkarastit ahte hárjehallanbagadalliin lea relevánta gelbbolašvuohta ja vásáhus hárjehallansuorggis	Eai	Belohakkii	Leat
Árvvoštallan: Verddeskuvlla ja verddemánáidgárdeprošeavtta oktavuodas lea hukseme fierpmádaga skuvllaiguin maiguin lea lagas oktavuoda. Bagadallanpedagogihkka lea SA bealis fállujuvvon ollu jagiid ja mángga hárjehallanoahpaheaddjis ja vejolaš hárjehallanoahpaheddjiin lea juogo vuosttaš oassi dahje goappaš oasit. Lea ain dárbu hukset bagadallangelbbolašvuođa, joatkka sidjiide geain lea juo oassi ovdalaččas ja vuodu sidjiide geain váilu. Gohti joatká fállat bagadallanpedagogihka čavčča 2022 rájes, sihkkarastin dihte ahte hárjehallan oahpaheaddjin lea dárbbalaš gelbbolašvuohta.			

9.12.2021

Notáhta: Geabbilis sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu

Norggas váilot ollu sámi mánáidgárdeoahpaheaddjit ja pedagogat. Stuora váilevašvuohta váikkuha sámi mánáide, sin bajásšaddaneavttuide ja sámi mánáidgárdefálaldaga kvalitehtii. Sámediggeráđđi lea deattuhan ahte gelbbolašvuođa váilevašvuohta lea dagahan heahtedilli sámi mánáid fálaldahkii, ja ahte ferte loktejuvvot servodatovddasvástádussan buoridit sámi mánáidgárddiid dili.

Sámi allaskuvlla ovddasvástádus

Sámi allaskuvllas lea ovddasvástádus buvttadit eambbo sámi mánáidgárdeoahpaheaddjiid, go lea áidna ásahus mii fállá sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpuid, sierra lálkaásahusa vuodul. Sámi allaskuvla maiddá dovdá ja diehtá heahtedili mii lea, earenoamážiid sámi mánáidgárdeoahpaheddjiid váilevašvuođa ektui sámi mánáidgárddiin.

Vai veahkkín dán heahtedili čoavdigoahit, lea Sámi allaskuvla geahčadeamen vejolašvuođaid lágídit sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu mii fátmasta ohcciid iešguđet guovlluin, iešguđet agiin ja iešguđet eallindiliin.

Sámi allaskuvla lágida dábbálaš Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu golmma jagi badjel, ja lea maiddá vásáhus lágídit Bargosaji mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu (BMOA) njealji jagi badjel. Dán dilis, gos servodat ja sámi mánáidgárddit leat dál, oaidnit ahte dán vuoru lea áigeguovdil eará ládje jurddašit oahpu huksema ektui. Servodagas leat odne earálágan dárbbut, máid ii ollásit govčča goabbáge namuhuvvon málliin. Dál fertet hutkat čovdosa mii fátmasta buohkaid geat leat vejolaš ohccit Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeohppui.

BMOA ii leat áigeguovdil dán oktavuodas, go vuohki eaktuda earret eará ahte ohcciin lea fásta virgi mánáidgárddis, ja ahte sin bargobáiki, mánáidgárđi, doaibmat oassin oahppanarenas. Nu dát oahppomálla sirrešii eret buohkaid geain ii leat fásta virgi. Seammás sámi mánáidgárddiin leat odne unnán resurssat doaibmat lassii oahppanarenan.

Dábbálaš Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu málles oaidná Sámi allaskuvla ges hástalusaid daid ohcciid ektui, geat sámi mánáidgárddiid dihte, oahpu hágadettiin, fertejit doaibmat resursan mánáidgárddiin. Eanas sámi mánáidgárddit, gos bargit vulget oahpu háhkat, leat nu hearkkes dilis ahte sis ii leat vejolašvuohta luoitit bargiid čuovvut ollesáiggi oahpu. Bargit dárbbahuvvot oasseáiggis resursan mánáidgárddiide, ja nu sis lea unnán vejolašvuohta ohcat ollesáiggi ohppui.

Sámi allaskuvla árvala geabbilis oahpu

Sámi allaskuvla oaidná ahte lea dárbu hukset molssaeavttu dábbálaš sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeohppui ja BMOA:ii, servodatdárbbuid dihte. Vejolaš čoavddus lea hukset ja lágídit deaivadan- ja neahttavuđot **Geabbilis sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu (GMOA)**, mii bistá golbma ja bealle jagi, čieža lohkanbaji, ja mii čađahuvvo geabbilisvuodain, nu go guhkit áiggi badjel, ja muhtun oasi oahpahusas čađahit lávdadeami ja digitála oahpahusa bokte. Ovdamunit dákkár oahppomálliin leat ahte ohcciin lea vejolašvuohta leat oasseáigge dienasbarggus oahpu vuolde. Seammás oahppu ii eaktut ahte ohccis lea virgi mánáidgárddis. Oahppu fátmastivččii eanemus vejolaš ohcciid, sihke sin geat leat fásta dahje gaskaboddosaš virggiin mánáidgárddiin, ja sin geain ii leat mánáidgárdeuogáš dahje bohtet njuolga joatkkaskuvllain.

9.12.2021

Geabbilis oahpu čađaheapmi gáibida eambbo resurssaid go dábálaš oahpu čađaheapmi, mii mearkkaša ahte Sámi allaskuvla dárbbaha liige ruhtadeami jus galgá vejolaš čađahit dán vuogi mielde.

Rekruteren ja stipeandaortnegat

Lea stuora rekruteren bargu mii ferte čađahuvvot ovdal oahpu álggaheami. Sámi allaskuvllas lea doaimmas dábálaš rekruteren oahpuide, muhto dákkár dilis ferte eambbo návccaid bidjat rekrutteremii, vai olaha ulbmiljoavkku. Vai rekruteren olaha buoremusat fertejit servodatovddasvástideaddji ášahusat searválaga juolludit resurssaid dasa ja ovttasbargat rekruteren doaimmain. Sámediggi ávžžuhuvvo maid ráđđádallanortnega bokte loktet dán ođđa oahpu ásaheami Norgga ráđđehussii ja Sámedikkiid ovttasbargoorgánaide. Sámedikkit sáhtaše veahkin čalmustahttit oahpu, ja allaskuvla sávašii sihke Norgga, Ruota ja Suomabeale ráđđehusain oažžut sihke politihkalaš ja ruđalaš doarjaga oahpu álggaheapmái. Dan proseassas dárbbasit mii buot golmma Sámedikki politihkalaš doarjaga.

Oassin rekruterendoaimmas leat stipeandaortnegat studeanttaide. Lea dehálaš ahte studeanttain leat buorit stipeandaortnegat. Odne, sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu studeanttat, gahččet olggobeallai mánaga liigestipeandaortnega sámi oahpuid váras, go mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu ii deavdde ortnegiid eavttuid. Sámi allaskuvla árvala ahte Sámediggi álggaha barggu ásahtit buriid stipeandaortnegiid sidjiide geat válljejit sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu, ja stipeandaortnegat fertejit heivehuvvon studeanttaide miehtá Sámi.

Ásahit ovttasbargojoavkku

Vai dán ášši plánen ja proseassa čađaheapmi šaddá beaktil, de ferte ovttasbargojoavku, gos buot guoskevaš ásaheami ja berošteddjiin leat oasseváldit, ja gos bargojuvvo ovddidit ášši, earenoamážiid rekruteren oasi.

Árvalusat Sámi allaskuvlla bealis

- Sámi allaskuvla árvala ahte Sámediggi áinnas loktešii *Geabbilis sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu (GMOA)* ásaheami Máhttodepartementii ja Sámedikkiid ovttasbargoorgánaide
- Sámi allaskuvla árvala ahte ásaheami ovttasbargojoavku mii bargá ovddidit rekruterema sámi mánáidgárdeoahpaheaddji oahpuide viidát sihke riikkas ja rájárásttildeaddji
- Sámi allaskuvla árvala ahte Sámediggi ja Máhttodepartemeanta searvaba ja juolludeaba resurssaid rekruterendoibmii ja *Geabbilis sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu (GMOA)* čađaheapmái

1 Vedlegg: Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning. Vurdering av kravene i Tilsynsforskriften

2

Studie/utdanning: Samisk barnehagelærerutdanning- fleksibelt program (nytt)

Planlagt oppstart: høsten 2023

Dato 13.05.2022. Fornyet: 15.9.2022

Fylt ut: Inger Ellen Eira Gaup ja Berit Ellen J. Eira

Det er satt måltall til Samisk Høgskole for lærerutdanningene. Samisk høgskole skal produsere minst to (2) samiske barnehagelærerutdannede kandidater per år. Tabellen viser samisk barnehagelærerutdanningenes søker- og antall kandidater de siste årene. Inntaket til utdanningen er annen hvert år.

År	Søkertall	Antall kandidater
2017	26	-
2018		5
2019	33	7
2020		7
2021	26	-

I tallene er det inkludert samiske barnehagelærerutdanningenes kandidater på arbeidsplass.

Det bør være samiske barnehagetilbud for samiske barn i hele Norge (hele Sápmi), men det mangler samisktalende barnehagelærere. Sametingsrådet påpeker at på norsk side tilsier denne mangelen at det er krise for samiske barns tilbud, og det er samfunnets ansvar å forbedre samisk barnehagers situasjon (MOA-faggruppe notat 9.12.21). De fleste samiske barnehagene, der ansatte drar for å få utdanning, er i en svak stilling. De har liten mulighet å la ansatte følge fulltidsstudier.

Samisk høgskole er eneste utdanningsinstitusjon som tilbyr samisk språklig barnehagelærerutdanning med grunnlag i forskrift om rammeplan for samiske barnehagelærerutdanning. Samiske lærerutdannings fagavdeling (SOA-goahti) har sett på mulighetene på hvordan barnehagelærer studie (MOA-studiet) oppbygging kan tilrettelegges for å gi flere mulighet til ta barnehagelærerutdanning. Barnehagelærerstudiets (MOA) faggruppe har foreslått en fleksibel oppbygging, som SOA-goahti etterfølger. Det fremmes til styret å gjøre vedtak på at barnehagelærerutdanning endres til "Samisk barnehagelærerutdanning- fleksibelt program (FBL)" (på samisk "Sámi mánáidgárdeohpaheadjeohppu- geabbilis prográmma (GMOA)"). Gruppa har på grunnlag av sine erfaringer fornyet programplanen. Programplanen har DOS styret (Forsknings- og utdanningsstyret) behandlet den 21.6.22. Til studiet er det blitt fornyet samlingsplan.

Fleksibelt program skal ta bedre hensyn til mulige studenters behov og omfavne søkere fra ulike steder, forskjellige alder, de som er i annet arbeid og de som kommer direkte fra videregående skole. Studiet gjennomføres på deltid over 3,5 år. Studiet er både oppmøte- og nettbasert og skal gjennomføres med fleksibilitet. Studenter kan jobbe og ta utdanning samtidig, bo på hjemsplassen og

komme til Kautokeino når det er samlingsdager. Hvis det er økonomisk mulig så skal hvert semester være desentralisert til der studentene bor. Tilsammen 6-7 desentraliserte samlinger på tre og halvt år. Til desentralisert samlinger behøves det ekstra ressurser. Spørsmålet er om det er innenfor interne rammer til å planlegge desentralisert samlinger, eller skal man søke midler eksternt fra mulige støttedkilder eller gjennom samarbeid som med Sametinget. Desentraliserte samlinger organiseres med forbehold at det er ressurser til det.

SOA-goahti har den 24.1.22 gjennom dialogmøte med Sametinget fortalt om mulighetene. Sametingets representanter støtter tanken om fleksibelt program. MOA- faggruppe foreslår at Sametinget løfter gjennom sin rådgivendeordningen fleksibelt studiet behovet på nasjonalt nivå og til Sametingets samarbeidsorganer. En viktig del i rekrutteringen er gode stipendordninger til studentene. Sametinget bør opprette en bedre stipendordning til de som velger samisk barnehagelærerutdanning. I dag faller mange studenter i samisk barnehagelærerutdanning utenfor mange av tilleggsstipendordningene som er tenkt til samiske utdanninger, fordi barnehagelærerutdanningen ikke fyller vilkårene til dagens ordninger (MOA-faggruppe notat 9.12.22). Andre nasjonale organer, som det er mulig å løfte saken til, er UHR-Samisk og utdanningsdirektoratet.

SOA-goahti har sammen med MOA faggruppe og med studieadministrasjonen hatt vurderingsprosess om når studiet skal settes i gang. Det ble undersøkt om det var mulig å starte allerede våren 2023, sånn at tilbudet kom til samfunnet tidlig, men tilslutt ble det konstatert at oppstarten blir satt til høsten 2023. Fleksibelt opplæringsprosess krever mer tid til rekruttering, finne løsninger for mulige desentralisert opplegg, og løfte på det nasjonale nivået og bli enige med Sametingene om støtte samt bedre stipendordninger.

Ved forberedelser til GMOA studiet blir det lagd handlings- og tidsplan, med mål om at alt er på plass høsten 2023. SOA-goahti har vurdert at det er mulig å gjennomføre fleksibelt program med de ressurser som høgskolen har idag, men med noen begrensinger som at desentraliseringen tilbys bare om man har resurs til det.

Oppfyller studiet kravene i Tilsynsforskriften?

§ 2-1. Forutsetninger for akkreditering			
(2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler X
Vurdering¹: - Samisk barnehagelærerutdanning- fleksibelt program har grunnlag i Samisk barnehageforskriften og til retningslinjene i den. - På nasjonalt nivå er barnehagelærerutdanningene samisk og norsk rammeplanforskrifter i en fornyelsesprosess. - I MOA faggruppe er det medlemmer som har vært med i den nasjonale prosessen når det gjelder det samisk studiet - Programplanens fornyelse tar hensyn til fornyelser som kommer med den nye rammeplanforskriften. - Nytt programplan er vedtatt i forsknings- og studiestyret 21.6.22 - Nytt programplan påvirker ikke kunnskapsområdsplanene og til praksisplanen, men disse skal SOA-goahti fornye og fremme til DOS styret i desember 2022.			

¹ [Stortingsmelding Medl. St. 7 En verden av muligheter 1.2.2](#): Alle studieprogrammer skal ha internasjonaliseringstiltak, hvor internasjonal studentmobilitet inngår.

Oversatt fra samisk til norsk

-			
§ 2-2. Krav til studietilbudet			
(1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring ² og studietilbudet skal ha et dekkende navn.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler X
Vurdering: - Læringsutbyttet er grunnlagt på samisk rammeplanforskriften og retningslinjer - Navnet følger samisk rammeplanforskrift, programmets navn blir tilføyd "fleksibel program."			
(2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler X
Vurdering: - Programplanens faglige innhold er grunnlagt på samisk rammeplanforskrift og retningslinjer. - Studiet er relevant for samisk høyere utdanning og tilpasset barnehagelærer som forbereder å arbeide i samiske områder, samiske barnehager eller å arbeide med samiske barn på norsk/finsk/svensk i barnehagene. - Studiet gir grunnlag til masterstudier og andre videre studier.			
(3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler X
Vurdering: - Programplanen definere ikke spesifikke arbeidsbelastningstimer - SH praksis følger kvalitetsarbeidets håndbok. Kap. 2 forklarer slik: "Samisk høgskole har totalt 40 uker i et studieår, unntatt påskeferie (18 uker i høstsemesteret og 22 uker i vårsemesteret). Det er naturlig å ha et grunnlag på at fulltidsstudenter skal jobbe med eget studie ca 38-42 timer i uken hele studieåret. Det betyr at studenter jobber mellom 1520-1680 arbeidstimer hvert studieår. Hvis man regner med at fulltidsstudenter arbeider 40 timer per uke, betyr det at studenten arbeider 1600 timer hvert studieår. Når man medregner at et studieår har 60 studiepoeng for fulltidsstudenter, betyr det at 1 studiepoeng utgjør ca 26-27 timer og 10 studiepoeng blir dermed 260-270 arbeidstimer.			
(4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler X
Vurdering³: - Fleksibelt studiets endring av oppbyggingen påvirker ikke eller endrer ikke på studiets læringsutbyttet. - Oppbyggingen gjør at studiet strekker seg fra 6 semester til 7 semester.			

² Retningslinjer om vurdering av kompetanse finnes på teams.s.

³ Hvis utdanninga har behov som krever ressurser fra andre avdelinger, som f.eks biblioteket og DTK avdelinga, så skal det i vurderinga komme fram hva disse er og hvordan det i forhold til disse blir avtalt/kommunisert om.

Oversatt fra samisk til norsk

(5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler X
Vurdering: - Programplanets kap. 8 forklarer læringsmåter. Sies bla. : <i>“Studentaktiv arbeidsmåte er i sentrum. Opplæringen som gis er støtte til studentens læring. Forventninger til studentene er at de er selvstendige og aktivt bidrar i læringsaktivitetene på nett og på samlingene.”</i>			
(6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler X
Vurdering: - I siste semester gjør studentene bachelor arbeide - Programplan kap.7 <i>“Bachelorarbeidet er forberedelser til profesjon og det skal velges mellom slike temaer som hører til kunnskapsområdet eller til fordypninga. Bachelor arbeide og vitenskapsteori og metode grunnutdanning blir tilsammen 15 studiepoeng.”</i> - Fagområdet leder både forskningsprosjekter og deltar i forskningene, som kommer studentene til gode i sin opplæring - Studentene kan via Rekomp delta på utviklingsprosjekter og kvalitetsarbeid som SOA-fagavdeling gjør sammen med barnehagene - Via verddebarnehagene (vennskapsbarnehagene) blir det mulig å delta på forsknings- og utviklingsarbeid som går ut fra dette nettverket - Studentene kan bli med som både medforskere og følge forskningsseminarer og andre relevante faglige seminarer -			
(7) Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler X
Vurdering: - Henviser til punktet over, til fjorårets notat (7.12.21) og til programplanen der dette er forklart. - Samisk lærerutdanningenes særegenhet har fra begynnelsen av en allsamisk opprinnelse, der studentene bla. kan ha praksis i tre land - Det er tilrettelagt for at studentene kan dra på utveksling i Norge, Finland, Sverige og utlandet, enten selvstendig eller via samarbeidsavtaler som høgskolen har med andre utdanningsinstitusjoner			
(8) Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler X
Vurdering: - I programplanen er utvekslingsmulighetene forklart i kap.10: <i>“Studenten skal studere de to første årene på Samisk høgskole. I tredje studieår kan man dra til andre studieinstitusjoner i Norge eller utlandet. Det er mulig å dra på både praksis og studere fordypningsemne(r) andre steder. Samisk høgskole samarbeider med flere institusjoner. Om internasjonalisering får man mer aktuell info fra Samisk høgskoles internasjonaliseringsrådgiver”</i>			

Oversatt fra samisk til norsk

(9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler X
Vurdering: - SOA-fagavdeling har langtids praksisavtaler med disse barnehagene (til 2024): I Kautokeino Beazedievva og Gártnetluohkká bhg, i Karasjok Guolban bhg, i Tromsø Guovssahas bhg, i Tana Boftsa og Giellavealgu bhg, i Karesuando Lávvu førskole, Nesseby oppvekstsenter, i Lakselv Bærtue barnehage. - I tillegg til disse skal det signeres verddeavtale (vennskapsavtale) med en barnehage i Kautokeino for 2022, og senere med tre andre barnehager andre steder i Sapmi. Verdde barnehagesamarbeidsarbeid er en del av de nasjonale tiltak. SOA-fagavdeling har fra sommer 2022 en prosjektstilling ansatt for to år fremover for dette. - Praksisopplæring blir ivaretatt sammen med praksisbarnehagene - I tillegg til langtidsavtaler kan SOA-fagavdeling lage praksisavtaler med noen barnehager til hvert studieår. - SH har i forbindelse med praksisopplæring i over 30 år via samarbeid på ulike steder med samiske barnehager opparbeidet solide erfaringer på slike samarbeid. - Det er emneplanene for kunnskapsområdene, barnehagens ressurser og kunnskap, studentenes hjemmeområder og andre praktiske ting som påvirker hvilke barnehager SOA-fagavdeling fra tid til tid lager korttidssamarbeidsavtaler. - Alle praksisbarnehager blir sikret kommunikasjon, ledelse, nødvendig veiledning i de ulike rollene og virkeområder innenfor rammene til samarbeidet. - SOA-fagavdeling har kontrollert prosedyrene, lønnskjemaer og praksisopplæring og andre rammeordninger våren 2022. - SOA-goahhti jobber videre med å fornye håndboken, praksisplanene, vurderingsskjemaer og andre nødvendige dokumenter			
§ 2-3. Krav til fagmiljø			
Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppf yller X
Vurdering: - Det henvises til fjorårets styresak som i den forbindelse ble et internnotat (saknummer 20/00394-6, datert 7.12.21) "SOA studieprogrammer 2022-2023 oppstart". I dette notatet forklarer SOA-fagavdelinga grundig hvilke fagressurser fagavdelinga har og hvordan fagavdelingen har muligheter til å bruke ressurser fleksibelt. - Fagavdelinga har vært stabil med sine fagressurser - SOA-fagavdelinga har fått ny person ansatt i pedagogikkstilling for MOA studier. - Dagens SÁMOS prosjektets forskningsleder har tatt i mot stillingen. Personen har 1. stillingskompetanse. Personen blir hovedressurs for GMOA utdanningen og i DOB tiltakene. - I GMOA-studiet er det høgskolelærer som har jobbet lenge med både BMOA-studier, MOA-studier og Samos prosjektet og er en stor ressurs i MOA-studiet som kan utdanne, plane, koordinere og lede. Den ansatte har hovedarbeidet i videre planlegging av GMOA.			

Oversatt fra samisk til norsk

- Samos prosjektet avsluttes våren 2023. SAMOS prosjektets leder som starter i pedagogikkstilling underbygger forsknings- og studieressursen i GMOA-studiet og overordnet SOA-fagavdelinga. - SOA-fagavdelinga andrespråkspedagogikkstilling er det ansatt person som har spesialpedagogikk og er også en resurs for MOA-studiet. - Til samiskstillinga er det ansatt en person som kan være resurs for GTM og SMG emneplan for kunnskapsområdet. - Til matematikkstillinga starter en ny samiskspråklig person høsten 2023. Den tilsatte er resurs til GTM kunnskapsområdet. - Til andre kunnskapsområder som ledelse kunnskapsområde (JOO), fordypningskunnskapsområde, samfunn, etikk- og livssyn kunnskapsområde (SOEE), natur, helse og fysisk aktivitet kunnskapsområde (LDL), blir undervisning utført av 1.stillingskompetanse sammen med lektorer som ar lang undervisningserfaring i MOA-studiet. - LDL er kunnskapsområdet SOA fagavdelinga henter ressurser utenifra, som helse og fysisk aktivitet delen. Til dette bruker vi å få 1.stillingskompetanse som i mange tidligere år har jobbet ved høgskolen og har vært en stor resurs i samisk lærerutdannings utvikling og kjenner til området godt. - Tilsammen har SOA-fagavdeling 13 faste fagstillinger i 100%stilling, og alle kan etter behov være med som resurs i GMOA studiet. - Av disse er 1.professor, 5 førsteamanuenser, 3 som har phd utdanning og jobber med phd arbeidet, men ennå ikke innlevert (minst to av disse kan dokumentere lang tids lærerbakgrunn og vi søker etter 1.stillingskompetanse som 1.lektor), 3 lektorer og 1 høgskolelærer - Fagavdelinga har 2 stipendiater, i naturfag og grunnopplæringa - Fagavdelinga har 7 II-stillinger, som tilsammen utgjør 1,4 stilling. Fire (4) av de er professorer, som utgjør 0,8 stilling. - Fagavdelinga har i tillegg på midlertidige fagstillinger 1 stilling samfunnsfag (lektor) og 1 i barnehagepedagogikk (høgskolelærer) - I tillegg til disse har GDS fagavdeling også fagressurser - Det kan konkluderes med at MOA-studiets fagområde har høyt nivå, lang undervisningsbakgrunn, og god kjennskap til praksis			
(2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler X
<i>Vurdering:</i> - Henvises til forklaringer ovenfor og SOA fagavdelingens fjorårets notat (7.12.21) der denne informasjonen er forklart - Pedagogikk kompetanse er gjennomført i lærerutdanning og via andre pedagogiske studier. I tillegg har fagmiljøet lang erfaring med utdanningene og veiledninga. - <i>Digital kompetanse er gjennomført via utdanningene og kurs samt gjennom nettundervisning.</i> - I Covid-19 sammenheng har de fleste høgskoler og universiteter i Norge lagt opp til nettundervisning, når campusene ble stengt. Dette har tilført lærere solid kunnskap til å arrangere nettundervisning. Undersøkelser som er blitt gjennomført i forbindelse med det, viser at de fleste studentene har vært fornøyd med nettundervisningen. Samisk høgskoles lærerutdanning har jobbet med nettundervisning siden 2021, og har erfaring og kompetanse på å organisere nettundervisning på mange måter			

Oversatt fra samisk til norsk

(3) Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler X
Vurdering: - SOA- fagavdelings fagressurser brukes til gode i lærerutdanningenes profesjon, til undervisninga, til forskningen og til administrasjonen. - Samisk lærerutdanningsprofesjon er ordnet til miljø og grunnlag til å ta vare på utdanningenes ledelse, kvalitet og utvikling av disse. - I fagavdelingas tre programledere (mellom 10-20 % års stilling på hver), fagavdelingsleder og undervisningsleder har hver sin konkrete rolle i kvalitetssikringa.			
(4) Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler
Vurdering: - Undervisningen dekkes med ca 80% interne ressurser, med de stillingene som har fast stilling ved høgskolen - SOA-fagavdeling har nettopp tilsatt pedagogisklærer, som skal jobbe spesielt i GMOA-studiet. Personen har førstestillingskompetanse. - Ellers underviser førstestillinger i de fleste kunnskapsområdene som MSOO, GTM, JOO, BA, SOE, LDL og PÁČ.			
I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:			
a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler X
b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler
c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professorkompetanse.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler
Vurdering⁴: - Henvises til forklaringa i § 2-3 (1) - Til sammen har mange av SOA- og GDS fagavdelingers fagmiljøer og andre undervisningsressurser førstestillingskompetanse. - Barnehagelærerutdanning førsterecessurgrunnlag er innenfor 20%. -			
(5) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå..	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler X

⁴ I vurderingen skal det komme frem hvem utgjør i studiets tilhørende fagmiljø og med hvilke resursser oppfylles førstestilling- og professor- eller dosentkompetanse.

Oversatt fra samisk til norsk

Vurdering: - I SOA- fagavdeling er det Evalueringsprosjekt med økonomisk støtte fra Udir, som startet i 2020 og varer i 5 år. Til dette er det knyttet to professorer og mange førstekompetansestillinger. - Sametinget støttede Samos prosjekt avsluttes våren 2023. Forskningsprosjektet Samisk pedagogikk i barnehagen forventes å gi ny kunnskap om Samisk pedagogikk. - Utviklingsarbeidet som er i gang i barnehagelærerutdanningen er tilpasset til det fleksible programmet. - SOA fagavdelinga skal aktivt lete eksterne tilskudd til prosjektene. Ny prosjektstilling som starter sommeren 2022, er tilleggsressurs til avdelinga for å arbeide med dette. - Fagavdelinga har arrangert skrivekurs til fagtilsatte i 2022-2023 med mål om å støtte forskning og utgivelser. - Bokutgivelser som samisk lærerutdannings faglærere utgir artikler til om utdanningene og artikler som er relevante for undervisningen forventes. Egen utgivelse om pedagogikk skal komme. - Helhetlig skal undervisninga grunnlegges i forskninga og studentene praktiserer å bruke den nyeste forskningsinformasjonen som deres praksisgrunnlag - Det er fortsatt behov for forskning som berører samisk barnehageutdanninger, det samisk samfunnets opplæringsbehov, forskning om tidligoppvekstområde/barnehageområde, forskning om samiske elevers grunnopplæring, ungdom imellom og ungdomstrinnet og videregående skole.			
(6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler x
Vurdering: Henvises til notat (7.12.21) der det er grundig beskrevet hvilke nasjonale og internasjonale samarbeid, nettverk og forskningsprosjekter er med i Samos-prosjektets fagfornyelses evaluering.			
(7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse og erfaring fra praksisfeltet.	Oppfyl ler ikke	Delvis	Oppfyl ler
Vurdering: - Vises til Samos prosjektet i GMOA fagområde som forsker på samisk pedagogikk i barnehagen. På denne måten forsterker egen kunnskap og kompetanse i praksisområdet. - Henvises til § 2-1, 9, punktet der forklaring om praksisbarnehagene og verddebarnehagene er skrevet om. - Mange praksislærere og mulige praksislærere har veiledningspedagogikk første del eller i begge delene. - Det er fortsatt behov for å bygge praksislærere formelle veiledningskompetanse med minst et nivå på 30 studiepoeng, betyr fortsettelse for de som har en del fra før og full utdanning for de som mangler. - Fagavdelinga skal kartlegge om det er mange som mangler veiledningspedagogikk og hvor mange som innehar denne, og videre planlegge hvordan tilby veiledningspedagogikk på en smidig måte slik at praksislærere oppnår formelle krav.			

Oversatt fra samisk til norsk

- Det er viktig å påpeke at praksislærer har ellers sterk realkompetanse i grunn til å veilede studenter da de har lang arbeidserfaring på samiske skoler, i samisk utdanning, grunnopplæring og de har mye kunnskap om samiske skolars tilstand, behov, om elever og mulighetene.
- SOA fagavdeling holder mindre kurs om veiledning og praksislærerens rolle hver høst
- SOA- fagavdeling er ellers støtte for praksislærere i praksisutdanninga i ledelse og veiledning, i både forberedelser, på praksisbesøk og ved vurderinger.

9.12.2021

Notat: Fleksibel samisk barnehagelærerutdanning

I Norge mangler det mange samiske barnehagelærere og pedagoger. Stor mangelfullhet påvirker de samiske barna, deres oppvekstvilkår og samiske barnehagetilbudets kvalitet. Sametingsrådet har fremhevet at kompetansemangelen har påført krise til samiske barns tilbud, og det må løftes opp som et samfunnsansvar å forbedre den samisk barnehagesituasjonen.

Samisk høgskoles ansvar

Samisk høgskole sitt ansvar er å fremskaffe flere samiske barnehagelærere, fordi det er den eneste institusjonen som tilbyr samisk barnehagelærerutdanning, grunnlagt på særskilt forskrift.

Samisk høgskole kjenner også til og vet om krisen som er oppstått, spesielt i forhold til samisk barnehagelæreres mangelfullhet i forhold til de samiske barnehagene.

For å være til hjelp i å løse opp krisesituasjonen, har Samisk høgskole en gjennomgang på mulighetene til å legge til rette for samisk barnehagelærerutdanning som kan omfavne søkera fra ulike steder, ulike aldre og i ulike livssituasjoner.

Samisk høgskole tilbyr vanlig Samisk barnehagelærerutdanning over tre år, og har også erfaring i å tilrettelegge for Arbeidsted barnehagelærerutdanning (BMOA) over fire år. I denne situasjonen, der samfunnet og samiske barnehager er nå, ser vi at det er aktuelt å prioritere å tenke på studiets oppbygging på en annen måte. Samfunnet har i dag andre behov, som ingen av de skisserte oppbyggingene dekker. Nå må man finne på en løsning som omfatter alle som er mulige søkera til Samisk barnehagelærerutdanning.

BMOA er ikke aktuelt i denne forbindelsen, fordi det fordrer bla. at søkera har fast stilling i barnehagen, og at deres arbeidsplass, barnehagen, fungerer som del av læringsarenaen. Dermed vil denne utdanningsmåten utgå for alle de som ikke har fast stilling. Samtidig har få samiske barnehager lite ressurser til å fungere som ekstra læringsarena.

Vanlig Samisk barnehagelærerutdanning oppbygging ser Samisk høgskole utfordringer i forhold til de søkera, som for samiske barnehagenes skyld, under utdanning, må fungere som ressurs for barnehagene. De fleste samiske barnehagene, der ansatte drar for å få utdanning, er i så sårbar stilling at de ikke har mulighet til å slippe sine ansatte ut i fulltidsstudier. De ansatte behøves som deltids ressurs for barnehagene, og dermed har de mindre muligheter til å søke på fulltidsstudier.

Samisk høgskole foreslår fleksibel utdanning

Samisk høgskole ser at det er nødvendig å få bygd opp et alternativ til vanlig samisk barnehagelærerutdanning og til BMOA, pga behovene i samfunnet. En mulig løsning er å konstruere og igangsette samlings- og nettbasert **Fleksibel samisk barnehagelærerutdanning** (GMOA), som varer i tre og halvt år, med syv semestre, og som gjennomføres med fleksibilitet, slik som over lenger periode, og noen deler av utdanninga gjennomføres desentralisert og gjennom digitale undervisninger. Fordeler med en slik studieoppbygging er at søkera har mulighet til å være i deltidsarbeid under studiene. Samtidig har ikke utdanninga et krav at man har stilling i barnehagen.

9.12.2021

Studiet ville kunne omfavne flest mulig søkera, både de som er i faste eller vikariat stilling i barnehagene, og de som ikke har barnehagebakgrunn eller de som kommer direkte fra videregående skoler.

Å gjennomføre en fleksibel utdanning krever flere ressurser enn å gjennomføre en vanlig utdanning, som betyr at Samisk høgskole trenger ekstra finansiering hvis det skal være mulig å gjennomføre på denne måten.

Rekruttering og stipendordninger

Det er et stort rekrutteringsarbeid som må gjennomføres før studiets start. Samisk høgskole har vanlige rekrutteringstiltak til utdanningene, men i en sårn situasjon må man ha større kapasitet til rekrutteringen, så man treffer målgruppen. For at rekrutteringen skal nå ut på best mulig måte må institusjoner som har samfunnsansvar sammen bevilge ressurser til dette og samarbeide om rekrutteringstiltak. Sametinget oppfordres gjennom rådgivendeordningen å løfte opprettelsen av dette nye studiet til Norges regjering og til Sametingets samarbeidsorganer. Sametingene kunne være med å bidra til å synliggjøre studiet, og høgskolen håper at regjeringer både på Norsk, Svensk og Finsk side får både politisk og økonomisk støtte til å igangsette utdanningen. I denne prosessen trenger vi alle tre Sametingenes politiske støtte.

Stipendordningene til studentene er en del av rekrutteringstiltakene. Det er viktig at studentene har gode stipendordninger. I dag, faller samiske barnehagelærerutdanningene utenfor flere tilleggstipendordninger for samiske utdanninger, fordi barnehagelærerutdanning ikke oppfyller kravene i ordningene. Samisk høgskole foreslår at Sametinget starter opp arbeidet med å opprette gode stipendordninger til de som har valgt samisk barnehagelærerutdanning, og at stipendordninger må være tilpasset studenter i hele Sápmi.

Opprette samarbeidsgruppe

For å sikre at sakens planlegging og gjennomføring går smidig må det være en samarbeidsgruppe, der alle berørte institusjoner og interessenter er deltakende, og der arbeidet rettes mot å fremme saken, særlig rekrutteringsdelen.

Forslag fra Samisk høgskole

- Samisk høgskole foreslår at Sametinget absolutt løfter *Fleksibel samisk barnehagelærerutdanning (GMOA)* opprettelsen til Kunnskapsdepartementet og til Sametingets samarbeidsorganer.
- Samisk høgskole foreslår at det opprettes samarbeidsgruppe som jobber med å fremme bred rekruttering til samisk barnehagelærer utdanningene både innenlands og internasjonalt.
- Samisk høgskole foreslår at Sametinget og Kunnskapsdepartementet blir med og bevilger ressurser til rekrutteringstiltak og til gjennomføring av *Fleksibel samisk barnehagelærerutdanning (GMOA)*

Arkiiva - dok. 19/00562-171 Arkiivakoda. 011
 Áššemeannudeadji Inger Anne Johansdatter Siri Triumf

Saksgang
 Allaskuvlastivra 1.8.2019 - 31.7.2023

Čoahkkindáhton
 13.10.2022

Unntatt offentlighet ihht -

S-31/22

ČOAHKKINPLÁNA 2023 / MØTEPLAN 2023

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Sámi allaskuvlla stivrra čoahkkinnplána / Møteplan 2023	1-2023 08.03.	2-2023 14.06.	3- 2023 12.10.	4- 2023 07.12.
Dohkkehit čoahkkingohččuma ja áššelisttu / Godkjenning av møteinnkalling og saksliste	x	x	x	x
Diehtoáššit / Orienteringssaker	x	x	x	x
Referáhtat / Referater	x	x	x	x
Jahkeporta / Årsrapport (Jahkerehketdoallu 2022 ja bušeahtta 2023 / Årsregnskap 2022 og budsjett 2023)	x			
Rehketdoallu / Regnskap 1. tertial 2023		x		
Oahppoprográmmat oahppojahkái 2024/25 Studieprogrammer for studieåret 2024/25		x		
Stáhtabušeahtta / Statsbudsjett 2024			x	
Olggobealrámma árvalusat 2025 / Forslag på tiltak utenfor rammen i budsjettet for 2025			x	
Rehketdoallu / Regnskap for 2. tertial 2023			x	
Čoahkkinnplána / Møteplan 2024			x	
Kvalitehtaraporta / Kvalitetsrapport				x
Jahkeplána (ja bušeahtta 2024) / Årsplan (og budsjett 2024)				x

Liigečoahkkimat dárbbu mielde / Ekstraordinære møter ved behov

Čoahkkáigeassu/ Sammendrag

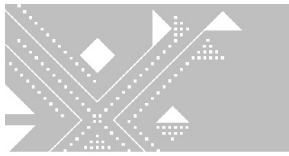
Jahkásaččat plánejuvvojit njeallje dábálaš stivračoahkkima. Liigečoahkkimat biddjojit dárbbu mielde

/

Årlig planlegges det fire ordinære styremøter for Samisk høyskole. Ekstraordinære styremøter settes opp ved behov.

Mildosat/Vedlegg:

-

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

Arkiiva - dok. 19/00562-174 Arkiivakoda. 011
Áššemeannudeadji Inger Anne Johansdatter Siri Triumf

Saksgang
Allaskuvlastivra 1.8.2019 - 31.7.2023

Čoahkkindáhton
13.10.2022

Unntatt offentlighet ihht -

S-32/22

DIEHTOJUOHKIN- JA SÁGASTALLANÁŠŠIT / ORIENTERINGS- OG DISKUSJONSSAKER

Allaskuvladirektevrra marrádusárvalus/ Høgskoledirektørens forslag til vedtak/innstilling:

Allaskuvlastivra váldá vuhtii diehtujuohkin- ja ságastallanáššiid / høgskolestyret tar orienterings- og diskusjonssakene til etterretning.

Diehtujuohkin- ja ságastallan áššit / Orienterings- og diskusjonssaker

- Njálmmálaš dieđut direktevrras / Muntlige orienteringer av direktøren
- Studeantalogut/studenttall
- Bušeahtta 2023 / Budsjett 2023
- Sámi allaskuvlla campus struktuvra / Campusstruktur for Samisk høgskole.
- Mearrádusat rektora fápmudusain / Vedtak gjort ved rektors fullmakt.
Virgáibidjat gaskaboddosaččat II-virgái. / Ansettelse i midlertidig II-stilling. U.off. dok.
- Olgoriika bargit/Utenlandsk arbeidskraft. U.off. dok.

Mildosat/Vedlegg:

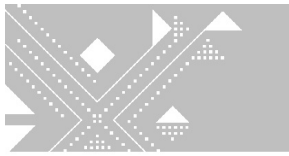
1. Studeantalogut/ Presentasjon av søker- og studenttall høsten 2022
2. Campusstruktuvra ášši gulaskuddancealkámušat ja bargojoavkkuid vástádusat čuvvot sierra áššečilgehusa / Høringsuttalelser og svar fra ansatte er vedlegg i et eget saksfremlegg.

3. Rektora mearrádusnotáhtta / Melding om vedtak gjort ved rektors fullmakt.
4. Notáhtta_Olgoriika bargit / Notat _Utenlandsk arbeidskraft.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

Arkiiva - dok. 22/00639-1
Áššemeannudeadji Ronja Christine Oskal

Arkiivakoda.

Saksgang
Allaskuvlastivra 1.8.2019 - 31.7.2023

Čoahkkindáhton
13.10.2022

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

OHCCIIDLOGUT JA STUDEANTALOHKU 2022 ČAVČČA

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Diehtujuohkin.

Mildosat/Vedlegg:

1. Ohcciidlogu ja studeantalogu ovdanbuktin 2022 čavčča
2. Presentasjon av søker – og studenttall høsten 2022

Studeanta ja ohcciidlohku 2022 čavčča

Sámi allaskuvla stivrračoahkkin 13.10.22.

Prográmmaoahput	NOM	LOKAL	RABAS	Ohcama	Fálaldaga	Vuostáiváldán	Álgán
Boazoealáhus bachelor	32			32	15	10	7
Sámi vuoddoskuvla oahpaheaddjeoahppu 1.-7. ceahki mast	26			26	4	2	1
Sámi vuoddoskuvla oahpaheaddjeoahppu 5.-10. ceahki mas	30			30	8	6	6
Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda mastergráda oahppu		16		16	12	8	7
Oahpaheaddjekvalifiseren geahččalanortnet		12	9	21	1	1	-
Oahppoovttodagat							
Sámegiela álgokursat							
Nordsamisk i praktisk læringssituasjon innføringskurs 1		55		55	44	29	23
Sørsamisk i praktiske situasjoner - innføringsstudium 1. del		14		14	-	-	-
Nordsamisk i praktisk læringssituasjon -innføringsstudium 2		46		46	38	28	21
BASA 1 - Sámegiela ja sámi girjjálašvuota 1							
Samegiela ja sámi girjjálašvuota 1		21	4	25	14	7	5
*Davisamegiela morfologiija ja cealkka oahppa		11	3	14	10	3	2
*Sámi girjjálašvuoda vuoddokursa		13	3	16	11	7	6
*Davisami fonetihkka, fonologiija ja callinvuogit		4	3	7	7	3	2
Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda bachelorprográmma oahppoovttodagat							
Giełladiela ja fonetihkka		7		7	7	4	3
Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda mastergráda oahpu oahppoovttodagat							
Diedalas bargu ja dutkanmetoda		4		4	1	1	1
Samegiela ja sámi girjjálašvuoda dutkanhistorja		3		3	1	1	1
Akademalaš čálliinseminára		4		4	1	1	1
SÁM PhD oahppoovttodagat							
Diedateoriija			2	2	1	1	1
Etiikka, eamiáibmotdiehtu - ja metodologiija		1	2	3	-	-	-
Sámi girjjálašvuodadutkan oassin eamiáibmot - ja unnitlogugirjjálašvuodas			1	1	-	-	-
Sámi sosiolingvistihkka máilmmiviidosaš konteavsttas			1	1	1	1	1
Duoji oahppoovttodagat							
Duodji ja haddebidjan		15	4	19	12	11	7
Duddjoma ja habmema bargovuogit		20	8	28	16	13	10
Kontinuitet og vitalisering av tradisjonell vætna		14	1	15	9	6	6
Boazoealáhus bachelor oahpu oahppoovttodagat							
Sámeriekti		12	11	23	15	12	10
Ovdalaš sámi ealáhusiágit		11	5	16	13	8	6
Sámi birasehtalaš vierut boares áiggi rájes		16	13	29	15	11	10
Servvodatfágat, journalistihkka ja oktasaš oahppoovttodagat							
Giehtačállima álgooahppu: Sámi ja álgoáibmot muitalusat filimmaid boi		28	5	33	26	18	15
Eamiáibmotfilosofiija		16	6	22	15	7	5
Diedalas calliin ja guorahallan		5		5	3	-	-
Samisk kultur- og samfunnskunnskap 1		15	6	21	13	6	3
Joahtka oahput							
Geibbolašvuodalokten mánáidgárdiin-árbevirolaš máhttu ja sámi kultu		8	5	13	2	1	-
Guovtte- ja mánggagielatvuota mas deaddu vuosttašgillii		10	23	33	23	14	13
Samisk språkdidaktikk med fokus på lesing og skiving			23	23	9	13	9
OKtiibuot	88	381	138	607	347	233	182

Sisaváldin 2022 čavčča

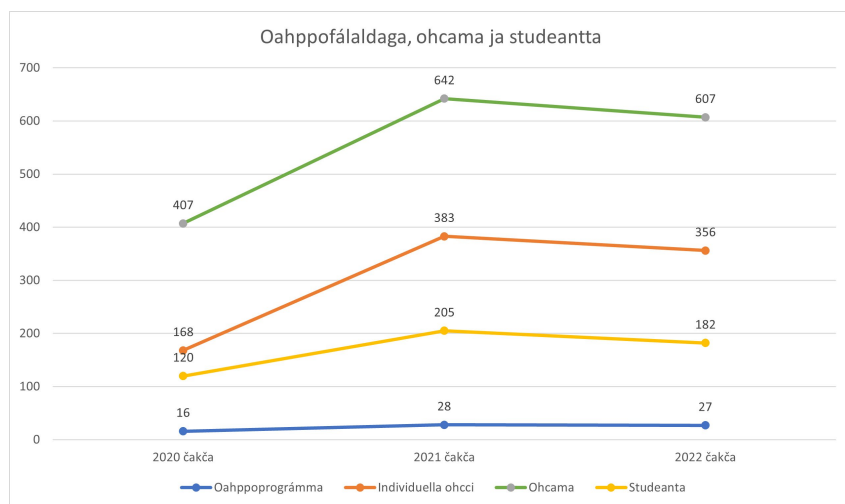
Tabealla čájeha buot oahppoprográmmaid mat ledje almmuhuvvon ohcanládje sihke báikkálaš ja oktasaš sisaváldimis dán čavčča.

NOM = Oktasaš sisaváldin

LOKAL ja RABAS = Báikkálaš sisaváldin.

Tabella čájeha galle ohcama leat juohke ohppui, gallis leat ožžon fálaldaga ja vuostáiváldán oahpposajifálaldaga, ja loahpalaččat álgán ohppui.

Buohtastáhttin 2020, 2021 ja 2022 čavčča

Čilgehus

- Tabealla čájeha oahppoprográmma, individuella ohcci, ohcama ja studeanta golmma jagi badjel sihke báikkálaš ja oktasaš sisaváldimis.

Studeantalohku 2022 čavčča

- Sámi allaskuvllas leat dál 182 registrerejuvvon studeanta. Registrerejuvvon studeanta lea studeanta guhte lea máksán lohkanbadjedivvaga. Loahpalaš lohku čielgá DBH raporterenaigemearrái 15.10.22.

Ohcciidlohku

- 607 lea Sámi allaskuvlla obbalaš ohcciidlohku, maiddá oahppofálaldagaide mat dattege eai álgán dán čavčča. Oahput mat ledje almmuhuvvon ohcanládje, muhto dattege eai álgán leat 1) Sørsamisk i praktiske situasjoner del 1, ja 2) Andrespråkspedagogikk. Dáid oahpuide ledje oktiibuot 47 ohcci.

Kommentárat ohcciid ja studeantalohkui

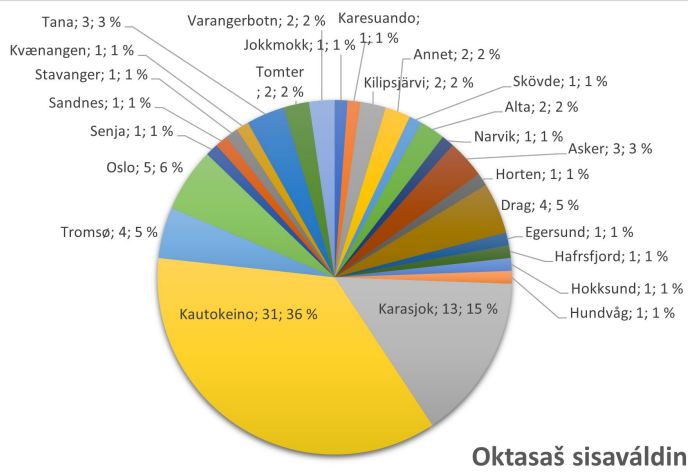
- Dán jagi leat unnit ohccit alitohppui go diibmá nationála dásis ja nu maiddáí Sámi allaskuvllas. Ohcciidlohku lea dál, maŋgel koronapandemii ja eahpesihkarvuoda servvodagas, njiedjan seamma dássái go jagis 2017.
- Ohcciidlohku Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaide lea njiedjan 2021 čavčča rájes, muhto dán čavčča leat maiddáí almmuhuvvon unnit oahppofálaldagat.
- Diimmá ektui ledje dán jagi almmuhuvvon eanet oahppofálaldagat main lea unnit rekrutterenvuođu, nugo oahppoovttadagat sámegiela ja sámi girjjálašvuodas sihke master ja PhD – dásis.
- Neahttaoahput leat earenoamáš bivnnuhat, ja oktasaš sisaváldimis lea ohcciidlohku prográmmaoahpuide mat leat ollásit neahttaoahppun lassánan 34,2 % jagi 2021 rájes. Ággan dasa sáhtta leat ahte eambbosat háliidit geabbilis studeantaárgabeaivvi. Oahppoásahusat mat láhččet dili neahttaoahpahussii leat vásihan ahte ohcciidlohku lea lassánan.
- Sámi allaskuvla čuovvu maiddáí treanda neahttaoahpuid ektui. Engalasgielat journalistihka oahppoovttadat mii lei ollásit neahttaoahppun geasuhii eanemus ohcciid, earret go sámegiela álgokurssat (SAAL 1 ja 2) mat juohke jagi geasuhit olu ohcciid.
- Oaidnit ahte lea ain hástalus rekrutteret studeanttaid prográmmaoahpuide, eandalii dievdoolbmuid. Diimmá ektui ledje dán jagi aŋkke eambo kvalifiserejuvvon ohccit oahpaheaddjeoahpuide. Studeantalohku oahpaheaddjeoahpuide lea diimmá rájes loktan 166 % proseanttain, stuorámuš oassi lea 5-10 ceahki oahpus. Diibmá ledje 3 mat álge, dan jagi 8.
- Prográmmaoahppu mii muđui eanemusat geasuhii ohcciid lei boazoealáhus bachelorohppu.
- Fuomášuhttit ahte indikáhtoriid «ahkejuohku», «gaskamearálaš ahki», «olgoriikastudeanttat» ja man stuora oassi studeanttain leat dievdoolbmot ii leat vejolaš viežžat ovdal maŋgel DBH raporterema 15.10.22.

Guovllut gos bohtet ohccit

Kommentárat guovlluide

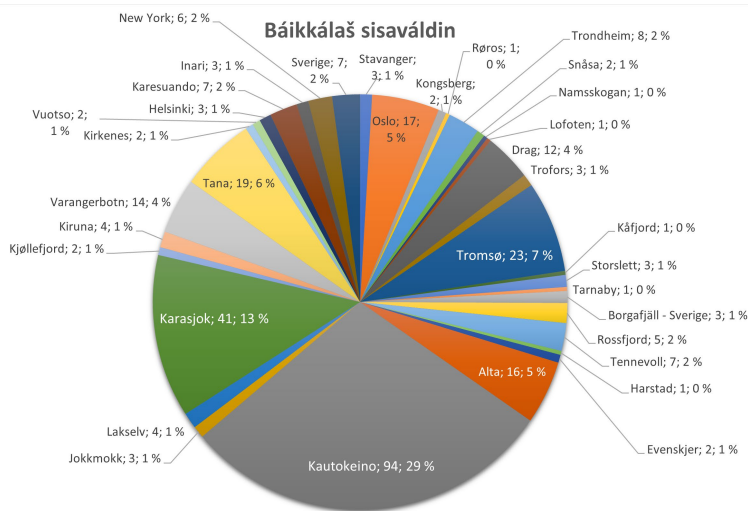
- Diagrámmat čájehit obbalaččat ohcciid. Eanas ohccit Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaide sihke oktasaš ja báikkálaš sisaváldimis leat norggabeale.
- Prográmmaoahpuide leat eanemus ohccit Guovdageainnus ja Kárášjogas. Prográmmaoahpuide lea hástalus rekrutteret studeanttaid eará sámi guovlluin, eandalii suoma- ja ruoŋabeale Sámis.
- Ohccit báikkálaš sisaváldimis lea diimmá ektui njiedjan sámi guovddášguovlluin, ja lassánan eará guovlluin nugo Romssas, Oslos, Deanus ja Várjjagis. Báikkálaš sisaváldimis oaidnit muđui ahte ohcciidlohku riddoguovlluin njiedjá.
- Oahput *kontinuitet og vitalisering av tradisjonell vætna, sørsamisk i praktiske situasjoner* ja *andrespråkspedagogikk* geasuhedje eanemusat ohcciid Nuorta – Finnmarkkus ja lulli – ja julevsámi guovlluin. Guokte maŋemus oahpu leigga almmuhuvvon ohcanládje, muhto eaba dattege álgán.
- Fuomášuhttit ahte FS (Felles studentssystem) ii dulko buot čujuhusaid, earret eará čujuhusaid mat leat Ruoššas.

Guovllut oktasaš sisaváldin

- Stuorámus oassi ohcciin oktasaš sisaváldimis lea čujuhus Guovdageainnus, Kárašjogas ja Oslos.
- Oahput oktasaš sisaváldimis leat oahpaheaddjeoahput ja boazoealáhus bachelor.

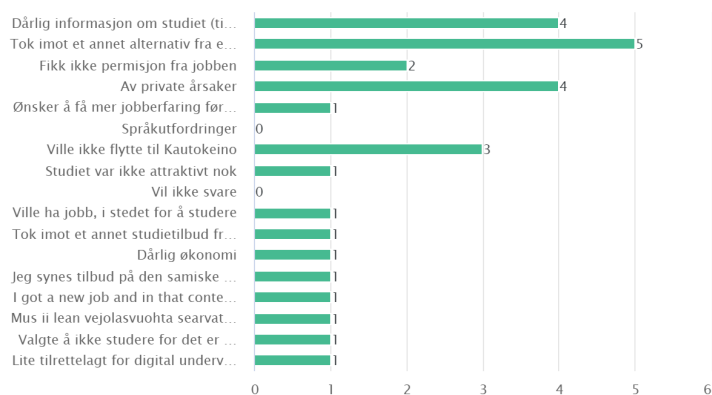
Guovllut báikkálaš sisaváldin

- Stuorámus oassi ohcciin báikkálaš sisaváldimis lea čujuhus Guovdageainnus, Kárášjogas ja Romssas.
- Oahput báikkálaš sisaváldimis leat oahppoovttadagat bachelor, master ja PhD – dásis ja sámegiela ja sámi girjjálašvuoda masteroahppu.

Iskkadeapmi: Manne ohccit eai váldán vuostá oahpposaji?

Hva gjorde at du avslo studietilbudet fra Samisk høgskole?

- 2022 čavčča lea nugo diibmá čađahan iskkadeami ohcciid gaskkas geat ožžo oahppofálaldaga, muhto eai váldán vuostá oahpposaji.
- Sullii 48 % (28 ohcci vástidedje 67 ohccis) ohccin vástidedje. Iskkadeapmi lei anonyma ja lei sihke davvisámegillii, dárogillii ja eangalgillii.
- Oallugin leat priváhta ákkat, muhto oaidnit maiddái ákkaid nugo heitot diehtjuohkin oahpu birra (diibmoplána, eksámen, progrešuvdna jnv.), eai háliidan fárret Guovdageidnui ja ahte válde vuostá oahpposaji eará oahppoásahusas.
- Iskkadeamis bođii ovdan ahte ohccit sávvat eanet neahttaoahpahusa ja/dahje čoagganemiid.

Individuála vástádusat iskkadeamis

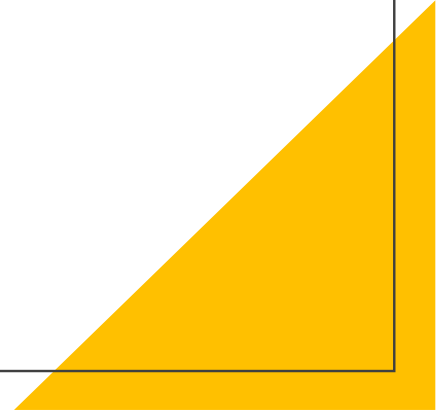
«Jeg synes tilbud på den samiske høghskolen skal være tilgjengelig for søkere i hele Sápmi. Vi er et folk som bor i et stort område og det er mange årsaker til at vi ikke kan eller ønsker å flytte på oss. Det er synd at man ikke tilrettelegger for et bredere studietilbud og i større grad tar i bruk digitale verktøy og samlingsbaserte varianter for å utvide eller komplimentere studietilbudene hos dere. Norges arktiske universitet eller andre universiteter prioriterer nødvendigvis ikke den samiske studenten og det er derfor uhyre viktig at akkurat dere gjør det. Jeg skulle også ønske at det var mer rom for oss som ikke har samisk som morsmål, men har veldig lyst å bidra i den samiske vitenskapen og kunnskapsutviklingen.»

- «Lite tilrettelagt for digital undervisning (av deler) i studiet. Iallfall ingen informasjon om det.»

«Mus ii lean vejolasvuohta searvat sadjosis nu ollu go oahppu gáibidii, nu go juohke vahkku. Munnje livccii heiven boahtit Guovdageaidnui soaita oktii mánuš.»

Presentasjon av søker - og studenttall høsten 2022

13.10.22.

Programfag	NOM	LOKAL	RABAS	Søknader	Tilbud	Ja - svar	Mett
Bachelor i reinnæringsstudier	32			32	15	10	7
Samisk grunnskolelærerutdanning 1-7 trinn	26			26	4	2	1
Samisk grunnskolelærerutdanning 5-10 trinn	30			30	8	6	6
Samisk språk og samisk litteratur masterstudium		16		16	12	8	7
Kvalifiseringsprogrammet for lærere		12	9	21	1	1	-
Enkeltemner og årseenheter							
Samiske innføringsstudium							
Nordsamisk i praktisk lærings situasjon innføringskurs 1		55		55	44	29	23
Sørsamisk i praktiske situasjoner - innføringsstudium 1. del		14		14	-	-	-
Nordsamisk i praktisk lærings situasjon - innføringsstudium 2		46		46	38	28	21
BASA 1 - Samisk språk og samisk litteratur							
Samegiella ja sami girjjalasvuhta 1		21	4	25	14	7	5
*Dawisamegiella morfologiija ja cealkkaoahppa		11	3	14	10	3	2
*Sami girjjalasvuoda vuoddokursa		13	3	16	11	7	6
*Dawisami fonetiikka, fonologiija ja callinnvuogit		4	3	7	7	3	2
Enkeltemner på bachelornivå - Samisk språk og samisk litteratur							
Gielladieda ja fonetiikka		7		7	7	4	3
Enkeltemner på masternivå - Samisk språk og samisk litteratur							
Diedalas bargu ja dutkanmetoda		4		4	1	1	1
Samegiella ja sami girjjalasvuoda dutkanhistorja		3		3	1	1	1
Akademalaš čallinseminára		4		4	1	1	1
Enkeltemner på PhD nivå - Samisk språk og samisk litteratur							
Diedateoriija			2	2	1	1	1
Etiikka, eamiáibmotdiehtu - ja metodologiija	1	2	3	-	-	-	-
Sámi girjjálašvuodadutkan oassin eamiáibmot - ja unnitlogugirjjálašvuodas			1	1	-	-	-
Sámi sosiologivistiikka máilmmivildosaš konteavsttas			1	1	1	1	1
Enkeltemner i duodji							
Duodji ja haddebidjan		15	4	19	12	11	7
Duddjoma ja habmema bargovuogit		20	8	28	16	13	10
Kontinuitet og vitalisering av tradisjonell vætne		14	1	15	9	6	6
Enkeltemner i bachelorstudiet reinnæringsstudier							
Sámeriekti		12	11	23	15	12	10
Ovdalaš sámi ealáhuslágit		11	5	16	13	8	6
Sámi birasehtalaš vierut boares áiggi rájes		16	13	29	15	11	10
Enkeltemner i samfunnsfag, journalistikk ja felles emner							
Introduction to Screenwriting: Sámi and Indigenous Storytelling through I	28	5	33	26	18	15	
Eamiáibmotfilosofiija	16	6	22	15	7	5	
Diedalas callin ja guorahallan	5		5	3	-	-	
Samisk kultur- og samfunnskunnskap 1	15	6	21	13	6	3	
Videreutdanning							
Gelbbolašvuodalokten mánáidgárdiin--árbevirolaš máhttu ja sámi kultu	8	5	13	2	1	-	
Andrespråkspedagogikk	10	23	33	23	14	13	
Samisk språkdidaktikk med fokus på lesing og skriving		23	23	9	13	9	
Sum	88	381	138	607	347	235	182

Opptak høsten 2022

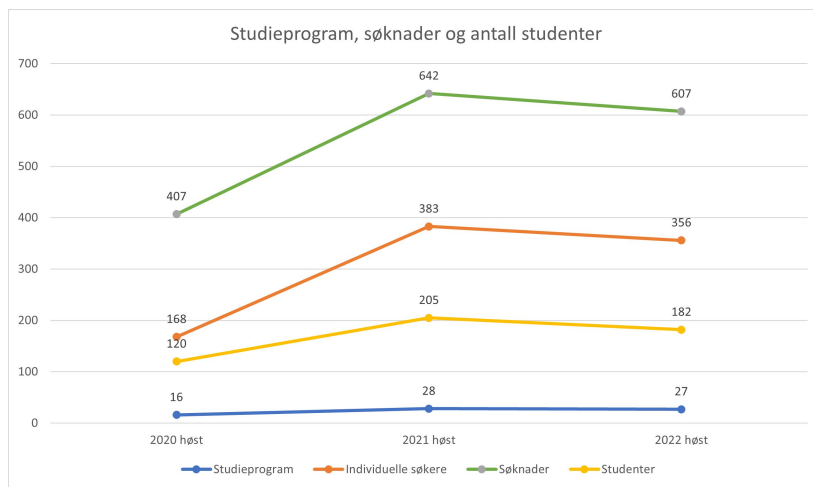
Tabellen viser studietilbud som var publisert på nasjonalt og lokalt opptak høsten 2022.

NOM = Nasjonalt opptak.

LOKAL og RABAS = Lokalt opptak.

Tabellen viser antall søkere til hvert enkelt studie/studieprogram, hvor mange som fikk tilbud og takket ja til studietilbud, og til slutt hvor mange som møtte opp/faktisk begynte.

Sammenligning høsten 2020, 2021 og 2022

Forklaring

- Tabellen viser studieprogram, individuelle søkere og antall søknader på både nasjonalt og lokalt opptak fordelt over tre år.

Studenttall høsten 2022

- Sámi allaskuvla har 182 registrerte studenter. Registrert student er en student som har betalt semesteravgift. Det endelige tallet er klart den 15.10.22. til DBH rapportering.

Søkertall

- 607 er det endelige søkertallet, også til studieprogram som ble innstilt. Studieprogram som var publisert på lokalt opptak, men ble innstilt var 1) Sørsamisk i praktiske situasjoner del 1, og 2) Andrespråkspedagogikk. For disse studiene var det totalt 47 søkere.

Kommentarer til søker – og studenttall

- Færre har søkt seg til høyere utdanning i år enn i fjor på nasjonalt nivå og Sámi allaskuvla. Søkertaller har i 2022, etter rekordhøye søkertall, koronapandemi og usikkerhet i samfunnet, kommet ned på nivå med 2017.
- Søkertallet viser en tydelig nedgang fra høsten 2021 til 2022, men det var også publisert færre studietilbud som tiltrekker studenter enn ifjor. Sammenlignet med året før, så var det i høst publisert flere studietilbud rettet mot en mindre søkergruppe, deriblant enkelemlene i samisk språk og samisk litteratur på master og PhD – nivå.
- Nettstudier er i vinden, og på nasjonalt opptak har søkertallet til nettbaserte programfag økt med hele 34,2 % siden 2021. Årsaken til dette kan være at flere ønsker seg en fleksibel studiehverdag. Flere av studiestedene som har tilrettelagt for dette har opplevd en markant økning i søkere.
- Samisk høgskole følger også den nasjonale trenden når det gjelder nettstudier. Engelskspråklig nettbasert enkeltemne i journalistikk hadde flest søkere, etter nybegynnerkursene i nordsamisk (SAAL 1 og 2).
- Det er fremdeles en utfordring å rekruttere studenter til programfag, spesielt menn. Vi ser likevel en økning i antall kvalifiserte søkere og studenter i lærerutdanningene, særlig på 5 – 10 trinn mens søkertallet til 1-7 trinn er forholdsvis lavt. Samlet sett så har studenttallet til lærerutdanningene økt med 166 % fra 2021 til 2022. I fjor var det 3 som begynte, 8 i år.
- Blant programfag var det bachelor i reinnæringsstudier som var mest populær blant søkerne.
- Alder, gjennomsnittsalder, andel menn og andel utenlandske studenter er ikke tilgjengelige før etter DBH rapportering 15.10.22.

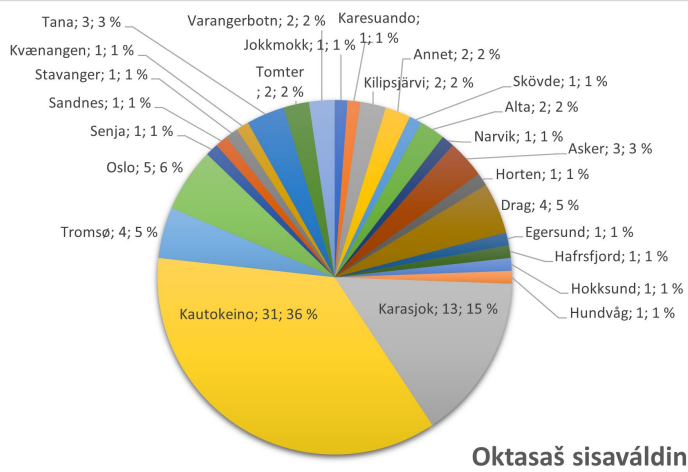
Geografi

– hvor kommer de fleste søkerne fra.

Generelle kommentarer

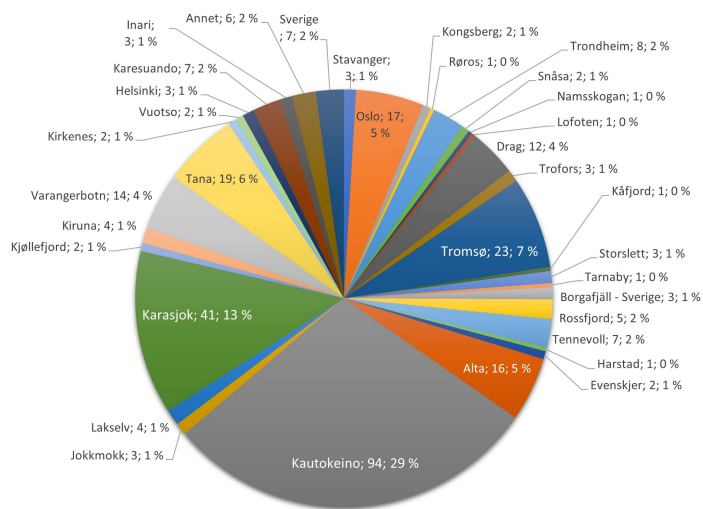
- Geografiske områder omfatter alle søkere, og ikke kun registrerte studenter. De fleste søkerne til studietilbudene ved Sámi allaskuvla har adresse i Norge.
- De aller fleste søkerne til programfagene har adresse i Kautokeino og Karasjok. Det er fremdeles en utfordring å rekruttere studenter fra andre samiske områder, spesielt fra Finland og Sverige.
- Vi ser en nedgang fra høsten 2021 i antall søkere fra samiske kjerneområder, mens søkertallet øker i Tromsø, Oslo, Tana og Varanger. Søkertallet går i midlertidig stadig ned i kystområdene.
- Studiene *kontinuitet og vitalisering av tradisjonell vætna, sørsamisk i praktiske situasjoner og andrespråkspedagogikk* hadde flest søkere fra Øst – Finnmark og julev – og sørsamiske områder. De to sistnevnte studiene var tilgjengelig for søking, men ble innstilt.
- Gjør oppmerksom på at FS (Felles studentssystem) ikke token alle adresser, deriblant fra søkere fra blant annet Russland.

Nasjonalt opptak

- Største andel av søkerne til studieprogram på nasjonalt opptak har adresse i Kautokeino, Karasjok og Oslo.
- Studiene på nasjonalt opptak omfatter lærerutdanningene og bachelor i reinnæringsstudier.

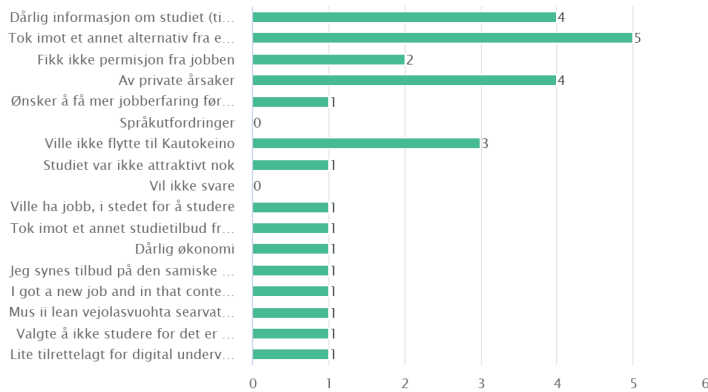
Lokalt opptak

- Største andel av søkerne til studieprogram på lokalt opptak har adresse i Kautokeino, Karasjok og Tromsø.
- Studietilbudene på lokalt opptak omfatter alle enkeltemner og mastergrad i samisk språk og samisk litteratur.

Undersøkelse blant søkere

Hva gjorde at du avsto studietilbudet fra Samisk høgskole?

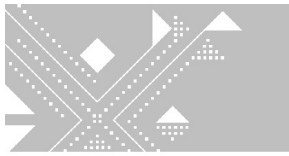
- I høst gjennomførte vi en undersøkelse blandt de søkerne som fikk tilbud om studieplass på Samisk høgskole, men valgte å avslå tilbudet.
- Ca. 48 % (28 av 67) svarte på undersøkelsen.
- Flere takket nei av private årsaker, men vi ser også andre årsaker som dårlig informasjon om studiet (timeplan, eksamen, oppsett osv.), ville ikke flytte til Kautokeino og at de tok i mot et studietilbud fra en annen utdanningsinstitusjon.
- I undersøkelsen kom det også frem at flere ønsket mer nettundervisning og/eller færre samlinger.

Individuelle svar fra søkere

«Jeg synes tilbud på den samiske høghskolen skal være tilgjengelig for søkere i hele Sápmi. Vi er et folk som bor i et stort område og det er mange årsaker til at vi ikke kan eller ønsker å flytte på oss. Det er synd at man ikke tilrettelegger for et bredere studietilbud og i større grad tar i bruk digitale verktøy og samlingsbaserte varianter for å utvide eller komplimentere studietilbudene hos dere. Norges arktiske universitet eller andre universiteter prioriterer nødvendigvis ikke den samiske studenten og det er derfor uhyre viktig at akkurat dere gjør det. Jeg skulle også ønske at det var mer rom for oss som ikke har samisk som morsmål, men har veldig lyst å bidra i den samiske vitenskapen og kunnskapsutviklingen.»

- *«Lite tilrettelagt for digital undervisning (av deler) i studiet. Iallfall ingen informasjon om det.»*

«Hadde ikke muligheten til å være tilstede så mye som studiet krevet, det vil si hver uke. For meg hadde det passet bedre å komme til Kautokeino kanskje en gang i måneden.»

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

Arkiiva - dok. 22/00631-1 Arkiivakoda. 010
Áššemeannudeadji Anne-Marie Johansdatter Gaino

Saksgang Čoahkkindáhton
Allaskuvlastivra 1.8.2019 - 31.7.2023

Unntatt offentlighet ihht Unntatt offentlighet ihht Paragraf

SÁMI ALLASKUVLLA CAMPUS-STRUKTUVRA

Mearrádusárvalus/ Forslag til vedtak/innstilling:

Stivra digaštalai ášši.

/

Styret diskuterte saken.

Čoahkkáigeassu/ Sammendrag

Skriv inn sammendrag her.

Mildosat/Vedlegg:

- 1 Gulaskuddanreive b. 11.05.22 – Høringsbrev datert 11.05.22
- 2 Gulaskuddancealkámušat/høringsuttalelser fra:
 - Dutkiidsearvvis – Forskerforbundet
 - NTL
 - Oahppolihtus – Utdanningsforbundet
 - Oahppohálddahusas – Studieadministrasjonen
 - Bargiidossodagas – personalavdelingen
 - Annika Pasanen
 - Sara Ellen Eira Heahhta
 - Mikkel Nils Sara ja earát / Mikkel Nils Sara med flere
- 3 Bargojoavkkuid vástádusat semináras 18.8.2022, joavkkut 1- 9 / Svar fra arbeidsgruppene på seminaret 18.8.22, grupper 1 – 9.

- 4 Bargojoavkku evttohus čakčamánu -22/Arbeidsgruppas forslag september -22

Áššečilgehus/Saksframstilling:

Ulbmil ođđa campusstruktuvrrain lea hábmme oahppo- ja bargobáikestruktuvrra Sámi allaskuvlii mii galgá veahkehit allaskuvlla doalahit ja ovdánahttit fágalaš dási ja gávdnat buori čovdosa mii veahkeha rekrutteret ja doalahit sihke studeanttaid ja bargiid.

Sámi allaskuvla álggahii campusstruktuvrra proseassa cuonomanus 2021. Bargojoavkkus ledje mielde čuovvovaččat:

- direktvra
- SOA goahtejođiheaddji
- GDS goahtejođiheaddji
- Teknologija- ja doaibmahavda
- Lohkanguovddáša jođiheaddji
- Berit-Ellen Juuso, bargiidárras

Bargojoavkkus galggai maid studeanttaárras, muhto studeantastivra ii nammadan ovttaga.

GDS goahtejođiheaddji Anne Britt K. Hætta lea jođihan bargojoavkku.

Bargojoavkku vuosttaš evttohus lea leamaš gulaskuddamis ovdal geasi ja bargit leat bargan evttohusain gulahallančoahkkimis borgemanu. Cealkámušat ja joavkobarggut leat mielddusin dán áššis.

Plána mielde galggai ášši meannuduvvot stivrras dán čoahkkimis, muhto direktvrra oaidná dárbbu ságastallat ášši birra ovdal go buktá evttohusa stivrii. Bargojoavkku evttohus addá ekonomalaš váikkuhusaid ja sáhtta maid addit váikkuhusaid bargiide mat eai leat vel áibbas čielgasat.

Campusstruktuvra váldá vuoddu Sámi allaskuvlla strategijjas, nationála- ja sektormihttui.

Sámi allaskuvlla strategijjas 2022 – 2026 bohtá earret eará ovdan ahte “Sámi allaskuvla áigu guorahallat ja ásahit geográfalaš struktuvrra mii nanne Sámi allaskuvlla sajádaga iešguđetge sámi giellaguovlluin ja gokčá sámi servodaga dárbbuid” ja “joatkit nannet ja ovdánahttit organisašuvnna struktuvrra vai nagodit beaktilit olahit áigumušaideamet”.

Nationála mihtut maid váikkuhit allaskuvlla vuoruhemiide ja mihtuide. Máhttodepartemeantta juolludanreivves 2022 bohtá ovdan ahte allaskuvllat ja universitehtat galget vuoruhit eallinagioahppama, geabbilis ja lávdaduvvon oahpuid. Iešguđetge stuoradiggediđáhusain ja

norgga ráđđehusa “Hurdalsplattformen” bohtá maid ovdan ahte oahput galget fálojuvvot doppe gos olbmot orrot. Ráđđehusa sektormihtut alitoahpahus ja dutkansuorgái deattuhit guoddevašvuoda, ja ahte oahput galget fálojuvvot miehtá Norgga (“god tilgang til utdanning i hele landet”).

Studeanttaid rekrutteren min oahpuide ja fágabargiid rekrutteren min virggiide leat čuoimmat maiguin Sámi allaskuvla lea guhká bargan. Ođđa oahppo- ja bargobáikestruktuvra galggašii dustet daid hástalusaid ja láhčit dili nu ahte mii buorebut olahit sihke allaskuvlla iežas ja ráđđehusa strategalaš vuorehemiid.

Bargojoavku evttoha čuoovvovaččat:

- Campus Diehtosiida doalahuvvo Sámi allaskuvlla áidna campusin
- Ásahit lohkanbáikki (doppe gos dihto oahput fálojuvvojit bistevaččat) Ájluktii ja Snåasai.
- Ásahit bargobáikki Ájluktii ja Snåasai
- kártet gosa sáhtta ásahit geabbilis oahppobáikkiid (doppe gos oahput fálojuvvojit áiggis áigái) ja ráhkadit guhkitáigge plána goas, gos ja makkár oahput fálojuvvojit
- kártet ja ráhkadit guhkesáigge plána E-campusa ásaheami oktavuodas; goas ja makkár oahpuid fállat
- guorahallat ja čielggadit ahte galgá go ásahit lohkan- ja bargobáikki nuorta-davvi sámi/mearrasámi guvlui, gosa ja makkár oahput doppe galget fálojuvvot
- guorahallat ja čielggadit ahte galgá go ásahit lohkan- ja bargobáikki suoma ja ruota beale Sápmai, gosa ja makkár oahput doppe galget fálojuvvot

Ášši biddjo dál stivrra ovdii ságastallamii ovdal go mearrádus dáhko juovlamánu čoahkkimis.

Galgá go ásahit lohkan- ja bargobáikkiid vaikko ii boađe liige ruhtadeapmi dasa?

Galgá go bargobáiki Elgås doalahuvvot, vaikko ásaha bargobáikki Snåasai?

/

Målet med ny campusstruktur er å utforme en studie- og arbeidsstedstruktur for Samisk høgskole som skal hjelpe høyskolen med å opprettholde og utvikle et faglig nivå, samt finne en god løsning som hjelper å rekruttere og beholde både studenter og ansatte.

Samisk høgskole igangsatte campusstruktur-prosessen i april 2021. Arbeidsgruppa har bestått av følgende:

- direktør
- SOA instituttleder
- GDS instituttleder
- Teknologi og driftssjef
- Leder for Nasjonalt Senter for samisk i opplæringa
- Berit-Ellen Juuso, ansattrepresentant

I arbeidsgruppa skulle det også vært med en studentrepresentant, men studentstyret utnevnte ikke noen.

GDS instituttleder Anne Britt K Hætta har ledet arbeidsgruppa.

Bargojoavkku vuosttaš evttohus lea leamaš siskkáldas gulaskuddamis ovdal geasi ja bargit leat bargan evttohusain gulahallančoahkkimis borgemánu. Cealkámušat ja joavkkobarggut leat mielddusin dán áššis.

Arbeidsgruppas første forslag har vært på intern høring før sommeren og de ansatte har jobbet med forslaget på dialogmøte i august. Høringsuttalelser og gruppearbeid er vedlagt saken.

Etter planen skulle saken behandles i styret på dette møtet, men direktøren ser behov å diskutere saken før at hun kommer med forslag til styret. Arbeidsgruppas forslag gir økonomiske konsekvenser og kan også ha konsekvenser for ansatte som enda ikke er avklart.

Campus-strukturen tar utgangspunkt i Samisk høgskoles strategi, nasjonale- og sektormål.

I Samisk høgskoles strategi 2022–2026 står det blant annet at “Samisk høgskole vil utrede og etablere en geografisk struktur som styrker Samisk høgskoles posisjon i de ulike samiske språkområdene og dekker de sentrale behovene i de samiske samfunnene” og “fortsette å styrke og utvikle organisasjonsstrukturen for å effektivt kunne nå våre mål”.

Nasjonale mål påvirker også høyskolens prioriteringer og mål. I Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev 2022 fremkommer det at høyskolene og universitetene skal prioritere livslang læring, fleksible og desentraliserte tilbud. I ulike stortingsmeldinger og i den norske

regjeringens “Hurdalsplattform” fremkommer det også at studiene skal tilbys der hvor folk bor. Regjeringas sektormål for høyere utdanning og forskning vektlegger bærekraft, og at studiene skal tilbys i hele Norge (“god tilgang til utdanning i hele landet”).

Rekruttering av studenter til våre studier og rekruttering av fagansatte til våre stillinger er en utfordring som Samisk høgskole lenge har jobbet med. En ny studie- og arbeidsstedstruktur skal håndtere utfordringene og legge til rette for at høyskolens og regjeringas strategiske prioriteringer oppnås.

Arbeidsgruppa foreslår følgende:

- Campus Diehtosiida opprettholdes som Samisk høgskoles eneste campus
- Etablere studiesteder (der hvor spesifikke studier tilbys fast) til Drag og Snåsa.
- Etablere arbeidssted i Drag og Snåsa
- kartlegge hvor det kan etableres fleksible læresteder (der hvor studier tilbys fra tid til tid) og lage langtidsplan for når, hvor og hvilke studier tilbys
- kartlegge og lage langtidsplan for etablering av E-campus; når og hvilke studier som tilbys
- undersøke og avklare om det skal etableres studie- og arbeidssted i øst-nord samisk/sjøsamisk område, hvor og hvilke studier som skal tilbys
- undersøke og avklare om det skal etableres studie- og arbeidssted på finsk og svensk side av Sápmi; hvor og hvilke studier som skal tilbys.

Saken legges nå frem for styret til diskusjon før vedtak på styremøte i desember.

Skal det etableres studie- og arbeidssteder selv om det ikke kommer ekstra finansiering til det?

Skal arbeidssted på Elgå opprettholdes, selv om det etableres arbeidssted i Snåsa?

FORSKERFORBUNDET VED
SÁMI ALLASKUVLA/ SÁMI UNIVERSITY
COLLEGE OF APPLIED SCIENCES

Deres ref:

Vår ref:

Vår dato:
20.06.2022

Campusstrategiija bargojovkui 20.06.2022

Cealkámuš campustrategiija gulaskuddamis

Dutkiid searvi (DS) lea jahkečoahkkimis, guovtti stivračoahkkimis ja miellahtuiguin gulahallan Teamsa bokte campusstrategiija birra dán gida. Ulbmil čoahkkimiin ja miellahttogulahallamiin lea leamaš hábmet cealkámuša campustrategiijaplánas. DS stivra ii leat lihkostuvvan hábmet cealkámuša go orru leamen stuorra eahpesihkkarvuohta olles campusstrategiija proseassas ja mánnggaoaivilvuohta searvvis.

Namuhuvvon eahpesihkkarvuođa sáhttá dulkot ahte bargiid gaskkas leat iešguđetge áddejumi ja dulkojumi campustrategiijaplána dokumeanttas, ja dát čuohcá ságastallamiidda ja digaštallamiidda. Miellahtuid ságastallamiid olis lea maid vásáhus ahte digaštallamat leat iešguđetge dásis. DS miellahtuid mánnggaoaivilvuohta lea mielddisbuktán vuostehágu cealkámuša ovddideapmái.

Sámi allaskuvllas leat mánnggat stuorit proseassat leamaš badjálaga maŋemuš jagiid, mii sáhttá leat sivvan dasa ahte bargiin leat iešguđet dulkojumi proseassas ja dokumeanttas.

DS luohttámušolmmoš evttoha campustrategiija bargojovkku lágideat lassii semináraid loahpahanproseassa olis nu ahte lasihivččii ipmárdusa dokumeanttas. Seminárat sáhttet nannet ja duddjot bargiid oktasaš áddejumi proseassas.

Dearvuodat,
Inga Páve Idivuoma
Dutkiid searvvi jodiheaddji

Sámi allaskuvlla bargiide ja studeanttaide

Gulaskuddanreive – Sámi allaskuvlla oahppo- ja bargobáikestruktuvra

Sámi allaskuvla nammadii 2021s bargojoavkku mii lea ráhkadišgoahtán vuodu ođđa oahppo- ja bargobáikestruktuvrrain. Allaskuvlla stivra lea dingon árvvoštallama ja campusstruktuvra strategiija evttohusa, ja ášši galgá meannuduvvot stivrras golgotmánus 2022. Strategiijaevttohusa ulbmil lea čalmmustahttit dárbbuid, vejolašvuodaid ja buktit árvalusa makkár oahppo- ja bargobáikestruktuvra Sámi allaskuvllas galgá leat boahtteáiggis. Campusstrategiija bargu galga váldit vuolggasaji Sámi allaskuvlla strategijas 2022-2026 ja leat veahkkinn dasa ahte allaskuvla oláha strategiija.

Evttohus sáddejuvvo dál siskkáldas gulaskuddamii bargiide ja studeanttaide, ja bargojoavku sávvá oažžut **mearkkašumiid ja evttohusaid oktan ákkastallamiin**. Lea maid jurdda gulahallat ovtasbargoásahusaiguin. Buohkat sáhttet sáddet cealkámuša, sihke ovttaskas bargit muhto maiddá ossodagat, fágaforumat, fágasearvvit, bargojoavkkut, dutkanjoavkkut jna. Mii bovdet buktit oppalaš cealkámuša, muhto sávvat maid ahte oažžut vástádusaid čuovvovaš gažaldagaide:

- Gosa/makkár báikkiide berret ásahit oahppo- ja/dahje bargobáikkiid? Ákkastala manin evttohat juste dán/daid báikkiid?
-
- Makkár gáibádusaid dahje eavttuid galgat bidjat vuodđun go mearridit ásahit oahppo- ja/dahje bargobáikkiid? Dás lea sáhka sihke fágabirrasis, infrastruktuuraa, báikkis?
- Makkár doaimmaid fertet bidjat johtui vuoi buohkat geat barget/studerejit Sámi allaskuvllas dovdet gullevašvuoda ásahussii, beroškeahhtá gos barget/studerejit?

Áigemearri buktit cealkámuša lea **geassemánu 8. Beaivvi 2022**. Cealkámuš sáddejuvvo annebkh@sammas.no ja annemg@sammas.no

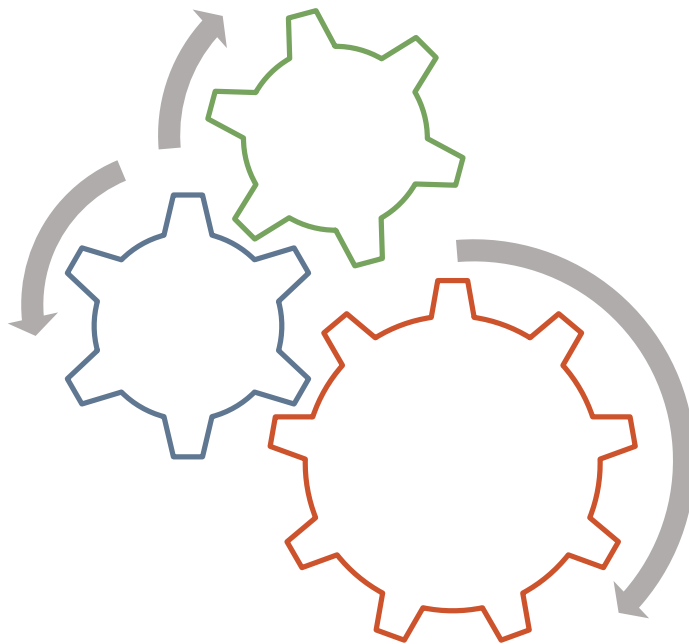
FUOM: Gulaskuddannotáhta ii leat leamaš giellabassamis. Dokumeanttaid lea mašiidna jorgalan davvisámegielas lullisámegillii.

Guovdageaidnu 11.05.22
Anne Britt K Hætta
Bargojoavkku jođiheaddji

Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

Sámi allaskuvlla campus-struktuvra

BARGOJOAVKKU EVTTOHUS

| Čakčamánnu 2022 |

Sisdoallu

Ulbmil ja čadaheapmi	2
ulbmil	2
Čadaheapmi ja mielváikkuheapmi	2
“Olles Sámi” Sámi allaskuvla.....	3
Strategalaš vuoruheamit	3
Sámi allaskuvlla dovdomearkkat	3
Sámi allaskuvlla vejolašvuodát ja hástalusat	4
nana fága- ja studeanttabirrasat	4
Organisatuvrralaš gullevašvuohta ja bargobiras.....	5
Legitimitehta/nana servodatbiras.....	7
Riikkaidgaskasaš čuoimmat ja vejolašvuodát	8
Odđa campus-struktuvra.....	8
,Campus-struktuvra.....	10
Bargobáikestruktuvra	14
Áigeplána	16
Mildosat	17

Ulbmil ja čadaheapmi

ULBMIL

Ulbmil dáinna bargguin lea hábmet oahppo- ja bargobáikestruktuvrra Sámi allaskuvllii mii galgá veahkehit allaskuvlla doalahit ja ovdánahttit fágalaš dási ja gávdnat buori čovdosa mii veahkeha rekrutteret ja doalahit sihke studeanttaid ja bargiid.

ČADAHEAPMI JA MIELVÁIKKUHEAPMI

Sámi allaskuvla álggahii campus-struktuvra proseassa cuoŋománus 2021. Jodiheaddjiidjoavku ásahii bargojoavkku mas ledje mielde čuovvovaččat:

- Johan Ailo Kalstad, direktvra – jodiheaddji
- John-Marcus Kuhmunen, goahtejodiheaddji
- Anne Britt K. Hætta, goahtejodiheaddji
- Lasse Wigelius, Teknologija- ja doaibmahoavda
- Berit Anne Bals Baal, Lohkanguovddáša jodiheaddji
- Berit-Ellen Juuso, bargiidáirras

Bargojovkui galggai maid studeanttaáirras, muhto studeanttastivra ii buktán nama. 31.08.21 luobaiga direktvra Johan Ailo Kalstad ja Lohkanguovddáša jodiheaddji Berit Anne Bals Baal iežaska virggiin ja bargojoavkku ovddidii stivrii árvalusa ahte bargu bissehuvvo dassážii go ođđa direktvra lea sajis. Ođđa direktvra álggii virgái 01.12.21, ja campus-struktuvra bargojoavku doaibmagodii fas ođđajagimánus 2022. Bargojovkui bohte de ođđa direktvra Anne-Marie Gaino, Lohkanguovddáša ođđa jodiheaddji Karen Inga Eira ja rektor Laila Susanne Vars. Goahtejodiheaddji Anne Britt K. Hætta lea jodihan barggu dan rájes.

Bargojoavku doalai áigodagas cuoŋománnu – geassemánnu 2021 vihtta bargočoahkkima ja lágidii guokte siskkáldas seminára masa buot bargit bovdejuvvojedje. Vuosttaš seminárii leimmet bovden olggobeale resursaolbmuid juohkit sin vásáhusaid geográfalaš oahppo- ja/dahje bargobáikkiin. Nuppi bargobájis ledje siskkáldas logaldallit ja dasto lei bargobádji gos bargit besse buktit iežaset vuordámušaid bargui.

Ođđajagimánus cuoŋománnui 2022 lea bargojoavku doallan 4 čoahkkima gos leat digaštallan campusstruktuvrra ja hábmen strategijaevttohusa mii biddjui Sámi allaskuvlla intranehtti siskkáldas gulaskuddamii ja sáddejuvvui studeanttastivrii ja buot studeanttaide 12.05.22. Gulaskuddamis ávžžuhuvvoje buohkat buktit oainnuideaset evttohussii.

Go gulaskuddanáigi dievai 20.06.22, de leimmet ožžon gávccii čálalaš cealkámuša. Bargojoavku manai cealkámušaid čada 21.06.22 ja mearridii bovdet siskkáldas seminárii mannel geasseluomu gos evttohus čilgejuvvo oanehaččat ja gos bargit besset buktit oainnuideaset sihke njálmmálaččat ja čálalaččat. Siskkáldas seminára čadahuvvui 18.08.22 ja oasseváldit juhkkovuvvoje 9 jovkui. Sihke joavkobarggut ja čálalaš cealkámušat leat mielddusin. Studeanttastivra bovdejuvvui sierra čoahkkima gos besse buktit sin oainnuid

dán bargui. Čeahkkimii searvvai dušše studeantastivrra jodiheaddji ja son ii ovddidan maidege čálalaččat.

Oassi bargojoavkkus lea maid gidđat ja čakčat 2022 leamaš Ájluovttas, Snåasas, Plassjes ja Aarbortes gullan- ja oaidnin dihte makkár vejolašvuodát leat ásaht bistevaš bargo- ja lohkanbáikkiid sin suohkaniidda.

Diehtoháhkkan, čeahkkimat, seminárat, joavkobarggut ja gulaskuddancealkámušat leat vuodđun dán evttohussii. Strukturevttohus lea meannuduvvon Sámi allaskuvlla jodiheaddjiidčeahkkimis 16.09.22 ja DRŠas xxxxx ja Sámi allaskuvlla stivrras xxxxxx.

“Olles Sámi” Sámi allaskuvla

Sámi allaskuvlla višuvdna:

Sámi universitehta boahhteáiggi Sápmai - mii ollašuhtá sámi servodagaid máhttodárbbuid

STRATEGALAŠ VUORUHEAMIT

Sámi allaskuvlla strategiijas 2022 – 2026 boahhtá earret eará ovdan ahte “Sámi allaskuvla áigu guorahallat ja ásaht geográfalaš struktuvrra mii nanne Sámi allaskuvlla sajádaga iešguđetge sámi giellaguovlluin ja gokčá sámi servodaga dárbbuid” ja “joatkit nannet ja ovdánahttit organisašuvnna struktuvrra vai nagodit beaktilit olahit áigumušaideamet”.

Nationála mihtut maid váikkuhit allaskuvlla vuoruhemiide ja mihtuide. Máhttodepartemeantta juolludanreivves 2022 boahhtá ovdan ahte allaskuvllat ja universitehtat galget vuoruhit eallinagioahppama, geabbilis ja lávdaduvvon oahpuid. Iešguđetge stuoradiggediedáhusain ja norgga ráđdehusa “Hurdalsplattformen” boahhtá maid ovdan ahte oahput galget fállujuvvot doppe gos olbmot orrot. Ráđdehusa sektormihtut alitoahpahus ja dutkansuorgái deattuhit guoddevašvuoda, ja ahte oahput galget fállujuvvot miehtá Norgga (“*god tilgang til utdanning i hele landet*”).

Studeanttaid rekrutteren min oahpuide ja fágabargiid rekrutteren min virggiide leat čuolmmat maiguin Sámi allaskuvla lea guhká bargan. Odđa oahppo- ja bargobáikestruktuvra galggašii dustet daid hástalusaid ja láchit dili nu ahte mii buorebut olahit sihke allaskuvlla iežas ja ráđdehusa strategalaš vuorehemiid.

SÁMI ALLASKUVLLA DOVDOMEARKKAT

Sámi allaskuvla lea áidna sámi alitoahppoásahus gos sámegiella lea oahpahus-, dutkan- ja bargogiella. Sámi allaskuvlla árvvut leat:

- **Fátmmasteaddji** – miehtasámi perspektiivvas fátmmasta ja olaha Sámi allaskuvla olles Sámi, buot sámegielaid ja sámi servodagaid. Sámi allaskuvllas galget buohkat dovdat oadjebasvuoda.

- **Ovdavázzii** – Sámi allaskuvla dovdá oahpes bálgáid ja seammás ráhkada ođđa bálgáid amas duovdagiidda. Sámi allaskuvla lea duostilis ođasmahtti ja ovdavázzii Sámis ja eamiálbmotmáilmmis.
- **Nannejeaddji** – Sámi allaskuvla nanne sámi gielaide, árvvuid ja máhttovuoduid, ja nu maiddá sámi servodagaid.

Sámi allaskuvlla oahppofálaldagat galget oasistaset vástidit sámi servodagaid guovddáš máhttodárbbuide ja nannet guoddevaš sámi servodagaid ja birrasa. Sámi árbevirolaš máhttu, kultuvrra ja sámegeielat leat guovddášis min oahpuin.

Sámi allaskuvlla vejolašvuodát ja hástalusat

NANA FÁGA- JA STUDEANTTABIRRASAT

Nana fágabiras eaktuda vuosttažettiin ahte allaskuvllas leat doarvái vuosttašvirggehasat juohke fágasuorggis, muhto dat eaktuda maid lagas gulahallama ja ovttasbarggu. Stuoradiggediedáhusas “Kultur for kvalitet i høyere utdanning” deattuha ahte kvalitehta eaktuda kultuvrra ja fágabirrasa mii ovttas bargá kvalitehta ovdánahttimiin. Kvalitehta ásahuvvo ovttasbarggu bokte. Earenoamážit deattuhuvvo ahte oahppoprográmmaid ovdánahttin ii galgga leat priváhtta doaibma man eanjkilfágabargit oamastit. Dan olis leage áibbas dárbblaš deaivvadit ja ahte fágabiras gulahallá jus Sámi allaskuvllas galgat nagodit ásahtit ja ovdánahttit namuhuvvon kultuvrra ja searvevuoda.

Campus-struktuvrra bargui lea hui relevántta geahččat daid beliid, mot sihkkarastit nana fága- ja studeanttabirrasa go ásahtit oahppo- ja bargobáikkiid iešguđet guovlluide. Sáhtta jurddašit ahte otná teknologalaš vejolašvuodaid oktavuodas lea vejolaš dan dahkat vaikko buohkat eai leat seamma sajis álo. Ásahuvvon fágaforumat maid čatnet nannosit oktavuodaid fágabargiid gaskkas ja sihkkarastet earret eará ahte oahppoprográmmaid ovdánahttin ii leat priváhtta doaibma man eanjkilfágabargit oamastit. Go ásahuvvojit oahppo- ja bargobáikkiid eará guovlluide, de lea ankkve vejolaš doalahit fágalaš kvalitehta ja gulahallama earret eará fágaforumiid bokte. Ollu šaddá dāhpáhuvvat digitálalaččat, danin lea dehálaš ahte fágabargiin maid leat muhtun geatnegahtton deaivvadanáiggit.

Studeanttat dárbbášit oahpposaji, mii fállá

- bures strukturerejuvvon ja jodihuvvon dárbbášlaš oahpuid.
- váldocampusa gosa lea vuogas čoahkkanit deaivvademiide ja doaibma dalle lea muttágit láidestuvvon.

- oahppobáikkiid, gos studeanttat láidejuvvojit viidáseappot oahpuin ja gos sis lea vejolašvuohta čoahkkanit unnit joavkkuin ja dovdat oktiigullelašvuođa.
- digitálalaš oahpahusa, gos studeanttaide lea maiddá lágiduvvon strukturerejuvvon doaibma ja mii dahká vejolažžan studeantadeaivvadeamiid virtuálalaččat.

Studeanttat dárbbasit maid oahpposaji, mas sáhttet čadhit oahpuid geabbilit ja bagadallan/veahkki lea bures olámuttus.

Vaikko teknologijja rahpá olu vejolašvuođaid bargat ja váldit oahpu almma fysalaččat čoahkkanit, de čuožžilit maid mánga čuoimma. Muhtin bargguit sáhtta beaktileabbo čadhit digitálalaččat, earenoamážit bargguit maid sáhtta iešheanalaččat bargat ja eai gáibit ovttasbarggu. Čájuhuvvo anke ahte digitálalaš bargovugiin leat čielga ráddjejuvit ja ahte dat eai heive buot oktavuodaide.

Campus-struktuvra ferte dan dihte vuhtiiváldit ahte sihke studeanttain ja bargiin lea dárba deaivvadeamiid stuorat birrasiiin fysalaččat vaikko gulahalletge digitálalaččat stuora oasi áiggi.

ORGANISATUVRRALAŠ GULLEVAŠVUOHTA JA BARGOBIRAS

Dutkan čájeha earret eará ahte olmmošlaš oktavuoha lea dehálaš go galgá luohtámuša ásaht ja joavkkuid oázžut njuovžilit ovtas doaibmat. Go bargit fysalaččat deaivvadeamiid de lea álkut ásaht oktasaš ipmárdusaid, ođđa jurdagiid buvttadit ja obbalohká njuovžilit ovtasbargat. Seammá dutkan maid lohka ahte bargit geat ruovttokantuvrrain barget dávjá dovdet ahte eai beasa leat mielde váikkuheame bargodillái, sin mielbargit dávjá eai fuomáš bargguit maid sii ruovttuin čadhit ja lea bahá ahte sii gáidet bargobirrasis (Trygg, 2014).

Dutkit Fayard, Weeks ja Khan (2021) čujuhit artihkkalis ahte fysalaš bargosajis leat golbma váldodoaimma mat leat dehálaččat organisašuvdnii:

Fysalaš bargosadji doaibma sosiála áŋkorin

Oassin organisašuvnna lihkostuvvamis lea ásaht organisašuvdnagullelašvuođa miellahtuid gaskkas mii doarju ovtasbarggu. Digitála gulahallan sáhtta doaibmat beaktit bargiid gaskkas geat dovdet nubbi nuppi ovdalaččas, muhto doaibma hejot amas bargiid gaskkas go stuora oassi gulahallamis ii ovdanboade digitálalaš reaidduid bokte, omd. rumašgiella. Dutkan čájeha ahte fysalaš deaivvadeamiid guhkit áiggi badjel nannejit bargiid áŋggardeami (“commitment”), veahkkáivuoda (“support”) ja ovtasbarggu (“collaboration”).

Fysalaš bargosadji doaibma organisašuvnna oahppobáikin

Olu dieđuid sáhtta digitálalaččat juogadit, muhto ii buot. Stuora oassi máhttovuođus mii organisašuvnnaide lea guovddáš lea váttis eksplisihhta čilget, muhto daid ferte leat fárus vásiheame jus daid galggaš oahppat. Ovdamearkka dihte lea juohke organisašuvnna dehálaš oahppat makkár norpmat gustojit. Ođđa bargit dábalaččat olu ohppet go áicet bargiid geat leat guhkit áiggi leamaš bargosajis ahte mii sis vurdojuvvo ja mot iešguđet áššit doibmet ja čovdojuvvojit. Akademalaš oktavuodas sáhtta ovdamearkka dihte ákkastallat ahte dehálaš oassi stipendiáhtaid oahpus lea hájárnit akademalaš birrasis doaibmat ja dohko sosialiserejuvot.

Fysalaš bargosadji doarju eahpestruktuvrralaš ovttasbarggu deaivvadanbáikin

Organisašuvnnaid čuołmmaid čoavdin ja ođđa jurdagat dávjá bohciidit go bargit geat barget iešguđet ossodagain gávnnadit ja ovttasbarget. Dát dávjá bohciidit dahpedorpmis go muhtimat geat eai lean plánen deaivvadit ankke gávnnadit. Dákkár nu gohčoduvvon eahpestruktuvrralaš ovttasbargu gáibida lagas oktavuoda man lea hui váttis ásahit digitálalaš reaidduid bokte go olbmot eai leat ovttas sajis.

Namuhuvvon dutkiid vuolggasadji lea ahte boahhteáiggis boahtit bargat hybriida bargovugiid mielde mas lea sihke digitála gulahallan ja fysalaš deaivvadeamit oassin. Dás fertet sihke digitálalaš gulahallanvuogit doaibmat beaktilit, muhto ferte maid láhččit dili nu ahte bargit fysalaččat deaivvadit ja ásahit dárbbalaš oktavuodaid. Dát eaktuda ahte jodiheaddjit leat čeahpit gulahallat digitálalaččat, seammás go maid barget dihtomielaččat dan nammii ahte bargit deaivvadit. Dat eaktuda sihke buori plánema ja ahte fysalaš bargobáiki doaibma geasuheaddji gávnvadanbáikin gosa bargit čoahkkanit ja gulahallet.

Olu bargosajiin leat vásáhusat, mot organiseret ja jodihit áhahusa mas bargit leat iešguđet sajiin. UiT Norgga árkatalaš universitehta mielas lea dehálaš organiseret iežas dakkár vuogi mielde mii dahká ahte soapmásat organisašuvnnas eai geava doaresbeallái ja gáhččat áššegeainnuid olggobeallái. Universitehtain, main leat mángga campusa, leage dábálaččat geográfalaš organiseren, mas campusiin lea sierra jodiheapmi ja doarjjafunkšuvnnat.

Sámedikkis ges lea áibbas dábálaš ahte jodiheaddji ja bargi eai leat seammá sajis ja dan dihte vurdo bargiin ahte máhttet hui iešheanalaččat bargat ja dohkkehit digitála gulahallama árgabeaivvis. Sámerádis ges barget buohkat iešguđet sajis ja dan dihte deattuhit digitálalaš gulahallama, omd ahte buot bargit lea mielde sosiála media joavkkus Snapchatas. Sihke Sámediggi ja Sámeráđdi deattuhit sosiála deaivvademiid dehálašvuoda gos beassá searvevuoda nannet.

Sámi lohanguovddázis leat almmolaš kantuvrrat sihke julev- ja lullisámi guovlluin. Dat lea stuora ovdamunnin mángga oktavuodas, earret eará bargiid rekrutteremis ja gulahallamis guovllu ja giela hástalusain ja ođđahutkosiin. Sámi lohanguovddáš sáhtta searvat báikki prošeavttaide, earret eará Giellavahku oktavuodas. Go bargit leat dáinna lágiin juo čadnon eará guovlluide, de ferte sin searvadahttit ossodahkii ja olles áhahussii eará vugiid bokte go dábálaččat. Dás leat earret eará gulahallančoahkkimat ja ossodatčoahkkimat buorit arenat diehtujuohkimii ja gulahallamii. Jus galget danin doaibmat olles áhahussii, de lea deatalaš ahte čoahkkimat dulkojuvvojit sámeagielaide gaskkas dahje unnimusat goit sámeagielaide ja váldogielaide gaskkas. Dasa lassin lea maid deatalaš bargat ahte sii besset searvat eará bargo- ja fágajoavkkuide. Sámi lohanguovddázis leat leamaš sihke gielaide siskkáldas ja gielaide rasttildeaddji prošeavttat, mat leat čohkken fágaołbmuid sierra bargojoavkkuide. Sámi lohanguovddáš orro lihkestuvvan čatnamis dáid bargiid ossodahkii ja addimis sidjiide gulleašvuoda ossodahkii ja bargobirrasi. Ii leat áibbas čielggas ahte leat liiká bures lihkestuvvan nannet bargiid gulleašvuoda Sámi allaskuvlii ja Diehtosiidii.

2019s mearriduvvoje njuolggadusat mat galget reguleret ruovttukantuvrageavaheami. Dan oktavuodas čadahuvvui iskkadeapmi mii čájehii ahte 28 % allaskuvlla bargiin lea ruovttukantuvra. Ovddeš SOÁJ goađis vástidedje olles 60 % bargiin ahte jámma barget ruovttukantuvrras. Earret eará oaidnit ahte oahpaheaddjeoahpu vuosttašvirgheasa

gaskkas ii leat go okta guhte orru Guovdageainnus fastá. Iskkadeamis maid vástidedje 63% bargiid gaskkas geain lea ruovttukantuvra ahte livčče heaitit jus šattašii gáibádussan ahte fertejit olles áiggi Diehtosiiddas bargat. Dát čájeha ahte ruovttukantuvraortnet lea gártan dárbbalaš doaibmabidjun doalahit bargiid geaid haga ii livčče vejolaš lágidit oahpuid kvalitehtagáibádusaid siskkobealde.

Covid-19 lea muđui maid čalmmustahtán ođđa teknologijja vejolašvuodaid olles máilbmái go ollugat leat ferten ruovttukantuvrrain bargat. Dat lea dagahan ahte stuora fitnodagat nugo omd Telenor leat mearridan ahte bargiide galgá addot olu stuorat friddjavuohta mearridit gos galget bargat, eaige galgga kantuvrasadjái šat geatnegahttot boahtit. Universitehtaid gaskkas maid oaidnit ahte omd NTNU lea mearridan ođđa ruovttukantuvranjuolggadusat mii galgá vuhtiiváldit dan ahte bargit háliidit stuorat geabbilvuoda bargosaji hárrái (Khrono, 2021).

Pandemijja áiggi lea maid riegádan olu dutkan mii doarju ahte geabbilis bargovugiin leat olu ovdamunit. Harvard Business School dutki Prithwiraj Choudhury (2021) čujuha earet eará ahte bargiide lea friddjavuohta dávjá dehálaš go sidjiide livččii muđui leamaš váttis fárret dihto báikái, earret eará dan dihte go guoimmis maid ferte leat bargu. Dasto čujuhuvvo dasa ahte bargiide addá geabbilis bargodilli buoret eallinkvalitehta go ii dárbbas nu olu áiggi geavahit mátkkošteapmái bargo- ja orrunbáikki gaskkas. Dasa lassin maid čájehuvvo ahte bargiid buvttadeapmi lassána go ožžot eambbo friddjavuoda válljet gos áigot bargat. Choudhury dutkan čájeha ahte amerihkálaš bargiid produktivitehta lassánii 4,4%.

Lea deatalaš ahte Diehtosiida doaibmá čohkkejeaddji báikin, iige dušše dakkár báikin gosa bargit bohtet tánket dihtora. Jus galgá čohkket bargiid smávit bargobáikkiide, de berrešii Diehtosiida nannejuvvot nu ahte dáppe leat doaimmat maid bargit muhtumin bohtet. Dalle livččii maid deatalaš ahte gávdnojit bargostašuvnnat daidda bargiide geain ii leat váldobargosadjin Diehtosiida, vai sii dovdet gullevažžan Diehtosiidii ja Sámi allaskuvlii ja vai besset doaimmahit maid dábalaš bargguid dan áigge go leat doppe. Bargit eai galggaše dovdat iežaset vierroolmmožin go fitnet Diehtosiiddas.

Sámi lohkanguovddáša ovdamearkkat dattege čájehit ahte čanastat olles Sámi allaskuvlii gáibida eará go dušše digitála gulahallama. Go árvoštallá bargobáikkiid ásahit, de lea maid deatalaš atnit muittus ahte seamma áigge berre Diehtosiidda bargo- ja fágabiras nannejuvvot.

LEGITIMITEHTA/NANA SERVODATBIRAS

Sámi allaskuvla galgá nannet sámi servodagaid oahpuid ja dutkama bokte. Iešguđet gielain ja servošiin leat iešguđetlágan dárbbut, ja seammalágan čovdosat eai doaimma liikká bures buot guovlluin. Guovddáš ulbmil ođđa campus struktuvrra ásaheamiin lea nannet allaskuvlla sajádaga olles sámi allaskuvlan. Dan dahká go fállagoahhtá oahpuid miehtá sámi buot sámegeaileide. Legitimitehta huksen váldá áiggi, muhto oahpuid ja dutkamiid bokte áigu Sámi allaskuvla nannet olles sámi servodatbirrasa ja nu hukset legitimitehta olles sámis. Sihkkarastit giella- ja kultuvrrasirdima buolvaid gaskkas, ja sihkkarastit sámi kultuvrii ja gillii jotkkolašvuoda lea dehálaš. Jus Sámi allaskuvla galgá fuolahit oahppovejolašvuodaid

buot guovlluide ja sámegielaide, de lea lunddolaš ášahit oahppo- ja bargobáikkiid mat gokčet olles Sámi.

RIIKKAIDGASKASAŠ ČUOLMMAT JA VEJOLAŠVUOĐAT

Universitehta- ja allaskuvlalága § 1-2 viđat gurgalusas boahtá ovdan ahte láhka gusto ášahusaid doaimmade mat leat Norggas. Ságastallamis Máhttodepartemeanttain anjke čielggaduvvo ahte dát ii mearkkaš ahte ii leat vejolaš ášahit doaimmaid olggobeallái riikkarájaid. Gávdnojit juo ášahusat Norggas main leat doaimmat earret eará Kiinnas. Vurdojuvvo goitge ahte ášahus máhttá ákkastallat ja earenoamážit vuodustit manin áigu ášahit doaimmaid olgoriikii ja mot dat doarju ášahusa obbalaš mandáhta. Dán oktavuodas ávžžuhuvvo Sámi allaskuvla maid gulahallat NOKUTin.

Seammás eaktuduvvo ahte ášahus jodiha doaimmaid daid lágaid ja kvalitehtagáibádusaid siskkobealde, mat gustojit dan riikkas gos fállá oahpuid. Dat mearkkaša ahte allaskuvla ferte iskat ja gulahallat gustovaš eiseválddiiguin Ruotas dehe Suomas jus áigu oahppofálaldagaid fállat doppe.

Jus ásaha bargobáikki Ruttii dehe Supmii de bohtet eará lágat ja geatnegasvuodát, mat gusket bargoadiide, nugo omd. lágat mat regulerejit bargiid rivttiid, sihkarvuodaovddasvástádusaid, bargoaddivvagat, vearuidmáksimat ja nu ain. Dat mearkkaša ahte ferte earret eará raporteret Suoma dehe Ruota eiseváldiide ja dohko máksis sihke vearu ja divvagiid.

Dán barggu oktavuodas ii leat leamaš dilli dárkilit čielggadit juste makkár láhkarámmat gustošedje. Eaktuduvvo anjke ahte dát mielddisbuvttášedje sullii seammá kompleksitehta go Norgga bargobirasláhka, vearronjuolggadusat, EØS láhka jna. mielddisbuktet, ja ahte gáibiduvvošii ahte allaskuvla fertešii ášahit hálddahaslaš gelbbolašvuoda ja kapasitehta mii dakkár gažaldagaid máhttá meannudit.

Dáid beliid ferte iskat ja dárkkistit ovdal go mearriduvvo galgá go Sámi allaskuvla ášahit oahppo- ja bargobáikkiid Ruttii ja Supmi.

Ođđa campus-struktuvra

Dán kapihttalis čilget makkár campus-struktuvrra lea realisttalaš ášahit ja mii galgá veahkehit ollašuhttit min strategalaš vuoruhemiid. Kapihttalis boahtá ovdan makkár vejolašvuodát mis leat ja mii gáibiduvvo ollašuhttit struktuvrra. Loahpas čilgejuvvo makkár áigeplána barggus lea implementerema ektui.

Evttohusas leat doahpagat campus, lohkanbáiki, oahppobáiki, e-campus ja bargobáiki. Doahpagiid sisdoalu leat čilgen ná:

Campus - doppe gosa eanas oahppofálaldagat leat čohkkehuvvon

Campus lea oahpahusbáiki gos ollesáiggestudeanttat leat fysalaččat. Doppe leat nanu fágabirrasat ja doppe leat mánnga fakultehta/goađi. Dábálaččat campusis galget leat

fágabirrasat mat ovddastit PhD-oahpuid. Campusa dovdomearka lea maid ahte doppe lea girjerájus ja eará hálldahuslaš doarjjafunkšuvnnat bargiide ja studeanttaide. Campusis fállá studeanttaid ovttasduslihttu iešguđetge čálgofálaldagaid studeanttaide, dego orrunsaajiid ja kantiinna. Diehtosiida Guovdageainnus lea Sámi allaskuvlla áidna campus odne.

Lohkanbáikkít - doppe gos dihto oahput fállonuvvojít bistevaččat

Lohkanbáiki lea báiki olggobeale campusa gos leat ollesáiggestudeanttat fysalaččat, ja gos lea fágabiras mii lea čadnon oahpuide mat lohkanbáikkis fállonuvvojít. Ollesáigge bachelor- ja masteroahput berrejit fállonuvvot dušše campusis dahje lohkanbáikkis gos gustovaš fágabirrasat leat. Lohkanbáikkis lea dárbbaslaš doarjjadoaimma fágabargiide ja studeanttaid fágalaš bargui. Eaktun ásaht lohkanbáikkít lea ahte doppe leat ollesáiggestudeanttat fysalaččat ja ahte dan oahpu fágabirrasat leat doppe. Dat lea bistevaš báiki. Sámi allaskuvllas ii leat oktage lohkanbáiki odne, muhto servodatdárbbut čájehit ahte allaskuvla berre ásaht dákkáriid.

Oahppobáikkít - doppe gos oahput fállonuvvojít áiggis áigái

Oahppobáikkít leat báikkít gos sáhtta fállat čoagganemiid ja neahttaoahpuid. Oahppobáikkiin galget leat geabbilis ja báikkálaččat heivehuvvon oahput main galga leat seamma alla kvalitehta go oahpuin mat fállonuvvojít campusis Diehtosiiddas. Oahppobáikkít sáhttet ásahtuvvot iešguđet báikkiide dan duohken makkár oahpuide lea dárba áiggis áigái. Eai dárbbas fállonuvvot bistevaččat seamma báikkiin, muhto sirdásit dárbbuid ja fálaldagaid mielde. Ulbmil lea fállat oahpuid doppe gos olbmot leat, dat dávista maid Hurdalsplattformena ja universitehta- ja allaskuvllaid sektormihtu maid vuodul galgat fállat eanet lávdaduvvon oahpuid.

Oahppobáikkiin galga leat fágalaš doarjjadoaimma studeanttaide, nu go ovdamearkka dihte regionála lohanguovddážin leat, gč <https://www.ssm.no/kurs-klimavennlig-kompetanse>

Virtuála campus (E-campus)

Bargojoavku lea iskan movt muhtin eará universitehtat (ee. Ottawa universitehta) lágídit neahttavuđot oahpuid ja oaidnit ahte oallugin lea ásahtuvvon nu gohčoduvvon virtuála campus gosa čohkke buot neahttaoahpuid ovttasadjái ja gos ráhkada virtuála campusa studeanttaide geat eai soaitte goassege fitnat fysalaš campusis. Virtuála campus, dahje E-campus sáhtta geahpedit studeanttaid ja fágabargiid rekrutterema.

Bargobáikkít

Bargobáiki lea bistevaš bargosadji gosa ovttaskas bargi gullá. Odne leat Sámi allaskuvllas bargobáikkít Guovdageainnus, Ájluovttas ja Elgås. Campus-struktuvrra barggus lea maid lunddolaš geahččat gosa Sámi allaskuvla galga ásaht bargobáikkiid bargiide. Campus ja lohkanbáikkiid eaktudít ahte doppe leat maid bistevaš bargobáikkít, muhto oahppobáikkít eai eaktut ahte doppe leat bistevaš bargobáikkít.

,CAMPUS-STRUKTUVRA

Odne lea Sámi allaskuvllas dušše okta campus - Diehtosiida Guovdageainnus. Eanas universitehtain ja allaskuvllain Norggas leat eambbo go okta campusat. Dát lea boadus manjel go ráđđehus lea čađahan refoipmaid main fušoneren lea leamaš guovddáš ulbmil. Eanas báikkiin leat campusat doalahuvvon vaikko ásausat leat fušoneren. Dalle leat definieren leat go namuhuvvon báikkat *campusat*, *lohkanbáikkat* (studiesteder) dahje *oahppobáikkat* (utdanningssteder).

Bargojoavku lea atnan dan golbma definišuvnna vuodđun árvvoštallanbarggus ja maid vuodul evttohit makkár struktuvra Sámi allaskuvllas berre leat.

Campus Diehtosiida

Campus Diehtosiida doalahuvvo Sámi allaskuvlla áidna campusin. Sihke allaskuvlla sturrodas, fágabiras, studeantalohku ja doarjjafunkšuvnnat hehttejit dan. Jus galggašii eambbo campusiid ásaht, de dat biđgešii fágabirrasa ja gáibidivčče earret eará stuorát ekonomalaš rámmaid.

Dan sadjái árvala bargojoavku baicca ásaht lohkanbáikkiid, oahppobáikkiid ja bargobáikkiid iešguđet guvlui Sápmai. Ásaheapmi árvaluvvo dahkkot golmma oasis, ja dás čilgejuvvojit dat vuđoleappot.

Vuosttaš oassi – lohkanbáikkat julev- ja lullisámi guvlui ja geabbilis oahppobáikkat

Koronajagis 2020 ozai Sámi allaskuvla liige oahpposajiid Máhttodepartemeanttas, vuoi sáhttit fállat eambbogiidda sámegeala álgokurssaid. Máhttodepartemeantta juolludii 10 oahpposaji njealji jagi badjel, oktiibuot 40 liige oahpposaji. Álgokurssat leat hui bivnnuhat Diehtosiiddas, ja allaskuvla lea dán 40 liige oahpposaji bokte váldán sisa 15 eambbo studeanttaid sámegeala álgokurssaide Diehtosiiddas, nu ahte doppe leat dál 30 oahpposajis (ledje 15 ovdal liigejuolludeami). Dalle leat báhcán 25 oahpposaji maid bokte allaskuvla oaidná vejolažžan álggahit álgokurssaid julev- ja lullisámegillii.

Norgga ráđđehus ja Sámedikkat ruotas ja norggas lea garrasit bargame lasihit julev- ja lullisámegielat hubmiid, ja dan oktavuodas oaidná Sámi allaskuvla lunddolažžan searvat dán ánggiruššamii. Sámegeala álgokurssat mat fállujuvvojit davvisámegillii campus Diehtosiiddas geasuhit studeanttaid miehtá máilmmi. Sámi allaskuvlla vuolggasadji lea hukset kurssaid julev- ja lullisámegillii mat geasuhit studeanttaid sihke lagasbirrasis ja miehtá máilmmi. Lea dehálaš ahte kurssat fállujuvvojit dan giellaguovllus gos lea ealli giellabiras.

Olahan dihte dán lea dehálaš ahte allaskuvllas lea lohkanbáiki julev- ja lullisámi giellaguovllus. Danin lea vuosttaš oassi ođđa campus-struktuvrras ásaht lohkanbáikkiid daidda guovlluide.

Julevsámi guovllus evttoha bargojoavku ahte Sámi allaskuvla ásahe lohkanbáikki Ájluktii. Ájluokta lea guovddáš báiki julevsámi giellaguovllus gos lea studeantavuoddu, ealli julevsámi giellabiras ja gos leat eará guovddáš sámi ásausat geaiguin allaskuvla lea ásahean ovttasbarggu. Allaskuvllas leat juo bargit geain lea bargobáiki Árranis Ájluovttas, ja doppe

leat sihke heivvolaš lohkanlanjat, kantuvrrat, infrastruktuvra ja maid sámi fágabiras mii lea ávkin allaskuvlla bargiide ja studeanttaide. Hábmra suohkan ja Árrana jodíheaddjit leat positiivvat dasa ahte Sámi allaskuvla ásaha lohkanbáikki Árranii mii lea Hábmra suohkanis.

Lullisámi guovlu lea viiddis. Dan geažil leat dán guorahallama oktavuodas árvvoštallan golbma iešguđetge guovddáš lullisámi báikki gosa livččii lunddolaš ásahit lohkanbáikki, namalassii Aarporte, Snåase ja Plassje. Mii leat earret eará kárten studeantavuodu, fágabirrása, infrastruktuvrra ja vuogas lohkanbáikki gos leat sihke oahpahuslanjat, kantuvrrat ja eará doarjjafunkšuvnnat. Sámi allaskuvllas lea ollu jagiid juo leamaš kantorbáiki Elgås, muhto bargojoavku lea árvvoštallan ahte báiki lea menno unni ásahit bistevaš lohkanbáikkiid, danin ii leat Elgá mielde dán kártemis.

Snåasa

Studeantavuoddu; Snåasa lea gasku lullisámi guovllu, lea sullii lihka guhkki lullisámi davimus guovlluide go lulimus guovlluide. Dat mearkkaša ahte galggašii leat buorre vuoddu rekruteret studeanttaid dohko lullisámi oahpuide. Snåasas leat ollu sámi ásahusat ja giella lea oidnosis gilázis, mii maid galggašii geasuhit studeanttaid. Snåasai lea maid álki vánddardit, ja nu galggašii maid geasuhit studeanttaid miehtá máilmmi geat háliidit oahppat lullisámegiela.

Fágabiras; Snåasas orrot ollu lullisámegielagat ja nu galggašii leat buorre vejolašvuohta virgádit fágabargiid dohko. Doppe leat mánnga eará sámi ásahusa mii maid nanne sámi birrása ja nu maid fágabirrása.

Infrastruktuvra; Snåasa lagamus girdišillju lea Værnes davábealde Troanddima. Værnesas sáhtta váldit sihke toga ja busse Snåasai. Muđui sáhtta diedusge biillain vánddardit. Snåasas lea buorre vejolašvuohta gávdnat orrunsajiid, sihke guhkit ja oanehit áigái. Áarjel-Saemiej skuvle fálla lanjaid láigumassii oanehit áigái jus studeanttat dárbbasit hálbbes orrunsaji go leat deaivvadeamit. Suaja maanagierte fálla sámegiela mánáidgárddesaji ja Áarjel-Saemiej skuvle váldá vuostta ohppiid maidái oanehit áigái jus dárbu.

Oahpahuslanjat/kantuvrrat; Snåasa Tjielte ja Gielem Nastedas lea sihke kantursadji ja lohkanlatnja man Sámi allaskuvla sáhtta láiguhit jus mearrida ásahit lohkanbáikki Snåasai. Oahpahuslanjas leat rusttegat mat dárbbasuvvojat ja dohko lea vejolaš bidjat vel eambbo dárbbu mielde. Latnja sáhtta geavahuvvot sihke logaldallamii ja duddjomii. Vistti lea áibbas guovddázis Snåasa gilis, ja doppe lea sihke girjerájus ja biebmorambuvrrit lahká. Gilli lea hui bures čalmmustahtán sámegiela, dát čájeha ahte lullisámegiella lea seamma árvosaš go dárogiella. Saemien Sijte lea áiddo fárren ollu visttiide, gos sis leat earret eará duodjelanjat maid sáhtta geavahit jus fállat duodjeoahpuid Snåasas. Sii plánejit maid hukset auditoriija.

Oppalaččat oaidnit ahte Snåasa deavdá buot daid eavttuid maid leat bidjan go galgat ásahit bistevaš lohkan- ja kanturbáikki.

Plassje

Studeantavuoddu; Plassje lea lullisámi lulimus guovllus, muhto lea ankke guovddáš sámi guovlu. Lea guhkki vánddardit lullisámi davimus guovlluin Plassjii mii sáhtta váikkuhit studeanttarekrutteremii, muhto dohko lea álki beassat sihke girdin, togain ja bussiin.

Fágabiras; Plassjes orrot lullisámegiela ja doppe lea nanu sámi biras, nu galggašii leat buorre vejolašvuohta virgádit fágabargiid dohko. Doppe lea giellaguovddáš ja joatkkaskuvla main sámegeiella lea guovddášis, ja nu nanne sámi birrasa ja maid fágabirrasa.

Infrastruktuvra; Plassjii sáhtta váldit girdi, toga dahje busse, nu ahte dohko lea álki vánddardit. Plassjes ii leat nu álki gávdat orrunsajiid, muhto sii leat pláneme hukset eambbo ásodagaid. Oanehit áigái orrunsajit livčce hoteallat dahje Airbnb bokte. Plassjes leat buot mánáidgárddiin vuordinlistut, nu ahte eai sáhte lohpidit mánáidgárdesaji.. Suohkanis eai sáhttan ge lohpidit ahte sáhte fállat skuvlasajiid oanehit áigái.

Oahpahuslanjat/kantuvrrat; Aajege - Saemien gieles- ja maahtoejarnge ja oassin Plassje joatkkaskuvllas ja sii fállat oahpahuslanja maid Sámi allaskuvla sáhtta geavahit. Doppe leat rusttegat maid dárbbasa logaldallamii ja sáhtta maid eambbo dohko lasihit. Latnjá geavahuvvo duodjeohppui man Sámi allaskuvla fállá Plassjes čakčat 2022. Sii plánejit maid hukset njuoskalanja man atnet omd. náhkkeuddjomii. Joatkkaskuvla sáhtta maid luoikat oahpahuslanjaid jus dárba ja kapasitehta. Doppe lea girjerájus ja kantiina maid studeanttat sáhttet geavahit. Kantursaji eai sáhttan dál lohpidit, go doppe lea oalle gárži dál. Muhto sis leat viiddidanplánat.

Oppalaččat oaidnit ahte Røros deavdá min eavttuid studeantabirrasii, fágabirrasii ja oahpahuslanjaide, muhto sii eai sáhttan lohpidit orrunsajiid, mánáidgárdesajiid ja kantuvrraid jus Sámi allaskuvla mearrida ásaht lohkanbáikki Plassjii.

Aarborte

Studeantavuodđu; Aarborte gullá lullisámi davimus guvlui, muhto sis lea hui lahka Ruttii ja lea danin buorre vuodđu rekruteret studeantaid maidái ruoŧa bealde. Aarbortii ii leat nu álki mátkkoštit, ja dat sáhtta dagahit váddáseabbon rekrutteret studeantaid dohko.

Fágabiras; Aarbortes orrot lullisámegiela ja doppe lea nanu sámi biras, nu galggašii leat buorre vejolašvuohta virgádit fágabargiid dohko. Doppe lea Sijtin Jarnge ja Åarjelsaemien vierhtoesáafe gos sámegeiella lea guovddášis, ja nu nanne sámi birrasa ja maid fágabirrasa.

Infrastruktuvra; Aarbortii ferte vánddardit bussiin dahje biillain. Lagamus girdišillju lea Muossiris, muhto dohko eai mana girdit nu dávjá. Aarbortes galggašii leat buorre vejolašvuohta gávdat bistevaš orrunsajiid, ja doppe lea buorre vejolašvuohta láiguhit lanjaid oanehit áigái Åarjelsaemien vierhtosáafes. Sii fállat maid mánáidgárddesajiid ja skuvlasajiid jus dárba.

Oahpahuslanjat/kantuvrrat; Sijti Jarnge leat oahpahuslanjat main leat rusttegat mat dárbbasuvvojit. Sis lea maid girjerájus, olgoareálat ja ođđa darfegoahti maid sáhttit geavahit. Sis ii leat kantiina, muhto smávva gievkkan man buohkat geavahit. Seamma visttis lea maid Duodjeinstituhta ja Sámediggi. Dat mearkkaša ahte sis eai leat sierra kantuvrrat dál maid sáhttet lohpidit, muhto jus allaskuvla mearrida dohko ásaht lohkanbáikki, de gal ordnejit kantursaji maid.

Oppalaččat oaidnit ahte Aarborte deavdá muhtun muddui min eavttuid studeantavuodđui ja fágabirrasii. Sii devdet min dárbbuid oahpahuslanja ja eará doarjjadoaimmaide, muhto

bázii veaháš eahpesihkarvuohta kantursaji ektui. Doppe leat mánáidgárdesajit, skuvlasajit ja orrunsajit sihke oanehit ja guhkit áigge orrumii.

Kártema ja árvvoštallama vuodul evttoha bargojoavku ahte Sámi allaskuvla ásaha lohkanbáikki Snåasai.

Eaktun sihke julev- ja lullisámi lohkanbáikki ásaheamiide lea ahte Sámi allaskuvla virgáda julev- ja lullisámegiela fágabargiid geaid bargobáiki lea lohkanbáikkis.

Geabbilis oahppobáikkid lea struktuvra mii heive bures sámi servodaga dárbbuide ja Sámi allaskuvlla doibmii. Daid ii dárbbat ovdagihtii mearridit gosa ásaha, muhto kártet gos ja makkár vejolašvuodát muhtun guovddáš/lunddolaš báikkiin leat. Kártema vuodul ráhkaduvvo guhkitáigge plána nu ahte vejolaš studeanttat dihtet buori áigge goas, gos ja makkár oahput fállujuvvojit. Lea ovdamunni infrastruktuurra dihte ásahe oahppobáikkiid doppe gos Sámi allaskuvllas leat bargosajit, muhto ii leat gáibádus. Lea maiddái vejolašvuohta ovtasbargat “studiesenter” eaiggádiiguin. Strategijja čuovvuleamis kártejuvvo makkár dárbbut leat ja makkár vejolašvuodát gávdnojit iešguđetge guovlluin. Kártema vuodul ráhkaduvvo guhkitáigge plána mas boahtá ovdan makkár oahpuid fállat goas ja gos.

Sámi allaskuvla lea ollu jagiid fállan lávdaduvvon oahpuid iešguđetge sajis Sámis, mat leat doaibman bures. Oahpahas lea lágiduvvon ovtasbargguin giellaguovddážiin dahje eará ásahe. Sámi allaskuvla fágabargit leat doaimmahan oahpu ja sihkkarastán dan kvalitehta.

Nubbi oassi – Virtuála campus (E-campus)

Virtuála campus, dahje E-campus livččii doaibmabidju mii sáhtašii geahpedit rekrutterema allaskuvlla neahttaoahpuide. Bargojoavku oaidná dárbbu ahte allaskuvla sihke čohkke, systematisere ja nanne min neahttavuđot oahppofálaldagaid ja fágabargiid gelbbolašvuoda neahttavuđot ja digitála pedagogihkas. Norgga ráđđehusa ođđa sektormihtut universitehtaide ja allaskuvllaide deattuha ahte allaskuvllat galget fállat oahpuid miehtá Norgga ja lea maid vuordámuš guovddáš eiseválddiin ahte allaskuvla fállá eanet lassi- ja joatkkaoahpuid. Lassi- ja joatkkaoahput leat oanehisáigge kurssat mat leat heivehuvvon erenoamážit sidjiide geat leat jo bargodilis ja geaidda lea váttis mátkkoštit camppusii dahje lohkanbáikkiide oahpu oktavuodas. Jus allaskuvllas lea nanu E-campus vuogádat, de sáhtta leat potenciála rekrutteret eanet studeanttaid maiddái eará sámi guovlluin ja riikaidgaskasaš studeanttat. Dálá dilis lea maid nu ahte buot oahpuin berrešii leat geabbilisvuohta ja innovašuvdna vuolggašadji. Teknologalaš ovdáneapmi maid dagaha ahte allaskuvllas leat ollu vejolašvuodát hábmet geasuheaddji ja alla kvalitehta neahttaoahpuid. Oahpuid digitaliseren lea guovddáš hástalus, ja dat eaktuda ahte fágabargin lea buorre gelbbolašvuohta digitála oahpahusas ja ahte hálldahas leat sajis buorit doarjjafálaldagat buot min neahttaoahpuide. Dát gáibida vissis organismatuvrralaš struktuvrra ja ahte mii nannet sihke IT-ossodaga ja daid doaimmaid mat lunddolaččat gullet sidjiide ja hálldahussii muđuige.

Sámi allaskuvla lea dál ráhkadeamen ođđa neahttasiidduid, ja dan oktavuodas galgá ráhkaduvvot čoavddus masa sáhta E-campusa/ virtuála campusa goallostit. Dohko čohkke buot neahttavuđot oahppofálaldagaid ja digitála bálvalusaid neahtta-/gáiddusstudeanttaide ja čalmmustahtá daid. Gelbbolašvuoda dárbbut galget kártejuvvot, ja allaskuvla nanne fágabargiid digitála gelbbolašvuoda seammás go mii guorahallat makkár rievdademiid mii fertet dahkat organisatuvrralaččat vai E-campus doaimmašii ulbmiliid ektui. E-campus struktuvra, neahttavuđot ja geabbilis pedagogalaš vuolggasadji galga čielgasit govvidit ahte Sámi allaskuvla lea eamiálbmotásahus ja E-campus galggašii strategalaččat doarjut Sámi allaskuvlla Sámi universitehta višuvnna. E-campus ásaheapmi eaktuda sierra proseassa mas earet eará kárte makkar digitála/neahttavuđot oahput allaskuvllas galget leat, ja makkar gelbbolašvuodda berre fágabirrasiin nannejuvvot vai mii doalahit alla kvalitehta maiddái neahttaoahpuin.

Goalmmát oassi – lohkanbáikkid nuorta-davvi sámi guvlui/mearrasámi guvlui

Diehtoháhkama ja semináraid oktavuodas lea bohtán ovdan ahte Sámi allaskuvla maid galggašii ásaht **lohkanbáikki nuorta-davvi sápmái ja mearrasámi guovlluide** huksen dihte Sámi allaskuvlla legitimehta ja čatnat oktavuodaid sámi servodagaide dain guovlluin. Sámi allaskuvllas leat odne mánga bargi, geat orrot Nuorta-davvi sámi guovllus ja mis leat maid ollu studeanttat geat bohtet dain guovlluin. Bargojoavku árvala ahte čadahuvvo guorahallan ja čielggadeapmi man vuodul ásaht lohkanbáikki, gosa dat ásaheavvojit ja makkár oahput doppe galget fálojuvvot. Ferte maid čadahuvvot proseassa masa bargit besset váikkuhit vai gávdnat buoremus čovdosa.

Njeallját oassi – lohkanbáikkid suoma ja ruota beallai Sápmái

Sámi allaskuvllas lea áigumuš ásaht lohkanbáikkiid **Suoma- ja Ruota beale Sápmái maid**. Ovdal go dan sáhttit dahkat, de ferte čielggadit formála beliid ja makkár vejolašvuodas mis leat. Bargojoavku árvala ahte čadahuvvo guorahallan ja čielggadeapmi man vuodul ásaht lohkanbáikkiid, gosa daid ásaht ja makkár oahput doppe galget fálojuvvot. Ferte čadahuvvot proseassa masa bargit besset váikkuhit vai gávdnat daid buoremus čovdosiid.

BARGOBÁIKESTRUKTUVRA

Bargobáikkid leat dán strategiijas definerejuvvon báikkid gos Sámi allaskuvllas leat kantuvrrat.

Sámi allaskuvlla strategiijas deattuhuvvo ahte mii áigut guorahallat ja ásaht geográfalaš struktuvrra mii gokčá sámi servodaga vuordamušaid ja nanne min fágabirrasiid ja studeantarekruterenvuodu.

Sámi allaskuvllas leat odne juo muhtun bargit geain lea bargobáiki Ájluovttas (Lohkanguovddáža bargit). Bargobáiki ferte nannejuvvot jus mearriduvvo ásaht lohkanbáikki Ájluktii. Sámi allaskuvllas lea maid bargobáikki lullisámis, namalassii Elgås.

Rekrutterenhástalusaid dihte lea allaskuvla ásahan ruovttukantuvrra njuolggadusaid maid vuodul fágabargit sáhttet ohcat beassat osiid bargoáiggis bargat ruovttus. Tabeallas boahtá ovdan gos bargit geain leat ruovttukantuvrrat leat:

Báikenamma:	Galle bargi:
Gárasavvon (R)	GDS: 1 SOA: 2 = 3
Anár (S)	GDS: 3 SOA: 2 = 5
Johkamohkki (R)	GDS: 2 SOA: 1 Lohkanguovddáš: 1 = 4
Ohcejohka (S)	GDS: 2 SOA: 1 = 3
Oulu (S)	GDS: 2
Heahtta (S)	GDS: 2
Deatnu (N)	GDS: 3
Unjárga (N)	GDS: 1
Karášjohka (N)	Ekon: 1 GDS: 1 SOA: 1 = 3
Kittila (S)	GDS: 1
Majavatn/Aarporte (N)	SL: 1
Røros/Plassje (N)	SL: 1
Järpen (R)	SL: 1
Soađegilli (S)	SOA 1
Roavvenjárga (S)	SOA 1

Oktiibuot leat 32 bargi ohcan ja ožžon šiehtadusa bargat ruovttukantuvrrain 15 báikkis Sámis. Tabealla čájeha ahte bargit čohkkájit čieža báikkis suomabealde, golmma báikkis

ruotabealde ja viđa báikkis norggabealde. Oktiibuot leat Sámi allaskuvllas sullii 130 bargi earret II-virggehasaid.

Go galget ásaht eambo bargobáikkiid, de ferte árvvoštallat makkár golut dasa čatnasit (viessoláigu, infrastruktuvra, bargoaddidivat ja eará kánturgolut). Jus bargobáikki ulbmil lea nanusmahttit bargo- ja/dahje sámi birrasa, de ferte maid veardidit dan ektui gallis galget unnimus juohke kantuvrras bargat. Ferte maid veardidit ahte leat go eará sámi ásahtat geainna sáhtta juohkit kantuvrra, ja dakko bokte nannet sámi birrasa báikkálaččat.

Muđui ferte maid guorahallat váikkuhusat bargiide campusis jus ásahtuvvojat bargobáikkid eará guovlluide. Suoma- ja ruotabeale bargiid ektui ferte guorahallat movt iešguđetlágan lágat/ortnegat váikkuhit omd. Sin dáhkádusaide ja penšuvdnii.

Vuosttaš oasis ođđa campus-struktuvrra oktavuodas ásahtuvvo formálalaččat bargobáikki Ájluktii ja Snåasai. Dás čujuhuvvo min ákkastallamii lohkanbáikkiid ásaheami hárrái, gos evttohit Ájluktii ja Snåasai ásaht lohkanbáikki.

Goalmmát oasis ođđa campus-struktuvrra oktavuodas árvvoštallojuvvo ja evttohuva gosa nuorta-davvi sámi guvlui/mearrasámi guvlui ásahtuvvo(jit) formálalaččat bargobáiki(t).

Njeallját oasis ođđa campus-struktuvrra oktavuodas árvvoštallojuvvo ja evttohuvo gosa suoma ja ruota beallai Sápmai ásahtuvvojat formálalaččat bargobáikkid.

Áigeplána

Dás čilgejuvvo oanehaččat makkár áigeplána iešguđetge osiin leat:

Vuosttaš oasis álggahuvvo implementerenbargu jahkemolsumis 2022/23 ja bistevaš lohkanbáikkid leat doaimmas 2023 čavčča rájes.

Nubbi oasis álggahuvvo bargu plánet makkár oahpuid sáhtta fállat E-campusa bokte. Álggahuvvo gidđat 2023.

Goalmmát oasis guorahallan ja čielggadanbarggut álggahuvvojat ođđajagimánus 2023 ja galget loahpahuvvon čakčat 2023. Implementeren čađahuvvo jahkemolsumis 2023/24 ja bistevaš lohkanbáikkid leat doaimmas 2024 čavčča rájes.

Njeallját oasis álggahuvvojat guorahallamat ja čielggadeamit gidđat 2023 ja galgá loahpahuvvon jahkemolsumii 2023/24. Implementeren čađahuvvo gidđat 2024 ja lohkanbáikkid leat doaimmas ođđajagimánu 2025 rájes.

Goalmmát ja njeallját oasis guorahallan ja čielggadanbargguide virgáduvvo olmmoš guhte galgá bargguid jođihit ja doaimmahit.

Mildosat:

- Gulaskuddancealkámušat
- Joavkobarggut
- Lullisámi guovllu kárten

Sámi allaskuvla
Hánnoluohkká 45
9520 Guovdageaidnu

20.06.2022

NTL 116-4 Sámi allaskuvla
Hánnoluohkká 45
9520 Guovdageaidnu

Gulaskuddancealkámuš, Sámi allaskuvlla oahppo- ja bargobáikestruktuvra

Proseassa:

Dát álggahuvvui guvttiin seminárain gos ledje joavkobarggut. Dan maŋŋil ii leat gullon mihkkege dán barggu birra ovdal go bargojoavkku evttohus bođii gulaskuddamii. NTL mielas ii leat proseassa leamaš doarvái rabas.

Mearkkašahtti go- :

- fágaserviidd bealis ii leat leamaš áirras bargojoavkkus. Beroškeahhtá lea go NTL, UF dahje FF.
- studeanttaáirras ii leat leamaš oassin bargojoavkkus. Ii boađe ovdan evttohusas studeanttaid oaidnu, dat berre deattuhuvvot go Sámi allaskuvla han lea ásahuvvon sin váras.
- bargiidossodat ii leat leamaš mielde álggu rájes, go dát evttohus guoskka oalle garrasit bargobirrasii ja bargiid dillái.

Sámi allaskuvla, fáldat studeanttaide:

Eanet digitála oahppu orro dat máid bargojoavku einnosta lea allaskuvlla boahtteáigi. Dat ieš alddis dieđusge lea buorre jurdda vuoi mii olihit min fáldagain viidáseappot go dál. Muhto dás leat bealit mat eai leat nu buorit.

- Omd. lea go dat jierpmálaš geaidnu Sámi allaskuvlii nie olu digitála oahpu fállat jus mii bidjat muitui ahte almmolaš institušuvnnat galget álo seastin láhkái bargat, ja ii got de leat álki min nahkehit UiT vuollái sámi ossodahkan.
- Digitála oahppofáldat ii leat maid min mielas dat buoremus vuohki fállat oahpu studeanttaide mat easka bohttet joatkkaskuvllas, ja leat hárbáidat fysalaš oahpaheapmái. Orro beare unnán guorahallon pedagogalaččat juste dáid studeanttaid ektui.

NTL`a oaidnu lea ahte mii berret doalahit ahte Campus Diehtosiida lea Sámi allaskuvla váldobáiki, ja dohko berrejit earenoamážit davvi sámegeilat studeanttat boahit nannen dihte buori studeanttabirrasa ealli sámi birrasis.

Sámi allaskuvla berre maid bargat dan guvlui ahte min fágabargit eanemus lágii mielde barget fysalaččat Guovdageainnus dahje lohkanbáikkiin nannen dihte fágabirrasa. Jus ruovttukantuvra dahje eará šiehtadusat dahkkojuvvojit de berre das boahit ovdan ahte man ollu galget bargat Guovdageainnus, ja ahte lea mearriduvvon áigodat goas galget leat fysalaččat campusis. Orro maid dárbbášmeahttun ásahit bargobáikki Nuorta Finnmarkui, ja evttohusas ii boađe ovdan máid dat kantuvra galgá doaimmahit ja makkár fáldat doppe galgá.

Jus mii biđget Sámi allaskuvlla bearehaga, de boahhtá skuvla vuoimmehuvvat ja sáhtta vel nohkat áiggi mielde.

NTL doarju ahte berre leat bargo- ja lohkanbáiki sihke julevsámi- ja lullisámiguovllus. Dat lea dehálaš nannet Sámi allaskuvlla oahppoinstitušuvdnan daidda guovlluide maid.

Dearvvuođat

NTL 116-4 Sámi allaskuvla

Oahppohálddahasa cealkámuš Sámi allaskuvlla oahppo – ja bargobáikestruktuvrii

Guovdageaidnu, 20.06.2022

Čujuhit dákko bokte Sámi allaskuvlla oahppo – ja bargobáikestruktuvrra gulaskuddanevttohussii 2022 giđa. Oahppohálddahas lea oktasaš čoahkkimiin 07.06.22. ja 14.06.22. árvvoštallan Sámi allaskuvlla bargojoavkku evttohusa Sámi allaskuvlla oahppo – ja bargobáikestruktuvrii. Čoahkkimiin leat maiddáa digaštallan čuovvovaš gažaldagaid maid bargojoavku lea hábmen.

Oppalaš árvvoštallan oahppohálddahasa bealis lea ahte Sámi allaskuvla ii berre ásaht eambo campusiid. Oaidnit hui dehálažžan ahte oahput goitge lágíduvvojit eará báikkiin oahppobáikevuogi mielde, nu movt odne nai dahkko. Dasto mii leat hui eahpádusas ásaht lohkanbáikkiid eará báikkiide.

Oahppohálddahasa bealis leat guokte dehálaš čuoggá mat galggašedje leat vuodđun go Sámi allaskuvla árvvoštallá oahppo- ja bargobáikestruktuvrra:

- 1) studeanttaid dárbbut ja oahppobiras
- 2) ahte Sámi allaskuvla ain galgá doalahit sámegeala bargo- ja oahpahusgiellan.

Studeantadárbbut ja oahppobiras guovddášis

Sámi allaskuvllas leat leamaš oahput mat leat čađahuvvon iešguđet ládje, muhtin oahput ollásit Diehtosiiddas, earát ollásit eará oahpahusbáikkiin nugo omd. Aaboertes ja Johkamohkis. Muhtin oahput ollásit neahta bokte, muhtin oahpuin deaivvadeamiid ja neahttavuđot čovdosiid bokte. Studeanttaid dárbbut berrejit leat ásahusa guovddášis oahppofálaldagaide ovdánahttimis. Dan oktavuodas livččii vuogas čađahit kártema mii sáhtášii dahkat buori diehtovuoddu go oahppobáikkiid ja campusiid digaštallat. Kártemis livččii erenoamáš beroštahtti gullat makkár dárbbut Sámi allaskuvlla studeanttain leat oahppobáikki hárrái, makkár vásáhusat dálá ja ovddeš studeanttain leat leamaš, ja makkár studeantavuoddu mis livččii eará vejolaš oahppobáikkiin.

Viidásit livčče nai ávkkálaš oažžut diehtovuoddu das makkár vásáhusat studeanttain leat go oahpaheaddjit ja eará fágabargit barget ruovttukantuvrrain. Oahppohálddahasa vásáhus lea ahte studeanttat bohtet min lusa go eai gávna oahpaheddjiid kantuvrras dahje eai oaččo sin ságaide. Oahppohálddahussii maid leat bohtán dakkár máhcaheamit studeanttain, geat eai leat leamaš duhtavaččat dainna ahte go sii bohtet oahpahussii, ja vásihit ahte oahpahus lea ge neahta bokte sivas go oahpaheaddji lea ruovttukantuvrras. Dát leat ollesáigge studeanttat geat leat oahpu álgima oktavuodas válljen fárret Guovdageidnui, ja vásihit ahte Diehtosiidda campus ii deavdde vuordámušaid. Dát leat dušše muhtun vásáhusat maid leat ožžon studeanttain, ja livččii dehálaš

oažžut viidát dieđuid studeanttaid vásáhusaid birra. Erenoamážit dan hárrái ahte movt mii sáhtášeimmet sihkkarastit ahte bargiid bargobáiki ii váikkut studeanttaid oahppodillái, fágalaš ovdáneapmái ja oahpuid čađaheapmái. Studeanttat dárbbahit nanu studeanta- ja fágabirrasa. Biedganen fágabiras sáhtta čuohcat studeanttaid ovdáneapmái.

Mii leat registreren ahte olu eará allaskuvllain ja universitehtain Norggas leat maŋemus jagiid leamaš digaštallamat boahhtevaš oahppobáikestruktuvrra birra. Sámi allaskuvla sáhtášii atnit eanet ávkki dain ja viežžat vásáhusaid eará ášahusain. Sáhtta ávkálaš oažžut dieđuid eará ášahusain vásáhusain gos leat mánga lohkanbáikki (studiesteder).

Evttohusdokumeanttas daddjo ahte mis livččii studeantavuodđu Ájluovttas. Oahppohálddahas dieđu mielde mis leat unnán ohccit ja studeanttat Ájluovttas min oahppofálaldaige, ja maiddáii oažžut unnán jearaldagaid oahpuid birra sihke julev- ja lullisámi guovlluin. Duogáš dása lea várra go mis leat leamaš unnán fálaldagat sidjiide, ja sii eai soaitte diehtit fálaldagaid birra mat gávdnojit. Jearaldat berre goitge loktejuvvot, ahte makkár diehtovuoduin lea árvvoštallojuvvon ahte Ájluovttas lea studeantavuodđu ollesáiggeohppui. Dás livčče dárbu dárkilit kártet dálá ja vejolaš studeantavuoddu. Dáid fertešii maiddáii geahččat otná servvodattreanddaid hárrái, nugo omd. Sentraliseren gávpogiidda ja stuorát báikkiide ja studeantalogu lassáneapmi neahttaoahpuide.

Rekrutterema oktavuodas oaidnit viidasit liige hástalussan dan ahte Sámi allaskuvlla oahppomodealla, mii lea heivehuvvon studeanttaide geat eai oro Guovdageainnus, ii nu bures heive departemeanta vuordamušaide ahte Sámi allaskuvla bidjá návccaid rekrutteret joatkkaskuvlaohppiid. Joatkkaskuvlla oahppit gáibidit eambbo aktivitehta ja sosiála doaimmaid campusis ja lohkanbáikkis. Oaidnit maiddáii ahte neahttaoahput leat eambbo bivnnuhat go goasse ovdal ja doarjut ahte allaskuvla galgá fállat eanet neahttavuodot/hybrida oahpuid. Fleksibelis oahppomodeallain jáhkkit nákcet loktet studeantavuoddu, go diehtit ahte lea váttis ožžodit studeanttaid fárret Guovdageidnui. Bargojoavkkus lea buorre evttohus ásaht virtuála campusa dáidda studeanttaide.

Oahppohálddahas lea muđui eahpádusas ahte nákcet go fállat studeanttaide bistevaš lohkanbáikkiid gos lea govttolaš studeantabiras, go eat earret eará nácce fállat dálá studeanttaide sierra studeantaviesu/deaivanbáikki, mii lea geatnegahtton [Lov om studentsamskipnader \(studentsamskipnadsloven\)](#) vuodul. Studeanttaide sierra deaivadanbáiki livččii dehálaš studeanttaid oahppobirrasii, sosiála ja psykososiála dillái. Universitehta ja allaskuvlalága vuodul leat oahppoásahusas ovddasvástádus studeanttaid oahppobirrasii.

Doalahit sámegiela bargo- ja oahpahusgiellan

Sámi allaskuvla lea áidna stuorát ásaht mas lea sámegiella sihke bargo- ja oahpahusgiellan. Go dál árvvoštallat rievdatit oahppo- ja bargobáikestruktuvrra, de ferte maiddáii sihkkarastot ahte nagodit bisuhit sámegiela bargo- ja oahpahusgiellan.

Dál lea oahppohálddahasas dáhpin juohkit dieđuid studeanttaide omd. Canvasa bokte, ruovttusiiddus, oktasaš doaluin ja lágidemiin, davvisámegillii ja eangalasgillii. Jus bistevaš lohkanbáikkis ásahtuvvojit lulli- ja julevsámi guovlluide, de mii oaidnit ahte dat geatnegahtta Sámi allaskuvlla addit e. e. oahpahusa ja buot oktasaš diehtujuohkima studeanttaide maiddáii julev- ja

lullisámegillii. Giella lea dehálaš go lea sáhka oahppoásahusa gullevašvuhtii, ja jus giella ii leat, de lea jo ekskluderejuvvon.

Dán oktavuodas lea dárbu kártet makkár váikkuhusaid dát giellageatnegahttin julev – ja lullisámegillii buktá min dálá studeanttaide, ja bargiide/ossodagaide geain lea olu dahkamuš studeanttain. Oahppohálddahas bivdá ahte árvvoštallo makkár vuordámušaid mii addit studeanttaide ja vejolaš studeanttaide doarjjafunkšuvnnaid hárrái, jus ásahit bistevaš oahppobáikkiid eará sámi guovlluide mat gáibidit dihto sámegielmáhtu. Studeanttat galget sáhttit gulahallat ásahusain iežaset gilli, earenoamážit doarjjaossodagain nugo oahppohálddahasain, girjerádjosiin ja IT – ossodagain. Jus diehtujuohkin galgá eará gielaide go davvisámegilli ja eangalasgillii, de dat maiddá gáibida eambo resurssaid earret eará oahppohálddahas ja diehtujuohkimis.

Dát giellageatnegasvuolta maiddá mielddisbuktá ahte ruovttusiidu maiddá jorgaluvvo dáidda gielaide. Go allaskuvlla bargogiella lea prinsihpalaččat sámegiella, de dat mielddisbuktá ekonomalaš váikkuhusaid jorgalangoluide dahje eaktun lasihit hálddahussii bargiid geain lea julev ja/dahje lullisámegiellagiellagelbbolašvuolta. Oahppohálddahas mielas ii leat riektá ahte Sámi allaskuvla, mii lea čielga sámi ásahus, galgá dárogilli gulahallat julev – ja lullisámi ohcciiguin ja studeanttaiguin.

Rekrutteremis oaidnit maiddá hástalussan olahit studeanttaid julev – ja lullisámi guovluin, go eat nákke siskkáldasat buvttadit rekrutterenmateriálaid sin gielaide ja gulahallat vejolaš ohcciiguin julev– ja/dahje lullisámegillii. Lassi jorgalanbarggut gáibidit govttolaš ekonomalaš rámmaid.

Oahppohálddahas váruha nai ahte mii sáhttit šaddat dan dillái ahte gulahallan- ja čoahkkingiella lávdegottiin ja stivrrain gos leat studeantaláhtut, sáhtta rievdat sámegiela eará gillii, go mis lassánit studeanttat geat eai hálldaš davvisámegiela. Dat lea hástalus maid mii eat leat vel dán rádjai dárbbahan dustet, muhto maid ferte váldit vuhtii go ođđa oahppo- ja bargobáikestruktuvra árvvoštallojuvvo.

Vástádusat bargojoavkku gažaldagaide:

Makkár gáibádusaid dahje eavttuid galgat bidjat vuodđun go mearridit ásahit oahppo ja/dahje bargobáikkiid? Dás lea sáhka sihke fágabirrasis, infrastruktuvrra, báikkis?

Dás čujuhit studietilsynsforskriftenii gos earret eará bohtet ovdan gáibádusat oahppofálaldagaide ja fágabirrasii. Studietilsynsforskriftenis bohtá earret eará ovdan ahte ásahusas lea ovddasvástádus sihkkarastit ahte juohke oahpus lea infrastruktuvra mii lea heivehuvvon oahpu oahppanjoksosiidda. Dás čuožžu earret eará ná:

Med infrastruktur menes egnede lokaler, utstyr, bibliotektenester, administrative og tekniske tjenester, tilstrekkelige og egnede IKT-ressurser, nettstøtte, egnet læringsplattform etc. som understøtter studentens læring og læringsmiljø og den faglig ansattes undervisning og forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid.

Oppalaččat de oahppobáikkis studeanttat fertejit gávdnat fágabirrasa mii lea sidjiide fágalaš doarjjan. Lohkanbáikkis gáibidit bistevaš ja ollesáigge studeanttaid, ja oahppohálddahas bivddášii ahte studeantavuodđu kártejuvvo ovdal go ođđa lohkanbáikkis ásahuvvojit. Ávžžuhuvččiimet maiddá ahte olmmošlogu treanda geahčaduvvojit go árvvoštallat oahppobáikkiid, go diehtit ahte guovddáš

sámi guovlluin njiedjá olmmošlohku. Go eat dieđe studeantavuoddu, de lea eanemus relevánta fállat oahppobáikkiid mat leat geabbilat ja mat leat heivehuvvon dárbbuid mielde.

Makkár doaimmaid fertet bidjat johtui vuoi buohkat geat barget/studerejit Sámi allaskuvllas dovdet gullevašvuoda áhahussii, beroškeahhtá gos barget/studerejit?

Studeanttat dárbbahit dovdat sihke fágalaš ja sosiála gullevašvuoda, ja áhahusa dáfus berrejit leat studeanttadárbbut guovddášis go árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppo – ja bargobáikestruktuvrra. Nu go ovdal namuhuvvon, de lea maiddá giellageavaheapmi dehálaš gullevašvuodadovdui.

Mii guoská gullevašvuoda áhahussii de livččii miellagiddevaš diehtit man muddui dála Sámi allaskuvlla studeanttat dovdet fágalaš ja sosiála gullevašvuoda áhahussii, ja makkár dárbbut ja oainnut sis leat ja makkár doaimmaid bokte sii livčče sávvat nannet gullevašvuoda oahppoáhahussii. Studeanttaovttastusaide lea dákko addon dehálaš rolla studeantabirrasa fuolaheapmái.

Bargit maiddá dárbbahit, lihka go studeanttat, dovdat fágalaš ja sosiála gullevašvuoda áhahussii. Go áhahusa bargit barget sihke ruovttokantuvrrain ja fysalaš bargobáikkis, de lea erenoamáš dehálaš ahte áhahusa jođiheaddjit jeavddalaččat barget nannemis bargiid gullevašvuoda organisašuvdnii. Dákko čujuhit Sámedikki ja Sámiráđi deattuheapmái evttohusdokumeanttas, ahte man dehálaččat oktasaš sosiála deaivvadeamit leat go bargit barget iešguđet báikkiin. Sosiála deaivanarenat nannejit ovttasbargguid, organisašuvnnalaš gullevašvuoda ja kultuvrra. Áhahusa dáfus fertet maiddá bargat dan ovdii ahte bargin lea oktasaš ipmárdus áhahusa mihtuide ja strategijai.

Sámi allaskuvlla Oahppolihtu cealkamuš “oahppo- ja bargobaikestruktuvrra” birra

Čujuhit Sámi allaskuvla “Oahppo- ja bargobaikestruktuvrra” evttohussii. Dá leat Oahppolihtu mearkkašumit muhtun áššiide evttohusas.

4.1 Oahppobaikestruktuvra

Oahppobaikkitt

Dán kapihttalis boahtá ovdan ahte bargajoavku ii árval makkárga oahppobaikkiid maid áigot vuoruhit. Áigumuš lea ráhkadit oahppobaikkiid doppe gos lea lunddolaš. Movt áigu allaskuvla árvvoštallat ja veardidit “gos lea lunddolaš” oahppobaikkiid ráhkadit? Go lea sáhka oahppofálaldagain, de livčče buorre namuhit daid baikkiid gos allaskuvla ovdal lea fállan oahpuid. Go allaskuvla galgá mearridit gosa mii fágavirggiid galgat vuoruhit boahpteáiggis, de lea hástalus go mii eat dieđe gos mii boahpteáiggis galgat doallat kurssaid. Go dán gulaskuddandokumeanttas vuoruhit lohkanbaikkiid (julevsámi ja máttasámi guvlui) de lea lunddolaš oahppobaikkiid maid vuoruhit. Vissis muddui sáhtta leat vejolaš lávdadit oahppobaikkiid mat leat lagabui studeanttaid orrunbaikkiid. Dat eaktuda ahte dan guovllus leat mánnga studeanta ja dákkár ortnet dáidá eaktudit ahte leat eanet resurssat čađahit dan.

Virtuála campus (E-campus)

Oahppolihtu mielas lea virtuála campus ja neahttaoahpahus buorre fálaldat, go dat rahpá ollu ja ođđa vejolašvuođaid oahpus. Mii oaidnit gal muhtun hástalusa maid, jus oassi min oahppofálaldagain galget neahttaoahppun ráhkaduvvot. Mii deattuhit ahte allaskuvla ferte vuoruhit ja áiggi bidjat dán jurddašuvvon campusa plánemii, vai bargit besset searvat oainnuideasetguin ja iežaset vásáhusaid ovddeš neahttačovdosiin ovdanbuktit. Mis leat vásáhusat ahte sáhtta leahkit lossat virtuála logaldallamiiguin ja maiddái studeanttaid čuovvolemiin. Jus allaskuvla dál lea pláneme virtuála campusa dahkat, de lea maiddái dárbu fágabargiide addit vejolašvuođa reaiduiguin bures oahpásnuvvat, ovdal go dan fállagoahtit studeanttaide. Makkár oahpuid lea plána virtuála campusis fállat? Min mielas lea dehálaš oahpuid plánemis mearridit makkár oahpuid sáhtta ná fállat, nu ahte fáhkkestaga ii boađe diehtu ahte šaddá dahje ii šatta neahttaoahppu. Fágabargit fertejit oažžut doarjaga ja oahpu IT-čovdosiid ektui ja virtuála campusa geavaheamis. Lea go plána gulaskuddat eará allaskuvllaigon ja universitehtain movt leat lihkestuvvan MOOC-oahpuigon?

Muhtun oahpuide ii virtuála campus heive, omd. oahpaheaddjioahpuide.

Oahpaheddjiioahpuide doaibmá dálá ortnet bures; deaivvadeamit ja neahttaoahpahus deaivvademiid gaska, mii addá vejolašvuođa studeanttaide boahtit allaskuvlii deaivvademiide ja muđui ruovttubaikkis studeret. Oahpaheddjiioahpuide ii oba heivege ja sáhte lágidit virtuála campusa, go dehálaš gozihit ja oaidnit sin dohkálašvuođa boahttevaš profešuvdnii, mii lea min geatnegasvuohta dáhkidit. Nubbi lea ahte lea dehálaš studeanttat galget ovdánit doaibmat joavkkus ja leat mielde joavkoproseassain. Virtuála campusa bokte ii nagot daid gozihit ja ovdánahttit. Movt virtuála campusis sáhtta dohkálašvuođa árvvoštallama dahkat profešuvdnaoahpuin?

4.2 Bargobáikestruktuvra

“Rekrutterenhástalusaid dihte lea allaskuvla ásahan ruovttukantuvrra njuolggadusaid maid vuodul fágabargit sáhttet ohcat beassat osiid bargoaíggis bargat ruovttus.”

Vaikko ruovttukantuvrra njuolggadusat eai leat gulaskuddamis dán vuorus, de dasa čujuhuvvo “Sámi allaskuvlla oahppo- ja bargobáikestruktuvra” gulaskuddandokumeanttas. Ruovttukantuvrra njuolggadusaid orro fas dárbu digaštallat go dilli lea rievdamme ođđa bargobáikestruktuvrra geažil. Mii evttohit ahte ruovttukantuvrra njuolggadusat fas loktejuvvojit áššin. Mii evttohit maid ahte ruovttukantuvrra njuolggadusat galget guoskat sihke fágabargiide ja hálldahusbargiide, vai ii šatta vealaheapmi.

Drag/Ájluokta, 20.06.2022

Anne Silja Turi

Oahppolihtu luohttámušolmmoš Sámi allaskuvllas

Kommeanttat Sámi allaskuvlla oahppo- ja bargobáikestruktuvrii

Annika Pasanen, professor

Mun lean hui ilus, go dákkár bargu lea biddjojuvvon johtui ja Sámi allaskuvlla boahttevuodá oahppo- ja bargobáikestruktuvra guorahallojuvvo vuđolaččat ja innovatiivvalaččat. Plánas leat dehálaš ulbmilat olles Sámi perspektiivva ja iešguđet sámejoavkkuid ja -gielaid vuhtiiváldima hárrái. Mus leat kommeanttat, mat gusket SA oahpahusa lágideapmái boahttevuodas, ruovttus vs. Diehtosiiddas bargama, Anára vejolaš bargobáikin ja olgoriikkalaš bargiid sajádaga.

Oahpahusa lágideapmi boahttevuodas

Okta hui guovddáš bealli dan ollesvuodas, mu mielas meastaba deháleamos, lea oahpahusa lágideapmi boahttevuodas. Leago ulbmilin fállat SA:s ain eambbo neahttaoahpahusa, iskatgo mii máhccat lágašoahpahussii, vai leago jurdda sirdásit oalát hybridamodellii? Leago studeantarekrutterenstrategiija juo dál dakkár, ahte gáiddusoahpahus márkanastojuvvo almmolaččat buot oahpuid olis? Leago dat oktasaš oaidnu, leatgo fágabargit miehtán dasa? Mo oahpaheddjiid návccat ja tehnikkalaš dilit ja oahpahusa kvalitehta dorvvastuvvojit, erenomážit hybridaoahpahusas, man mángasat vásihit hui lossadin?

Ášši lea nu stuoris ja dehálaš ja váikkuha nu sákka bargiid bargodiliide ja fágabirrasii, ahte mun gal váillahan dan olis albma ságastallama olles áhahusa dásis. Mii dárbbasit oktasaš plánema ja linnjemiid. Dál lea menddo sákka ovttaskas bargiid čoavdinláhká, go ferte mearridit, gos ja man hámis oahppu galgá lágideapmi ja maid galgá studeanttaide suovvat ja lohpidit. Dat leat maiddái studeanttaide ovttaeardásašvuodá dáfus dehálaš gažaldagat, maid eai galgga ovttaskas bargit čoavdit.

Ruovttukantuvranjuolggadusat

Dálá ruovttukantuvranjuolggadusaid mielde bargit barget Diehtosiiddas unnimustá 50 % bargoaiggis. Nu guhkká, go SA ii bargga maidige lágideapmi bargiide orrunsajiid, dat olles juolggasadi lea eahperealisttalaš daid bargiid dáfus, geat orrot Guovdageainnu olggobealde. Guovdageainnus eai leat doarvái orrunsajit, iige leat govttolaš vuordit ahte bargi máksá dievva normála mánotbadjeláiggu áhodagas, mas son geavadagas lea ovtta goalmátoasi mánotbajis. Dálá dilis bargit galget várret áhodagaid studeantaviesuin, ja lea oalle problemáhtalaš, jus áhodagat eai dan dihte liigo studeanttaide. SA galggašii fállat bargiide orrunsajiid, maid dat sáhttet láigohit govttolaš haddi ovddas dárbbu mielde, iešguhtege juste dan áigodahkii go lea Diehtosiiddas bargamin. Dego mii jo dál oaidnit, lea mángii hui hástaleaddji fidnet doarvái ohcciid SA virggiide, ja okta sivva lea sihkkarit dat ahte olbmot eai hálit fárret iežaset orrunsajiin Guovdageidnui eaige sidjiide leat fálus eará molssaeavttut. Livččii nubbi dilli, jus jo virgealmmuhusas namuhuvvošii, ahte bargoadi fállá veahki orrunsajiin. SA sáhtta áinnas válljet ovddosguvluige nu, ahte orrunsadi lea bargiid persovnnalaš ášši iige áhahusa leat geatnegasvuohta seahkanit dasa. Dat goittotge livččii áhahusa ja sámeservodaga ovdánahttima dáfus hui doavkkes válljeupmi.

Ruovttukantuvranjuolggadusaiguin dilli lea fágabargiid geahččanguovllus eahpečielggas. Bargiin, geat orrot Guovdageainnu olggobealde, muhtumat isket čuovvut njuolggadusaid ja muhtumat fas eai goassige oidno Diehtosiiddas. Dat doalvu bargiid sierraárvusaš sajádagaide. Iihan leat riehta, ahte lea prinsihpalaš gáibádus, mii praktihkas guoská muhtumiid ja muhtumiid fas ii. Jus SA:s lea áigumuš bisuhit ruovttukantuvranjuolggadusaid, dat galget heivehuvvot seammáládje goappáge goađis ja buot SA bargit fertejit leat seamma sajádagas. Jus njuolggadusat eai guoskka dihto bargikategorijaid, dan ferte rahpasit mitalit.

Nubbi molssaeaktu lea lahkonit olles dan bargobáikegažaldaga áibbas earáláhkái, dego dál dán struktuvrraplánas vuhttoe. Kánske ii galggahe vuolgit das, ahte buohkat barget Diehtosiiddas 50 % áiggis. Boahttevuodas dat soaitá ain uhcit jierpmálaš: jus studeanttat ain eambbo studerejit gáiddusoktavuodaid bokte, lea paradoksála gáibidit buot bargiid bargat Diehtosiiddas. Dan sajis galggašii mu mielas plánet olles SA viidosas deaivvadanvahkuid omd. oktii mánu dahje juohke nuppi mánu. Dalle buot bargit livčče geatnegahtton boahtit Diehtosiidii. Daidda vahkuidda sáhtášii dalle plánet nu ollu čoahkkimiid ja oktasaš deaivvadeamiid ja doaimmaid go beare vejolaš. Diehttelasat dat eai galggaše leat oahpahusvahkut, nuba deaivvadanvahkuid galggašii buriin áiggiin almmuhit vai buot bargit váldet daid vuhtii oahpahusa plánedettiin. Dat sáhtášii leat jeavddalaš vuogádat, mas vahkut livčče jahkásaččat seammát, omd. juohke nuppi mánu vuosttaš vahkku.

Bargobáikestruktuvra Anára geahččanguovllus

Nu mo oidno statistihkain, Anár lea okta báiki Guovdageainnu olggobealde, mas orrot eanemusat SA bargit. Lea nappo hui lunddolaš, ahte jus eambbo SA bargobáikkat ceggejuvvojit Guovdageainnu olggobeallái, de Anárii šaddá bargobáiki. Anár lea ealás márkán ja sámekultuvrra guovddáš Suoma bealde. Dáppe doibmet iešguđet sámeásahusat ja SA heivešii dán birrasii bures. Dat maiddá huksešii SA:ii dárbbalaš oktavuodaid anáraččaide ja nuortalaččaide ja viiddidivččii SA profiila olles Sámi ásaussan ja mánggasámegiela ásaussan.

Mun oainnán hui buorin dan jurdda, ahte SA:s livčče bargobáikkat moadde guovddáš Sámi báikkis Guovdageainnu olggobealde. Oahppobáikestruktuvrra birra lea váttis cealkit nu ollu, go ii leat čielggas, man hámis oahput fálojuvvojit boahttevuodas, ja nubbe dáfus SA studeantamearit leat dan mađe uhcit, ahte orru váttis sirret oahpuid iešguđet sajiide. Omd. oarjelsámegiela oahpuid hárrái dilli lea diedusge earálágán. Jus SA bargit barget boahttevuodas eambbo iešguđet sajiin, lea dattege hui dehálaš ovdánahttit dakkár vuogádaga, ahte buohkat čoahkkanit oktasaš deaivvadanvahkuide unnimustá guktii lohkanbajis Diehtosiidii – dahje manneba ii muhtumin eará sajiide. Dálá dilis mii deaivvadit nuppiideamet áibbas menddo unnán.

Oppalaččat ferte kommenteret Suoma bealde ássi SA bargin, ahte byrokratiija (vearuhus, sosiáladorvu, dearvasvuodafuolahus, dáhkádusat jna.) mii čuovvu das, ahte álgá bargui nuppi riikii, lea mielahis lossat. Dan ollesvuoda eai SA hoavddat ja hálddabus bargit oppa ádde, go dathan báhcá ovttaskas bargiid fuollan. Velába juohke bargi iežas fuollan, go ii gávdno makkárge oktasaš doarjjavuogádagat, dušše mielbargiid veahkki. Dasa lassin bargit iešguđet Suoma gielddain ja iešguđet bargošiehtadusaiguin leat vehá iešguđet sajádagain, nuba juohkehaš ferte goit čoavdit iežas čuolmmaid okto. Áiggi ja návccaid dat váldá hui ollu. Lea áddehahtti, ahte ovddabealde lea hui stuorra bargu, jus SA galgá šaddat bargoaddin maiddá ránnjáriikkain, muhto dál dat stuorra bargu lea bargiid hárduid alde. Dat sihkkarit váikkuha dasa, man geasuheadji bargosadjiin SA adnojuvvo ránnjáriikkain. Navddán, ahte boahttevuodas SA:s barget ain eambbo bargit Suoma ja Ruota bealde, nuba dat čuolmmat ja rievdadandárbbut eai jávkka gosage.

Bargiidossodaga cealkámuš Sámi allaskuvlla oahppo- ja bargobáikestruktuvra gulaskuddanevttohussii

Čujuhit bargojovkku gulaskuddanevttohussii mas leat bovdjejuvvo buktit cealkámuša.

Bargiidossodat oaidná buorin go dát bargu lea álggahuvvon. Evttohus lokte ovdan olu čuoggáid maid lea dehálaš guorahallat. Oahppo- ja bargobáikestruktuvra lea hirmat dehálaš Sámi allaskuvlii, go dan vuodul mearriduvvo gos mii galgat fállat oahpahusa min studeanttaide ja bargobáikkiid min bargiide.

Bargiidossodat háliida dán oktavuodas buktit cealkámuša daid osiide maid mii oaidnit dehálažžan árvvoštallat ovdal váldo mearrádus áššis. Cealkámuš lea hábmejuvvo seamma vuogi mielde go gulaskuddanevttohus, ja lea čorgatvuoda dihte juhkkon cealkámuša čuoggáid mielde.

1. Ulbmil ja čadaheapmi

1.1

Eai leat mearkkašumiid

1.2 Čadaheapmi ja mielváikkuheapmi

Eai leat.

2. “Olles Sámi” Sámi allaskuvla

2.1 Strategalaš vuoruheamit

Eai leat mearkkašumiid

2.2 Sámi allaskuvlla dovdomearkkat

Eai leat mearkkašumiid

3. Sámi allaskuvlla vejolašvuodát ja hástalusat

3.1 Nana fága- ja studeanttabirrasat

Dokumeanttas čuožžu ná: *“Go ásahuvvojit oahppo- ja bargobáikkiid eará guovlluide, de lea ankke vejolaš doalahit fágalaš kvalitehta ja gulahallama earret eará fágaforumiid bokte. Ollu šaddá dáhpháhuvvat digitálalaččat, danin lea dehálaš ahte fágabargiin maid leat muhtun geatnegahtton deaivvadanáiggat.”* Bargiidossodat váilla studeantta-perspektiivva das. Studeanttaide lea maid dehálaš deaivvadit, ja mot galgá doalahit fágalaš kvalitehta ja gulahallama sihke studeantta ja fágabargi gaska, ja studeanttaid gaskka go ollu dáhpháhuvvá digitálalaččat?

Dokumeanttas maid bohtá ovdan maid studeanttat dárbbasit oahpposajis. Go studeanttaáirras ii leat leamaš mielde bargojovkkus de livčče buorre diehtit mot bargojovku lea kárten studeanttaid dárbbuid oahpposaddjái. Lea go jerron sámi allaskuvlla studeanttain maid sii dárbbasit, ja maid sii váillaht? Bargiidossodat jurddaša ahte studeanttain soitet leat mánggalágan dárbbut, earenoamážit jus juohká studeanttaid agiid mielde. Muhtumat soitet váillaht studeantta birra árgabeaivvis. Ovdamearkka dihte livčče dehálaš kártet manin Sámi allaskuvllas leat nu unnán nuorra studeanttat. Lea go dan dihte go oahpahus lea eanas heivehuvvon sidjiide geaidda neahttaoahpahus heive buoremusat, ja gos studeanttabiras ii leat nu dehálaš?

Viidásit lea jearaldat lea go go árvvoštallon man dávjá fágabargiid galget deaivvadit fysalaččat vái doalaha nana fágabirrasa? Ja lea go árvvoštallon man dávjá studeanttat dárbbasit/háliidit deaivvadit vái doalahit nana studeanttabirrasa?

Bargojovku namuha ahte čájehuvvo ahte digitálalaš bargovugiin leat čielga ráddjejumit, ja ahte dat eai heive buot oktavuodaide. Min mielas váillo árvvoštallon makkár ráddjejumit leat, ja leat go erohusat gaskal oahpposurggiid. Leat go oahpposuorggit mas dárbbasa eanaš fysalaš deaivvademiid j.n.a? Leat go fágasuorggit gos ii sáhte čadaht digitála oahpahusa.

Bargojoavku čállá maid ahte vaikko teknologijja rahpá olu vejolašvuodaid bargat ja váldit almma fysalaččat čohkkanit, de čuožžilit maid mánga čuolmma. Bargiidossodat ii oainne ahte ovdanboahdá mat dat čuolmmat leat, ja mot sáhtášii dustet hástalusaid? Buktet go čuolmmat stuorat negatiivvalaš konsekvanssaid go positiivva konsekvanssaid? Movt lea vihkkedallon? Go čuolmmat eai leat konkretiserejuvvon ja árvvoštallojuvvon, de lea váttis buktit mearkkašumiid ja máhcaheami.

3.2 Organisatuvrralaš gullevašvuohta ja bargobiras

Bargiidossodat váillaha studeantta-perspektiiva ollásit dán čuoggas. Movt studeanttaide čuohtá ruovttukantuvrra studeren? Dovdet go sii seammá ládje go namuhuvvon dutkamuš čájeha, ahte sii eai beasa leat mielde váikkuheame studeantadillái ja ahte lea bahá ahte sii gáidet studeanttabirrasis?

Go čujuhuvvo Amerihká dutkamii, mii čájeha ahte produktiiva lea lassánan, lea go dat juoga mii maid doallá deaivása Allaskuvllas? Lea go SA lassánan produktivitehta go leat bargan ruovttus guhkit áigge, omd. dál koronaáiggis?

Bargiidossodat oaidná buorrin ahte bargojoavku oaidná deaŋalažžan ahte Diehtosiida doaibmá čohkkejeaddji báikin, iige dušše dakkár báikin gosa bargit bohtet tánket dihtora. Bargiidossodat lea ovttoavvilis ahte ferte bargat dáinna ahte bargit dovdet gullevašvuođa Diehtosiidii, muhto oaidná ahte sáhtá šaddat hástalusán doalahit gullevašvuođa Sámi allaskuvllii ja Diehtosiidii, jus unnán doaimmat leat Diehtosiiddas. Bargojoavku čállá ahte *“Jus galgá čohkket bargiid smávit bargobáikkiide, de berrešii Diehtosiida nannejuvvot nu ahte dáppe leat doaimmat maidda bargit muhtumin bohtet.”* Makkár nannejumiin lea sahká? Leat go doaimmat mat váilot dahje leat váilevaččat go bargit bohtet Diehtosiidii dálá dilis? Lea go jurdda ahte bargit eai dárbbáš bohtit Diehtosiidii eará dálle go leat plánejuvvon geatnegahtton doaimmat ja deaivvadeamit? Oaivvilda go bargojoavku ahte buot beaivválaš fágalaš doaimmaid sáhtá sirdit eret Diehtosiiddas, ja nannet dušše doaimmaid mat leat fysalaš deaivvadeamiin? Bargojoavku oaivvilda ahte Diehtosiida bargo- ja fágabiras berre nannejuvvot. Bargiidossodahkii bázi eahpádussii movt bargojoavku oaivvilda ahte Diehtosiida bargo- ja fágabirrasa sáhtá nannet ja lea go bargojoavku evttohus oassin dan nannemis-

Bargiidossodat ii doarjja evttohusa mii mielddisbuktá ahte Diehtosiida ii leat šat váldobáikki, sihke bargguid dáfus ja deaivvadanbáikkiin sihke studeanttaide ja bargiide. Bargiidossodat deattuha ahte SA baicca ferte bargat dan ala ahte bargit galget dovdat gullevašvuođa Diehtosiidii, ja ahte galgá leat nana fága- ja studeanttabiras. Bargiidossodat ii oainne ahte sáhttit ollašuttin daid mihttuid jus eanas oahput ja doaimmaid leat sirdon eret Diehtosiiddas.

3.3 Legitimitehta/nana servodatbiras

Bargiidossodagas eat riektá ipmir dán čuoggá. Čuoggas namuhuvvo oahpaheaddji- ja mánáidgárddeoahpaheaddjit. Bargiidossodat váillaha ahte allaskuvlla eará fágasuorggit namahuvvojit. Bargiidossodat ii oainne ge ahte Sámi allaskuvla ii sáhtáše fuolahit oahppovejolašvuodaid buot guovlluide ja sámegielaide, váikko eai ásaheavvuoš oahppo- ja bargobáikkiid eará báikkiide. Lea áibbas vejolaš jurddašit ahte Sámi allaskuvla fállá oahppobáikkiid áiggis áigái doppe gos lea dárbu, dahje E-Campus, muhto ahte bargobáikki lea Diehtosiida. Ii leat automatihkka ahte lea lunddolaš ásaheavvuoš oahppo – ja bargobáikkiid miehta sámi, váikko min fáldadagat fállujuvvojit olles Sápmái. Sámi allaskuvla lea dieinna lágiin čohkkejeaddji ásaheavvuoš, go dáppe deaivvadit, barget ja studerejit sápmelaččat geat leat eret iešguđet guovlluin ja riikkain. Dat maid dagaha ahte Allaskuvla lea earenoamáš ásaheavvuoš, mii ii gávdno gostege eará sajis, ja dan gal galggašeimmet bisuhit.

3.4 Riikkaidgaskasaš čuolmmat ja vejolašvuodat

Bargojoavku čállá ahte *“gáibiduvvošii ahte allaskuvla fertešii ásaheavvuoš gelbbolašvuođa ja kapasitehta mii dakkár gažaldagaid máhtá meannudit.”* Bargiidossodat ii oainne vejolašvuođa ásaheavvuoš gelbbolašvuođa ja kapasitehta mii gáibiduvvo čielggasmahttit buot lánkarámmat

mat gustošedje Ruota dahje Suoma bargobáikki ásaheapmái. Dat lea kompleaksas suorgi, mii fátmasta sihke Norgga, Suoma, Ruota ja EØS láhkarámmaid. Go galgá čielggasmahttit dáid beliid de ferte oastit dan bálvalusa. Bargiidossodat lea bidjan johtui proseassa, gos mii oastit bálvalusa advokáhta fitnodagas KPMG. KPMG galgá earet eará kártet makkár gáibádusat Allaskuvllas leat dálá dilis ruota ja suoma eiseválddiide, ja makkár gáibádusat čuožžilit jus boahhteáiggis ásaht bargobáikki Ruttii dahje Supmii.

4. Ođđa oahppo- ja bargobáikestruktuvra

4.1 Oahppobáikestruktuvra

Campus:

Bargiidossodat lea ovttoivvile ahte ii evttohuvvo ásaht Campusa eará guovlluide, bargiidossodat doarju árvvoštallama.

Lohkanbáikkid:

Bargiidossodat oaidná vejolažžan ásaht oahppofálaldagaid lulli-ja julevsámi guovlluide, dainna eavttuin ahte potensiellas studeanttalohku, studeanttačálgofálaldat jna lea kártejuvvon ovddalgihtii. Bargiidossodat ipmirda evttohusa dainna lágiin ahte lohkanbáikki evttohusa ulbmilin leat sáhka čohkket lulli-ja julevsámegiela fágabirrasa, dasto ii leat dat vejolaš kantuvrasadji eará go daid fágasurggiide. Dá lea fágabirasa-maid allaskuvla lea huksegohtán ja orro leamen lunddolaš ahte bargobáiki dalle lea julev-/lullisámi guovllus. Ovdamunni maiddái ahte oahpahus čađahuvvo doppe gos studeanttat leat. Bargiidossodat ii oainne ahte lea kártejuvvon mii de ferte ásahtvot, ja mii gáibiduvvo. Movt váikkuha dat hálddahaslašbeliide, galget go doarjjafunkšuvnnat maid ásahtvot báikki ala? Makkár ekonomalaš váikkuhusat čuožžilit ja movt mii gokčat liigegoluid mat čuožžilit ásahtmiin ja doalahemiin. Min oainnu mielde berrešii maid guorahallat mot dat váikkuha dat min bargogillii ja gulahallami. Šaddá go min bargogiella de dárogiella, seammá ládje go Lohkanguovddáš ferte gulahallat dárogiellii searvečoahkkimiin, ja go gulahallet gaskaneaset.

Bargiidossodat váillaha maiddái árvvoštallama makkár fálaldagaid allaskuvla háliida fállát dáid guovlluin, leat go gilvaledji fálaldagat? Jus Nord Universiteta gokčá julev- ja/dahje lullisámegiela oahppodárbbu, ja Sámi allaskuvla fállá oahpu davvisámegiela ja lullisámegiela, de han Ráđđehusa sektormihtut alitoahpahus ja dutkansuorgái guoddevašvuhtii, ja ahte oahput galget fálluojvot miehtá Norgga (“god tilgang til utdanning i hele landet”) gokčojuvvojit. Ráđđehusa sektormihtut alitoahpahus ja dutkansuorgái eai mielddisbuvtte ahte Sámi allaskuvla ferte okto fállát “god tilgang til utdanning i hele landet”.

Bargiidossodat bidjá maid jearaldaga manne galgá leat nu ahte Diehtosiiddas ii leat eaktu ahte oahpahus galgá leat fysalaččat, muhto lohkanbáikkiin galgá dat leat eaktun. Lohkanbáikkiin galget leat sihke studeanttat ja fágabargit fysalaččat lohkanbáikkis, muhto váldobáikkis Guovdageainnus ii leat dat eaktuduvvon. Midjiide ii leat čielggas manne dat oahpahus gáibidivčče earálágan oahpahusmálle go dat mii ákkastallo das ovdalaččas digitála bargo- ja oahpahanvugiin. Mii oaidnit hástalusas ahte biddjojit eará eavttut eavttut studeanttaide ja fágabargiide lohkanbáikiin go Campusiis, ja eat oaččo ipmárdusa manne bargojoavku evttoha ná.

Oahppobáikkid

Oahppofálaldagat mat eai leat bistevaččat sajáiduvvan dihto báikkiide, maid orro leamen buorre čovddus, nu guhká go vástidit servvodatdárbbuide ja maiddái leat vuhtiiváldán ekonomalaš golut, hálddahaslaš doarjja dárba kártemenis.

Virtuála Campus (E-campus)

Bargiidossodat oaidná vejolažžan ásaht E-Campusa, muhto oaiivvilda ahte berre árvvoštallat sáhtta go fállát oahpahusa E-campusa bokte dan ovdalii go cegget lohkanbajit. Lea go jurdda sirdit eambo

oahpahusa neahttavuđot ohppui? Ja jus dan dagašii, sáhtá go de jurddašit ahte ii leat dárbu cegget lohkanbajit eará guovlluide, muhto ahte fálo oahpahusa E-campusa bokte?

Dás berrešii árvvoštallat lea go dohkálaš studeanttaid bealis ahte buot gulahallan ja oahpahus dahkko digitálalaččat. Vaikko lea *vejolaš* čađahit daid digitálalaččat, de berre árvvoštallat vuđolaččat lea go das vuoiu ja makkár vuoiu (ja geasa).

4.2 Bargobáikestruktuvra

Bargiidossodat ii oainne dárbbalažžan ásaht bargobáikki Nuorta-Finnmárkui. Jus váldá vuoddu SA strategiijas, de galgá allaskuvla leat fáttmasteaddji olles sápmái. Diehtosiida lea ásahtuvvon Guovdageidnui, mii lea gasku davvisámis. Jus cegget lohkanbáikkiid lulli ja julevsámi guovlluin, dahje fállát E-Campus de oaidnit ahte allaskuvla gokčá buot golbma sámegiela, ja buot golmma sámegiela guovllu. Diehtosiida govččášii davvisámiguovlluid, Ájluokta govččášii julevsámiguovlu, ja lullisámis fas muhtun bargobáikki mii govččášii lullisámegiellaguovlluid.

Bargojoavku čujuha strategiijii go árvalit rahpat liige kantuvrabáikki Nuorta-Finnmarkui. Strategiijas daddjo ahte *“SA áigu guorahallat ja ásaht geográfalaš struktuvrra mii gokčá sámi servodaga vuordámušaid ja nanne min fágabirrasiid ja studeantarekruterenvuođu”*. Bargiidossodahkii ii leat čielggas makkár guorahallan lea čađahuvvon, ja movt guorahallamat čájeht ahte dákkár kantuvraásaheapmi juste Nuorta-Finnmarkui nannešii min fágabirrasa ja/dahje studeantarekruterenvuođu. Lea go guorahallan čájeht ahte ásaheapmi juste Nuorta-Finnmarkui buoridivčče omd bargiidrekruterema? Vai lea go mearrideaddjin ahte mis leat dálá dilis bargit geat leat eret Nuorta-Finnmarkkus, ja dan geažil árvalit dohkko cegget kantuvrrasaji? Makkár ja geaid dárbbu gokčat dainna evttohusain? Midjiide badjána maid jearaldat movt dákkár čoavddus čuohtá studeanttaide ja oahpahusčađaheapmái ja ferte go oahpahus heivehuvvot dan ektui gosa bargit leat sajáiduvvan. Šaddá go go bargiid kantuvrasadi mearrideaddjin dasa ahte fálo go oahpahus digitálalaččat vai fysalaččat.

Bargiidossodat ii ge doarjjo ahte mii galgat ásaht bargobáikkat ja lohkanbáikkat Supmii ja Ruttii dálá dilis. Mii ballat ahte Sámi allaskuvla biedgana, sihke fágasurggiid, bargobirrasa ja hálddahušlaš resurssaid hárrái. Eai leat dušše lágalaš rámmat mat fertejit árvvoštallot, muhto maidái makkár váikkuhusat das leat min dálá fágabirrasii mii lea campusas, maid dál juo defineret raššín, sihke juolludanreivviin ja eará almmolaš dokumeantain ja raporttain.

Erenoamážit berrešii konsekvensa analiisa dahkkot studeanttaid ja oahppobirrasa váras. Allaskuvla lea dál juolludeame ruovttukantuvrraid bargiide (eanemusat 50%) ja allaskuvla berrešii árvvoštallat dan doaibmabiju, mii lea ásahtuvvon juste bargiidrekruterema váras, ovdal go mii rahpat kantuvrasajiid eará guovlluide.

Obbalaččat:

Loahpaloahpas háliida bargiidossodat deattuhit ahte go mearrida allaskuvlla oahppo- ja bargostruktuvra, de oaidnit dehálažžan ahte allaskuvla doalaha iežas earenoamášvuoda. Jus luoitit/manahit daid beliid mat dagahit min earenoamášvuoda, earet eará min bargogiela ja min bargoguovllu, de ballat ahte nuppi dieva duohken leat stuorat universitehta vuolde.

Bargiidossodat oaidná maid váddásiin buktit cealkámuša áššiide, go ii eai leat kártemat ja analiisat mielde. Mii oaidnit dokumeanttas ahte áššit maid mii namuhit dás, muhtin muddui guoskkaallo dokumeanttas, ja midjiide ii oro rievttis čielggas manne bargojoavku evttoha ásaht kantuvrabáikkiid eará sajiide, go fas celko omd *“Muđui ferte maid guorahallat váikkuhusat bargiide campusis jus ásahtuvvojat bargobáikkat eará guovlluide”*. Min oainnu mielde berrešii dat bargu dahkkot ovdal go álgit digaštallat gosa mii galgat ásaht kantuvrasajiid. Leat stuora rievdadusat mat evttohuvvojat, mat berrešii kártejuvvot vuđolaččat.

Midjiide maid ii leat čielggas movt min dálá ruovttukantuvranjuolggadusat šaddet evttohuvvon struktuvrras, bohtet go dat lassin, vai lea go heaittihit go daid go dál evttohit bargokantuvrraid rahpat eará guovlluide. Dokumeanttas čujuhuvvo Sámediggái, geain lea kantuvrasajit miehtá Norggas. Das lea muhtin lágán earru, go sis eai leat ruovttukantuvrrat seamma hámis go Sámi allaskuvllas. Min ipmárdusa mielde lea nu ahte Sámedikkis lea bargiid bargobáiki lea kantuvrras, dan báikkis gos ožžot kantuvrasaji (eai sáhte vel lassin válljet ruovttukantuvrra 50% áiggis, nu go SAs sáhtta).

Bargojoavku čujuha maid UiTii ja universitehtaide/allaskuvllaide mat leat fušonerejuvvon. Livčče eambbo miellagiddevaš jus joavku kártešii movt smávit allaskuvllat leat bargan, gos eai leat nu stuora fágabirrasat. Leat go sis lávdaduvvon fáldaldagat ja movt dat lea doaibman. Lea váttis min buohtastahttit stuorat áhahusaiguin gos leat stuora fágabirrasat ja mat ee. fušuvnnaid bokte leat doalahan bargosajiid/oahppofáldaldagaid doppe gos ledje álgoálggus ja maiddá gos leat juo etablerejuvvon fágabirrasat ovdalaččas ovdal fušuvnnaid. Bargojoavku čujuha muđui lohanguovddáža bargiide. Bargojoavku čájeha maiddá Lohanguovddáža organiseremii go ákkástalla bargobáikkiid sirdit, muhto lea go ulbmilaš buohtastahttit daid fágabargiid oahpahus-ja dutkanvirggehasain, geat galget čadáhut oahpahusa ja doalahit oktavuođa studeanttaiguin. Go lihkká dahkat dákkár buohtastahttima, de berrešeimmet maiddá iskat man bures allaskuvla lea nagodan *integreret* daid bargiid geat leat omd. Elgås Allaskuvllii ja movt dat bargit geain ii leat čanastat Diehtosiidii identifiserejit iežaset Sámi allaskuvllain.

Bargojoavku ii leat guoskkahallan hálddabusbargiid sin evttohusas, dasto jearaldat lea oahppo- ja bargobáikestruktuvra dušše diedálaš- ja Lohanguovddáža bargiid váste?

Áigeperspektiiva maiddá ii leat čielggas.

Inger Anne Johansdatter Siri Triumf

Fra: Sara Ellen Johansdatter Eira Heahtta
Sendt: fredag 3. juni 2022 12:58
Til: Anne Britt Klemetsen Hætta; Anne-Marie Gaino
Emne: SV: Oahppo- ja bargobáikestruktuvra - áigemearri manjduvvon / Studie- og kontorstruktur - utsatt høringsfrist

Cealkámuš Sámi allaskuvlla oahppo- ja bargobáikestruktuvrra evttohussii:

4.2 vuolde čuožžu ee. ná: Rekrutterenhástalusaid dihte lea allaskuvla ásahan ruovttukantuvrra njuolggadusaid maid vuodul fágabargit sáhttet ohat beassat osiid bargobáiggi bargat ruovttus.“

Dás váillahan ahte hálddabusbargiid maid váldjuvvojit mielde dien cealkagii, nu ahte dat lea čielggas ahte guoská buot bargiide. Mii fertet sihkkarastit seamma vuoigatvuođa ja geabbilvuođa buot bargiide, goit daidda geaidda heive barggu dáfus. Mii diehtit ahte gidđat ja čakčat leat oallugat geasseorohagain, bearrašat leat doppe, eallu lea doppe ja olu doaimmat mat gullet sin árgabeaivái, bearašdillái ja ealáhusdillái, eai sáhte dahkkot Guovdageainnus. Muđui mii diehtit ahte sáhtta leat muhtun hálddabusvirggiide maid váttis rekrutteret bargiid, ja danne ferte dát čuokkis guoskat maiddái hálddabusbargiide, vai sihkkarastit doarvái bures kvalifiserejuvvon bargoveaga. Evttohan dán cealkagii laktit maiddái hálddabusbargiid, go mii diehtit ahte ruovttukantuvra šaddá hálbbit go dan ahte láigohit kántursajiid.

Dearvvuodaiguin / Varrudagáj/ Jijnjh heelsegh / Med hilsen

Sara Ellen J. Eira Heahtá
 Webdoaimmaheaddji | Webredaktør
 Hånnoluohkká 45 | NO-9520 Guovdageaidnu
 T: +47 91121373 | 78 44 8633
 E: saraeeh@samas.no | seeh@ovttas.no
ovttas.no | aktan.no | aktesne.no

Fra: Anne Britt Klemetsen Hætta <annebh@samas.no>
Sendt: fredag 3. juni 2022 12:00
Til: Buot bargit <buotbargit@samas.no>
Emne: Oahppo- ja bargobáikestruktuvra - áigemearri manjduvvon / Studie- og kontorstruktur - utsatt høringsfrist

Buorit mielbargit,

Miessemánu 12. b. almmuhuvvui intranehtti gulaskuddanreive ja -notáhtta mas bargojoavku sávai oážžut cealkámuša Sámi allaskuvlla oahppo- ja bargobáikestruktuvrra evttohussii. Áigemearri lei biddjon 08.06.22. Lea bohtán jearaldat manjit cealkámušáigemeari, ja bargojoavku lea bidjan ođđa áigemearri buktit cealkámušaid geassemánu 20. b. 2022. Mii sávvat nu ollugat go vejolaš buktet oainnuset evttohussii, go dát guoská midjiide buohkaide. Dá lea linjka áššái intranehttas:

[Gulaskuddanáigemearri manjduvvon | INTRANET samas.no](#)

Gode kolleger,

12. mai ble forslag til studie- og kontorstrukter lagt ut på intern høring. Fristen var opprinnelig 08.06.22. Det har kommet forespørsel om å utsette fristen, og arbeidsgruppa har derfor satt ny høringsfrist til 20.06.22. Vi håper at så mange som mulig sender uttalelse til forslaget, fordi saken berører oss alle. Her er link til saken; den er kun på nord- og sørsamisk: [Sámi allaskuvlla oahppo- ja bargobáikestruktuvra / Saemien jilleskuvlen learoe- jäh barkoesijjestruktuvre | INTRANET samas.no](#)

Dearvuodáiguin

Anne Britt Klemetsen Hætta

Goahtejođiheaddji/instituttleder

Giela, duoji ja servodatdiehtagiid goahti/

Institutt for språk, duodji og samfunnsvitenskap

Tlf +47 911 11 788

Samas.no

Ságastallan 16.6.22 SA bargit (Mikkel Nils M. Sara ja earát)

Cealkámušat ja árvvoštallamat Sámi allaskuvlla oahppo- ja bargobáikestruktuvrra evttohusa olis.

Evttohus lea biddjon Sámi Allaskuvlla intranehtti siskkáldas rabas gulaskuddamii áigemeeriin mii álggos lei 13.6 ja de guhkiduvvui 20.6 rádjái.

Duorastaga 16.6 leat muhtin SA-bargit bargit deaivvadan ságastallat evttohusa birra. Dat lei fysalaš deaivvadeapmi, ja lei okta bargi guhte lei evttohan/bovden deaivvadit. Dás čuovvu ságastallama váldoáššálaš referáhtta.

Muhtun maŋemus áiggi áššiin orru ahte SA lea atnigohtán meannudanvuogi mii adno dávjá almmolaš hálldašeamis, ahte biddjo bargojoavku čielggadit ášši ja buktit evttohusa, mii de sáddejuvvo gulaskuddamii.

Oahppo- ja bargobáikestruktuvrra ášši álggahuvvui mottiin seminárain, muhtunlágán kick off semináraiguin, mat ledje oalle obbalaččat. Dan rájes go bargojoavku gárvegođii ja gárvii čielggadeami ja konkrehtalaš evttohusaid, de ii leat leamaš makkárge deaivvadeapmi mas bargit leat beassan fárrolaga ságastallat iešguđet beliid dán mánggabealat ja boahtteáigái sakka dehálaš áššis. Bargojoavkkus leat leamaš guhtta jođiheaddji/hoavdda ja okta bargiidáirras.

Bargojoavkku čielggadeapmi lea iešalddis buorre ságastallanvuodđu, man olis sáhttet loktejuvvot ollu iešguđet áššebealit ja árvvoštallamat. Čuovvovaš čuoggát diehttelasat eai fátmmas visot dáid, muhto leat dakkárat maid árvvoštallat fertet leat guovddázis das go árvvoštallat Sámi Allaskuvlla erenoamášvuoda ja boahtteáiggi.

Sámi Allaskuvla lea ásahuvvon nana ákkaid ja bargguid vehkiin. Ákkat manne galgá leat sierra sámi allaskuvla leat ain čuožžovaččat daid hástalusaid gávnnađemiin, manne ain galgá leat sierra ásahussan. Dehálaš vuodđun das leat maid oahppofálaldagat mat leat leamaš álggu rájes. Ásahusas eai leat geahčemeahttun návccat ja várit, ja dás ferte leat juoga muddehus vuorohandárbbu geažil.

Čielggadeamis leat vassis eavttut guorahallamiidda, mat eai leat ieža dahkkojuvvon oidnosiidda. Okta dain lea makkár studeanttat mis leat ja sáhttit vuordit leat boahtteáiggis, ja makkár oahpuide. Dat sáhttet leat iešguđetlágánat. Okta leat omd. sii geat bohtet njuolga joatkkaskuvllain, geat dárbbahit deaivvadeami ja lagas oktavuoda mielstudeanttaiguin ja oahpaheddjiiguin dasa ahte dađistaga ovdánit iešheanaláš, muhto maiddái ovttasbargi studeantan. Muhtun oahpuin fas lea dehálaš gozihit ja oaidnit/ovdánahttit sin dohkálašvuoda bargui m asa oahppu galgá dáhkidit dohkálašvuoda, ja dan ii sáhte dahkat e-kandidáhtaiguin. De dieđus maid leat studeanttat geat leat bargodilis, ja vuordimis ovdalaš oahpuset ja bargovásihusaideaset bokte lea hárvánan čađahit oahpu/studeantabarggu eambbo iešheanalis.

Earamuđui ja obalohkái lea maid nu ahte mii ásahussan eat sáhte heivehit iežamet ollu iešguđet sávamušaide mat sáhttet leat ovttaskas studeanttain, fertejit maid leat mearit maidda studeanttat bealisteaset fertejit ieža heivehit. Studeanttaid oččodettiin fertet maid rievttalaččat ovdanbuktit dan maid min oahpahanhuksehus mielddisbuktá. Omd. ahte, jus šatteš dat boadusin, ahte Diehtosiiddas eanas áiggi eai leat obage studeanttat, ja dávjá eai oahpaheaddjitge, go oahpahus doaimmahuvvo eanas digitálalaččat. Ahte dat addá vejolašvuoda studentii bissut iežas ruovttubáikkis. Nuppeládje, jus nu šatteš, ahte Diehtosiiddas lea ealli sámegealla ja muđui sámi biras, ja das lea vejolaš oahppat/ovdánahttit sámegealla. Ja ahte das lea maid stuora árvu beassat deaivvadit ja oahpásnuvvat iešguđet Sámi guovlluid studeanttaiguin.

Ságastallan 16.6.22 SA bargit (Mikkel Nils M. Sara ja earát)

Dát gehčcon oktii, Sámi Allaskuvla lea unna ásahusaš, ja nu eat sáhte stoahkat stuorisin ja iežamet buohtastahttit stuora universitehtaiguin. Dat ii mávsse dan ahte eat vissis muddui sáhte atnit lávdaoahpuid/oahppobáikkiid vejolašvuoda ja das bargat oktiiráđiid eará sámi oahpposuooggat ásahusaiguin, ja maiddá alccemet buoremus lági mielde ođđa teknologiija vejolašvuoda. Goansta lea máhttit dásset dáid doaimmaid gierddahahtti lávdamin. Fysalaš deaivvadeamit (dábálaččat Diehtosiiddas), ja studeanttaid searvan dasa, oktan oahpahusgulahallamiin neahta bokte orru dat vejolašvuolta mii buoremusat heive oahpahusa ja studeantabirrassa beroštumiid dássádallamii.

Mánga das mii lea daddjon studeantabirrassa hárrái, maiddá heive sullasaččat daddjot fágabirrassa hárrái. Ruovttukantuvrabarggu ja Diehtosiidda barggu juhkui ja čovdosiidda lea mearriduvvon vissis prinsihppa. Dás datte váilu mearrevuogádat movt dán dáhkidit dehe implementeret. Dákkár vuogádat leat juoga man jodiheaddjit fertejit oázžut albmosii ja doaibmagoahtit. Ruovttukantuvrra ja ruovttubáikki orruma vejolašvuoda viiddideapmi soaitá buktit muhtun hástalusaid nugo orruma dáfus go lea Diehtosiiddas. Dát leat áššit maid ii iešalddis Sámi Allaskuvla sáhte čielggadit, muhto sáhhtá dahkkot fárrolaga bargiiguin geaidda dát gažaldat gullá.

Bargojoavku 1

Campus-strategia joavkobargu 18.8.

Mielde: Inger-Anne, Kati, Ánte, Mai-Britt (álggus, rávggai eret), Annukka, Annika, Rauna T., Nils-Johan

Makkár gáibádusaid dahje eavttuid galgat bidjat vuodđun go mearridit ásaht oahppo- ja/dahje bargobáikkiid? Dás lea sáhka sihke fágabirrasis, studeantabirrasis, infrastruktuuris, doarjjafunkšuvnnain jna?

- Campus strategia vuodđun berre leat realisma. Dálá ja potentiála bargit ja studeanttat ássat viidát Sámis, iige leat realisttalaš vuordit ahte sii buohkat fárrejit Guovdageaidnu. Dan gažaldahkii laktásit maiddá praktihkalaš dárbbut ja čuolmmat, ee. ásoatdilli Guovdageainnus. Bargiide livččii stuorra jeđđehus ja ođđa bargiid rekrutteremii stuorra ovdu, jus allaskuvla sáhtášii fállat bargiide orrunsajiid láigomassii.
- Liikká lea áddehahti ja čielggas ahte ferte leat dušše okta campus daningo lea dehálaš ja dárbbalaš čohkket olbmuid oktii.
- Sámi servodagas báikkálašvuohta erenomáš dehálaš, allaskuvla berre nannet dán struktuvra nu guhkás go vejolaš. Lea riggodahkan ahte olbmot ássat bieđgguid iežaset ruovttubáikkiin, iežaset sogaid siste, dalle lea lunddolaš gulahallan báikkálaš searvvušiin sihke studeanttaid ja bargiid perspektiivvas.

Makkár vejolašvuođaid addá ođđa oahppo- ja bargobáikestruktuvra ja makkár hástalusaid oainnát?

- Jos Sámi allaskuvllas lea virggálaš doaibmabáiki Suomas ja Ruotas, de lea čielgasut Suoma ja Ruota beale doaibmiide, eiseválddiide ja instanssaide, gosa váldit oktavuoda ja vuolida šielmmá váldit oktavuoda. Dál allaskuvla lea amas ásaht EU olggobealde ja dat caggá allaskuvla rolla ovdánit miehtá sámi universitehtan. Jos allaskuvla lea mángga riikka doaibmi, de das livččii buorit váikkuhusat.
- Sámi allaskuvllas leat dál menddo uhcán studeanttat Suoma ja Ruota bealde. Potentiála lea ollu. Lohkan/oahppobáiki ásaheamiin Suoma ja Ruota beallai váikkuhivččii positiivvalaččat studeantarekryteremii dáid riikkain.
- Lasiha synenergia eará ásahtsain nu mo Giellagas. Mis leat uhcán resurssat, bargit ja studeanttat ja buot oahppoásahusaide livččii ávkin garvit badjálás bargguid.

Oaidná go joavku eará beliid maid bargojoavku berre váldit vuhtii áššis?

- Buot plánema vuolggasadjin ferte leat das ahte mo oahput lágiduvvojit boahhtevuođas. Mii oaidnit ahte jos oahput lágiduvvojit beare lágašoahpahussan de dat ráddje studeantavuodu.
- Doarjut e-campusa ásaheami.
- Deanuleagi Sámi allaskuvla (Deatnu-Karášjohka-Unjárga-Ohcejohka-Anár?)
- Suoma ja Ruota beale lohkan/oahppobáikkiid ovddideami várás lea vejolašvuohta ásaht Interreg-proševtta.

Bargjoavvku 2

Joavkobargu 2: Inghild, Torunn, May Kristin, Áila Márge ja Sini

1. Oahppobáiki ii nu stuora ášši, mis leat juo dákkárat. Ovdalgiitii plána. Plánet servvodaga dárbbuid mielde.

Eavttut:

- Gáibida logistihkka ja koordineren. Mearri man olu sáhtta bidjat johtui oktanagas?
- Siskkaldas gulahallan. Buorre diehtujuohkin studeanttaide, maid sii sáhttet vuordit, go allaskuvla ii leat doppe. Gáibida bargonávccaid, ollu hálldašeapmi. Koordieret praktihkkalaš beliid.
- Guorahallat man ollu návccaid dat váldá hálldahuslaččat (OH, IT). Dimenšuneret OH/IT dan ektui. Guoská sihke infrastruktuvrii ja doarjjafunkšuvdna. Ii galgga váikkuhit kvalitehtii ahte SA ii leat doppe
- Hábmiet ovddasvástáduskártta/prosedura, mat dat leat barggut oahpuid lágideami oktavuodas. Eanet vuhtiiváldit daid- gávnnahit mat dat leat.
- Min. Studeanttalohku, kapasitehta ja studeanttabirrasa geažil.

Bargobáiki

- Doarjut ásahit julev ja lullisámi guovlluide bargobáikki
- Nuorta Finnmarkku hárrái eat áibbas ovttoavilis
- Hástalus: Sihkkarastit movt dat čuozašii studeanttabirrasii, fágabirrasii.
- Eavttut: Doarjjafunkšuvnnat, ekonomalaš bealli- mot dan gokčat?
- Bargobáiki eará sajis galgá leat čielga spiehkasteapmi- nu unnán go vejolaččat
- Jus SA bieđgana olu de sáhtta vuoddu bieđganit, ásahuvvon Guovdageidnui dan dihtii go sámegiella lea bargogiella
- Fertet muitit ahte SA lea akademalaš ásahus ja dan ferte bisuhit jus bargobáiki livččii eará sajis
- Lokašuvdna fágalaččat ákkastallon, ii sáhte leat persovnnalaš ákkat – kantuvrabáiki ii ábut nohkat dainna ahte muhtin bargit heitet. Ferte leat čielga ulbmil man bargobáiki biddjo dohko gosa biddjo
- Sihkkarastit nanu fágabirrasa. Mii lea minimum. bargiidlohku. – ferte leat čielggas mii lea min ovdal go sáhtta ásahit ja bisuhit bargobáikki
- Bargoaddi rekrutteret bargiid go earát luhpet
- Eavttut: doarjjafunkšuvdna/ekonomalaš liigegolut, divrras driftet. Daid ferte vuđolaččat guorahallat.
- Eaktu: movt studeanttat vásihit dálá dili Sámi allaskuvllas. Ferte guorahallat buorebut. Erenoamážit guorahallat nuoramus studeanttaid. Háliidit nuorat studeanttaid rekrutteret.

2. Vejolašvuodát:

- eambbo studeanttaid rekrutteret.
- Eanet oidnosis- jus lea oahppobáiki. Eat jáhke seamma effeavtta bargobáikki
- Bargosajit – giellaealáškahttin/ revitaliseren – dárbu máhttolokten

Hástalus:

- Giella
- Sáhttit go stuorrugoahit/lávdadit ovdal go mii dálá ja báikki (Diehtosiidda) dilli lea nanus

Bargojovvku 2

3. Ferte buorebut guorahallojuvvot, buot ekonomalaš bealit, mii lea studeanttavuođu.
Guorahallat man stargasat mii leat dáppe ja gierdatgo go ahte bargobáikkiid ásaht eará guovlluide.

Bargojoavku 3

Joavkobarggu vástáduusat Sámi allaskuvlla oahppo- ja bargobáikestruktuvrra birra

Joavku 3: Lasse Anti, Maren, Ellen Sara, Anne Karen, Ellen Marie Vik ja Mai-Lis

Makkár gáibádusaid dahje eavttuid galgat bidjat vuodđun go mearridit ásaht oahppo- ja/dahje bargobáikkiid? Dás lea sáhka sihke fágabirrasis, studeantabirrasis, infrastruktuvrras, doarjjafunkšuvnnain jna?

- Sámi allaskuvla galggašii diehtit movt ráhkkanit ja dustet giellavuordámuša julevsámegiela ja lullisámegiela ektui. Sámi allaskuvlla earenoamášvuohta lea giellapolicy, mii gulahallat sámegillii juohke dásis, ja de galggašii julevsámegielat ja lullisámegielat studeanttat maid oaččut seammá vejolašvuođa. Giellavuordámuš gáibida čielga plána ja liigeresurssaid. Sámi allaskuvllas galggašii ain boahhteáiggis leat sámegiella bargo- ja gulahallan giellan.
- Oahppo- ja bargobáikestruktuvrra barggu oktavuodas galggašii maid geahččat servvodaga dárbbuid rittu guovlluin ja sidjiide heivehit oahppofálaldagaid.
- Muđui ferte leat doaibmi infrastruktuvra mii gokčá dárbbuid sihke kantuvrraid, neahtta ja doarjjafunkšuvnna ektui.
- Studeanttabirrasa ektui fertejit maid leat čohkkejeaddji doaimmat gos studeanttat ožžot daid seammá vejolašvuođaid searvat seammá lágidemiide ja muđui maid deaivvadit beroškeahhtá makkár báikkis studeret.

Ovdamearka:

- Movt doaimmahit álggahanvahkku nu ahte buohkat besset searvat dása?
- Movt galgá SSO gokčat boaittoealstudeanttaid dárbbuid?

Allaskuvla galggašii seammás čađahit iskkadeami movt studeanttat vásihit neahttaoahpahusa, movt fágabargiiguin lea gulahallan ja campus. Iskkadeapmi galggašii leat oassin dán barggus.

Makkár vejolašvuođaid addá ođđa oahppo- ja bargobáikestruktuvra ja makkár hástalusaid oainnát?

- Vejolašvuohta ahte šaddá stuorat rekrutterenvuođđu studeanttaid ektui ja bisuhit bargiid.
- Hástalus lea ahte šaddá guoras campus ja ahte šaddet guoros kantuvrrat, ja dán oktavuodas galggašii leat juogalágan balánsa. Movt lea studeanttaide geat leat fárren deike ja geat studerejit dáppe jus campus lea guoros.

Oaidná go joavku eará beliid maid bargojoavku berre váldit vuhtii áššis?

- Hálldahusa ektui galggašii seammá vejolašvuohta ruovttukantuvrii. Muhtomin lea áigodat go heive čohkkát ruovttukantuvrras bargguid ektui. Bargobáiki šaddá eanet geasuheadji ja livčče eanet vuoiggalaš ahte buot bargiin leat seamma vejolašvuođat beroškeahhtá lea go hálldahusbargi dahje fágabargi.

JOAVKU 4

Vaikko dulvi ja vuostterávdnji, mii
goitge geassit seammá guvlui

Makkár gáibádusaid dahje eavttuid galgat bidjat vuodđun go mearridit ásaht lohkan-, oahppo- ja/dahje bargobáikkiid?

Váldit vuodđun mii doaibmá sihke Campusis ja dálá neahttavuđot oahpuin ja oahppobáikkiin miehtásámis.

- **Defineret ja čielggadit mii lea studeanta- ja fágabiras**
- **Oktasaš deaivvadeamit studeanta- ja fágabirrasis (seminárat/doalut)**
-> **loktet MII-dovddu**

Makkár vejolašvuodaid addá ođđa lohkan-, oahppo- ja bargobáikestruktuvrra ja makkár hástalusaid oainnát?

Oláhit viidábut.

Sámi allaskuvla bohtá eanet oidnosii

- Buorida beaggima**
- Buorida rekrutterema**

Oaidná go joavku eará beliid maid bargojoavku berre váldit vuhtii áššis?

Vearronjuolggadusat go bargoaddi lea norggabeal ásahus ja bargi bargá eará riikas?

Oadjonjuolggadusat go bargoaddi lea norggabeal ásahus ja bargi bargá eará riikas?

- gáibida go dákkár čuovvoleapmi eanet bargiid hálddahussii?

Ávvudit oláhuvvon mihtuid, juovlaloahpaheamis, geassefeasttas, ja sierra doaluin

Muitit studeanttaid bovdet!

Bargojoavku 5

•Makkár gáibádusaid dahje eavttuid galgat bidjat vuodđun go mearridit ásaht oahppo- ja/dahje bargobáikkiid? Dás lea sáhka sihke fágabirrasis, studeantabirrasis, infrastruktuvrras, doarjjafunkšuvnnain jna?

- Anárij, Sámi oahpahusguovddáš. Ovttasbargu, ii ge gilvaledji, Giellas instituhta.
- Makkár fágaid/kurssaid galgá fállat. Galget go buot min oahput fállot ovttá báikkis.
- Infrastuktuvra, vejolaš geavahit dihtora doppe.

•Makkár vejolašvuodaid addá ođđa oahppo- ja bargobáikestruktuvra ja makkár hástalusaid oainnát?

- Nana bealli mis, lea ahte mii bastit fállat oalát sámegielat oahpuid.
- Dehálaš ahte ođđa oahppo ja bargobáikkid eai dovdda iežaset olggobealde, betajoavku/oahppu ja Diehtosiiddas ges “alfa” oahpahus.
- Oččodit doarvái oahpaheddjiid. Unno go fágabiras Diehtosiiddas jus fállagoahtit bargosajiid fágabargiid “ruovttubáikkis”.

•Oaidná go joavku eará beliid maid bargojoavku berre váldit vuhtii áššis?

- fágaseminárat buot fágain vai buohkat dovdet gullevašvuoda . Dan ferte akademiija ieš bargat. Ii leat dušše hálldahusa duohken, professorat ja fágabargit fertejit váldit ovddasvástádusa lágaidit. Mitalit maid mainna mii leat bargamin, artihkkalat ja oahpahus.
- Oahppu galgá seamma buorre go Diehtosiiddas
- Unnán olbmot muhtin fágain. Ovdeš bargosajis ledje fágalaš seminárat juohke vahkus, gos juohkehaš ovdanbuvttiid iežas barggu. Buohkat Allaskuvllas barget sámi áššiiguin, dat lea mis oktasaš. Livččii vuogas omd. Matematihka fágabargit lonuhallat vásáhusaid duoji fágabargiin.

Bargojoavku 6

Joavkobargu 18.8.2022 – gažaldagat, 6. joavku

6. joavku: Karen Inga, Laura, Ville, Rávdná Biret Márjá, Sara Elle

Makkár gáibádusaid dahje eavttuid galgat bidjat vuodđun go mearridit ásahit oahppo- ja/dahje bargobáikkiid? – Fágabirrasis, studeantabirrasis, infrastruktuvrras, doarjjafunkšuvnnain, jna.

- Buorre infrastruktuvra sihke bargiide ja studeanttaide
 - o Kontuvrra gos bargi sáhtta bargat
 - o Kontuvra gos lea olmmoš ollesáiggis
 - o Ferte leat muhtin olmmoš gii diehtá. fágalaš, studeanttaide veahkki, earát geat bohtet
 - o Teknihkalaš veahkki ferte leat olamuttus, ii dárbbáš bargobáikkis/lohkanbáikkis/oahppobáikkis, muhto ahte veahkehit go dárbu
 - o Dihtorat ja konturreaidut
 - Allaskuvlla interneahhta ja dihtorvuogádagat sihke Diehtosiiddas ja eará báikkiin fertejit doaibmat
 - IT-rusttegat fertejit gulahallat Diehtosiidda rusttegiiguin
 - Vejolašvuohta atnit gievkkana, bassan, eará viessohoidemat fertejit láigohuvvot
- Oahppobirrasii lea deatalaš ahte studeanttat sáhttet deaivvadit ja humadit.
- Jus galgá oahpu fállat, de ferte stuorit čoahkkinlatnja masa beassá čoahkkanit, studeanttaide čohkkánsajit
- Ferte leat fysalaš klássalatnja gosa čoahkkanit jus galgá leat oahppobáiki/lohkanbáiki
- Man muddui galgá gaska gaskal Diehtosiidda ja ođđa bargobáikki/lohkanbáikki/oahppobáikki mearridit galgá go ásahuvvot?
- Movt jus lágida muhtin deaivvadeamiid studeanttaide eará sajis (daid mat muđui leat Diehtosiiddas)?

Makkár ođđa vejolašvuođaid oaidnit ja makkár hástalusaid?

- Tromsii bargobáikki/oahppobáikki livččii leat sihke hástalus ja vejolašvuohta
 - o Gilvalit eará universitehtaguin
 - o Sáhtta go dagahit negatiivvalašvuođa ovttasbargui?
- Vejolašvuohta rekruteret eambbo studeanttaid ja bargiid go leat ođđa oahppo-/lohkan-/bargobáikkid
- Bearašolbmot sáhttet álgit ohppui go lea ruovttubáikkis
- Sámi olbmui leat eambbo čanastagat ruovttubáiki, ja eai leat nu luovos fárret guhkás ruovttubirrasis eret
- Fásta bargit adnojit go galgá leat oahppobáiki/lohkanbáiki, dárbbáša struktuvrra jus bargit galget fárret muhtin áigái dohko

Eará bealit maid ferte váldit vuhtii:

- Báikkát ja penšuvnnat, oažžut čielggasin movt dát doaibmá go bargá eará suohkanis/riikkas

Bargojoavku 6

- Báikkálaš kontuvrrat, oahpposajit/lohkansajit, sáhtta doalahit báikkálaš suopmana ja doalaha dahje nanne suopmana – livččii ovdamunni
- Nanne báikegotti go bohtet oahppanolbmot báikái/ báikkiolbmot váldet oahpuid
- Movt doalahit studeanttaid Guovdageainnus?
- Movt šaddá oahppokvalitehta go studeanttat leat iešguđet sajis, ja eai hárján gulahallat dahje ovttasbargat nuppiiguin sihke oahppandilálašvuodas ja eambbo eahpeformála oahppandilálašvuodain? Galggašii guorahallat

E-campus

- Sáhtta leat ođđa vejolašvuhta
- Omd geahččalit sámegielfágaiguin
- SÁÁL-oahput: geat eai beasa sisa báikkálaš ohppui - geahččalit heivehit nu ahte sáhttet beassat e-campus-ohppui. Geahččaleapmi/pilohta álggos

Bargjoavku 7

lešguđet eavttut gáibiduvvojit oahppo ja bargobáikkiide. Rámmaeavttut nugo infrastruktuvra ferte leat sajis.

Doarjut ahte ásahuvvo oahppo ja bargobáikkiid julev ja lullisámi guovlluide.

Jus bargobáikkat ásahuvvojit eará sajes, de berrejit fágabargit leat Allaskuvllas go leat deaivvadeamit. Bures plánejuvvon goas studeanttat besset deaivat fágabargiid.

Viežžat rávvagiid ja vásáhusaid eará oahppoásahusain main leat oahput eará báikin.

Ovdamunni:

Álkit rekruteret sihke bargiid ja studeanttaid.

Nanne SA legitimatehta miehta sámi. Gullevašvuohta Allaskuvllii nannejuvvo go Allaskuvla lea lulli- ja Julevsámis.

Hástalusat

studeanttat hágganit, eai leat čoahkis. Seamma fágabiras.

Šaddat rašit dego sierra ásahussan jus bieđganit beare ollu. Jus Diehtosiida ii geavahuvvo doarvái.

Bargan dan guvlui ahte ruhtadeapmi boahtá maid ruosas ja suomas.

Oktasaš oahppoplánat buot golmma riikkain.

Bargojoavku 8

Campusstruktuvra joavkobargo bádji

Zoom joavku: Inga pãve idivuoma, Berit Ellen Juuso, Line Kalak, Elin Fjellheim, Rauni Ä. Virhilä, Frank R. Turi,

Makkár gáibáduaid dahje evattuid galgat bidjat vuodđun go mearridit ásaht oahppo- ja/dahje bargobáikkiid? Dás lea sáhka sihke fágabirrasis, studeantabirtrasis, infrastruktuuris, doarjjafunkšuvnnain jna?

Rivttes guvlui ovdáneamen go dát proseassa jođus. Olu buorit bealit.

Oahppobáiki/bargobáikkiid gáibáduat:

- infrastruktuorra: orrunsajit, oahpahus ja bargiid várás fasiliatehtat
- ovtasbargat eará sámi institušuvnnaiguin lanjain ja fasiliatehtaid ektui. Čohkket institušuvnnaid seamma báikái.
- IT doarjjafunkšuvdna oahppo- ja bargobáikkiin, eai dárbbas leat báikki alde olles áiggi

Makkár vejolašvuodaid addá ođđa oahppo- ja bargobáikestruktuorra ja makkár hástalusaid oainnat?

Vejolašvuodát:

- Rekrutterema nanne sihke studeantaid ja bargiid ektui
- Mii ollašuttit SA strategiiaplána ahte bálvalit ja olahit olles Sámi
- Sámi allaskuvla eambbo oidnosis olles Sámis
- Mii fállat oahpahusa doppe gos sápmelaččat leat/orrot
- Nanne dutkama go bargit besset orrot ja leat doppe dain servošiin maid dutket
- Eastada eret fárrema Sámi guovlluin
- Nanne gelbbolašvuoda háhkama/gazzama

Hástalusat:

- Gáibida resurssaid mis bargiin, jođiheddjiin ja hálldahusas ollašuttit ja hálldašit dán ovdáneami
-

Evttohus min dutkiide ja studeanttaide: suokkardit makkár váikkuhus dákkár plánaš livččii sámi servodagaide?

Oaidná go joavku eará beliid maid bargojoavku berre váldit vuhtii áššis?

Joavkkus čállet sin vástádusaid dihtorii ja ovdanbuktit daid semináras. Čáluš sáddejuvvo maid bargojovkui.

Bargojoavku 9

Gažaldat 1. Makkár gáibádusat dahje eavttut galget vuodđun go mearridit ásaht oahppo- ja/dahje bargobáikkiid?

Oahppobáikkii: Soaitá buoret ahte ii leat nu bistevaš. Baicce leat eambbo geabbilat. “Márkan” soaitá unnut daid báikkiin ja de váldá vuhtii omd. lullisámi guovllu mii leat hui viiddis.

-Sámi guovllut

-Geabbilvuohta

Oahppobáiki sáhtta maid muhtun vahkkuid leat duoddaris, vai nuorat ohppet lávostallat ja dološ mále eallima. “Juffá” máilmmi, cámpusa lahka. Go sáhtta muhtun oassi oahpahusas leat. Geabbilisvuohta – sámi eallinvuohki/árbevirolašmáhttu. Galggašii maid leat darfegoahti allaskuvlla campusa lahka.

Lohkanbáikkii:

Bargobáikkii: Buorre bargobáiki de galggašii moattes ankke leat dan bargobáikkis.

Rekrutteren maid vuodđun.

Sámi gilliid nannet – eat bahkke gávpogiidda.

Teknologija geavahit eambbo veahkin – omd. jorgalit sámegielaid gaskka. Pilohtaprošeakta.

Gažaldat 2. Makkár vejolašvuohta addá ođđa oahppo- ja bargobáikestruktuvra ja makkár hástalusaid oainnát?

Vejolašvuodát:

li šatta dušše ovtta dahje guokte fágabargi jurdda, omd. oahppofálaldagat mat fálljuvvojit iešguđetge sajin. Dalle oamastit buohkat dat. De ii dárbbas dat okta fágabargi gullat ahet “don barggat dušše iežat ovdii”, “vai beasat dieppe leat”.

Diehtjuohkin – jus boadašii dakkár diehtjuohkin távval

Eambbo rekrutteret fágabargiid ja studeantaid. Geasuheaddji

Eambbo oidnosis.

Ođđaágasaš teknologija ja árbevirolašvuohta vázzet giehtalágaid. Eat masse dan árbevieruid dainna vaikko mannat digitála máilbmái.

Hástalusat:

Giellahástalus. Eaktuda ahte mii mannat dakkár prosessii, ahte hukset dakkár giellašaldiid. Hárjehallat gullat ja áddet eará sámegielaid. Ráhkkanan ášši livčče omd. ahte gulahallančoahkkimis livčče álo muhtun gii ovdanbuktá juoida eará sámegillii. Giellageavaheapmi, ahte sámegiella lea dat gulahallan giella.

Bargojoavku 9

Fertejit vahkkut goas deaivvadit buohkat.

Diehtujuohkin – ferte hui buorre. Stuorra skjearbma.

Gažaldat 3. Eará maid váldit vuhtii:

Studeanttaid ja studeanttastivrra. Mis leat guokte doaimma, duktan ja oahpahus (ja servodatovddasvástádus). De lea dehálaš studeanttaid oaiviliid iskkat.

Rájjid rasttildeaddji hástalusat. Negatiivva áššit mat lea mediain, hui dávjá dieidda guoskevačča. Sámiráđđi – dat han gal barget rájjid badjel (64 jagi). Čálmustahttit eiseváldiide. UHRii lohtet, ja eiseváldiide. Ja dahkat mediaášši dainna. Miehtá sámi allaskuvlla, ráhkadit šiehtadusa Suomain ja Ruotain. Oažžut dan buressivdnádusa bajimuš eiseváldiiguin ahte mii galgat leat miehtá sámi allaskuvla. Eat dárbbáš daidguin eankiláššiiguin. Allieret joatkkaskuvllain.